སྐབས་བཅུ་དྲུག་པ།
ཚོགས་དུས་གསུམ་པ།
གྲོས་ཚོགས་ལས་རིམ་གསར་ཤྲོགབྲོད་རྒྱལ་ལྲོ་ ༢༡༤༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཕི་ལྲོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤

གསར་ཨང། ༡ འདྲོན་ཨང། ༡༡ དྷརྨ་ཤཱལཱ

1

༄༅། །བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༤ རབ་གནས་མེ་བྱ་ཟླ་བའི་ཚེས་ ༡༧ ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤
རེས་གཟའ་མིག་དམར་སྔ་དོ་ཕག་ཚོད་ ༩།༣༠ ཐོག་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་
བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་
དབུ་འཛུགས་དང་འབེལ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་
རྒྱལ་གླུ་རྔམ་བརིད་ལྡན་པའི་ངང་ཕུལ།
ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་དབུ་འཛུགས་པ་ཡིན། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་གླུ་ལེན་རྒྱུ།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པའི་ཚོགས་འདུ་དབུ་འཛུགས་ཀི་གསུང་བཤད།
༄༅། །འཇིག་རེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ། གངས་ཅན་བོད་མི་ཡོངས་ཀི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁིད་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སོ་གསུམ་གུས་ཕག་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པའི་ཐོག་ལ་ཚོགས་ཕེབས་གནང་མཁན་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་དབུས་པའི་བཀའ་བློན་རྣམ་པ་དང། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་མཆོག་གི་དབུས་པའི་བཀུར་འོས་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་རྣམ་པ་ཚང་མ་ལ། དེ་རིང་ང་ཚོ་ཟླ་དྲུག་གི་རེས་ལ་སྐུ་གཟུགས་གསལ་ཐང་གི་ཐོག་ནས་ལྷན་འཛོམས་གནང་ཐུབ་པ་དང། ལས་དོན་གི་ཐོག་ལ་ཞུགས་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོའི་ངོས་ནས་ཐོག་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཚོགས་གཙོས་གཏམ་བཤད་གནང་རྒྱུ་ལམ་ལུགས་མང་ཆེ་བ་དེ་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་ལས་རིམ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་དེ་རིང་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པའི་ལས་རིམ་དང་པོ་དེ་ང་ཚོས་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་འཛིན་པ་དེར་ངོས་ལེན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་ ༢༠༡༦ བར་དུ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གནང་མཁན་མི་གངས་བརྒྱ་དང་བཞི་ཅུ་ཞེ་ལྔ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ཡིན་དུས་མི་གངས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པ་སྐུ་ཞབས་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརན་ལགས་ཀི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་གཞུང་
འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གཅིག་བསྣམས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གི་སི་འཐུས་ཟུར་པ་རིག་འཛིན་ལགས་དང་། དེ་བཞིན་སི་ཟུར་རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུས་ལགས། དེ་ནས་ང་ཚོའི་ཚོགས་དྲུང་ཟུར་པ་སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས། ཁོང་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་པ་ཡིན་ན་བོད་ནང་དང་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཐུགས་འགན་མང་པོ་ཞིག་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མཉམ་དུ་མེད་པར་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རོགས་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁོང་རྣམ་པའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་བསྣམས་པ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད། དེ་ནང་བཞིན་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༨ ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་དེ་མུ་མཐུད་ནས་གནས་བསྡད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་

2

ཐེངས་ཟེར་ནའང་འད། གོས་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་བཞི་པ་རེད། དེ་ནས་སྐབས་བཅོ་ལྔ་པ་རེད། སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ལའང་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་དེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གཅིག་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཡིག་ཆ་འདི་ང་ཚོས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བརི་ཡི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་རེད། འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་མཉམ་ཞུགས་ཡོང་རྒྱུ་དང་དགོངས་ཚུལ་སྤུངས་ཐུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།
དེ་ནང་བཞིན་གི་དེ་རིང་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་འདི་གཙོ་བོ་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སྔོན་རིས་
ཀི་གོས་ཚོགས་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ལས་ཉིན་མང་བ་ཞིག་དེའི་ཐོག་ལ་གཏོང་དགོས་པ་ཆགས་ཀི་ཡོད། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་དང་། དེ་ནང་བཞིན་གི་བཀའ་ཤག་གིས་རྒྱབ་གཉེར་འཆར་འབུལ་ཞུས་པ་དེ་ལ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གིས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོར་སྙན་ཐོ་གཅིག་ཕེབས་ཀི་ཡོད། ང་ཚོའི་ལས་ཉིན་མང་བ་དེ་དཔལ་འབྱོར་གི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད།
དེ་ནས་ལས་རིམ་གཞན་ཞིག་ནི། ང་ཚོ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་
དུས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཆེད་འཛུགས་ཚོགས་ཆུང་གིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འོས་བསྡུའི་སིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་ཚོགས་ཆུང་དེའི་འཆར་ཟིན་དང་། ལས་བསྡོམས་སྙན་ཐོ་གཅིག་ཕེབས་ཀི་ཡོད། དེ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཁིམས་བཟོའི་ལས་དོན་ཡང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་གང་འཚམ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་ཆགས་ཀི་འདུག དེ་ནས་ལས་རིམ་གཞན་ཞིག་ནི་མང་ཚོགས་རིས་ཁའི་ཚོགས་ཆུང་སྐབས་བདུན་པའི་སྙན་ཐོ་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་
གིས་མཇུག་སྐྱོང་གནང་བ་དེ་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་སུ་འབྱོར་བའི་ཐོག་ནས་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀིས་དེའི་ཐོག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཏེ། ང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་དབུས་སའི་ལས་ཁུངས་དང་ཁྱབ་ཁོངས་སྡེ་ཚན་ཁག་གི་རིས་རོག་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་མཇུག་སྐྱོང་ཇི་ལྟར་བྱས་ཡོད་མེད་དང་། ད་ལྟ་གཙང་མ་ག་ཚོད་ཆགས་ཡོད་མེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོར་སྙན་ཐོ་གང་ལ་གང་འཚམ་མཐུག་པོ་ཞིག་བསེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ལའང་དུས་ཚོད་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད།
གཞན་ཡང་འཆར་ཅན་གི་དི་བ་དིས་ལན་རེད། ཐུགས་སྣང་གཞེན་བསྐུལ་དང་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དེ་ཚོ་འཆར་ཅན་
གི་ལས་རིམ་ནང་དུ་སེབས་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ནས་ང་ཚོའི་ཆབ་སིད་ཀི་གནད་དོན་ཐོག་ལ་ཉེ་ཆར་འདས་ཟིན་པའི་དུས་ཚོད་མི་རིང་བའི་ནང་དུ་ང་ཚོའི་གསུམ་བཅུའི་
དུས་དན་གི་གསུང་བཤད་ནང་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཆབ་སིད་ཀི་གནས་སྟངས་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་གསུང་བཤད་ཡོངས་ཁྱབ་སེལ་ཟིན་པ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་གིས་གཤམ་དུ་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ནས་ཀང་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་དང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལའང་ང་ཚོས་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཡོད། ཚོགས་གཙོའི་ངོས་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་ཕྲ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུའི་འབད་བརོན་ཞུ་ཡི་མིན། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་དེ་དང་

3

འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གཏམ་བཤད་གནང་མཁན་རེ་གཉིས་ཀི་ཐོག་ནས་བལྟ་ཡོང་དུས་ལོ་འགའ་ཤས་ཀི་ནང་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྐྱོན་བརོད་དང་དགག་བྱ་བྱས་པ་མང་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བསེབས་ཀི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་སིར་བཏང་བོད་ནང་ལོགས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མི་སེར་སེལ་ཡུལ་གི་སིད་བྱུས་འཛིན་པ་མཚོན་པའི་ཁོར་ཡུག ཆོས། སྐད་ཡིག རིག་གཞུང་སོགས་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ་རུ་འགོ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ཧ་ཅང་གིས་ཞེ་ས་མ་ཞུས་ན་དམྱལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བཞིན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་དབང་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པའི་བཀག་རོ་ལྟ་བུ་གནང་བསྡད་རྒྱུ་འདི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཆབ་སིད་ཀི་སིད་བྱུས་ ཤིག་ཆགས་བསྡད་འདུག རིགས་གཅིག་གིས་དབུས་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་མ་རེད་ས་གནས་ཀི་ཁོ་རང་ཚོའི་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་གིས་དེ་ལྟར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་འགེལ་བཤད་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། དོན་དུ་གང་ལྟར་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་སིད་བྱུས་འདི་འད་བ་རིམ་པར་བསེབས་སྡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་སིར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དབུ་འཁིད་རིམ་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་སིད་འཛིན་ཧུའུ་ཅིང་ཐའོ་བར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རེད།
དེ་ག་ནང་བཞིན་གི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་འབེལ་བ་གནང་འདོད་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལ་
ཐུགས་འཁུར་གནང་གི་ཡོད་པའི་ཡོངས་གགས་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། བོད་ནང་ལ་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་ཕེབས་ཐུབ་རྒྱུ་དང་ལྷག་པར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་དང་། དམིགས་བསལ་གི་ཕན་ཚུན་གི་འབེལ་ལམ་ཐོག་ནས་སིད་འཛིན་ཧུའུ་ཅིང་ཐའོ་བར་དུ་རིམ་པས་ཕེབས་ཡོད་པ་རེད།
ད་ལྟའི་སིད་འཛིན་ཞི་ཅིང་ཕེང་སྐབས་སུ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༢ ནས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ གི་མཇུག་ལ་
ཁོང་གི་སྐབས་དང་པོའི་ལས་རིམ་དེ་རོགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དུས་ཚོད་དེའི་ནང་ལ་ཡོངས་གགས་ཀི་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་ཐོག་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རེད། ལྷག་པར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། སྐུ་ཚབ་དང་འབེལ་བ་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་འདོད་ཡོད་པ་ཡོངས་གགས་ཀི་གསལ་པོ་གང་ཡང་ཐོན་མེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་གི་ལས་ཡུན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་རེ་བ་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་སིད་འཛིན་རིམ་པས་འབེལ་བ་གནང་བ་དང་འབེལ་བ་གནང་ནས་དངོས་སུ་གྲུབ་འབས་ཇི་ཙམ་ཐོན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་གོ་བར་སོད་རེས་བྱས་པ་ཞིག་ཡོངས་གགས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདའི་ཐོག་ནས་རེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀང་མཐོང་གི་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་པས་ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་སྐབས་ ༡༢ པའི་གོས་ཚོགས་ཐེངས་ ༥ པའི་སྐབས་སུ་སིད་བློན་ལི་ཁེ་ཆང་གིས་བོད་ཅེས་པའི་མིང་གཅིག་བཤད་འདུག དེ་འད་ཡིན་སྟབས་འདིའི་རྒྱབ་ལོངས་ཀི་འགེལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་འགོ་དགོས་པ་མི་འདུག མིང་བཏོན་པའི་འགེལ་བཤད་འདིར་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས་རེ་བའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་། ཉེན་ཁའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུགདེ་འད་ཡིན་སྟབས་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་ར་བའི་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་རེད།
བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལངས་ཕོགས་སིད་བྱུས་དབུ་མའི་ལམ་གི་ཐོག་ནས་བོད་རྒྱ་འབེལ་མོལ་ཡོང་ཐབས་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀིས་འབད་བརོན་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་དབུ་ཁིད་རྣམ་པ་ཡིན་ནའང་བོད་ཀི་ཐོག་

4

ལ་མཁེགས་འཛིན་གི་སིད་བྱུས་འདི་དོར་ནས་གུ་ཡངས་ཀི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་འབེལ་མོལ་བསྐྱར་མཐུད་ཡོང་བ་ལ། དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་བསམ་ཤེས་བྱེད་དགོས་འདུག་ཅེས་འབོད་སྐུལ་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང།
དེ་ནས་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ ནང་གནས་མཆོག་རོ་རེ་གདན་དུ་དཔལ་དུས་ཀི་འཁོར་ལོའི་
དབང་ཆེན་ཐེངས་ ༣༤ པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་དང། དེ་བཞིན་གི་འབེལ་ཡོད་ཀི་ལས་བྱེད་བཅས་སིན་བདག་གནང་བ་དང་འགན་འཁུར་ཧ་ལས་པའི་འཐུས་ཚང་དང་ཡག་པོ་གནང་སོང་། དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ལེགས་གསོ་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་རང་ཚོ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཡིན་ནའང་འད། ཆབ་སིད་ལ་ཡིན་ནའང་འད། ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀི་ཕན་ཐོགས་པའི་ལས་དོན་ཞིག་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ལེགས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་བཞིན་གི་བི་ཧར་གི་མངའ་སྡེ་གཞུང་རེད། སི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་རེད། ས་གནས་ཀི་ཐོག་ནས་རེད། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་སྲུང་གིས་མཚོན་པའི་༸སྐུའི་སྲུང་བྱ་སོགས་ལ་མཐུན་འགྱུར་དང་ཐུགས་སྣང་དམིགས་བསལ་ཞིག་གནང་སོང་བར་དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་བི་ཧར་གི་མངའ་སྡེ་དང་། སི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་འབེལ་ཡོད་ཚང་མར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དང་ཆབས་གཅིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་རེས་ལ་སི་ནོར་
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སོ་ནས་བརན་བཞུགས་བསྟར་འབུལ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར་བརན་བཞུགས་བསྟར་འབུལ་ཞུས་པའི་རེས་སུ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་འཚོ་བཞུགས་ཡོང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་ཞིག་ཕེབས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་གོས་ཚོགས་ཀི་ངོས་ནས་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བཀའ་དིན་བླ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་འདི་ཡིན། དེ་བཞིན་གི་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ཀི་ཚང་མས་དམ་ཚིག་གཟོང་ཁ་ཆིག་སིལ་གི་ཐོག་ནས་མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་གཡོལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་དུས་ཚོད་འདི་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་སིད་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་འཚོལ་བར་ཕེབས་པ་ཡིན་ནའང་རེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ཚང་མས་ངོ་ལོག་རྒྱབ་མདུན་མེད་པར་བཀའ་དིན་བསམ་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དིན་ལན་ལོག་འཇལ་གི་རྒྱུ་རེན་ལ་འབད་སྒྲུབ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དག་དགའ་གཉེན་སྡུག་གི་རྒྱུར་འགོ་བ་ཕྲ་མོ་ཙམ་མི་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ང་ཚོ་རང་འགན་རང་སྲུང་གི་ཐོག་ནས་བོད་མིའི་འཐབ་རོད་རེད། བོད་པའི་སི་ཚོགས་ཀི་ཆེས་མཐོང་རེད། དེ་ཚོར་ཞན་ཆ་མི་འགོ་བའི་ཐོག་ནས་འགན་འཁུར་བཞེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་གལ་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ནང་ལས་རིམ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་ཡིན་ནའང་འད། གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་
མི་རྣམ་པ་ཡིན་ནའང་འད། གོས་ཚོགས་ནང་ལ་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་རེད། ཁིམས་བཟོའི་ལས་དོན་རེད། སྙན་ཐོ་ཁག་རེད། དེ་མིན་ག་རེ་སེབས་པ་ཡིན་ནའང་། དེའི་ནང་ལ་བགོ་གེང་ཆ་ཤས་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་ཚུལ་མ་མཐུན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་

5

ཆོས་ཉིད་རེད། དེ་ཡོང་སིད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་གནད་དོན་ག་རེའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ལྷིང་པོ་དང་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་ཡག་པོ་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་དང་། དེ་སི་སྨན་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུར་ཚང་མས་འབད་བརོན་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག དེ་བཞིན་སི་ཚོགས་ནང་གི་གནད་དོན་འད་མིན་ག་རེ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་གེང་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་གསལ་པོ་དང་དང་པོ་བྱེད་ནས་ཞུ་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
དེ་ལ་ཁྱད་གསད་དང་སྡིགས་ར་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་དེ་འད་གསུང་བསྡད་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གི་ཆེས་མཐོང་།
དེ་བཞིན་བཟང་སོད་དང་གང་ཅིའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་མི་མཐུན་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཚང་མ་མཁྱེན་པའི་བདག་པོ་ཤ་སྟག་ཡིན་དུས་ཞིབ་ཕྲ་ངས་ཞུས་དགོས་པ་མི་འདུག དེ་ཡང་དན་སྐུལ་གི་ཆེད་དུ་ཞུ་འདོད་བྱུང། དེ་རིང་ཚོགས་གཙོས་དབུ་འཛུགས་ཀི་གཏམ་བཤད་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་མཐའ་དོན་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརན་ཅིང་ཐུགས་བཞེད་ལྷུན་གི་འགྲུབ་པ་དང་། བོད་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཡོང་བ། ད་རེས་གོས་ཚོགས་ཀི་ལས་རིམ་ཚང་མར་ལམ་ལྷོང་ཡོང་རྒྱུར་ཚང་མས་སྨོན་འདུན་གནང་རོགས་བགིས་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ། ལས་རིམ་བཞི་པ། ཚོགས་གཙོ་ལས་ཚབ་དང་ལས་རིམ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་བསྐོ་གཞགབཀོད་ཁྱབ།
༄༅། །བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ལུགས་དང། ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་སིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༩ པའི་ནང་གསེས་ ༡ ནང་གསལ། ཚོགས་གཙོ་དང། ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སུ་ཡང་ངོ་བཞུགས་མེད་པའི་སྐབས། ཚོགས་འདུའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་མཁན་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཚབ་ཀི་འོས་མི་སི་འཐུས་ལྔ་ལས་མ་མང་བའི་མཚན་གཞུང་ཚོགས་གཙོས་བཟོ་འགོད་ཀིས་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སུ་གསལ་བསགས་དང་མོས་མཐུན་ཞུ་དགོས་པ་ལྟར། ད་རེས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ནས་ཚེས་ ༢༥ བར་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་བསྐྱང་རྒྱུའི་སྐབས་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཚབ་ཀི་འོས་མིའི་མཚན་གཞུང་གཤམ་གསལ།
༡༽ སི་འཐུས་པདྨ་བདེ་ལེགས་ལགས།
༢༽ སི་འཐུས་སོལ་མ་ཚེ་རིང་ལགས།
༣༽ སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཆེན་ལགས།
བཅས་ལ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན།
བཀོད་ཁྱབ།
༄༅། །བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ལུགས་དང། ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་སིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༦ པའི་ནང་གསལ། ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་རིམ་ཐོ་འགོད་ལས་དོན་ལ་རོགས་རམ་དང་སོབ་སྟོན་འབུལ་མཁན་སི་འཐུས་གསུམ་ནས་ལྔ་བར་ཡོད་པའི་ལས་རིམ་ཚོགས་ཆུང་རེ་ཚོགས་གཙོ་ལྷན་རྒྱས་ནས་བསྐོ་གཞག་གནང་འཐུས་གསལ་བ་བཞིན། ད་རེས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣

6

ཚེས་ ༡༤ ནས་ཚེས་ ༢༥ བར་བསྐྱང་རྒྱུའི་སྐབས་ལས་རིམ་ཚོགས་ཆུང་དུ་གཤམ་གསལ་སི་འཐུས་རྣམས་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ཡིན།

༡༽ སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།
༢༽ སི་འཐུས་ཡེ་ཤེས་སོལ་མ་ལགས།
༣༽ སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རོ་རེ་ལགས།
༤༽ སི་འཐུས་བློ་བཟང་གགས་པ་ལགས།
༥༽ སི་འཐུས་གདོང་འདུས་སྐྱིད་འཛོམས་ལགས།
བཅས་ལ་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན།
དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་ལྔ་པ། གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་རེས་དན་དང་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཁག ཀ་པ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣ པར་གཟིགས་རོགས་གནང་། གོས་འཆར་འདོན་མཁན། སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣ པ་སྙན་སོན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།
གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རེས་དན་གོས་ཆོད་གོས་འཆར།

སྔོན་གེང་།
༄༅། །བོད་ནང་གི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀིས་ " ༸གོང་ས་མཆོག་བོད་ནང་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས། བོད་མི་ཚོར་རང་དབང་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་ " ཞེས། འབོད་ཚིག་འདི་གཉིས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་། རིགས་གཅིག་ནས་བོད་རང་བཙན་དང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་འབོད་ཚིག་བསགས་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་བོད་མདོ་སྨད་རྔ་པ་རོང་གི་རང་ལོ་ ༢༧ སོན་པ་གྲྭ་བཀྲ་བེ་ལགས་ནས་བཟུང་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༣ བར་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གནང་མཁན་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་མི་གངས་ ༡༤༤ བྱུང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སྔོན་དུ་སྐབས་ ༡༦ པའི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༡ པོ་བར་གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རེས་དན་གོས་ཆོད་སྣོལ་འཇོག་ཞུས་ཟིན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རེས་སུའང་བོད་མིའི་ཆོས་སིད་རང་དབང་གི་དོན་དུ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་མུ་མཐུད་གཏོང་གནང་མཁན་ (༡༤༥) པ། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་བོད་མདོ་སྨད་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཟེར་བའི་རྨ་ཆུ་རོང་ཐོག་གི་རང་ལོ་ ༣༡ སོན་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརན་ལགས་ཀིས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀིས་འདས་གོངས་སུ་ཕིན་ཡོད་པ་བཅས་ད་བར་ཤེས་རོགས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་ཁྱོན་བོད་མི་སེར་སྐྱ་གངས་ ༡༤༥ ཡིས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གནང་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁོད་ནས་མི་གངས་ ༡༢༥ ཡི་སྐུ་སོག་ཤོར་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་མའི་མི་གངས་ ༢༠ འདས་གསོན་གནས་སྟངས་གསལ་ཁ་ཡོང་ཐུབ་ཀི་མེད།

7

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀི་འབྱུང་རེན་རྒྱལ་ཁབ་ཕི་ལོགས་ཀི་ཆབ་སིད་དང་ཆོས་ལུགས་
ལས་རིགས་ཁག་ནས་ངན་སྐུལ་བྱས་པ་ཡིན་ལུགས་སོགས་མ་རུངས་ཁོག་བཅངས་ཀི་དིལ་བསགས་སྣ་ཚོགས་རྒྱ་ནག་ནང་དང་། རྒྱལ་སིའི་ཐོག་སེལ་དང་སེལ་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀི་དོན་དུ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གནང་མཁན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དེ་རྣམས་ལ་མཚན་ཤས་ཀི་དིལ་བསགས་ལོག་པ་སེལ་ཏེ། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་དག་པོའི་དམག་གབས་འོག་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་དང་། དཔལ་འབྱོར་དབྱེ་འབྱེད། ཉེས་མེད་སྐྱོན་འཛུགས། མི་སེར་སེལ་ཡུལ། ཁོར་ཡུག་གཏོར་བཤིག་སོགས་མདོར་ན། བོད་རིགས་བོད་སར་གནས་མི་ཐུབ་པ་དང་། བོད་ཡུལ་རྒྱ་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སིད་བྱུས་ཤིག་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀི་ས་ཁུལ་འད་མིན་ནང་ཉེས་མེད་ཉེས་འཛུགས་ཀིས་བོད་མི་ཇི་ཙམ་བསད་ཡོད་མེད་དང་། འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར། བཙོན་འཇུག་མནར་གཅོད་ཇི་ཙམ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མེད་ཀི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཤེས་རོགས་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་ཀི་བདེ་རའི་སད་རང་ཉིད་ཀི་ལུས་སོག་ལོངས་སོད་ཡོངས་སུ་བློས་གཏོང་གནང་མཁན་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་ཁོང་ནི། བོད་རང་དབང་འཐབ་རོད་ཀི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཇི་སིད་བསྐལ་པའི་བར་བརེད་དཀའ་ཞིང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་ལེ་ཚན་ཞིག་ཏུ་གནས་ངེས་པས་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རེས་དན་གོས་ཆོད་ཅིག་འཇོག་དགོས་དུས་ཀི་དགོས་མཁོ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེར་མཐོང་།

གོས་ཆོད།
རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་ཁོང་གི་མཛད་རེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་གི་རེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་ཀིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་དང་། ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ལྟོས་བཅས་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དང་། རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་ཁོང་གི་མངོན་འདོད་ལྟར། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀི་རྒྱལ་པོ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རང་ཡུལ་གངས་ཅན་ཞིང་དུ་༸ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད་ཐུབ་པ་དང་། གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀི་ཉི་མ་མགོགས་ནས་མྱུར་དུ་ཤར་བའི་མཆོག་གསུམ་༸རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གདུང་ཤུགས་དག་པོས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀི་སི་མོས་གོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་ཡིན་ཙང་ཚུད་པ་ཡིན། འདིར་ཚིག་དོན་གི་ཐོག་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཅི་མེད་ཙང་ཚུད་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ངག་བཅད་དེ་མཉམ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གོས་ཆོད་འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུར་དགག་བྱ་མེད་ན། སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཁ་པ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ་ལ་གཟིགས་རོགས་གནང་། གོས་འཆར་འདོན་གནང་མཁན། སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརན་ལགས།

8

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ་སྙན་སོན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།
གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རེས་དན་གོས་ཆོད་གོས་འཆར།

སྔོན་གེང་།
༄༅། །བོད་མི་མང་མདོ་སྨད་སི་འཐུས་ཟུར་པ་ཨ་འབྱུང་རོ་རེ་ཚེ་རིང་ངམ་རིག་འཛིན་མཆོག་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་དགུང་གངས་ ༨༧ ཐོག་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རོགས་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་ནི་ཡུལ་མདོ་སྨད་རའི་ཆོལ་ཁའི་གཅན་ཚའི་སིབ་ལྟ་ཞེས་གགས་པའི་ཧོར་མོག་ཁའི་ཨ་འབྱུང་སྡེ་བར་ཡབ་ཚེ་རིང་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་དཀོན་མཆོག་སྐྱིད་གཉིས་ཀི་སས་སུ་ཕི་ལོ་ ༡༩༢༩ ལོའི་དགུན་ཁར་འཁྲུངས་ཤིང་། ཆུང་དུས་ཡུལ་མི་སི་མཚུངས་ལྟར་ཕྱུགས་ཟོག་འཚོ་བ་དང་། ཁྱིམ་ཚང་གི་སོ་ནམ་ཞིང་ལས་སོགས་ལ་ཕག་རོགས་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གིས་བོད་ནང་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་བརམས་པར་བརེན། ཕ་ཡུལ་མི་དམངས་མཉམ་རྒྱ་དམར་གི་བཙན་འཛུལ་ལ་འགོག་རོལ་བྱེད་པའི་དག་པོའི་སིག་འཛུགས་ནང་ཞུགས། ཕི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་དམར་གི་གདུག་རྩུབ་སིད་བྱུས་འོག་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་མ་ནུས་པར་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་བོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཀང་། དེར་ཡང་རིམ་པས་རྒྱ་དམར་གི་དག་ཤུགས་སེབས་པར་སོང་། ༡༩༥༨ ལོར་རང་གི་སྐུ་ཟླ་དང་ལྷན་རྒྱ་གར་ནང་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས། ཕིས་སུ་སིམ་ལར་གཏན་བཞུགས་ཀིས་ཆོལ་གསུམ་ཆིག་སིལ་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཀི་ལས་ཁུར་བཞེས་ཤིང་། སིམ་ལའི་བཟོ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་ཀིས་མཚོན་ལོ་ངོ་བཅུ་གངས་ཤིག་གི་རིང་བཟོ་གྲྭའི་འགན་འཛིན་གི་ཕག་ལས་གནང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ ༡༩༧༢ ནས་ ༡༩༧༨ ལོའི་བར་སིམ་ལ་ས་གནས་རང་བཙན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཁུར་བཞེས། ༡༩༧༩ ལོར་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་སྐབས་བདུན་པའི་མདོ་སྨད་སི་འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་ལྟར་ལས་འཁུར་བཞེས། ༡༩༩༥ ནས་ལོ་གསུམ་རིང་སིམ་ལ་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་ལས་ཁུར་བཞེས། ཕི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་དམ་པ་ཁོང་གི་མི་ཚེའི་སྐོར་ལ་ " གསུབ་ཏུ་མེད་པའི་རྨ་ཤུལ་ " ཞེས་པའི་ཕག་དེབ་ཞིག་ཀང་དཔར་སྐྲུན་གནང་འདུག མདོར་ན་དམ་པ་ཁོང་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧིལ་པོར་བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་གི་འཇུག་སོ་ཆེར་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་གནང་བའི་མཛད་རེས་ཅན་ཞིག་ཡིན།

གོས་ཆོད།
སྐུ་གཤེགས་དེ་ཉིད་ཀི་མཛད་རེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀིས་ཚེ་རབས་ཕྲེང་བར་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས། ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་རེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་ཀིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་དང་། ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ལྟོས་བཅས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀི་སི་མོས་གོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།

9

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ། དགག་བྱ་མེད་པ་ཡིན་ཙང་ཚུད་པ་ཡིན། འདི་ཚིག་དོན་གི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གསུང་རྒྱུ་མེད་ན། འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། འདིའི་བར་གསེང་ལ་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་སྐུ་མགོན་ཁག་ཅིག་ཕེབས་ཡོད། ཁོང་རྣམས་ལ་འཚམས་འདི་ཞུ་དགོས་ཀི་འདུག དེའི་རེས་སུ་འཕྲལ་མར་གནམ་ཐང་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་རེད་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཟུར་ཉན་ར་བའི་ནང་ལ། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྕམ་སྐུ་ལི་ས་སིན། Lisa Singh དང་། དེ་བཞིན་ཕ་རན་སིའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ Andre Gattolin དེ་ནས་ཁེ་ན་ཌའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་ Consiglio Di Nino དང་། རྒྱལ་སིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་ Matteo Maccaci དེ་ནས་ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་བོད་དོན་ལྷན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་པ། Paul Bourke ད་ལྟའི་ཕ་རན་སིའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ Michel Raison ད་ལྟའི་ཕ་རན་སིའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལྕམ་སྐུ་ Annick Billon ཕ་རན་སི་བོད་དོན་ཚོགས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་དྲུང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་ Thierry Munier ཁོང་རྣམ་པ་འདིར་ཕེབས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སྐུ་ཞབས་མ་ཊི་འོ། མི་ཀ་ཅི་དང་དེ་ག་ནང་བཞིན་གི་ ཌི། ནི་ནོ། ལྕམ་སྐུ་ལི་ས་སིན། ད་ལྟ་ཕ་རན་སི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཚང་མ་ང་ཚོ་བོད་དོན་གི་ཐོག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཧ་ལས་པའི་ཡག་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། གོས་ཚོགས་ཀི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་དེ་བཞིན་ཨི་ཊ་ལི་དང་ཁེ་ཎ་ཌ་ལ་ཚོགས་ཡོད་པ་རེད། འགན་འཁུར་བཞེས་མཁན་གཙོ་བོ་ཁོང་རྣམ་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་གི་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ཁོང་རྣམས་ལ་འཚམས་འདིའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ (ཀ་པ།)ལ་གཟིགས་རོགས། གོས་འཆར་འདོན་མཁན། སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ (ཀ) པ་སྙན་སོན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།
གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རེས་དན་གོས་ཆོད་གོས་འཆར།

སྔོན་གེང་།
༄༅། །བོད་མི་མང་དབུས་གཙང་སི་འཐུས་ཟུར་པ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུས་མཆོག་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་དགུང་གངས་ ༨༣ ཐོག་སྙུན་བཞེས་རེན་པས་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རོགས་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། དམ་པ་ཁོང་ནི་ཡུལ་རྒྱལ་རེར་ཡབ་མཁར་བསམ་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་། ཡུམ་ཨོ་རྒྱན་སོལ་མ་གཉིས་ཀི་སས་སུ་ཕི་ལོ་ ༡༩༣༤ ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རང་ལོ་ ༦ ཙམ་ནས་རྒྱལ་རེ་ཁུལ་བོད་ཡིག་སོབ་གྲྭ་ཁག་གསུམ་དང་། ལྕང་ལོར་ཨིན་ཡིག་སོབ་གྲྭ་བཅས་པར་རིམ་བཞིན་སོབ་སོང་གནང་། ༡༩༤༦ ལོར་རང་གཞུང་གི་བཀའ་འབེལ་རྒྱལ་རེ་དམག་སར་ཁམས་ཕོགས་བསྐྱོད་སྐབས་ཕ་མས་མཉམ་འཁིད་ཧོར་ཚོ་སོ་དགུ་ཁུལ་དུ་གནས། ཕི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རང་ལོ་ ༡༦ ཐོག་ཕ་མེས་ཀི་རེས་སུ་འབངས་ཏེ་དམག་ཞབས་སུ་འཛུལ་ནས་རིམ་

10

བཞིན་དམག་སོང་ཚར་ནས་ལོ་དེ་རང་ལ་རྒྱ་དམག་བོད་སར་བཙན་འཛུལ་གིས་ཆབ་མདོ་དབང་བཟུང་བྱས་མ་ཐག་ཤོ་སྟར་ལྷོ་གསུམ་བརྒྱུད་དབུས་ཕོགས་སུ་ཡོང་ལམ་བ་རི་ནང་དུ་རྒྱ་དམག་ལྷག་འབྱོར་ལ་རྒྱལ་རེ་དམག་སར་ནས་འགོག་རོལ་དམག་འཐབ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་རེན་རྒྱ་དམག་བསད་རྨས་ཚབས་ཆེ་བཏང་སྟེ། རྒྱ་དམག་རྣམས་རེ་ཞིག་ཆབ་མདོར་ཕིར་ལོག་སྐབས་ཁོང་གི་ཡབ་བརྒྱ་དཔོན་མཁར་བསམ་དེ་ཉིད་མཉམ་དམག་འཐབ་གཟེངས་ཐོན་ཞུས་པའི་ལེགས་བརོད་ཐོབ་མྱོང་ཡོད། དེ་རེས་བོད་རྒྱ་ཞི་མཐུན་ཟེར་བའི་གོས་མཐུན་བཞག་སྟབས་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་བཀའ་འབེལ་དམག་སར་ལྷ་སར་སྲུང་བྱའི་ཞབས་ཞུ་ནས་ཕིར་འཐེན་
གནང་།

ཕི་ལོ་ ༡༩༥༢ ལོར་ལྷ་ས་ཞི་བདེའི་ནང་ཆུ་འབྲུག་མི་མང་གུང་རོལ་འཐུས་ཚོགས་ཁོངས་དམག་སར་གི་སྐུ་ཚབ་ལྡིང་
དཔོན་ལྷག་རོད་ལགས་ཀི་རོགས་སུ་དང་བླངས་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་དམར་ལ་རོལ་ཡིག་སྣ་ཚོགས་ལྷ་སའི་བར་སྐོར་ནང་སོགས་ལ་འགེམས་སར་གནང་། དེ་རེས་དམག་སར་ལོ་གཞོན་ཁག་ཅིག་གི་སོབ་དགེར་བསྐོ་གཞག་ལྟར་ལོ་ཤས་རིང་བོད་ཡིག་དང་། དམག་རེད། རྐང་རེད་སོ་ལོ་སོགས་སོང་སོད་ལེགས་ཐོན་གནང་ཐོག རྣམ་ཀུན་གོ་སྐབས་ནམ་བྱུང་ལྷ་ས་ཁུལ་རྒྱ་དམར་ལ་ཕི་ནང་གསང་གསུམ་དུ་ངོ་རོལ་འད་མིན་གནང་མིའི་གས་སུ་ཡོད།
ཕི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་བོད་ལོངས་དམག་སི་ཁང་ནས་ཁོང་ལ་དམིགས་བསལ་ལྡིང་དཔོན་གནས་སར་བསྐོ་གཞག་ལྟར་
ལས་ཁུར་ཞུས། ༡༩༥༨ ལོར་ཁོང་གི་རོགས་དམག་ལྡིང་ཤོག་གཅིག་ལ་གཞུང་སྩལ་གོ་ལག་རས་མདེའུ་ཆབས་སགས་ལས་ཚན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལགས་དེ་ཉིད་མཉམ་དུ་གུང་རོལ་འཇབ་དམག་ཐོན་སད་ལྷ་ས་ནས་ལྷོ་ཁུལ་ལ་གསང་ཕེབས་ཀིས་གུང་དཀར་ཁུལ་དུ་གནས་ཏེ་དེ་ཁུལ་གི་དམག་སོང་དང་། ས་བསྐོར་ཉམས་ཞིབ་སོགས་ལས་འགུལ་སྣ་ཚོགས་ཞུས།
ཕི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་༸གོང་ས་མཆོག་ནོར་གིང་ནས་ལྷོ་ཁ་ཕོགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་སྔོན་རེས་བར་གསུམ་ལ་ར་
མ་གྲུ་ཁར་རོགས་དམག་མཉམ་འཁིད་ཕེབས་ལམ་འཁེལ་ཡུལ་སོ་སོར་སྐུའི་ཉེན་སྲུང་བཀོད་སིག་འཐུས་ཚང་ཞུས་ཏེ། ཆིབས་བསྒྱུར་གྲུབ་འཕྲལ་ནོར་གིང་དུ་ལས་དོན་ཆེད་བཅར་དགོས་བྱུང་བ་དང་དམག་ཟིང་ལངས་པ་དུས་མཚུངས་རེ་ཕོ་བང་གི་གཡས་གཡོན་སྲུང་བྱའི་ཁོངས་སུ་དམག་འཐབ་བློ་རལ་ཆེ་ཐོན་ཞུས།
ལྷ་ས་དག་ལག་ཏུ་ཤོར་རེས་རོགས་དམག་ཁག་ཅིག་དང་ལྷན་དུ་སར་ཡང་ལྷོ་ཁུལ་འབྱོར་སྐབས་ལྕགས་ཟམ་ཆུ་བོ་རིར་
རྒྱ་དམག་ཚུར་རོལ་ལ་ཉིན་ཤས་རིང་བཀག་རོལ་དམག་འཐབ་དང་། ཡར་འབོག་བག་རར་རྒྱ་དམག་ཚུར་རོལ་ལ་གདོང་ལེན་དམག་འཐབ་ཤུགས་ཆེ་བྱས་འོག་རྒྱ་དམག་མང་པོ་བསད་རྨས་བཟོས་ཀང་། རང་ཕོགས་ལ་གང་ཅིའི་ཆ་རེན་དམན་སྟབས་རང་ས་རིམ་ཤོར་རྨར་འགོ་ལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ནང་བཙན་བྱོལ་ཡོང་དགོས་ཐུག་སྟེ་ཟླ་ཤས་རིང་མི་ས་མ་རི་དང་། དེ་ནས་སང་ཏོག་ཁུལ་ལམ་བཟོར་གནང་།
༡༩༦༠ ལོ་འགོར་བོད་ནང་དག་བོར་བསྐྱར་རོལ་ཐུབ་རེས་ཨ་རིར་འཇབ་དམག་སོབ་སོང་དུ་བསྐྱོད་དེ་བོད་ནང་གནམ་
མཆོངས་བྱ་ཉེའི་མཚམས་བོད་ས་ལྷོ་བྱང་ཕོགས་སུ་ཡོད་པའི་རང་ཕོགས་དྭང་དམག་གི་རེན་གཞི་ཁག་དག་བོས་དབང་འཛིན་བྱས་རེན་གནམ་མཆོངས་བྱ་ས་མ་རེད་པར་ཨ་རིར་ལོ་གཉིས་རིང་སྒུག་སྡོད་སྐབས་འཇབ་དམག་གི་སོབ་སོང་སྨོས་ཅི། ཆབ་སིད་སྐོར་དང་། དམངས་གཙོའི་ལམ་སོལ། འཛམ་གིང་རྒྱས་བཤད་སོགས་སོབ་སོང་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༦༢ ལོར་ཨ་རི་ནས་

11

བཞུགས་སར་དུ་བཅར་ཏེ་ཐོག་མར་དིལ་བསགས་ལས་ཁུངས་ཀི་ཡིག་འབི་ལས་བྱ་དང་། དེ་ནས་ཀུ་ལུ་ལམ་སི། ༡༩༦༣ ལོར་གཞུང་གསར་པའི་བཀོད་སིག་སྐབས་ཕི་སིད་ལས་ཁུངས་ཀི་དྲུང་ཆེ་ལས་རོགས་བཅས་འཆར་འབུལ་ཕག་རགས་དགོངས་དོན་བསྐོ་གཞག་རིམ་བཞིན་སྩལ་བ་ལྟར་ལས་ཁུར་གནང་།
ཕི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་ལྡེ་ར་ལྡུན་དྭང་སོབ་ན་གཞོན་སྡེ་ཚན་གི་དགེ་རན་དུ་བསྐོ་གཏོང་དང་། དེ་ནས་དྭང་སོབ་འགོ་འཛིན།
མདའ་དཔོན་བཅས་རིམ་བཞིན་བསྐོ་གཞག་སྩལ་ཐོག བོད་ཧིན་ས་མཚམས་ཁག་ཏུ་བཅའ་སྡོད་དང་། བསྐོར་བསྐྱོད་ཉམས་ཞིབ་སོགས་ལས་ཁུར་ལོ་ ༡༤ ཙམ་ཞུ་ཡུན་རིང་འཆར་འཕར་ཞུ་སོ་ཅི་མཆིས་ལེགས་གྲུབ་ཐུབ་པར་གོང་རིམ་ནས་བསྔགས་བརོད་ཡང་ཡང་ཐོབ། ༡༩༧༦ ལོར་ས་མཚམས་སུ་སྡོད་སྐབས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སིད་ལུགས་དང་འབེལ་བའི་དག་པོའི་དམག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་ཡིག་གཞི་རོམ་བིས་ཞུས་པ་རེས་སུ་རང་གཞུང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་དེབ་གཅིག་འདོན་སེལ་ཞུས། ཕི་ལོ་ ༡༩༧༨ ལོར་དྭང་སོབ་དག་ཞབས་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྡེ་ར་ལྡུན་བདེ་དོན་དང་། ར་སྤུར་བཟོ་འགོ བདེ་གིང་འཛུགས་
སྐྲུན་གི་གཞིས་འགོ་བཅས་གཅིག་ལྕོགས་བསྐོ་གཞག་སྩལ་དོན་ཁུལ་དེར་ལས་ཁུར་ལོ་ ༧ ལྷག་ཙམ་ཞུ་ཡུན་རིང་མང་ཚོགས་ཀི་དཀའ་སེལ་བདེ་ཐབས་སི་དང་། ལྷག་དོན་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ནས་རོགས་གོན་ཐབས་ཤེས་དང་འབེལ་བདེ་སྐྱིད་གིང་གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་སད་ས་ཆ་སྤུས་ཉོ་ནས་བཟུང་ས་ཁུལ་ཁག་གསུམ་གི་མི་མང་དང་། འབྲུག་བྱོལ་ཐོན་ཚོ་གཉིས་པའི་མི་མང་གཞིས་སར་བདེ་བར་མ་འཁོད་བར་འཛུགས་བསྐྲུན་གི་རིམ་པ་མཐའ་དག་དང་། ཞུ་སོ་གང་ཅི་འཐུས་ལེགས་བྱུང་བར་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། རང་གཞུང་ནས་ལེགས་བརོད་སྔ་རེས་ཐོབ། ཕི་ལོ་ ༡༩༨༥ ལོར་ལྡེ་ར་ལྡུན་ནས་མའེ་སོར་བདེ་སྐྱིད་སར་གསོའི་གཞིས་འགོར་འཕོས་ཏེ་ཁུལ་དེར་ལས་རྒྱུན་ལོ་ ༦ ཙམ་སྡོད་རིང་མང་ཚོགས་ཀི་བདེ་ཐབས་སི་དང་། སོས་སུ་འཆར་འཕར་བཀའ་དོན་ཞུ་བྱ་ཅི་མཆིས་ལྷག་བསམ་ཡོད་རྒུ་རལ་འདོན་ཐོག གོང་གསལ་གནས་ཡུལ་སོ་སོར་བོད་མིའི་སི་ཚོགས་ནང་གོ་མིན་ཏང་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀི་གཡོ་འཁྲུལ་ཕུང་དཀྲུག་རིམ་བྱུང་ལ་འཛེམས་ཟོན་མེད་པའི་གདོང་ལེན་འགོག་རོལ་གང་ཐུབ་ཞུས་པ་སོགས་ཀི་ལས་ཁུར་གྲུབ་འབས་ལེགས་ཐོན་བྱུང་བར་གཞུང་མང་གཉིས་ཕོགས་ནས་ལེགས་བརོད་ཐོབ།
ཕི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་སྐབས་ ༡༡ པ་དང་། དེ་རེས་ ༡༢།༡༣ སོ་སོར་དབུས་གཙང་མང་ཚོགས་
ནས་ཐུགས་རེ་ཡིད་ཆེས་དང་བཅས་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་བཞིན་ལས་ཁུར་ལོ་ ༡༥ ཙམ་ཞུ་ཡུན་རིང་མགོན་པོ་གང་གི་བཞེད་དགོངས་སི་དང་། ལྷག་དོན་མང་ཚོགས་ཀི་མངོན་འདོད་གཞིར་བཟུང་ཆབ་སིད་ཀི་ལྟ་གྲུབ་དང་། དམིགས་ཡུལ་ལངས་ཕོགས་སོགས་གཡོ་ལྷད་མེད་པའི་རང་ཚུགས་བརན་པོར་བཟུང་སྟེ་ཞུ་བྱ་ཅི་མཆིས་ཕོགས་ལྷུང་འཇིགས་ཟོན་མེད་པར་དང་བདེན་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཐོག སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལོ་ ༥ དང་། གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་སོ་སོར་ཆད་མེད་རག་བཅར་གིས་བགོ་གེང་སོགས་ལས་རིམ་དང་འབེལ་བའི་སྐབས་དོན་སོ་སོར་ཆ་ཤས་འཚེམས་ལུས་མེད་པ་བཞེས། དེ་བཞིན་གཞུང་དོན་ཕོགས་བསྐྱོད་སྔ་རེས་ཐེངས་མང་དང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་སྣ་མང་གི་ལས་ཁུར། དེ་སྔོན་ཞི་བའི་གོམ་བགོད་དང་པོ་བོད་ནང་ཕེབས་འཆར་གི་གོས་འགོ་བཏོན་པ་དང་། མཉམ་ཞུགས་ཀང་གནང་།

12

དེ་སྔོན་༸གོང་ས་མཆོག་ནོར་གིང་ནས་ལྷོ་ཁ་ཕོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་༸སྐུའི་ཉེན་སྲུང་དང་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཅར་
མཁན་དང་། དམག་ས་ཁག་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བའི་བོད་གཞུང་དམག་རིང་རྣམས་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་སྔོན་དུ་བརན་བཞུགས་བསྟར་འབུལ་སྐབས་བཀའ་སོབ་སི་བོར་ནོད་པ་ལྟར་དོན་འཁྱོལ་ཞུ་སད་དམག་རིང་ཚོས་ཁོང་ལ་རེ་སྐུལ་གནང་བའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ཆབ་སིད་དང་འབེལ་བའི་དག་པོའི་དམག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་དེབ་ཐེར་སྟོད་སྨད་གཉིས་རོམ་བིས་ཞུས་པ་རང་གཞུང་ནས་རོགས་གོན་སྩལ་ཏེ་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བ་སོགས་གང་ལྟར་བོད་ནང་དམག་ཞབས་ལོ་ ༡༠ དང་། བཙན་བྱོལ་རིང་ཞབས་ལོ་ ༢༩ དང་། སི་འཐུས་སྐབས་གསུམ་ལ་ལོ་ ༡༥ བཅས་ཁྱོན་མི་ལོ་ ༥༤ རིང་ཞབས་འདེགས་ཞུས།
མདོར་ན་དམ་པ་ཁོང་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧིལ་པོར་བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་གི་
འཇུག་སོ་ཆེར་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་གནང་བའི་མཛད་རེས་ཅན་ཞིག་ཡིན།

གོས་ཆོད།
སྐུ་གཤེགས་དེ་ཉིད་ཀི་མཛད་རེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀིས་ཚེ་རབས་ཕྲེང་བར་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས། ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་རེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་ཀིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་དང་། ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ལྟོས་བཅས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀི་སི་མོས་གོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པར་དགག་བྱ། འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ་མེད་པ་ཡིན་ཙང་། འདི་ཚུད་པ་ཡིན། འདིའི་ཚིག་དོན་གི་ཐོག་ལ་འགེལ་བཤད་མེད་པ་ཡིན་ཙང་། ཚུད་པ་ཡིན། འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༥ པ་ལ་གཟིགས་རོགས་གནང་། གོས་འཆར་འདོན་མཁན། སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་
ལགས།

སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༥ པ་སྙན་སོན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།
གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རེས་དན་གོས་ཆོད་གོས་འཆར།

སྔོན་གེང་།
༄༅། །བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བང་གི་རེ་ཡིག་ཚང་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ཕག་ལས་གནང་མྱོང་མཁན་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཕི་དིལ་དང་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཀི་དྲུང་ཆེ་ཟུར་པ་སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་མཆོག་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་

13

༢ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་དགུང་གངས་ ༨༦ ཐོག་སྙུན་བཞེས་ཕྲན་བུའི་རེན་པས་ལྡི་ལི་ཧོ་ལི། ཕེ་མཱ་ལི་ (Holy Family) སྨན་ཁང་ནང་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རོགས་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་ནི་ཕི་ལོ་ ༡༩༣༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༦ ཉིན་བོད་དབུས་དྭགས་པོར་འཁྲུངས་པ་དང་། ཆུང་དུས་བོད་ཡིག་དང་བོད་ཀི་རིག་གནས་ལ་སོབ་སོང་གནང་ཞིང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༤༢ ལོར་རེ་སོབ་གྲྭར་འཛུལ་ཞུགས་གནང་ཐོག་ཕི་ལོ་ ༡༩༤༨ ལོར་རེ་དྲུང་སོབ་སོང་ཐོན། ཕི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་གཞུང་ཞབས་བསྐོ་སྩལ་གིས་ཐོག་མར་རེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱ་དང་། དེ་རེས་ ༡༩༥༢ ལོར་རྒྱ་སྐད་སོབ་སོང་ཆེད་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་སོབ་གྲྭར་ཕེབས། སྐབས་དེར་པེ་ཅིང་མི་རིགས་སོབ་གྲྭར་བོད་ཀི་རིག་གནས་དགེ་རན་ཡང་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་བོད་དུ་ཕིར་ལོག་གིས་ལེགས་བཅོས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་ལྷ་སའི་གོང་ཁྱེར་སི་ཁྱབ་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ནང་རྒྱ་དམར་ནས་བཙན་འཛུལ་བྱས་རེས་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཕག་ལས་མུ་མཐུད་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༢ ནས་ཕི་ལོ་ ༡༩༦༢ བར་ཆེས་མཐོའི་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་དྲུང་དང་། དིལ་བསགས་ལས་ཁུངས་ཀི་དྲུང་ཆེ་གཅིག་ལྕོགས་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༦༣ ནས་ ༡༩༦༥ བར་ར་ས་བོད་ཀི་ཤེས་རིག་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལས་རོགས་ཀང་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༧༥ ནས་ ༡༩༧༨ བར་ཉི་འོང་དང་ཨ་རི་སོགས་རྒྱལ་ཁྱབ་ཁ་ཤས་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཕི་རྒྱལ་མཐོ་སོབ་ཁག་ཁ་ཤས་ནང་བོད་ཡིག་དགེ་རན་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༧༡ ནས་ ༡༩༧༨ བར་ར་ས་བོད་ཀི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཕག་ལས་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཕི་རྒྱལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཨ་རི་མཐོ་སོབ་ཁག་ཁ་ཤས་ནང་བོད་ཡིག་དགེ་རན་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༨༣ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕིར་ལོག་གནང་ཐོག་སྐུ་སེར་ཡིག་ཚང་ནང་ཕག་ལས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་མཛད་རྣམ་རོམ་སིག་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་ཡང་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་དམ་པ་ཁོང་ནས་དེབ་རིགས་ཁག་ཅིག་ཀང་འབི་སེལ་གནང་ཡོད། མདོར་ན། དམ་པ་ཁོང་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧིལ་པོར་བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་འཇུག་སོ་ཆེར་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་གནང་བའི་མཛད་རེས་ཅན་ཞིག་རེད།
གོས་ཆོད།
སྐུ་གཤེགས་དེ་ཉིད་ཀི་མཛད་རེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན་རེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་ཀིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་དང་། ཤུལ་ལུས་ལྟོས་བཅས་རྣམས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀི་གོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ་མེད་པ་སོང་ཙང་། འདི་ཚུད་པ་ཡིན། འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ་མེད་ན། སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་ཚུད་པ་ཡིན། སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས།

སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས་ནས།

14

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་གོས་ཆོད་དང་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣ པ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ་དང་། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ (ཀ) ཡིག་ཆ་ཨང་ ༥ པ་བཅས་ལ་དམིགས་བསལ་དེ་ཙམ་གིས་འགེལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་མི་འདུག སེམས་ལ་བློ་འཚབ་ཞིག་ག་རེ་སྐྱེ་བྱུང་ཟེར་ན། རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་ངན་པ་དེས་བོད་པའི་བདེན་མཐའ་སེལ་རྒྱུར་གང་ལྟར་ད་དུང་ཡིན་ནའང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བོད་ནང་ལ་གཞིས་ལུས་སྤུན་ཟླ་ཚོས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་དུ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་བཏང་གནང་ནས་བོད་མི་གངས་ ༡༤༥ ཕེབས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་རྣམ་པས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་དུ་རང་ལུས་ར་ཆེན་པོ་དེ་བློས་བཏང་མཛད་པ་རེད།
ཁོང་རྣམ་པའི་ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཚང་མ་ལ་སྙིང་ཁོངས་རུས་པའི་གཏིང་ནས་ཐུགས་གསོའི་འཚམས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་
བཞིན་བོད་ས་མ་ཤོར་གོང་ལ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་མཁན། ས་ཤོར་ནས་ཕི་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་མཁན་སི་ཟུར་རིག་འཛིན་མཆོག་དང་། སི་ཟུར་རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུས་ལགས། གཞུང་ཞབས་ཟུར་པ་ཚོགས་དྲུང་སྐུ་ཞབས་སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་བཅས་ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་དགུང་ལོ་ ༨༧། ༨༣། ༨༦ ཙམ་ཕེབས་བསྡད་པའི་བཟང་སོད་ཅན་གི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀི་དོན་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་གི་ལྷག་བསམ་ཅན་གི་མི་སྣ་དེ་ཚོ་རོགས་འགོ་དུས། ཕིས་སུ་ཡོང་མཁན་གི་ང་རང་ཚོའི་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ཀིས་གོང་གི་བྱས་རེས་ཅན་གི་མི་སྣ་དེ་དག་ལ་དཔེ་ལྟ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས། ཁོང་རྣམ་པ་བཞིན་མུ་མཐུད་དུ་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་འགོ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཟམ་པ་ལྟ་བུ་ཟེར་ནའང་འད། ཁོང་རྣམ་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཚུལ་དང་མཛད་རེས་རྣམས་ཡིག་ཐོག་ལ་ཕབ་ནས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ངོ་སོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
དེའི་ནང་ནས་ང་རང་གིས་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པའི་གནས་དོན་ཞིག་ཞུ་འདོད་གང་བྱུང་ཟེར་ན། སྐུ་ངོ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་
འདུས་ལགས་དམ་པ་ཁོང་ལ་ཆ་མཚོན་ན། མ་གཞི་དེ་རིང་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀིས་ལོ་རྒྱུས་ཀི་ཡིག་ཆ་བསྣམས་བསྡད་འདུག ང་ལ་དེ་འདའི་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་དེ། སི་འཐུས་སྐབས་གཅིག་མཉམ་དུ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་འད་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཙམ་མ་ཟད་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ངག་ཐོག་ནས་ཉན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀང་བྱུང་། ཁོང་གིས་བོད་ས་མ་ ཤོར་བའི་གོང་ལ་སྐུ་ལས་གང་འད་བསྐྱོན་ཡོད་མེད། ས་ཤོར་རེས་དམག་ཁང་ནས་མདའ་དཔོན་བར་ཕེབས། དེ་ག་ནང་བཞིན་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ནང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གི་ཕག་ལས་གནང་བ་རེད། ཕག་ལས་གནང་བའི་སྐབས་སུའང་བོད་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་བསྡད་པ་རེད། མཐའ་ན་གཞུང་གི་ཞབས་བཀག་གང་ལ་བསྡད་པའི་སྐབས་ཁོང་ལ་ཉེས་བརྡུང་རག་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འདའང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་རིགས་ལོ་རྒྱུས་ནང་བློ་ཕམ་པ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་དང་། གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཁོང་གི་ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཚོར་སྙིང་ཐག་པས་ནས་ཐུགས་གསོའི་འཚམས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་སྐུ་ངོ་སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ལ་ཆ་མཚོན་ན། ང་ཕི་ལོ་ ༡༩༨༧ ཟླ་ ༡ ནང་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད།
དེ་དུས་གངས་ཅན་སྐྱིད་གཤོངས་ཀི་ཁོར་ཡུག་ནང་ཨིན་ཇིའི་ལྕགས་དཔར་མང་པོ་འདུག བོད་ཡིག་ལྕགས་དཔར་ལྷན་ཁང་རེ་ལ་གཅིག་གཅིག་མ་གཏོགས་མི་འདུག བོད་ཡིག་ལྕགས་དཔར་དེ་དང་པོ་མཐོང་དུས། འདི་བོད་པ་སུས་བཟོས་པ་ཡིན་ནམ་བསམ་པའི་སེམས་ཚོར་དང་། དེ་བཟོ་མཁན་གི་མི་དེ་དང་དེའི་རྣམ་དཔོད་ལ་ཧ་སངས་དང་སངས། དེ་རྒྱག་མཁན་གི་མི་དེ་ཚོ་ལ་ཧ་ཅང་

15

འཇོན་པོ་འདུག་བསམ་བྱུང་། སོ་སོ་སོབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་ཏེ་གང་ཡང་ཤེས་ཀི་མེད་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་གསར་པར་འཛུལ་ཚར་ཙམ་ཡིན་དུས་བསམ་བློ་དེ་འད་འཁོར་མྱོང་།
ཡིན་ནའང་བསམ་བློ་དེ་འཁོར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་བོད་མི་སུ་འད་ཞིག་གིས་གནང་ཡོད་དམ་སྙམ་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་
ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་འད་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། སྐུ་ངོ་སྣར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་དགོངས་པ་རོགས་ཟིན་པའི་རེས་ལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་གསར་འགྱུར་ཁག་དེའི་ནང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་མཐོང་དུས། ལྕགས་དཔར་དེ་སྐུ་ངོས་ཀི་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་ནས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་། གང་ལྟར་སྐུ་ངོ་ཁོང་གིས་ང་ཚོ་སི་འཐུས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་སྐབས་དང་དུས་ལ་དཔར་ལོག་བརྒྱག་པའི་ཤོག་བུ་དེ་འད་བཀྲམ་ནས་དགུང་ལོ་དེ་འདར་ཕེབས་ཀང་། ང་ཚོར་ལམ་སྟོན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གནང་སྡོད་ཀི་འདུག དེ་ག་ནང་བཞིན་ང་རང་ཚོའི་བོད་པའི་རིག་གཞུང་དང་བཟང་སོད་ཐོག་ལ་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་མ་རོགས་ཀི་བར་དུ་ཕག་ལས་གནང་བསྡད་པ་དེ་ཧང་སངས་རྒྱུ་དང་། ང་ཚོས་ཁོང་ལ་མིག་དཔེར་བྱ་འོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག་པས། སྐུ་ངོ་ཁོང་བདེ་བ་ཅན་གི་ཞིང་ཁམས་ལ་སྐྱེས་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་གི་ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཚང་མར་ཐུགས་གསོའི་འཚམས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ག་རང་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚང་མ་སྐུ་བཞེངས་གནང་རོགས། སི་འཐུས་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལགས།

སི་འཐུས་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག འདི་བར་ཚིག་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༥ པ་དེ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། གསུང་རོགས་གནང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༢ ནས་ཕི་ལོ་ ༡༩༦༢ བར་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་དྲུང་གསུང་རྒྱུ་ཞིག་འདུག དེའི་སྐབས་ཆེས་མཐོའི་རྒྱུན་ལས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་འདི་ཆེས་མཐོའི་རྒྱུན་ལས་ཞེས་པ་བཅུག་གནང་ན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། ལགས་སོ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཆེས་མཐོའི་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཆུང་འགིག་གི་འདུག འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཟིན་པ་ཡིན། ཚང་མ་སྐུ་བཞེངས་ཀི་ཐོག་ནས་མྱ་ངན་གུས་འདུད་དང་ངག་བཅད་མཉམ་དུ་གནང་རོགས། ངག་བཅད་དབུ་འཛུགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངག་བཅད་ལས་རིམ་ཟིན་པ་ཡིན། ཚང་མ་སྐུ་བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་། དེ་ཡན་ཆད་ཀི་གཞུང་འབེལ་རེས་དན་དང་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་རིང་གི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་གཟིགས་རོགས་གནང་། གོས་འཆར་འདོན་མཁན། སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།

16

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་སྙན་སོན་ཞུ་རོགས་གནང་།
གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར།

སྔོན་གེང་།
༄༅། །བོད་རེ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁི་བཙན་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རིམ་བཞིན་བོད་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་པུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་ཤར་གིང་དབུས་མའི་ནང་དཔུང་སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་ཆེ་གས་སུ་གྱུར་ཏེ་བོད་རྒྱ་ཧོར་གསུམ་འད་མཚུངས་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་གས་སུ་ཚུད་ཅིང༌། བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་དང་། ཆོས་ལུགས། རིག་གནས། སི་ཚོགས་ཀི་དཔལ་ཡོན། ཆབ་སིད་བཅས་ཀི་ཐོག་རང་དབང་རང་བཙན་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་རེས་༸གོང་ས་ྋརྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་གིས་བོད་ཀི་ཆོས་སིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་འཁིད་གནང་སོལ་ཚུགས་ཤིང༌། བོད་ཀི་ཆབ་སིད་ས་བརན་དང༌། རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་དར་རྒྱས། བོད་འབངས་རྣམས་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀི་འཚོ་བར་རོལ་ཐུབ་པའི་སྐལ་བཟང་གི་དུས་ཚིགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཤར་ཡོད།
འོན་ཀང་ཕི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་སྟེ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་འགོ་བཙུགས་མ་
ཐག་ནས་བོད་ལ་དག་པོའི་བཙན་འཛུལ་གིས་རིམ་བཞིན་བོད་ཀི་སྣོད་བཅུད་ཡོངས་རོགས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་རིང་། དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར་དང་ཟིང་འཁྲུག་ཞོད་འཇགས་ཟེར་བ་སོགས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་ལྟ་མཐའ་སྐྱོང་བོད་བརན་ཟེར་བ་སོགས་བར་མིང་འདོགས་སྣ་ཚོགས་ཀི་ལས་འགུལ་རིམ་པ་དང་། ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀི་ལས་དོན་སྐོར་གི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཟེར་བ་ཐེངས་ ༦ ཚོགས་ཡོད་ནའང་། བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་དག་གནོན་དང་སྡུག་རྩུབ་ཅན་གི་སིད་བྱུས་ལ་ད་དུང་ཡང་འགྱུར་བ་བཏང་མེད། དབང་བསྒྱུར་དེའི་རིང་བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་དུས་མིན་རེན་གསོད་བཏང་བ་དང་། བོད་མི་ཁི་ཕྲག་མང་པོར་སྡུག་སོང་མནར་གཅོད་ཀིས་འཛིན་བཟུང་བཙོན་འཇུག ཆོས་རིག་གི་བསྟི་གནས་དགོན་སྡེ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ར་གཏོར། སིད་ན་དཀོན་པའི་ར་ཆེའི་རིག་དངོས་དུ་མ་བཅོམ་འཕྲོག འཛུགས་སྐྲུན་དང་ཡར་རྒྱས་ལ་ཁ་གཡར་ཏེ་མི་འབོར་སོ་བཤུག གཏེར་ཁ་བསྔོག་འདོན། འབོག་སྡེ་གནས་སོ། འགྲུལ་བཞུད་བཀག་སྡོམ། སྐད་ཡིག་ལ་དོ་ཕོག་དང་ཉམས་དམས་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ནའང་། ད་དུང་བོད་མི་རིགས་རྣམས་མེས་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་མོའི་ནང་དོ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད་གནས་ཀི་འུར་སོག་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
རྒྱ་དམར་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སིད་བྱུས་དེར་བོད་མི་རྣམས་ཀིས་ཐོག་མ་ནས་ངོ་རོལ་རིམ་བསྟུད་ཀིས་བོད་མིའི་
རང་དབང་སེར་ལངས་ཆེ་མོ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལས་འགུལ་རྒྱུན་ཆད་མྱོང་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ་མི་ལོ་ ༧༠ ཟིན་ལ་ཉེ་བའི་རིང་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་རང་དབང་དང་བལ་ཞིང་བཙན་གནོན་སྡུག་སོང་དང་འཇིགས་སྣང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་འོག་གནས་དགོས་བྱུང་ནའང་། བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང༌། ཡ་རབས་བཟང་པོའི་གོམས་གཤིས་སོགས་བོད་མིའི་ཐུན་མིན་ངོ་བོ་ཉམས་མེད་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་མ་ཟད། གཞོན་སྐྱེས་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ཀིས་དུས་རབས་གོང་མའི་ལོ་རབས་ ༨༠ པའི་ནང་གི་ལས་འགུལ་དང་། ༢༠༠༨ ལོའི་ས་བྱི་ཞི་རོལ་ཆེན་མོ། ༢༠༠༩ ནས་བཟུང་རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀི་ལས་འགུལ། ༢༠༡༠ ལོ་ནས་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀི་ལས་འགུལ། ༢༠༡༤ ལོ་ནས་མི་རེ་ངོ་རེས་སྐད་འབོད་ཀི་

17

ལས་འགུལ། གཞན་ཡང་སྒྱུ་རལ་འད་མིན་གི་ལས་འགུལ་སོགས་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྷག་བསམ་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སོ་ནས་བོད་མིའི་བདེན་དོན་འཐབ་རོད་རྒྱུན་འཛིན་དང་། བོད་མིའི་སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་མྱོང་གི་ལས་འགུལ་སྣ་ཚོགས་བརམས་དགོས་གྱུར་རེན་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སིད་བྱུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གིས་ཡིན།
དམིགས་བསལ་འཛམ་གིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གགས་མ་མྱོང་བ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་གྲྭ་བཀྲ་བེ་ལགས་ཀིས་
རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀི་ངོ་རོལ་གནང་བ་ནས་བཟུང་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརན་ལགས་ཀིས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གནང་བའི་བར་ ཤེས་རོགས་ར་སོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ ༡༤༥ ཡིས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་བཏང་གནང་སྟེ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ལ་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། བོད་ལ་རང་དབང་དགོས་པ། བོད་རང་བཙན་ཡིན་པ། བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་དང་ཁོར་ཡུག་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དགོས་པ་སོགས་ཀི་སྐད་འབོད་དང་ཞལ་ཆེམས་སྣ་ཚོགས་བཞག་གནང་སྟེ་དེའི་ཁོངས་བོད་མི་ ༡༢༥ འདས་གོངས་ཕིན་ཟིན་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་དག་གི་མངོན་འདོད་དང་འབོད་ས་ལ་བདག་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ཕར་ཞོག་དེ་རྣམས་ནི་ཕི་ཕོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཏཱ་ལའི་ཁ་ཕྲལ་རུ་ཚོགས་ཀིས་ངན་སྐུལ་བྱས་གནས་སོགས་ངན་ཁག་སྣ་ཚོགས་དཀྲི་བཞིན་ཡོད་ཀང་ད་བར་དཔང་རགས་ཁ་གསལ་གང་ཡང་བཏོན་རྒྱུ་མེད་པ་མ་ཟད་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ནས་ཀང་རྒྱ་ནག་ལ་བདེན་ཁ་སྟེར་མཁན་སུ་ཡང་བྱུང་མེད་པ་རེད།
བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཁིད་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་
ངོས་ནས་བོད་དོན་དཀའ་རོག་སེལ་ཏེ་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་སད་རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་པའི་ལྷན་ཕན་ཚུན་གོ་བསྡུར་དང་། ལྷག་པར་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྨན་དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ར་ཁིམས་སོམ་གཞིའི་འོག་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ལངས་ཕོགས་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ཀང་། ད་སྐབས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཡ་ལན་ཙམ་ཡང་མ་སད་པར་གནས་ཡོད།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ར་ཁིམས་འོག་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁིམས་ཟེར་བ་དང་།
ཆོས་ལུགས་ཀི་སོལ་ཡིག གངས་ཉུང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཐད་ཀི་ར་བའི་སིད་བྱུས། རྩྭ་ཐང་སྐོར་གི་བཅའ་ཁིམས། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀི་སིད་བྱུས། དངོས་མིན་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་བཅའ་ཁིམས་ཟེར་བ་སོགས་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་ཅིང་། གཏན་འབེབས་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་མི་སྣའི་ཁོངས་དང་། ལས་འགུལ་བ། སྒྱུ་རལ་མཁན་སོགས་ནས་བདེ་སྡུག་རིམ་ཞུས་ལ་བདག་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཕར་ཞོག ཁ་ཕྲལ་བ་དང་། རྒྱབ་ཁབ་ཀི་སིད་དབང་མགོ་རིང་སོག་མཁན་ཟེར་བ་སོགས་ཆབ་སིད་ཀི་ཉེས་མིང་འགེལ་རང་གིས་འཛིན་བཟུང་བཙོན་འཇུག་དང་། དོན་མེད་སུན་གཙེར་འོག་བོད་མི་རྣམས་འཇིགས་སྣང་དང་དངངས་སྐྲག་ངང་སྡོད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་མུ་མཐུད་ཆགས་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར། ཨ་རིའི་རྒྱལ་སར་རེན་གཞི་བྱས་པའི་རང་དབང་ཁང་པས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོའི་རྒྱལ་སིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབེལ་བའི་ལོ་འཁོར་སྙན་ཐོ་ཞིག་འདོན་སེལ་གནང་བའི་ནང་། ཞིས་ཅིན་ཕིང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་སིད་འཛིན་བྱས་པ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ཁིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་ལ་བརི་སྲུང་ར་བ་ནས་མ་བྱས་པར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དབང་ཆ་གཅིག་བསྡུས་ཀི་ལམ་ལུགས་འདི་བཞིན་སྔར་ལས་རྒྱ་སྐྱེད་ཆེད་གཏོང་གིས་རྒྱ་ནག་སི་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་དང་ཡུ་གུར་སོགས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ཀི་ཆབ་སིད་ཀི་རང་དབང་

18

གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྨྲ་བརོད་དང་འདུ་འཛོམས་ཀི་རང་དབང་། དེ་བཞིན་ཆོས་དད་ཀི་རང་དབང་སོགས་གཞི་རའི་འགོ་བ་མིར་དགོས་ངེས་ཀི་ཐོབ་ཐང་ཁག་སྔར་ལས་ཆེས་སྡུག་ཏུ་གཏོང་བཞིན་པ་ཐེར་འདོན་བྱས་པ་དང་། ༢༠༡༦ ལོའི་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆོས་ཕོགས་དང་འབེལ་བའི་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ལས་དོན་རྣམས་ལ་དམ་དག་སྔར་ལྷག་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་མ་ཟད། བོད་དང་ཡུ་གུར་སོགས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀི་ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་དམ་དག་ཚོད་འཛིན་ཤུགས་ཆེ་བྱས་ཡོད་པ། ཆབ་སིད་ཀི་རང་དབང་དང་སི་མང་གི་ཐོབ་ཐང་ཁག་བརི་མེད་རོག་རོལ་གཏོང་མཁན་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེས་སྡུག་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་བཅས་ཐེར་འདོན་གནང་ཡོད།
རྒྱ་གཞུང་གིས་༸ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཆུང་སིད་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀི་ཉི་མ་མཆོག་བཙན་ཁིད་བྱས་པ་ནས་
བཟུང་ད་བར་གར་ཡོད་ཤེས་རོགས་མི་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཆབ་སིད་ཀི་ཉེས་ཁག་གཡོག་པའི་བཙོན་པ་མང་པོ་ཞིག་དུས་མིན་རེན་ལམ་དུ་བཏང་ཡོད་ཅིང་། བླ་བང་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བཙོན་གོལ་ཐོབ་ནའང་གཟུགས་ཁམས་བདེ་ཐང་མེད་པ་བཟོས་ཡོད་པ་སོགས་བོད་མི་རྣམས་ལ་མི་སོད་ལས་འདས་པའི་སྡུག་སོང་མནར་གཅོད་གཏོང་མཚམས་ད་དུང་བཞག་མེད། དཔེར་ན་རྒྱ་ནག་གི་ར་ཁིམས་ཀི་ཆ་རེན་འོག་བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ་ཀི་ཞུ་གཏུག་མཁན་བཀྲ་ཤིས་དབང་ཕྱུག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བལ་གི་སྐུལ་སོང་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཉེས་ཁག་གཡོག་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གི་ལོ་ལྔ་ཚན་གི་འཆར་གཞི་ ༡༣ པ་ཞེས་པའི་ནང་ཁིམས་སིག་གང་ལ་ཡང་མ་གསལ་བའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་སི་སྐད་ཟེར་བར་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་པའི་སིད་བྱུས་བཟུང་སྟེ་བོད་གཙོས་པའི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀི་སྐད་ཡིག་ལ་མི་མངོན་པའི་ཉམས་ཆག་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ། བོད་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་གནས་སྐོར་མཆོད་མཇལ་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་ཞུ་རུ་ཡོང་མཁན་རྣམས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྡིགས་སྐུལ་གིས་ཕི་བསྐྱོད་ལག་འཁྱེར་བཙན་འཕྲོག་དང་བཅད་གཏུབ་ཀིས་ནུས་མེད་བཏང་སྟེ་ཆོས་དད་རང་དབང་གི་གཞི་རའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརལ་བཤིག བོད་ནང་གི་ཆོས་སྡེ་ཁག་ཅིག་ལ་རིག་གནས་གསར་བརེ་ཆེན་པོ་རོ་ལང་བརྒྱབ་པ་ལྟ་བུའི་གཏོར་བཤིག སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རླབས་ཆེན་གི་མཛད་འཕྲིན་ཁག་ལ་ལམ་ལུགས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་སྐུར་འདེབས་སོགས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་འདིས་མེས་རྒྱལ་ཁ་ཕྲལ་བཏང་བ་ཟེར་བའི་ལས་འགུལ་ངོ་མ་དེ་རྒྱ་གཞུང་རང་གིས་སེལ་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད།
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རླབས་ཆེན་གི་མཛད་འཕྲིན་ཁག་ལ་ཆེ་བསྟོད་དང་། བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ལ་
རྒྱབ་སྐྱོར། བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ལ་སེམས་ཁུར་སོགས་གནང་སྟེ། རྒྱ་གར་སིད་འཛིན་མཆོག་དང་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མཇལ་འཕྲད། ཨ་རིའི་སིད་གཞུང་གསར་པའི་བོད་དོན་ལ་ཐུགས་ཁུར་གནང་བ་དང་། ཡུ་རོབ་གོས་ཚོགས་ནས་གསེར་ར་བླ་རུང་ཆོས་སར་གཏོར་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་སྐོར་རྒྱ་གཞུང་ལ་སྐུལ་མ་གནང་བ། རྒྱལ་སིའི་ཉེས་ཡང་ཚོགས་པ་སོགས་ཀིས་བཀྲ་ཤིས་དབང་ཕྱུག་གི་གནས་བབ་ལ་ཐུགས་ཁུར་གནང་བ་སོགས་ཀིས་རྒྱ་ནག་གི་གནོན་ཤུགས་སད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ནས་བོད་དོན་དང་འབེལ་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་འགན་ཁུར་མུ་མཐུད་བཞེས་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མངོན་ཡོད།

19

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་དམར་པོས་གཞུང་གིས་མི་བདག་བདག་བཟུང་བྱས་ཏེ་མི་ལོ་ ༧༠ མ་ཟིན་ཙམ་
རིང་བོད་མི་རྣམས་ལ་དམྱལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་སོང་མནར་གཅོད་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་རང་གི་ཁིམས་ལུགས་སུ་གསལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ལག་བསྟར་མ་བྱས་པ་སོགས་ལ་བརེན་བོད་ཀི་མི་རབས་རན་དར་གཞོན་གསུམ་རིམ་བརྒྱུད་ཀིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཞི་རོལ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་སེལ་བཞིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཤེས་རོགས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་བོད་མི་ ༡༤༥ ནས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རོལ་གནང་བའི་དགོས་འདུན་ཁག་ལ་བདག་སོད་མེད་པར་ཛ་དག་ངང་མུ་མཐུད་གནས་མུས་ལ་སོང་། སྐབས་ ༡༦ པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པ་འདིར་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་ཅིག་འཇོག་དགོས་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེར་མཐོང་། གོས་ཆོད།
༡། བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་ཆེད་ལུས་སོག་ལོངས་སོད་ཡོངས་སུ་བློས་བཏང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གཏོང་མཁན་རྣམ་པས་གཙོས་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀི་སྙིང་སྟོབས་དང་ཆོད་སེམས་ལ་ཡི་
རངས་དང་། ཁོང་རྣམ་པའི་ཤུལ་ལུས་ནང་མི་གཉེན་འབེལ་ལྟོས་བཅས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཐུགས་གསོ་ཞུ་
རྒྱུ། འདས་གོངས་སུ་ཕིན་པ་རྣམས་གངས་ཅན་མགོན་པོ་མཆོག་གིས་རེས་སུ་བཟུང་ནས་སར་ཡང་བོད་ཁ་བ་ཅན་གི་
ཞིང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཁོང་རྣམས་ཀི་གདུང་འབོད་དང་ཞལ་ཆེམས། མངོན་འདོད་བཅས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཆེད་བོད་མི་མི་
རེ་ངོ་རེས་སྔར་ལྷག་འགན་ཁུར་དགོས་པའི་གསལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ།
༢། རྒྱ་གཞུང་གི་བཙན་གནོན་འོག་བཙོན་འཇུག་གིས་སྡུག་སོང་མནར་གཅོད་མྱོང་བཞིན་པ་རྣམས་མགོགས་མྱུར་གོད་བཀྲོལ་ཡོང་ཐབས་དང་། བཙོན་གོལ་ཟིན་པ་ཁག་གི་སྐུ་གཟུགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་
པའི་དན་གསོ་བྱ་རྒྱུ་མ་ཟད། རྒྱལ་སིའི་སི་ཚོགས་དང་། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཁག་ནས་ཐུགས་སྣང་དང་ནུས་པ་
མཉམ་སྤུངས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུ།
༣། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྨན་དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་དགོངས་དོན་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ལག་བསྟར་ཡོང་ཐབས་ཆེད་བོད་རྒྱ་གོས་མོལ་
ཡོང་རེའི་འབད་བརོན་མུ་མཐུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱ་གཞུང་གི་འགོ་ཁིད་རྣམས་ཀིས་འགན་ཁུར་འོག་ལས་རིམ་
འདི་ཉིད་འཕྲལ་དུ་འགོ་འཛུགས་དགོས་རྒྱུ།
༤། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་མི་འབོར་སོ་བཤུག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་འབེལ་བོད་མིའི་གཞི་རའི་འགོ་བ་མི་ཡི་ཐོབ་ཐང་ལ་རོག་རོལ་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་བརལ་བཤིག རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་སྐྱོན། སྐད་ཡིག་སོང་སོད་ལ་
ཉམ་དམས། ཉིན་རེའི་འགོ་འདུག་ལ་བཀག་བསྡོམས་གཏོང་བ་སོགས་བོད་ལ་འཛིན་པའི་དག་གནོན་དང་སྡུག་རྩུབ་ཅན་
གི་སིད་བྱུས་རྣམས་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཇོག་གིས་བོད་མིའི་གཞི་རའི་མངོན་འདོད་དང་མཚུངས་ཤིང་། དོན་དངོས་
ལག་ལེན་ཡོད་པའི་བོད་ཁམས་ཞི་བདེ་ལྷིང་འཇགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་བཟོ་དགོས་རྒྱུ།

20

༥། དང་བདེན་ལ་དགའ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་ཁིད་དང་ལས་ཀི་སྣེ་མོ་བ། གོས་ཚོགས་འཐུས་མི། ཤེས་ཡོན་ཅན་དང༌། རང་དབང་དོན་གཉེར་བ། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཁག་བཅས་ནས་བོད་དོན་ལ་མུ་མཐུད་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རོགས་
ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་བཙན་ཟོས་བྱས་ཏེ་མི་ལོ་ ༧༠ མ་ཟིན་ཙམ་རིང་བོད་མི་རྣམས་ཀི་ལུས་
སེམས་ལ་དཀའ་སྡུག་ཇི་འཕྲད་དང་། རང་ལུས་མེར་བསེགས་གཙོས་པའི་ལས་འགུལ་ཆེ་ཕྲ་ཁག་མཚམས་འཇོག་མེད་
པར་སེལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་རེན་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་སོགས་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་དང་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་རྒྱུས་ལོན་ཆེད་ཕོགས་ལྷུང་བལ་བའི་རང་དབང་ཅན་གི་རོག་ཞིབ་ཚོགས་པ་བོད་རང་དུ་གཏོང་གནང་ཡོང་བའི་རེ་
འདུན་མུ་མཐུད་ཞུ་རྒྱུ།
༦། བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་གནས་ཡུལ་འཛམ་གིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སི་དང་། བྱེ་བག་ཏུ་རྒྱ་གར་དབུས་སའི་གཞུང་དང་མི་མང་རྣམས་ཀིས་བོད་དང་བོད་མིར་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་མཐུན་སོར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་རྣམས་ཀི་བཀའ་
དིན་རེས་སུ་དན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཉེ་བའི་ཆར་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནས་མཆོག་རོ་
རེ་གདན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་དུས་ཀི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཐེངས་ ༣༤ པ་སྩོལ་གནང་སྐབས་འབེལ་ཡོད་
མངའ་སྡེའི་གཞུང་ནས་ཚད་མཐོ་བའི་མཐུན་རེན་སོར་གནང་མཛད་པར་བཀའ་དིན་ཆེ་ཞུ་བ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་
ཇི་སིད་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་མ་གསལ་བར་འབེལ་ཡོད་ཡོངས་ནས་དེ་ལྟའི་མཐུན་འགྱུར་དང་མགོན་དཔུང་གི་བཀའ་
དིན་རྒྱུན་གནས་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ།
༧། གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ཀི་དབུགས་འབྱིན་རྔུབ་ཚུན་ཆད་ནས་ཆེས་དངངས་སྐྲག་དང་འཇིགས་སྣང་འོག་གནས་དགོས་གར་ཡོད་ཀང་། ད་བར་ཆོད་སེམས་བརན་ཅིང་འཇིགས་ཞུམ་བལ་བའི་སྙིང་སྟོབས་གསོན་གནས་ཐོག་མི་རབས་
ནས་མི་རབས་རྒྱུན་མཐུད་ཀིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་ལ་ངོ་རོལ་རིམ་པ་མཚམས་ཆད་མྱོང་མེད་
པ་གཞི་རར་བཟུང་སྟེ། རང་རེ་བཙན་བྱོལ་དུ་གནས་པའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་གཙོས་གཞུང་དང་གཞུང་འབེལ་མིན་
པའི་ཚོགས་པ་ཁག གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སོགས་མི་རེ་ངོ་རེས་འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་ཁོང་རྣམས་ཀིས་སྐུ་ངལ་བསྐྱོན་
གནང་བ་རྣམས་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་སོང་བར་རང་ནུས་གང་ཐེག་གི་འགན་ཁུར་ལེན་དགོས་པའི་དན་གསོ་དང་དམ་བཅའ་
བྱ་རྒྱུའི་སི་མོས་གོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ལ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན། སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས།

སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས་ནས།

21

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པར་དགག་བྱ་མེད་པ་སོང་ཙང་། འདི་ཚུད་པ་ཡིན། དེའི་ཐད་ལ་བགོ་གེང་གི་གོ་སྐབས་ཕུལ་རྒྱུ་ཡིན། སི་འཐུས་པདྨ་ཕག་མཛོད་ཚང་ལགས།

སི་འཐུས་པདྨ་ཕག་མཛོད་ཚང་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་འདིར་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་དེར་ངས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་ཚིག་འགའ་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང། ལོ་མང་པོའི་ནང་ལ་ང་ཚོའི་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་འཆར་བཞག་གནང་བ་རེད། བཞག་གནང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་རོབ་ཙམ་ཞུས་ན། ད་བར་བོད་མི་གངས་ ༡༤༥ སྐུ་ལུས་མེར་བསེགས་བཏང་གནང་བ་རེད། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་ལ་ཞབས་ཕི་ཞུ་རྒྱུ་དང། བོད་དོན་གི་དཀའ་རོག་སེལ་ཕིར་ང་ཚོས་ལས་འགུལ་སེལ་རྒྱུ་དང། ང་རང་ཚོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཐོག་ལ་སྲུང་སྐྱོབས་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་ལོ་མང་གི་རིང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་རེད། དང་ཐོག་དེར་ངས་ཚང་མར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ང་རང་ཚོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་ནང་བཞིན་གི་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ཞུ་དག་གཏོང་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་རེད་
སྙམ།

ངས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ་ལག་ལེན་བསྟར་གི་ཡོད་དམ་མེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཆིག་སིལ་དང་ཁ་གཅིག་གགས་
ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་སེལ་རྒྱུ་དང་ལས་འགུལ་སེལ་གི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་གི་གནང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་དང་། དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོས་ཞུ་དག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུག ང་རང་ཡིན་ནའང་བོད་མི་མང་གི་སི་འཐུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འགན་ཞིག་ལེན་ཏེ། དེ་རིང་འདིར་བཀའ་མོལ་ཚིག་འགའ་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
ང་རང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གི་ནང་ནས་ཀ་
བ་གཅིག་དེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརེན་གོས་ཚོགས་འདི་བོད་མི་མང་ལ་རེ་བ་རྒྱག་ས་གཅིག་དང་། བློ་གཏད་ས་གཅིག གཞན་ཡང་ང་རང་ཚོའི་ཆབ་སིད་ཀི་ལས་འགུལ་དེ་འདི་ནས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་སྙམ་པའི་བོད་མི་མང་གི་རེ་བ་རྒྱག་སའི་གོས་ཚོགས་གཅིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་གནང་དགོས་པ་འགན་བཞེས་མཁན་དང་གནང་ཐུབ་མཁན་གཅིག ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་གནང་གི་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་ཉེ་ཆར་ཟེར་ནའང་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཕིན་པ་རེད། འོས་བསྡུའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་རེད། ད་ལྟ་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གཉིས་ཚོགས་ཟིན་པ་རེད། རང་ཉིད་ཀི་མཐོང་ཚུལ་ཅི་ཞིག་མཐོང་བྱུང་ཟེར་ན། གོས་ཚོགས་འདིའི་ཁོད་དུ་ཆོལ་ཁ་ཆོས་ལུགས་ཀི་འཐེན་འཁྱེར་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་ཞིག་ཤར་བྱུང།

22

དེ་འད་སོང་ཙང་འགའ་རེས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱགས་གཏམ་བཤད་ཀི་ཡོད་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་དང་། མ་ཟད་ཉེ་ཆར་
གནས་མཆོག་རོ་རེ་གདན་དུ་དཔལ་དུས་ཀི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སྐབས་སུ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། ང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལུང་བསྟན་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། མཚན་ལམ་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ལ་ང་སྐུ་ཚེ་བཞུགས་པ་འདུག དེ་ནས་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་དེར་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཐུགས་སྣང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཉིན་མོར་ངོ་དེབ་ནང་དུ་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་ཕི་རྒྱལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག Professor Ellois Sperling བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་དེར་བསྔགས་བརོད་དང་རེས་སུ་ཡི་རངས་ཀི་རོམ་ཞིག་བིས་གནང་བ་རེད། དེར་བྱང་ཨ་མི་རི་ཀའི་བོད་མི་མང་པོས་བློ་འཚབ་ཆེན་པོ་ཞིག་གནང་གི་འདུག དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ལ་སྙན་གསན་ཞུ་རོགས་གནང་ཞེས་ཞལ་པར་མང་པོ་འབྱོར་བྱུང། རོམ་གི་མགོ་བྱང་ཅི་ཞིག་རྒྱག་ཡོད་ཟེར་ན། ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལ་བཞུགས་དགོས་པའི་མི་འདི་ཁྱེད་རང་ཡིན། Professor Ellois Sperling དེ་འད་སོང་ཙང་གོ་བ་ཅི་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡོད་རུང་མེད་རུང་། ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༤ དང་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༤ ཕན་ཚུན་བང་སིག་པ་ཡིན་ན་གོ་བ་ས་མོ་ཞིག་རེད་འདུག ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་གོ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། དངོས་གནས་འདི་ཚད་ལས་བརལ་བ་ཞིག་རེད་བསམ་གི་འདུག འདི་འདའི་མང་གཙོ་འདི་ཁར་འཁྱེར་ནས་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་སྔོན་མ་ཡིན་ནའང་འད། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་འཚོང་པ། བླ་རན་ཞེས་ཞུ་མཁན་གི་མི་དེར་ང་རང་སེར་གི་ངོས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་ཡོད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང།
ད་ལྟ་བར་དུ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་གི་ང་རང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སིག་འཛུགས་ཞེས་བཙན་བྱོལ་གི་
གོས་ཚོགས་གཅིག་དང་མང་གཙོ་གསོལ་རས་གནང། དེ་འད་ཞིག་སྐུ་ངལ་བསྐྱོན་པའི་ང་ཚོས་བཀའ་དིན་དིན་ལན་གསབ་མ་ཐུབ་ཀང་དེ་འད་གསུང་མཁན་དེར་ཧ་ཅང་གི་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད་སྙམ། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཁོ་རང་ལྟ་བུར་ཆ་མཚོན་ན། མི་སེམས་ཤུགས་ཡོད་པ་གཅིག་ཚང་མས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་རང་མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཐོག་ནས་ལངས་ཕོགས་འདི་རང་བཙན་རེད། དེ་ཁོ་རང་གི་ཐོབ་ཐང་རེད། དེར་ཞུ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་གི་མང་གཙོ་འདི་ཁར་འཁྱེར་ནས་དུས་རག་ཏུ་རང་དབང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་བསམ་ནས་རག་ཏུ་བཤད་རྒྱུ་དེར་ངས་ངོ་རོལ་ཡོད་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད། ང་རང་ཚོའི་འཛམ་བུ་གིང་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་གང་ནས་ཡིན་ནམ་ཟེར་སྐབས། ང་བོད་པ་ཡིན་ཟེར་དུས་བོད་པ་ཟེར་གི་མི་འདུག ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཟེར་གི་འདུག འདི་ཙམ་གི་བཀའ་དིན་ཆེན་པོ་ང་རང་ཚོའི་དབུ་ཁིད་འདི་འད་ཞིག་འཛམ་གིང་རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་ང་རང་ཚོའི་བོད་དོན་ལ་ནུས་པ་ཞིག་ཐོན་གི་ཡོད་པ་རེད། དོ་སྣང་བྱས་ན་འདི་ཙམ་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་མང་གཙོ་ཡིན་ནའང་འད། རང་དབང་འདི་ཁར་ཁྱེར་ནས་གསུངས་པ་དེར་ངོ་རོལ་ཡོད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང།
དེ་འདའི་ཐོག་ནས་ཟླ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ཁོད་དུ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་རྦད་དེ་དཀྲུག་ནས་ཟིང་ཆ་ཆེན་པོ་
བྱུང་བ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་ང་རང་ཚོའི་ལས་འགུལ་སེལ་དགོས་པ་འདི་བརླགས་ནས་བར་དེར་ཕན་ཚུན་ངོ་དེབ་ནང་ཡིན་ནའང་འད། ད་རྒྱའི་ནང་བགོ་གེང་བྱས་ཏེ་དུས་ཡུན་མང་པོ་ཞིག་ཆུད་ཟོས་སུ་ཕིན་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོའི་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་འད། ན་ནིང་ཟླ་བ་ ༥ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་མོ་དེར་ང་ཚོ་ཚང་མས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་པར་༸སྐུ་མདུན་ལ་སྐུ་ཕག་ཕུལ་ཏེ་དམ་བཅའ་འཇོག་པ་ཞིང་བོད་མི་མང་གི་ཞབས་ཕི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བོད་དོན་ཐོག་ལ་ཧ་ལས་པས་གནང་གི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་

23

ཡོད་པ་རེད། དེ་དེ་བཞིན་གི་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་རེད། བོད་པའི་རོད་རོག་སེལ་རྒྱུ་དེ་རེད། ང་རང་ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་འདི་དམིགས་བསལ་ཞིག་བརི་ཡི་ཡོད། འདི་ནང་ལ་ང་ཚོའི་ཆོས་ལུགས་ལྔའི་སི་འཐུས་དག་ཕེབས་ཞུགས་ཡོད་པ་རེད། དམིགས་བསལ་རེད། རྣམ་པ་ཚོ་ངས་ར་ཆེན་པོ་དང་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུག རང་རེའི་གོས་ཚོགས་འདི་ནང་ལ་རང་ཉིད་ཡིན་རུང་གུས་བརི་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀི་ན་བཟའ་མཆོད་མཁན་གཅིག་རེད། རྣམ་པ་ཚོ་ཡང་བཟང་སོད་དང་། དེ་ཚོའི་ངོ་བོ་སྟོན་མཁན་གཅིག ང་ཚོས་མིག་ལྟ་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ལ་ངས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། ང་རང་ཚོའི་ནང་ཆོས་འདི་བོད་པའི་སོག་ཤིང་གཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་ང་རང་ཚོ་ཚང་མར་ནང་ཆོས་ཀི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་གི་བྱ་སོད་བྱ་རྒྱུར་འཛེམས་ཟོན་བྱ་རྒྱུ་དང། མི་དགེ་བ་བཅུར་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱུའི་སོ་སོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གི་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་པའི་རེས་སུ་ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ནང་པའི་ཆོས་ཀི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་དང་། ང་རང་ཚོའི་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་རུང་སི་འཐུས་ཀི་གཟི་བརིད་འདི་མི་ཉམས་པ་དང། ཆེ་མཐོང་འདི་མ་བརླག་པ་དང་མི་ཉམས་པའི་དོན་དུ་ང་རང་ཚོ་འདིའི་ནང་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་འད། ཅི་འད་ཞིག་ཡིན་རུང། ཏོག་ཙམ་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག ཆོས་ལུགས་སི་འཐུས་འགའ་ཞིག་དངོས་གནས་དང་གནས་བོད་དོན་དང་བོད་མིའི་དོན་དུ་བསམ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསྣམས་ཕེབས་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ་བསྔགས་བརོད་ཡོད། དེ་དེ་བཞིན་གི་སོ་སོ་སོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལའང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་འདིའི་ནང་མང་ཙམ་བསྣམས་ཕེབས་པ་དེར་ངས་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་བསམ་བགིས། བོད་ནང་ལ་ཡིན་ན་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་རེད། དགོན་པ་དག་མར་གཏོར་བཤིག་བཏང་།
བླ་རུང་སར་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། གྲྭ་པ་དང་བཙུན་མ་ཚོར་དཀའ་ངལ་གང་འད་འདུག བཙུན་མ་ཚོར་ཟློས་གར་
འཁབ་མཁན་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་སྡིངས་ཆའི་སང་ལ་གཞས་འཁབ་བཅུག་པ་དེར་དངོས་གནས་བློ་ཕམ་དང་སེམས་སྐྱོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོ་རང་དབང་གི་ཁོར་ཡུག་ཞིག་གི་ནང་ལ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། འགན་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག་བསམ་གི་འདུག གང་ལ་ཞེ་ན་ཆོས་དེ་ང་རང་ཚོའི་རིག་གཞུང་ལྟེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་ཙང་། དགོན་སྡེ་དང་གྲྭ་ས་ཁག་ཚང་མ་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཁྱེན་གི་ཡོད་པ་རེད། གྲྭ་པ་འཛུལ་མཁན་ཉུང་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ཀི་རིགས་དེའི་དཀའ་ངལ་དེ་གང་འད་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ། ད་ལྟའི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་མང་ཙམ་བསྣམ་ཕེབས་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ངས་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ཞུ་ཡི་ཡོད།
ངས་རྐང་བཙུགས་ནས་སྐྱོན་བརོད་ཞུས་པ་མིན། ང་རང་གི་སེམས་ནང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
མཐོང་གི་འདུག ང་ཚོའི་མང་གཙོ་འདི་གཞོན་གཞོན་ཞིག་རེད། ད་དུང་ཡང་ང་ཚོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་སྙམ། ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་དངོས་གནས་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག ད་ལྟ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་ལས་མི་གངས་ ༡༤༥ ཡིས་སྐུ་ལུས་མེར་བསེགས་བཏང་གནང་མཁན་ཚོས་ག་རེའི་དོན་དུ་མེར་བསེགས་གཏོང་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོས་དི་བ་སྐུལ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་དང་དཀའ་སྡུག་དེ་དག་ང་ཚོས་ཚོར་བ་ཞིག་ལེན་ནས་སེམས་ཤུགས་བྱས་ཏེ་བོད་དོན་དང་གོས་ཚོགས་འདིས་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཨིན་ཇིའི་ཚིག་གཅིག་ཞུ་ཆོག་པར་བགིས། Focus གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་

24

པོ་འདུག་བསམ་གི་འདུག བོད་མི་མང་གིས་ང་ཚོ་ཚང་མ་སི་འཐུས་སུ་བདམས་གནང་བ་རེད། རེ་བའང་བསྐྱོན་ཡོད་པ་རེད། ཡིད་ཆེས་ཀང་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་ང་རང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་དན་གསོ་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག དེ་ནས་མཐའ་མ་དེར་ང་རང་ཚོའི་ཆོལ་ཁ་ཆོས་ལུགས་དེ་དངོས་གནས་ཕར་འཇོག་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ཞེན་ཁོག་
དེའང་འཇོག་དགོས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ང་རང་ཚོ་ཚང་མར་བསམ་ཚུལ་འད་མི་འད་ཡོད་པ་རེད། དེ་མང་གཙོ་སོང་ཙང་ཡག་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཚང་མ་མཐུན་པ་ཡོང་གི་མ་རེད་ཀང་ངས་ག་རེ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེ་ན། བསམ་ཚུལ་འད་མི་འད་བསྣམ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་འགན་ཞིག་བཞེས་ཏེ་བོད་པར་སེམས་ཤུགས་ཤིག་བྱས་ནས་བསྣམས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་ཚང་མས་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ཀི་ཉིན་དང་པོ་རེད། ཐུགས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་བཞེས་ཏེ་བོད་དོན་གི་ལས་འགུལ་རང་གི་ཐོག་ལ་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་དེ་ངས་རེ་བསྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ངས་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ཞུས་པ་དེར་གསན་ཕོགས་མ་ནོར་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དངོས་གནས་ང་རང་ཚོའི་བྱེད་སྟངས་ལ་ཏོག་ཙམ་ཞིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཀི་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན་ང་ཚོའི་འདིའི་ནང་ལ་ག་རེ་འདུག་ཅེས་ཞུས་ན། ཚང་མས་སོ་སོའི་སེར་གི་ན་ཚ་དང་གཅིག་སྐོར་བ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་སྐྱོན་བརོད་ཤ་སྟག་བྱས་བསྡད་པ་ཞིག་ཁ་སྔོན་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་རྒྱུན་ལས་གསར་པ་རེད། བལྟས་བསྡད་དུས་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསེབས་སོང་། དེ་འད་ཡིན་ན་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་ལས་འགན་དེ་ཏག་ཏག་འགོ་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གི་འདུག སྐྱོན་བརོད་དང་བསམ་འཆར་ཕུལ་རྒྱུ་དེ་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཅིག་བཞག་ནས་ཚར་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རག་པར་གཅིག་འགྱུར་བ་ཐེབས་རྒྱུ་མེད་པར་ད་ག་རང་ལ་བསྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་འགྱུར་བ་བཏང་མ་གནང་ན། དངོས་གནས་ང་རང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པའི་འགན་དེ་གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནམ་བསམ་གི་འདུག ད་ག་རང་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་རིང་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་ཟུར་ཉན་ར་བའི་ནང་ལ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སྐུ་མགོན་ཉི་ཧོང་གི་རོལ་ཚོགས་ Rainbow for children ཞེས་པའི་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་དེར་ཕེབས་གནང་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དང་པོ་ Mr Tatsuo Ishikawa, Vice President Miss Yuko Mimura བཅས་ཁྱོན་འཐུས་མི་བདུན་དེ་རིང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སྐུ་མགོན་གི་ཐོག་ནས་ཕེབས་པ་དེར་གོས་ཚོགས་ཀི་ཐོག་ནས་འཚམས་འདི་ཞུ་རོགས་གནང།
གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་གི་ཆ་ཤས་བཞེས་མཁན། སི་
འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ། གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དེར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གོས་ཚོགས་ག་དུས་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་བསྣམས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བསྣམ་

25

ཕེབས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་ཡོད་ཙང་བསྣམས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་དང་ཆབས་གཅིག་ངས་ཚིག་གཅིག་གཉིས་ཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང།
གཙོ་བོ་ང་ཚོ་ཆབ་སིད་པ་ལབ་དུས། དེང་སང་ང་ཚོས་འགེལ་བརོད་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་གཞོན་སྐྱེས་མི་རབས་གསར་པ་ཡིན་
ནའང་ཧ་ཅང་འཛོར་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཤར་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་འགེལ་བརོད་དེ་ལོག་པ་རེད་འདུག་དན་གི་འདུག ང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་དུས་ཚང་མ་ཆབ་སིད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག བོད་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་བོད་མི་ཚོས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་སྐུ་ལས་མང་པོ་བསྐྱོན་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་པའི་ཆབ་སིད་ཅིག་རེད། ང་ཚོ་དེ་ལ་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ཚོགས་པ་ཁག་དང་གཞུང་ཡིན་ནའང་ཚང་མས་ཕག་ལས་གནང་རྒྱུ་དེ་བོད་པའི་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་དུ་ཕག་ལས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་མི་ཚང་མ་ཆབ་སིད་པ་ཞིག་ཆགས་དགོས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོའི་ད་ལྟའི་ཆབ་སིད་འཛོར་པོ་ཆགས་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོས་ཆབ་སིད་ངས་ཚང་མ་རེད་ཞུ་གི་མེད། ཁ་ཤས་ཅིག་དངོས་གནས་ཆབ་སིད་གནང་སྟངས་དེ་འཛོར་པོ་ཡོད་ཙང་ཆབ་སིད་འཛོར་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་མི་རབས་གསར་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་དེ་ཚོས་གནང་བ་ནང་བཞིན། སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀི་དོན་དུ་ར་དོན་རོད་རྒྱུ་དེ་ཆབ་སིད་རེད། ང་ཚོས་ཀང་དེ་ལ་ཆབ་སིད་དེ་མཚུངས་གནང་དགོས་པ་རེད། དེ་མ་གནང་བ་ཡིན་ན་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ཀི་ཆབ་སིད་དེ་འཛོར་པོ་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན་ན། ལག་པ་མ་འཆང་བར་བསྡད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་འགོ་ཡི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་གལ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ཆབ་སིད་དེ་གཙང་མ་ཞིག་དང་ཕི་གསལ་ནང་གསལ་དང། ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཆབ་སིད་དེ་དངོས་གནས་ད་ལྟའི་ང་རང་ཚོའི་བོད་པའི་དུས་ཚོད་དེར་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་དན་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ཆབ་སིད་ནང་དུ་ང་ཚོ་ག་ཚོད་ཡོད་ཀང་འཛུལ་བཞུགས་གནང་དགོས་པ་རེད། མི་ཁ་ཤས་ཞིག་གི་མ་རེད། ང་ཚོ་བོད་མི་མི་རེ་ངོ་རེ་ནས་ཆབ་སིད་གནང་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཁ་ཤས་ཅིག་གི་ཆབ་སིད་གནང་ནས་ལས་འགུལ་སེལ་བ་དང་དེ་བཞིན་ཕག་ལས་གནང་བ་ཡིན་ན་བོད་ཀི་བདེན་མཐའ་སེལ་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཆབ་སིད་ཀི་འགེལ་བརོད་དེ་ངས་གསལ་པོ་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང། ཨིན་ཇིའི་ཐོག་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ Dirty Politics ལབ་ནའང་རེད། Clean Politics གང་ལྟར་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མར་འགན་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ཆབ་སིད་དེ་གང་ཐུབ་ཀི་ང་རང་ཚོར་དགོས་རྒྱུའི་ཆབ་སིད་གཙང་མ་དེ་བོད་པའི་བདེན་མཐའ་གསལ་རྒྱུ་དང་བོད་པའི་ར་དོན་གྲུབ་རྒྱུ། བོད་པའི་མཚོན་རགས་དང་ངོ་བོ་མ་བརླག་པར་དེ་འདའི་ཆབ་སིད་ཅིག་བོད་ནང་ལ་གནང་མུས་རེད་འདུག ང་རང་ཚོའང་དེར་ཡིན་ནའང་གནང་མཁན་ཡོད་པ་རེད་དེ། མུ་མཐུད་ནས་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ངག་དབང་ཐར་པ་ལགས།

26

སི་འཐུས་ངག་དབང་ཐར་པ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཐོག་མར་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་གུས་ཕག་སྔོན་དུ་བཏང་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་གཙོས་པའི་བཀའ་བློན་རྣམ་པ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོས་གཙོས་པའི་ཕག་རོགས་སི་འཐུས་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་བརན་འཕྲིན་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་གཟིགས་ཡོད་པའི་འཛམ་གིང་ས་ཕོགས་གང་སར་བཞུགས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་རྣམ་པ་ཚང་མར་གོ་སྐབས་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་འཚམས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ད་ལྟ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ཞུ་ཡི་ཡོད།
འདིའི་ནང་ལ་ར་བའི་ཆ་ནས་སྣེ་འཛོམས་པ་འད་འདུག་སྟེ། ཁ་སང་ཉིན་ཁ་ཤས་ཀི་སྔོན་ལ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་གཅིག་
གིས་ཁ་པར་བརྒྱུད་ནས་ས་གནས་ཀི་གནས་ཚུལ་འདི་སྐད་ཆ་བཤད་རོགས་ཅེས་ལབ་འདུག དེ་འད་སོང་ཙང་། ར་བའི་ཆ་ནས་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་མང་པོ་ཅིག་གིས་མ་བཀོད་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་སོང་། ཡིན་ནའང་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དེ་ར་བའི་ཆ་ནས་ཧ་ཅང་ཛ་དག་པོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
ལྷག་པར་དུ་བོད་རང་སྐྱོང་ལོངས་ཀི་ཁུལ། འདིའི་ནང་ནས་ནག་ཆུའི་ཤར་ཕོགས་ཀི་རོང་ཁག་གསུམ་སྟེ། སོག་རོང་།
འབི་རུ་རོང་། ས་ཆེན་རོང་། རོང་འདི་གསུམ་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་དམ་དག་དེ་ཛ་དག་ཅིག་ཆགས་བསྡད་འདུག ཛ་དག་འདི་གང་འད་ཆགས་འདུག་ཟེར་བ་ཡིན་ན།
ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་འབི་རུའི་རོང་གི་ནང་ལ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་འདུག འདི་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད་འདུག་སྟེ། ད་དུང་ཡིན་ནའང་རང་ལུས་མེར་བསེགས་བཏང་མཁན་འདི་སུ་ཡིན་པ། གང་ནས་ཡིན་པ། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ད་དུང་ཡང་ང་ཚོར་མ་རག་པའི་གནས་སྟངས་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སྔོན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཡིན་ནའང་འད། དེ་རིང་ཞོགས་པ་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཕལ་ཆེར་ཕི་དོ་རག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་ད་དུང་མ་རག་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
དེ་འད་སོང་ཙང་། བོད་ནང་གི་ས་ཆ་འདི་ཚོར་དམ་དག་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་ཀི་གནད་དོན་དེ། ཕལ་ཆེར་ཚང་མས་ཧ་གོ་
བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གི་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ས་ཆ་འདི་ནས་ཡར་འགོ་མཁན་གི་མི་འདི་ཚོར་ལག་འཁྱེར་(Pass)བཞི་ཁྱེར་ནས་ནག་ཆུ་དང་ལྷ་སར་འགོ་གི་ཡོད་པ་རེད། འདི་འགོ་བའི་ལམ་ཁ་ལ་ལག་ཁྱེར་བཞི་བརྒྱུད་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནའང་། ད་དུང་འགོ་མ་ཐུབ་པ། ད་དུང་རོག་ག་བྱུང་ནས་བཙོན་འཇུག་གི་ཁིམས་ཐག་བཅད་འགོ་རྒྱུ། འདི་འདའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བསྡད་ཀི་འདུག འདི་འདའི་གནས་ཚུལ་འདི་ཚོ་རྒྱལ་སིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་རེད། གཞན་ཡང་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ཞུ་རོགས་བགིས་ཟེར་ནས་འབོད་སྐུལ་འདི་འད་ཞིག་གནང་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་ཙམ་མ་ཟད་ན་ནིང་ནས་བཟུང་གསེར་ར་བླ་རུང་སར་རེད། མདོ་སྟོད་སྨད་ཕོགས་ལ་སོབ་གཉེར་ཕིན་ཟིན་པའི་གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་ཞིག་སོ་སོའི་ལུང་པར་ཡར་སྐད་བཏང་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཅིག་ཆགས་བསྡད་འདུག འདི་སྐད་བཏང་ནས།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།

27

བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས། ཏོག་ཙམ་བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་། ཕག་ཚོད་ ༡༡།༡༥ བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།
ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གི་ཐུན་གཉིས་པ། ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ། བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཐོག་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་འགོ་བཞིན་པ་ཡིན། སི་འཐུས་ངག་དབང་ཐར་པ་ལགས། གོང་གི་འཕྲོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ངག་དབང་ཐར་པ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དེའི་ཐོག་ལ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་སྔོན་མ་ཡིན་ན་སྔ་དོ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཕི་དོར་རག་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་ལོ་གཉིས་ཀི་གནས་ཚུལ་ད་དུང་མ་རག་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཆགས་བསྡད་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ང་རང་ཚོ་གཞུང་འབེལ་གི་གསལ་སགས་ཁག་ཅིག་གི་ནང་ལ་ཆབ་སིད་བཙོན་པ་ ༡༣༠༠།༡༤༠༠ དེ་འད་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུང་སྡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་འདུག ཡིན་ནའང་སྔོན་མ་འབི་རུ་ལ་ངོ་རོལ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ། ས་ཆ་ད་ག་རང་ལ་ཆབ་སིད་བཙོན་པ་ ༡༠༠༠ ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
མ་ཟད་ས་ཆ་དེ་ནས་ཡར་རོང་ཐོག་ལ་འགོ་ནའང་རེད། ནག་ཆུ་དང་ལྷ་སར་འགོ་བའི་ལམ་བར་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་
འགོ་བའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཉིན་རེ་ཉིན་རེར་འཛིན་བཟུང་བྱེད་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ག་རེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཆབ་སིད་བཙོན་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། རྐུན་མ་དང་ཇག་པ་རྒྱག་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ང་རང་ཚོས་ཁ་གསལ་ཙམ་བྱས་ཏེ་ཚུར་རག་པ་དེ་འདི་འད་ཞིག་རེད། དེ་ལས་མང་བ་ཡོད་སིད་ཀི་རེད་ཅེས་ལབ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་མ་ཟད་འབི་རུ་རོང་གི་ནང་ལ་ཙམ་མདའ་བཙོན་ཁང་ཞེས་པ་ཞིག་འདུག དེའི་ཕི་ལོག་ལ་ག་རེ་ལབ་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན།
ཁིམས་ལུགས་སོང་བརར་བྱེད་ས་ཞེས་ལབ་ཡོད་པ་རེད། ནང་ལ་བུད་མེད་ཚོར་མནར་གཅོད་བྱེད་སའི་ཁིམས་ར་རང་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་། གལ་སིད་དེའི་ནང་ཚུད་པ་ཡིན་ན། མི་དེ་ཚོ་སོག་མགོ་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་ནས་ཁ་སང་ང་རང་ལ་གནས་ཚུལ་ངོ་སོད་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོས་བཤད་སྡོད་ཀི་འདུག དེ་ཙམ་མ་ཟད་སོག་རོང་གི་ནང་ལ་གོང་ཚོའི་ལྷ་ཁང་མང་པོ་ཞིག་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད་པ་རེད། ངས་ད་ལྟ་ཞུ་བསྡད་པ་འདི་དེ་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ་ད་ལྟ་བར་དུ་མང་པོ་ཞིག་ཁྱབ་ཐུབ་མ་སོང་། དེ་རིང་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ངས་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་འད་སོང་ཙང་། སོག་རོང་གི་ནང་ལ་ལྷ་ཁང་དེ་ཚོ་གཏོར་བཤིག་བྱས་པ་ཙམ་མ་ཟད།

28

ཁོ་རང་ཚོས་ག་རེ་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཁྱེད་རང་ཚོར་ཆོག་མཆན་མི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་གཏོར་བཤིག་གཏོང་
གི་ཡོད་ཅེས་ལབ་ནས་ལྷ་ཁང་ནང་གི་སྐུ་སྲུང་ཐུགས་རེན་ཚང་མ་གཞུང་བཞེས་བྱ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཞིག་ཆགས་བསྡད་འདུག མ་ཟད་ན་ནིང་ཕི་ཟླ་ ༨ པ་ནས་ ༩ པ་བར་ལ་སོབ་གཉེར་འགོ་མཁན་གི་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ཡར་བཀུག་ནས་ཆབ་སིད་བསམ་བློའི་སོབ་གསོ་རྒྱག་གི་ཡོད་ཅེས་ལབ་ནས། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༢ བར་ལ་འཛིན་བཟུང་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་མར་བཏང་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་འདུག ཡང་ཉིན་མ་ནས་ཉིན་མ་ཡར་བཀུག་སྟེ་དམག་ཆས་གཡོག་ནས་སོང་བརར་བྱས་བཅུག་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ར་བའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་སིའི་རང་དབང་ལྡན་པའི་གསར་འགོད་པ་བོད་ལ་འགོ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་དང་། རང་དབང་ལྡན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་དེ་འད་བོད་ལ་ལྟ་སྐོར་ཕིན་ནས། ས་ཆ་དེ་ཚོའི་གནས་སྟངས་ལ་ངེས་པར་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཐུབ་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ངེས་པར་དུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཟམ་མདོ་བྱམས་པ་ཚེ་རིང་ལགས།

སི་འཐུས་ཟམ་མདོ་བྱམས་པ་ཚེ་རིང་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དུས་ཚོད་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདིར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ལ་བསམ་ཚུལ་རེ་གཉིས་ཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དང་པོ་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་དང་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་ལུས་སོག་མེ་མཆོད་ཕུལ་གནང་མཁན་ ༡༤༥ གངས་ཀ་གཏན་འབེབས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་མི་མང་རེ་གཉིས་ཀིས་བསམ་ཚུལ་གི་ཐོག་ནས་རག་པར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག་ཅེས་གསུང་མཁན་དེ་འད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་རིགས་དེ་ཆབ་སིད་ཀི་གོ་རོགས་ཞན་དགས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀི་ལ་ཞེན་ཆུང་དགས་པ་ཟེར་ནའང་མི་འདུག སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་མ་མཁྱེན་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་སྐབས་བབ་ལ་གསལ་བཤད་ཞུས་པ་དང་ཞུ་དགོས་པ་དེ་འདའང་བྱུང་སོང་། ང་རང་ངོས་ནས་ད་ལྟ་འདིར་དུས་ཚོད་བཟུང་ནས་བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་ལུས་སོག་མེ་མཆོད་ཕུལ་མཁན་ ༡༤༥ ཆ་ཚང་ལ་སོ་གསུམ་གུས་པ་ཆེན་པོའི་གུས་ཞབས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ ༦ ཙམ་ལ་ཕར་ཕིར་བལྟས་བྱས་ནས་ལྟ་བ་ཡིན་ན། བོད་དམག་ཐོག་བིས་བཞག་པའི་དེབ་ནང་ལ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཞེས་ནས་བསྟོད་བསྔགས་དང་རེས་སུ་ཡི་རངས་ཀི་བསྔགས་བརོད་ཞུས་པའི་ཚིག་དེ་འད་མཐོང་རྒྱུ་འདུགསོང་ཙང་ང་ཚོས་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཞུས་བཞག་པ་དེ་འད་ར་བ་ཉིད་ནས་
ཆགས་ཀི་མི་འདུག རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕར་ཕིར་བལྟས་བྱས་ན། ང་རང་ཚོའི་མེས་པོས་གུས་ཞབས་བྱས་བཞག་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་རེ་གཉིས་ཀི་བསམ་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་དེ་འད་ཞིག་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ཕོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གི་དུས་ཚོད་ལ་མར་གཟིགས་པ་ཡིན་

29

ནའང་། སྐབས་དེ་དུས་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱས་བཞག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ། ལེགས་པའི་ལེགས་སོ་མ་བསྟོད་ན། ལེགས་པ་ཉུང་དུ་ཉུང་དུ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་ལེགས་པའི་ཆ་གང་བྱུང་གི་ཡོད་ནའང་དེར་བསྟོད་བསྔགས་ཞུ་དགོས་ཀི་རེད། བསྟོད་བསྔགས་མ་ཞུ་བ་ཡིན་ན་སི་ཚོགས་འདི་ཇེ་སྡུག་ནས་ཇེ་སྡུག་ལ་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཆེ་བསྟོད་ཞུ་རྒྱུའི་ཡུལ་སོལ་ཞིག་ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་དང་།
ལྷག་པར་དུ་ང་རང་གི་ངོས་ནས་འདིར་ཆེ་བསྟོད་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གུས་བཀུར་ཚད་མེད་ཞུ་ཡི་
ཡོད་ཅེས་གཙང་མ་གཙང་རང་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ལྷག་པར་དུ་ཕི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ Swiss, France, Germany, England ཁོང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཁྱུག་ཙམ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དཔེར་ན། ན་ནིང་ང་ England དམངས་གཙོ་དུས་ཆེན་སྐབས་སུ་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ང་རང་བཅར་བ་ཡིན། England གཞུང་ལམ་ཆེན་པོའི་དཀིལ་དུ་རོ་རིང་ཞིག་གི་སང་ལ་ཁྱོ་ག་དང་བུའི་རོ་བརྐོས་བརྒྱག་བཞག་པ་ཅིག་དང་། རོ་རིང་གཅིག་གི་སང་ལ་སྐྱེས་དམན་དང་བུ་མོའི་རོ་བརྐོས་བརྒྱག་བཞག་པ་ཞིག་འདུག དེའི་ཤོད་དུ་རོ་བྱང་ལ་འཛམ་གིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ལ་ཨིན་ཡུལ་གི་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་རང་སོག་བློས་གཏོང་གནང་མཁན་གི་དན་རེན་རེད་ཅེས་
ནས།

ཕི་རྒྱལ་གི་འགོ་སྟངས་ཀི་ཆ་ནས་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཞུ་ཡི་འདུག སོང་ཙང་ངས་དེ་རིང་
འདིར་ཞུ་རྒྱུ་འདིར་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀིས་གཟིགས་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། རང་ལུགས་ཀི་ཆ་ནས་ཀང་ཆེ་བསྟོད་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་རེད་ལ། སིར་འཛམ་གིང་འདིའི་ནང་ལ་སྡོད་མཁན་གི་ང་ཚོ་བོད་པ་སེམས་ཅན་མིའི་གལ་དུ་ཚུད་པ་ཞིག་ཡིན་དུས། ཕི་ལུགས་ཀི་འགོ་སྟངས་ཀི་ཆ་ནས་ཀང་གང་འད་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག སོང་ཙང་ང་ཚོས་འདིར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་འདི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགིག་བསྡད་པ་རེད། མུ་མཐུད་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཀི་རེད། བྱེད་ཀི་རེད་ཅེས་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
ཕོགས་གཞན་དག་ཅིག་ནས་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་འདིར་གསུངས་གནང་སོང་། ང་རང་དང་ཕག་སེལ་ཕོགས་
བཞུགས་སི་འཐུས་ལའང་མི་མང་གི་ངོས་ནས་ཞལ་པར་རེད། ཞལ་མཇལ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་བློ་འཚབ་དང་བློ་ཕམ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ཉེ་ཆར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་མཚན་སྨད་ཞུས་པ་རེད། སྐྱོན་བརོད་ཞུས་པ་རེད། ཐེ་ཚོམ་དང་བསམ་བློ་སྔོན་ནས་མ་གཏོང་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་མི་མང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་གཤོང་དཀའ་བའི་གནས་སྟངས་ཀི་རིགས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ལ་ཡུ་རོབ་གནས་བཞུགས་བོད་རིགས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩ ཙམ་གིས་མོས་མཐུན་ར་བ་ཉིད་ནས་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་ཅེས། གོས་ཚོགས་ཀི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ངེས་པར་དུ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ལ་གོ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། སོང་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས། ང་རང་དང་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་གཉིས་མི་མང་གི་འཐུས་ཚབ་ཡིན་དུས། ཁོང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་འདིར་སྤུངས་དགོས་པ་དང་གོ་བ་བྱེད་དགོས་དུས། ཕོགས་གཞན་ཞིག་ནས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གུས་པ་རང་ཉིད་ཀིས་འདི་ཕི་གཉིས་ཀི་སྐྱབས་གནས་བླ་མ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་

30

གཞིས་བཞུགས་བོད་རིགས་སིས་སེམས་ཀི་གཏིང་ལ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཚེ་རབས་ནས་ཚེ་རབས་ལ་ཁ་བལ་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ ཤིག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་གཉིས་ཤིག་འདིར་ཞུས་ན་བསམ་བྱུང་། སོང་ཙང་ད་གིན་གོང་དུ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོའི་གནས་ཚུལ་རེད། ཕོགས་གཞན་དག་ཅིག་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་མཚན་སྨད་ཞུས་པ་དེར་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ངོ་རོལ་ཡོད། ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མ་རེད། བོད་རྒྱ་ཆེའི་གཞིས་ལུས་མི་མང་གཞིར་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་འད་མ་ཡོང་བ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབྱངས་ཅན་སོལ་དཀར་ལགས།

སི་འཐུས་དབྱངས་ཅན་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་། བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ལ་ཆ་ཤས་བླངས་པའི་ཐོག་ནས་གོས་ཆོད་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གཙང་མ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་རིང་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀིས་གོས་ཆོད་བསྣམས་ཕེབས་པ་དེར་ངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་དེ་ཛ་དག་ཏུ་དག་ཏུ་འགོ་རྒྱུ་ལས་ར་བ་ཉིད་ནས་ལྷོད་ཡང་ཕིན་ཡོད་པ་མ་རེད། ཕར་ཕོགས་ཀི་
གནས་སྟངས་དེ་གཞིས་ལུས་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ཚོས་སོ་སོའི་ཆོས་དང་སྐད་ཡིག རིག་གཞུང་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལས་འགུལ་འད་མིན་སྣ་ཚོགས་སེལ་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐོར་འཛམ་བུ་གིང་ལ་རྫུན་མ་བཤད་སྡོད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཀང་། བོད་ནང་ལ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དེ་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔེར་ཆ་བཞག་ན། ཉེ་ཆར་གསེར་ར་བླ་རུང་སར་ལ་གྲྭ་པ་དང་བཙུན་མ་ཉུང་དུ་བཏང་བའི་སིད་བྱུས་དེ་ལས་ང་ཚོས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་མཉམ་དུ་ཉེ་ཆར་གནས་མཆོག་རོ་རེ་གདན་དུ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་སྐབས་བོད་ནང་གི་ཆོས་ཞུ་བ་རྣམ་པ་ཚོར་བཀག་འདོམས་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཚོར་གསུང་ཆོས་ཞུ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་པ་དེ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བྱེད་ཕོགས་འདིའི་རིགས་ལ་ངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།
ཕོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆོས་ཁས་ལེན་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཕོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ང་རང་ཚོའི་བླ་སྤྲུལ་
ངོས་འཛིན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐད་ལ་ཡིག་ཆ་ཀ་ལྔ་པ་ཟེར་བ་ཞིག་གསལ་བསགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཡིག་ཆ་དེ་ལ་ནམ་ཡང་ངོས་ལེན་མེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ང་རང་ཚོའི་བླ་སྤྲུལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཕོགས་ཐོག་ལ་གཙོ་བོ་༸གོང་ས་མཆོག་དང་དེ་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་བླ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོར་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་མིར་ཐོབ་ཐང་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། བོད་ནང་གི་དཀའ་ངལ་དེ་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་དཀའ་ངལ་གཅིག་པུ་རེད་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད། འཛམ་
གིང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་རོག་ཞིབ་ཚོགས་པས་ཀང་བོད་ནང་གི་དཀའ་ངལ་དངོས་གནས་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བསགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ལ། བོད་ནང་གི་གཞིས་ལུས་སྤུན་ཟླ་ཚོས་ཀང་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ག་ཚོད་ཛ་དག་པོ་ཡོད་པ་དེ་མངོན་ཕིར་རང་

31

ལུས་མེར་བསེགས་ཡན་ཆད་བློས་གཏོང་གནང་ཡོད་པ་རེད། ལས་འགུལ་འད་མིན་སྣ་ཚོགས་བརམས་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་ང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་པའི་བོད་མི་མི་རེ་ངོ་རེས་སོ་སོས་བོད་ཀི་ར་དོན་གི་ཐོག་ལ་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་འགན་ཞིག་འཁུར་དགོས་པ་དེ་གལ་གནད་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་སྡིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་གི་བདེན་དོན་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འཛམ་བུ་གིང་གི་དབུ་ཁིད་རྣམ་པ་ཚོ་དང་འཛམ་བུའི་གིང་གི་མང་ཚོགས་རྣམ་པ་ཚོར་འབོད་སྐུལ་ཞུ་འདོད་བྱུང་། བོད་ཀི་དཀའ་ངལ་འདི་བོད་མི་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཨེ་ཤེ་ཡ་དང་འཛམ་བུ་གིང་གི་དཀའ་ངལ་དང་འབེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ཆ་བཞག་ན་བོད་ཀི་ཁོར་ཡུག་དང་དེ་ཚོ་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་ཨེ་ཤེ་ཡ་ཡོངས་རོགས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀི་རྒྱུག་ཆུ་དེ་ཚོ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྒྱུག་གི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། བོད་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ཞི་བདེའི་བསྟི་གནས་སུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། བོད་དང་། ཨེ་ཤེ་ཡའི་ལུང་པ་ཁག་དང་འཛམ་བུ་གིང་ཡོངས་སུ་རོགས་པར་ཞི་བདེ་འབྱུང་བར་ཕན་ཐོགས་པོ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་གདོང་འདུས་སྐྱིད་འཛོམས་ལགས།

སི་འཐུས་གདོང་འདུས་སྐྱིད་འཛོམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས། དེ་རིང་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་བགོ་གེང་དེས་གོ་སྐབས་བཟུང་ནས་ངས་ཉེ་བའི་ཆར་འཛམ་བུ་གིང་ནང་གི་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་རེན་གཙོ་བོ་གཅིག་གི་སང་ལ་ངས་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
འདས་པའི་ཟླ་བ་འགའ་ ཤས་ཅིག་གི་ནང་ལ་འཛམ་བུ་གིང་གི་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་རེན་གཙོ་བོ་གཅིག་དེ་སྐུ་ཞབས་ Donald Trump ཨ་རིའི་སིད་འཛིན་དུ་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་དེ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། སྐུ་ཞབས་ Donald Trump འོས་བསྡུའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་རེད། འོས་བསྡུའི་རེས་སུ་འམ་འོས་འདེམས་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀི་དུས་ཚོད་དེའི་ནང་ལ་འཛམ་བུ་གིང་ཡིན་ནའང་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ང་ཚོ་དང་ཁོང་ཚོ་ཟེར་ནས་མི་མང་གི་བར་ལ་འགལ་ཟླ་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཡོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སིའི་ཆབ་སིད་ཀི་ཐོག་ལའང་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཀང་གང་ལྟར་སེམས་འཚབ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དང་། དེ་ཇི་བཞིན་གིས་སྐུ་ཞབས་ Trump ལགས་ཀིས་ཕི་སིད་ཀི་སིད་བྱུས་དེ་གསལ་པོ་མེད་པར་བརེན་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་གང་ལྟར་ཚོད་དཔག་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་དུས། ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་དཔད་ཞིབ་བྱ་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཆགས་བསྡད་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ངར་སེབས་སོང། ཨ་རིའི་སིད་འཛིན་དེ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་འགོ་ཁིད་ཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཨ་རིའི་སིད་འཛིན་དེ་འཛམ་བུ་གིང་གི་འགོ་ཁིད་ཅིག་ཆགས་ཡོད་དུས། ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀང་བོད་པའི་ར་དོན་ཐོག་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཆབ་སིད་ཀི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། དཔལ་འབྱོར་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད།

32

གང་ལྟར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་དེ་ཨ་རིའི་གཞུང་དེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་འགོ་བཞིན་པའི་དུས་ཚོད་འདི་ལ་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀང་དེར་ཡ་ལན་སོད་སྟངས་གང་འད་བྱ་དགོས་པ་རེད། དུས་ཚོད་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་འགོ་བཞིན་པ་འདི་ལ་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ག་སིག་དང་མ་བཟུང་གང་འད་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་དེ་ཡང་ང་རང་ཚོའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་ཀང་ག་སིག་ཞིག་བྱ་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་གཅིག་ཆགས་བསྡད་འདུག་ཅེས་བསམ་གི་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན་དི་བ་དེ་ཚོར་ལན་ཞིག་རེད་ཐུབ་ན་ང་རང་ཚོའི་འཐབ་རོད་ཀི་རིན་ཐང་དེ་སྲུང་སྐྱོབས་བྱ་ཐུབ་པའི་དུས་ཚོད་གཅིག་ཆགས་བསྡད་འདུག་བསམ་གི་འདུགཨ་རིའི་གཞུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། བོད་ཀི་ཐོག་ལ་འཛིན་པའི་སིད་བྱུས་དེ་གསལ་པོ་ཡོད་པ་རེད། འདས་པའི་ལོ་བཅོ་
ལྔའི་རིང་ལ་སིད་གཞུང་གང་འད་ཞིག་ཕེབས་པ་ཡིན་ནའང་སི་མཐུན་ཚོགས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། མང་གཙོ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། གཉིས་ཀས་སིད་བྱུས་དེར་ལྟ་སྟངས་གཅིག་པ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་ང་རང་ཚོའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་སྐུ་ཞབས་ Trump ལགས་ཀི་སིད་གཞུང་འདིས་བོད་པའི་སིད་བྱུས་འདི་ལ་ལག་ལེན་མུ་མཐུད་ནས་གནས་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་བརོན་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ངས་རེ་བསྐུལ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ལྷག་པར་དུ་སྐུ་ཞབས་ Trump ཡི་ཕག་ལས་གནང་སྟངས་དེར་དོ་སྣང་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
མཐོང་གི་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཁོང་གི་རྒྱབ་ལོངས་དང་ཁོང་གི་ལྟ་གྲུབ། ཁོང་གི་བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་ཡན་ཆད་ལའང་རྒྱལ་སིའི་འགོ་ཁིད་གཞན་པ་དང་མི་འད་བ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཡོད་སྐབས་ལ་རྒྱ་ནག་དང་ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ཚོང་འབེལ་གི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་མཁེགས་པོ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་པ། དེ་ནང་བཞིན་གིས་སིད་འཛིན་ཆགས་ཚར་བའི་རེས་སུའང་ཐའེ་ཝན་གི་སིད་འཛིན་མཉམ་དུ་ཁ་པར་བརྒྱུད་ནས་འབེལ་བ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་གཅིག་ཟེར་བའི་སིད་བྱུས་དེར་དི་བ་བསྐུལ་དགོས་པའི་བཀའ་མོལ་གསུངས་ཡོང་དུས། ཏན་ཏན་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་རེ་བ་དང་མ་བཟུང་ནའང་གསར་པ་ཞིག་རག་སིད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུགདངོས་གནས་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་གི་སིད་གཞུང་གི་འོག་ནས་ང་རང་ཚོར་གོ་སྐབས་གསར་པ་དེ་འད་ཡོད་མི་སིད་
པ་མ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོས་ག་སིག་གནང་ནས་གོ་སྐབས་གསར་པ་དེ་དག་འཚོལ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་གོ་སྐབས་དེ་ཚོ་ཐོན་པ་ཡིན་ན། བེད་སོད་གང་འད་བྱས་ཏེ་གཏོང་དགོས་མིན་ཐོག་ལ་ག་སིག་ཨང་གསར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུགཡིན་ནའང་སྐུ་ཞབས་ Trump ཡིས་རྒྱ་ནག་གི་ཚོང་འབེལ་ཐོག་ལ་མཁེགས་པོ་གནང་གི་ཡོད་ཙང་། རང་བཞིན་གིས་
ང་ཚོ་བོད་པའི་འཐབ་རོད་དེར་གོགས་པོ་གཅིག་ཆགས་ཀི་རེད་བསམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རེ་བ་ཞིག་བཅོལ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོའི་ནོར་འཁྲུལ་གཅིག་མཐོང་བསྡད་ཀི་འདུག གང་ལ་ཞེ་ན་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། སིད་འཛིན་ Trump ལགས་མི་གཤིས་བརན་པོ་མེད་པ་དེ་ཡོངས་གགས་ཀིས་མཁྱེན་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་གཅིག་གསུང་ནའང་སང་ཉིན་དེར་མ་འད་བ་ཞིག་གསུང་གི་ཡོད་པ་དེ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་གནད་དོན་ཐོག་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། འོས་བསྡུའི་སྐབས་དང་འོས་ཐོབ་པའི་མཇུག་ལའང་རྒྱ་ནག་གཅིག་ཟེར་བའི་སིད་བྱུས་དེར་དི་བ་བཏང་དགོས་པ་

33

རེད། ཡིན་ནའང་བདུན་ཕྲག་འགའ་ ཤས་ཅིག་གི་རེས་སུ་སིད་འཛིན་ཞི་ཅིང་ཕིན་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་བའི་རེས་སུ་ཡང་རྒྱ་ནག་གཅིག་ཟེར་བའི་སིད་བྱུས་དེར་ངོས་ལེན་གཙང་མ་ཡོད་ཅེས་པའི་བཀའ་མོལ་ཞིག་གནང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཁོང་གི་ཕག་ལས་གནང་སྟངས་དེ་མགོ་འཚོས་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུགགཉིས་པ་དེ་གང་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག སིད་འཛིན་ Trump ཡི་འབོད་ས་དང་མ་བཟུང་གཙོ་བོ་དེ་
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག America first ཨ་རི་དང་པོ་ཞེས་གསུང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞེས། རྒྱལ་ཁབ་སུ་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ཨ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་རྒྱལ་སིའི་ཞི་བདེ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འཛུགས་བསྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་འགོ་ཁིད་མཁན་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སིད་འཛིན་ Trump དང་ཁོང་གི་མཉམ་དུ་ཕག་ལས་གནང་མཁན་དང་སོབ་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཁོ་རང་ཚོའི་རྒྱབ་ལོངས་དེ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ཚོང་པ་ཆགས་བསྡད་འདུག ཚོང་པ་ཟེར་དུས་རང་བཞིན་གིས་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ཁེ་བཟང་བཟའ་རྒྱུ་དང་ཁེ་བཟང་འཚོལ་རྒྱུ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱབ་ལོངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཁོ་རང་ཚོའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་གང་ལྟར་ཨ་མི་རི་ཀ་ཟེར་དུས། མི་རིགས་དཀར་པོའི་ལུང་པ་རེད། མི་རིགས་དཀར་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་སར་གསོ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་གྲུབ་འཛིན་མཁན་ཞིག་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གིས་གང་ལྟར་གངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་། སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁོ་རང་ཚོར་བྱམས་སེམས་མེད་པ་དང་སི་སེམས་མེད་པའི་སྐོར་ད་ལྟའི་བར་དུ་བྱུང་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནང་བཞིན་གཅིག་འཛམ་བུ་གིང་གི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལའང་ཡིད་ཆེས་མེད་མཁན་གི་མི་སྣ་མང་པོ་ཞིག་སིད་གཞུང་འདིའི་ནང་ཕེབས་ཡོང་དུས། ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀང་དི་བ་ཞིག་བསྐུལ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ང་རང་ཚོའི་འཐབ་རོད་ལ་ཡིན་ནའང་དི་བ་བསྐུལ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་འདུག་བསམ་གི་འདུག ང་རང་ཚོའི་འཐབ་རོད་དེ་ག་རེ་རེད། ང་ཚོས་འཐབ་རོད་རོད་རྒྱུ་དེ་གང་གི་སང་ལ་རོད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དོན་དག་རོག་རོག་དེ་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། ང་ཚོའི་འཐབ་རོད་དེ་བདེན་པའི་འཐབ་རོད་ཅིག་རེད། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་འཐབ་རོད་ཅིག་རེད། རང་དབང་གི་འཐབ་རོད་ཅིག་རེད། ང་ཚོའི་འཐབ་རོད་འདི་འཛམ་བུ་གིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བཟང་སོད་ཀི་མིག་སྟོན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག Moral Issue གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་གི་ཡོད་པ་རེད། སྐུ་ཞབས་ Trump རྒྱབ་ལོངས་དང་ལྟ་གྲུབ་དེས་ང་ཚོའི་འཐབ་རོད་ཀི་ལྟ་གྲུབ་དེ་ཚོ་སྲུང་སྐྱོབ་གནང་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་འཚབ་གཅིག་ངའི་སེམས་སུ་སེབས་བསྡད་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་གཙོ་བོ་ངས་འདི་ཞུ་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་རང་ཚོའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་གཟབ་བཟབ་གནང་རོགས་གནང་། གང་ལྟར་གཙོ་བོ་སོ་སོའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་སྲུང་སྐྱོབ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ང་རང་ཚོ་འདས་པའི་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་འཛམ་བུ་གིང་གི་ཚོགས་པ་ཁག་ཡིན་ནའང་རེད། སིག་འཛུགས་ཁག་
ཡིན་ནའང་རེད། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ། དེ་ནང་བཞིན་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་འཐབ་རོད་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེས་ཞུས་ན། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོའི་འཐབ་རོད་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། བདེན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། འགོ་བ་མིའི་འཐབ་རོད་ཅིག་ཡིན་པ་དང། རང་དབང་གི་འཐབ་རོད་ཅིག་ཡིན་པར་སོང་ཙང་། ཁོང་ཚོས་ང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་

34

བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོས་གོགས་པོ་གསར་པ་བཟོ་རྒྱུ་དང་ཐབས་ཤེས་བྱས་པའི་སྐབས་སུ། ང་ཚོའི་གོགས་པོ་རིང་པ་དེ་ཚོ་བརླག་མི་འགོ་བའི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེས་ཉེན་ཁ་ཞིག་མཐོང་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་འདིར་གཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་།
ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདི་གང་ལྟར་རྒྱལ་སིའི་སྡིངས་ཆའི་སང་ལ་འཕོ་འགྱུར་འགོ་བཞིན་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཆགས་ཡོད་
དུས། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་སིད་འཛིན་ Trump གིས་རྒྱལ་སིའི་སྡིངས་ཆའི་སང་ལ་ག་རེ་གནང་གི་རེད་དང་མ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་ཐོག་ལ་ག་རེ་གནང་གི་རེད་དང་མ་རེད་ཅེས་ནས་སེམས་འཚབ་གནང་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ཡིན་ནའང་ Trump ཡི་སིད་གཞུང་ངོས་ནས་ག་རེ་གནང་བ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་དེར་འགེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་དང་དེ་ཚོ་ལ་གཅིག་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་སྙམ། མི་མང་དཀིལ་ལ་གསལ་བསགས་བྱ་དགོས་ཡོད་ནའང་གཟབ་གཟབ་ཅིག་བྱས་ཏེ། བསམ་བློ་ཡག་པོ་གཅིག་བཏང་ནས་གཟབ་གཟབ་ཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ངས་རེ་སྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ང་རང་ངོས་ནས་ཀང་དེ་ཏག་ཏག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
Trump ཡི་སིད་གཞུང་འདི་ཆགས་ཏེ་ཟླ་བ་འགའ་ ཤས་གཅིག་གི་ནང་ལ་ག་རེ་དོ་སྣང་བྱུང་སོང་ཟེར་ན། ད་ལྟ་བར་དུ་
འདས་པའི་ལོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་བཅུའི་ནང་ལ་ཨ་རི་ཡིན་ན། གང་ལྟར་འཛམ་བུ་གིང་གི་འགོ་ཁིད་ཡིན་ཡིན་པ་འད་ཞིག་ལ་བརི་ཆོག་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སིད་འཛིན་ Trump ཡི་ཨ་རི་དང་པོ་ཞེས་པའི་འབོད་ས་འདིའི་འོག་ལ་རིམ་པས་རྒྱལ་སིའི་སྡིངས་ཆ་དང་སིག་འཛུགས་གལ་ཆེ་ཁག་ནས་རིམ་པས་མར་ཕིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཕིར་འཐེན་བྱེད་དུས་སིག་འཛུགས་དེ་ཚོ་ག་རེ་རེད་ཅེས་ཞུས་ན། རྒྱལ་སིའི་ནང་དུ་གང་ལྟར་ཞི་བདེ་གོང་སེལ་བྱ་རྒྱུ། རྒྱལ་སིའི་ནང་འཛུགས་བསྐྲུན་བྱ་རྒྱུ། རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་དབར་གི་ཚོང་འབེལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ། རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་རྒྱུ། དེ་འདའི་སིག་འཛུགས་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མར་ཕིར་འཐེན་བྱེད་ཀི་ཡོད་དུས། རྒྱལ་སིའི་འགོ་ཁིད་ཀི་རྐུབ་བཀག་འདི་རིམ་བཞིན་སྟོང་པ་ཆགས་འགོ་རྒྱུ་དང་། ས་མིག་འདི་ལ་བཞུགས་མཁན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་འགོ་ཡི་འདུག དེ་ངས་ཡག་པ་ཞིག་ལ་མཐོང་གི་མི་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཨ་རི་འདི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་པ་དེ་སུ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། རྒྱ་ནག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཨ་རི་ག་ལེར་མར་ཕིར་འཐེན་བྱེད་ཡོང་དུས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ས་མིག་སྟོང་པ་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གོ་སྐབས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་འདུག ལྷག་པར་དུ་ཨེ་ཤེ་ཡ་དང་ད་ལྟ་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་ཁུལ་ལའང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་གདམ་ག་དེ་ཧ་ལས་པའི་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་ཚོང་གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་སྔས་དགོས་རྒྱུ་དང། ཡིན་ནའང་ཨ་རི་ཟེར་བ་དེ་གང་ལྟར་ཆབ་སིད་དང་དམག་དཔུང་གི་ཐོག་ནས་འབེལ་བ་དེ་ཡང་ཉར་དགོས་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཚོས་ཨ་རི་ཟེར་བ་དེར་ག་དུས་ཡིན་ནའང་བརི་དགོས་རྒྱུ། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སིད་གཞུང་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སིའི་སྡིངས་ཆ་འདི་ནས་ཕིར་འཐེན་བྱེད་ཡོང་དུས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འཁབ་ས་དང་མ་བཟུང་སྡིངས་ཆ་དེ་ཆེ་རུ་འགོ་ཡི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་འཛམ་བུ་གིང་གི་གནས་སྟངས་འདིར་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ངོས་ནས་དོ་སྣང་ཞིག་སོད་དགོས་པ་ཆགས་བསྡད་འདུག

35

རང་དབང་ཅན་གི་རྒྱལ་ཁབ། མང་གཙོ་ཅན་གི་རྒྱལ་ཁབ། སྟོབས་ཤུགས་ཅན་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཨ་རི་ལྟ་བུ་མཚོན་ན།
འཛམ་བུ་གིང་གི་འགོ་ཁིད་ནས་རིམ་པས་མར་ཕིར་ཐོན་འགོ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དམར་ཤོག་ཅན་གི་རྒྱལ་ཁབ། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་གུས་བརི་མི་བྱེད་མཁན་གི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ནག་ལྟ་བུ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགོ་ཡི་ཡོད་དུས། ཏན་ཏན་ང་རང་ཚོའི་ད་ལྟ་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ལའང་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་བསྡད་ཡོད་པར་མཐོང་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་སྔར་ལས་ལྷག་པ་ཤུགས་རྒྱག་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་རིང་འགེམས་སེལ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ། གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར། ད་གིན་མར་སྙན་སོན་ཞུས་པའི་སྐབས་སྔོན་གེང་རེད། དེ་བཞིན་གོས་ཆོད་དོན་ཚན་བདུན། བརྒྱད་དེ་དག་ར་འཛིན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་ཐུབ་རྒྱུའི་ཡིག་ཆ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ལ། ངས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། འདིའི་ནང་གི་གནད་དོན་འདི་ཚོ་ཉིན་མ་གཅིག་ལ་བཀླགས་ནས་དེ་ནས་ཕར་བཞག་རྒྱུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཚིག་དོན་རེ་རེའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ནས། འབྱུང་འགྱུར་ང་ཚོའི་མི་རབས་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་། ཡིག་ཆའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྟ་ཡོང་དུས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་འད་ཞིག་ཆགས་འདུག་བསམ་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་།
དེ་ཡིན་ཙང་། དེའི་ནང་གི་བརོད་དོན་གསལ་པོ། བརོད་ཚིག་ནན་པོ་གསུང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་ནན་པོ་གསུངས་གནང་
འདུག དེ་ཡིན་ཙང་ངས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོ་གཙོས་པའི་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ལ་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རིང་འདིར་ང་རང་ཚོས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་འདི་ཕལ་ཆེར་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བྱས་ཏེ། གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ནམ་ཡིན་ལ། ང་ཚོས་འདི་འད་ཞིག་བསྣམས་ཕེབས་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ངན་པ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་འཆར་ཟེར་དུས། དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད་ཀི་ངོས་ནས་འཁྱེར་རྒྱུའི་གོས་འཆར་ཞིག་མ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་ང་ཚོས་འ་ཆད་འུ་ཐུག ཧ་ཅང་ཐབས་སྐྱོ་པོའི་གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ལ།
ལྷག་པར་དུ་ང་རང་ཚོ་ད་ལྟ་གཞིས་ལུས་བོད་མི་འདི་ཚོ། བར་སྐབས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་པ་ཁག་གི་སྙན་ཐོ་
དེ་ཚོའི་ནང་ལ་གསལ་བ་ནང་བཞིན། གང་ལྟར་བོད་དེ་བཙོན་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གྱུར་བ་ལྟར། དེ་འདའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་གསུངས་པ་བཞིན། ད་ལྟ་བར་དུ་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་པོ་དཔའ་མོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་གངས་ཤིག་གིས་སོ་སོའི་གཅེས་པའི་སོག་དེ་བློས་བཏང་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས། ལྷག་པར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དིན་རེས་དན་གི་ཚུལ་དུ། ཞལ་འདེབས་ཕུལ་ནས་འདི་འད་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དེ་དག་གོས་ཆོད་བགོ་གེང་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པས། དུས་རྒྱུན་དུ་བསམ་བློའི་ནང་ལ་འཆར་བསྡད་མཁན་གི་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན། སྨོན་

36

ལམ་ཚིག་གསུམ་འདོན་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ནའང་། དང་པོ་འདི་དག་བསམ་བློ་འཁོར་ནས་ཞུས་བསྡད་མཁན་གི་གང་ཟག་ཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད།
དེ་ཡིན་དུས། དེ་རིང་སྡིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ནས་བསྐྱར་དུ་ཁོང་རྣམས་ལ་མཆོག་གསུམ་༸རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྨོན་འདུན་
ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་ནང་བཞིན་རེས་ཤུལ་གི་ནང་མི་བུ་ཕྲུག་བཟའ་ཟླ་སུ་འད་ཞིག་ཡིན་པ། ཚང་མ་ལ་ཐུགས་གསོའི་འཚམས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡིན་ནའང་། དེ་དག་ལ་སྡུག་པོ་གཏོང་མཁན་དང་དཀའ་ངལ་སད་མཁན་དེ། ང་ཚོའི་དག་ལ་འཛིན་སའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
དང་དེའི་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་བྱེད་བསྡད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེར་བཅུ་ཕྲག་དྲུག་ཙམ་གི་རིང་ལ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུ་འཁིད་པའི་ཐོག་ལ། ང་ཚོས་མེ་འཚིགས་མེ་གཏུགས་ཀིས་ཐབས་ཤེས་རྣམ་པ་ག་རེ་ཡོད་པ་ཚང་མ་གནང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་གནས་སྟངས་དེ་གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་ཞིག་ལ་འགོ་དགོས་དུས། ང་ཚོས་བསམ་བློ་ཡོད་པ་བཞིན་ལག་ལེན་འཁེལ་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་འགོ་རྒྱུར་ཡིན་ནའང་རེད། ང་རང་ཚོ་སིར་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཕིར་བསྡད་མཁན་གི་ཐོག་ལ་ཡང་། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་ཁ་ཁ་ཟིང་ཟིང་འད་བྱས། ང་ཅིག་ཡིན། ཁོ་ཅིག་རེད་ཟེར་ནས། ང་ཚོས་མིང་འད་མིན་ཁྱེར་ནས་ཡོང་བསྡད་པ་འདི་ཚོ་བཀའ་དིན་གི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་སུ་ལ་ཐུག་ཡོད་ཟེར་ན། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་། དེ་རིང་དུས་ཚོད་འདིར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་གོས་འཆར་འདི་དང་འབེལ་བ་མ་ཆགས་པ་ཞིག་མི་འདུག ངའི་བསམ་པར་དུས་རག་ཏུ་དན་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཚོགས་འདུ་ལ་བཅར་ནས་ཞུས་པ་གང་ལྟར་མིན། ང་ཚོ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་། ཚུར་རོག་འགིག་པོ་དང་། རུབ་རུབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ད་ལྟ་རྣམ་པ་ཚོས་དོན་ཚན་ ༧ པ་འདིའི་ནང་ལའང་གསུངས་གནང་འདུག ཁོང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་དུ་གནས་པའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་གཙོས། གཞུང་དང་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སོགས་རེ་རེའི་འགན་འཁུར་བའི་ཐོག་ནས་ཁོང་རྣམ་པས་སྐུ་ངལ་བསྐྱོན་པ་རྣམས་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་འགོ་བར་རང་ནུས་གང་ཐུབ་ཀི་འགན་འཁུར་ལེན་དགོས། དེ་ཡིན་ཙང་། ང་ཚོས་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཡིན་ནའང་འད་འདུག ང་རང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་ཡིན་ནའང་འད་འདུག དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་འབེལ་དང་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དག་ཡིན་ནའང་འད་འདུག ང་ཚོས་དུས་ཚོད་དེ་འད་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཉམ་རུབ་ཀི་ཐོག་ནས། བོད་སི་པའི་ཐོག་ལ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག སི་ཚོགས་ནང་ལ་མིའི་སི་ཚོགས་ཡིན་སྟབས། རིང་ཙམ་དང་ཐུང་ཙམ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཆོས་ཉིད་རེད། ཡིན་ནའང་ཆེ་བཞག་ཆུང་བསྐྱུར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ར་དོན་གལ་ཆེ་ས་ལ། གལ་ཆེ་སར་ཐུག་དུས་དངོས་གནས་དང་གནས་ཙག་ཙིག་གཞག་སྟེ། ཆེ་ས་རང་ལ་ནུས་པ་སྤུངས་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཕལ་ཆེ་བས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ། གནང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སེབས་འདུག གལ་སིད། དེ་འད་ཞིག་གནང་ཐུབ་ཀི་མེད་ནའང་། གཞིས་ལུས་བོད་མི་ཚོར་བློ་ཕམ་བྱ་མི་འཇུག་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་མ་གཏོགས་པས། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གནང་སྟངས་འདི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་མི་རེ་བཟུང་གི་བྱེད་སྟངས་རེད། དེ་བཞིན་འདིའི་ཐོག་

37

ལ་ང་ཚོའི་སིག་འཛུགས་དང་། ང་རང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་རེད། ང་ཚོས་ལྟ་སྟངས། སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ལ་འདོད་བློ་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། ཡོང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད།
ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ཕལ་ཆེར་ང་ཚོས་འདི་ཚོའི་རིགས་དེ། དག་དགའ་གཉེན་སྡུག་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་སྦུག་
སྦུག་བྱས་ཏེ་གཞག་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཡོལ་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་སྙམ། ག་ཚོད་གསལ་གསལ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོའི་ར་དོན་གི་མ་ར་གཙོ་བོ། གཞིས་ལུས་བོད་མི་ཚོ་རེད། བོད་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་པ་སར་གསོ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་ནང་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཡོད་རུང་། མ་ར་ལྟེ་བ་འདི་བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མི་འདི་ཚོས་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀི་ཆབ་སིད་ཀི་ལངས་ཕོགས་བརན་པོ་དང་། མི་རིགས་ཀི་ཞེན་ཁོག་རེད། སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས། སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ལ་བདག་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་བློ་སོབས་དང་ཆོད་སེམས་བརན་པོ་ཡོད་པ་དེར། མ་ར་འདི་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་བ་ལ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
གལ་སིད་གཞིས་ལུས་བོད་མི་ཚོས། འདི་འད་བྱས་ཏེ་འཚོ་བ་འགིག་འགོ་གི་འདུག་ཟེར་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་
བཙན་བྱོལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་གཅིག་འབུམ་ལྔ་ཁི་ཐམ་པས་ཧ་ཅང་གི་གནང་རྒྱུ་ལྷག་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡིན་ནའང་མ་ར་ལྟེ་བ་བསྡད་ཡོད་པར་བརེན། ང་ཚོ་ཁོང་ཚོའི་མགིན་ཚབ་པ་ཆགས་ཡོད་ཁར། དེ་འད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནང་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་བོད་མི་རིགས་ཀི་མཚོན་དོན། བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་བོད་མི་རིགས་ཀི་མགིན་ཚབ་པ་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁིད་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་མེད་པ་ཐག་ཆོད་པོའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཐུབ།
ད་ལྟ་རེ་བཟུང་གིས་གོང་ལ་ཕག་སེལ་གི་མིང་རང་བཏོན་སོང། ངས་ད་ག་རང་ཡིན། དེ་སྔ་ཡང་གཏམ་བཤད་དེ་འད་ཁ་
ཤས་ཤིག་བཤད་ཡོད་པ་རེད། དེས་ག་རེ་ཕན་གི་འདུག་གམ། ང་ཚོས་ཆབ་སིད་ཀི་ལྟ་གྲུབ་ཐོག་ལ་རོད་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཆབ་སིད་ཀི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་དགོས་པ་རེད། ལྡུམ་ར་ཞིག་ལ་མཚོན་ནའང་མེ་ཏོག་འད་མིན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལྡུམ་རའི་མཛེས་རྒྱན་རེད། ཡིན་ནའང་སིག་འཛུགས་གཅིག་གི་འོག་དང་ཡང་ན་གཞུང་དེས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སིད་བྱུས་གཅིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཞི་རའི་ཐོག་ནས་ཁོར་ཡུག་ལ་ག་རེ་བྱ་རྒྱུ་འདུག དེ་དག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་མིན་གི་མི་མང་ལ་བསམ་བློ་མ་སྐྱིད་པ་བཟོ་རྒྱུ་དང། དགོས་པ་དམིགས་ཡུལ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་དང་འཛིན་སྐྱོང་སུ་ཡིན་ནའང་དོ་ནན་པོའི་སོ་ནས་གཟིགས་དགོས་འདུག་མ་གཏོགས་པས། དེད་མོང་གི་འཕི་བ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་གཅིག་འཛིན་པའི་ཁ་ཐུག་ལ་གཅིག་ཤོར་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཏག་ཏག་ཞིག་བསྡད་ཀི་ཨ་ཡོད་དམ་དན་ནས་ངར་བློ་ཕམ་འདུག ཕོགས་གཅིག་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་དགེས་པོའི་ཐོག་ནས་ཁྱེད་རྣམ་པ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གསུང་ཆོས་སྐབས་ལ་བཅར་ཡོད་པ་རེད། དེ་དུས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་བ་རྣམ་པ་ཚོ་ online བརྒྱུད་ནས་ཉན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སོང། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བའི་སྐབས་ལ་ཕར་ཕོགས་དེར་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་དེས་དམིགས་ཡུལ་ག་རེ་རེད། མི་མང་བློ་ཕམ་བྱེད་རྒྱུ་རང་རེད་མ་གཏོགས་དགེ་མཚན་ཞིག་གང་ཡང་མཐོང་གི་མི་འདུག ད་རེས་ཉེ་ཆར་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་མཛད་སོའི་སྐབས་ལ་ང་སྐབས་དེ་དུས་ལྷོ་ཕོགས་ཧོན་སུར་གཞིས་ཆགས་ལ་ཡོད། མཛད་སོའི་སྐབས་ལ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གསུང་བཤད་དེ་སོགས་སང་བྱས་པའི་རེས་ལ་ངས་ད་ག་རང་ཞུས་པ་ཡིན།

38

མི་མང་ལ་འདི་འདའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་གི་འདུག མི་མང་གིས་མཁྱེན་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོའི་འདིར་མི་སུ་
ཞིག་གི་ལྟ་གྲུབ་ལ་དགག་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། གནང་སྟངས་གནང་ལུགས་དེ། ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ག་རེ་བཤད་ན་མ་བཤད་ནའང་། བཙན་བྱོལ་ལ་གར་བསྡད་མཁན་ཞིག་གི་བཙན་བྱོལ་གི་སིག་འཛུགས་ཤིག་དང་བཙན་བྱོལ་གི་མི་རིགས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བྱ་བྱེའུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཁ་ཟེར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་སེབས་སྐབས་སུ་བྱ་བྱེའུ་དེ་དག་དུས་རྒྱུན་ནང་འཁྲུག་རྒྱག་གི་ཡོད་རུང། སེམས་ཅན་དེ་སེབས་ཚེ་ག་སིག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག སྐད་བརྒྱབ་ནས། ང་ཚོས་དེ་འདའི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་ལ། ང་ཚོའི་ནོར་བུ་ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་མེད་པ་རེད། དེ་ལའང་ཟུར་ཟ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཆ་ཁྱད་མཚར་དེ་འད་བཤད་ཡོང་སྐབས། ང་ཚོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སྐྱིད་པོ་ནམ་ཡང་མི་འདུག དང་པོ་ཞུས་ན་བློ་ཡང་བདེ་པོ་ཡོང་གི་མི་འདུག དེ་ཚོར་ར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་སབ་དེ་སུས་གཡོག་གི་ཡོད་དམ་བསམ་པ་ཞིག་དན་ཡོང་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་མིན་ནའང་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀིས་བདམས་བཞག་པའི་ལས་ཀི་སྣེ་མོར་
གཏོགས་པའི་བོད་མི་མང་གི་སི་འཐུས་ཟེར་ནས་མི་མང་གིས་རེ་བ་བྱེད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརེན་ང་རང་ཚོ་རང་ཉིད་ཀི་ consitituancy ནང་མར་ཕེབས་དང་། ཁོ་ཚོའི་མངོན་འདོད་ད་ག་རང་རེད་འདུག་གམ། ངས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ཚོའི་མངོན་འདོད་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚེ་བརན་པ་དང་ཐུགས་དགོངས་གྲུབ་དགོས་པ་རེད། མི་མང་གི་འཐུས་མི་ཟེར་དུས་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་བདག་པོ་རྒྱག་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། མི་མང་གི་མངོན་འདོད་ཕར་ཙམ་དེར་བཞག་ནས་སོ་སོའི་ཐུགས་ལ་གང་དན་པ་དེ་གསུང་བསྡད་ན། དེས་ཕན་ཐོགས་ཀི་ཨེ་ཡོད་ན་བསམ་སོང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཐོག་ནས་ཕག་ལས་ཡག་ཐག་ཆོད་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་ངོ་རོལ་གི་གཏམ་བཤད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐབས་བརྒྱ་བྱུས་སྟོང་གི་ཐོག་ནས་གང་གནང་རྒྱུ་འདུག གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུག མི་དང་མི་ཐུག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ཆོག་གི་རེད། ཁོ་ཚོར་གོ་བསྐོན་སོབ་གསོ་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་དེས་མཚོན་པའི་མང་པོ་ཞིག་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུགའདི་ཚོའི་རིགས་དེ་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་མ་གནང་བ་ཡིན་ན། སྐྱེས་ཁར་འོ་མས་གསོ་སྐྱོང་མེད་པ་ལ། འཆི་ཁར་ཐུག་
པས་གསོ་སྐྱོང་ག་ལ་ཕན། ཟེར་བ་ཆགས་ཀི་རེད་དཱ། དེ་བཞིན་དེ་རིང་དུས་ཚོད་འདི་ལ་བརེན་ནས་ངས་ཏོག་ཙམ་འདིའི་སྟེང་ལ་ཞུས་ན་བསམ་བྱུང་། དེ་ངས་ནམ་རྒྱུན་ནས་དན་བསྡད་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་པས། དེ་རིང་གོས་ཆོད་འདི་མཐོང་བ་ཙམ་གིས་ཞུས་པ་མིན། དེ་ཡིན་དུས་སྐད་ཆར་ཚིག་ཐལ་དེ་འད་མ་ཤོར་བའི་རེ་བ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཚིག་ཐལ་དེ་འད་ཤོར་བ་ཡིན་ནའང་ཀུན་སོང་ལ་ལྷད་ར་བ་ཉིད་ནས་མེད་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད། ད་ནས་བཟུང་གནང་དགོས་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ལ་སེབས་འདུག་མ་གཏོགས་པས་དཀའ་ངལ་འདི་འད་ཞིག་ལ་རི་བོང་རོ་བརྫུས་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་བསྡད་ཐུབ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད་མི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་རང་ཡིན། ང་རང་གི་བསམ་བློ་ཡང་ཡིན། འོ་དེ་རང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དོན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ལགས།

39

སི་འཐུས་དོན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ལགས་ནས།
༸མགོན་པོ་གང་ཉིད་ལ་གུས་ཕག་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ལ་བསམ་འཆར་ཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད། དགོངས་པ་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་དོན་ཚན་གཉིས་ཐོག་ལ་ཞུས་ན་བསམ་སོང་། དེ་ཡང་ཆོལ་ཁ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀི་ཐོག་ནས། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་དང་སི་མི་རང་གི་འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་ནས་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དོན་ཚན་དང་པོ་ཡིན་ན་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ལ་ཆ་མཚོན་པ་ཡིན་ན། གལ་ཆེ་ཤོས་བརིས་པའི་ཐོག་ནས་སྔོན་གེང་ཡིན་ནའང་རེད། གོས་ཆོད་རེད། དོན་ཚན་བདུན་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། རིང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརེན་ནས་མང་པོ་ཞིག་འདིར་ཕེབས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ངས་དོན་དག་གཙོ་བོ་དེ་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ན། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་རས་གནང་བའི་ཐོག་ནས། མང་གཙོ་ལམ་ནས་ཐོབ་ཐང་དང་ལས་འགན་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཞུས་ན། ང་རང་ཚོ་རན་གཞོན་བར་གསུམ་གི་ཐོག་ནས་ཞུས་ན། ང་རང་ལ་ཆ་མཚོན་པ་ཡིན་ན་རན་པའི་གས་ལའང་མ་རེད། གཞོན་པའི་གས་ལའང་མ་རེད། བར་དེར་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདའི་ཆ་ནས། གོས་ཆོད་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་བཀའ་སི་གཉིས་ཀི་ཐོག་ནས་རེད། ལས་འགན་ཁུར་མཁན་གི་འགན་ཙམ་མ་ཡིན་པར། གཙོ་བོ་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ནས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀིས་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་འདི་ལ་ཐུགས་སྣང་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་གལ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་མཐོང་སོང་། གོས་ཆོད་འདི་ཐུགས་སྣང་གནང་བའི་ཐོག་ནས། འགན་ཡོད་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་འགའ་འདུག དེ་ནང་བཞིན་གི་ལས་བྱེད་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་སུ་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མི་མང་མི་རེ་ངོས་རེ་ནས་ངེས་པར་གནང་དགོས་པ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་གོས་ཆོད་དེར་ཐུགས་སྣང་གནང་བ་ཡིན་ན། སོ་སོས་མཁྱེན་གི་རེད། མང་ཚོགས་སོ་སོའི་ཐུགས་སྣང་གནང་རོགས་གནང་། དམིགས་བསལ་གི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་ངོས་ནས་རིང་པོ་འདུག་ཅེས་ཉོབ་སྣང་མ་སྐྱེས་པར་སོ་སོས་ག་རེ་ག་རེ་གནང་ཐུབ་ས་རེད། དེ་ལྟར་གནང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག དེ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན།
དོན་དག་གཉིས་པ་དེ། དེ་སྔ་བཀའ་མོལ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་སོང་། ད་ལྟའི་ཆར་༸གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་ལ་བརེན་
ནས། ང་རང་ཚོའི་ན་གཞོན་ཚོར་སོབ་སོང་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཐོག་ལ། ཁ་མེད་ལ་ལྕེ་དང་ལོང་བར་མིག་ཐོབ་པ་ནང་བཞིན་རེད། དེ་ཐོབ་པའི་ཐོག་ནས་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་གནས་ཚུལ་ཞིག་སེབས་པ་རེད་མ་གཏོགས། མང་དག་ཅིག་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་། མངོན་གསལ་དོད་པོ་མེད་པའི་ཐོག་ནས། བསྡད་ས་ཐོད་པ་སང་ལ་བསྡད། ཐལ་བ་མིག་ལ་བཤོས་ཟེར་བ་ནང་བཞིན། བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཐོབ་ཐང་ཚང་མ་ལོངས་སུ་སད། ལས་འགན་ཁུར་པའི་སྐབས་ལ་མགོ་མཇུག་སོག་གི་ཡོད་པ་རེད། མང་གཙོ་ཁ་ལ་ཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས། གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན། ལོང་བ་ལ་མིག་དང་། ལྐུག་པ་ལ་ལྕེ་ཐོབ་པའི་ཐོག་ནས། སོབ་སོང་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ར་གཅིག་པའི་སོབ་སོང་ཐོབ་པའི་ཐོག་ནས། དཔད་པ་བྱས་པའི་ཐོག་ནས། དེ་འདའི་དཀྲོགས་གཏམ་དང་ད་རྒྱ་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། དོན་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་ད་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། ཚབས་ཆེན་གནང་མཁན་སི་དང་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དཔད་ཞིབ་གནང་ནས་དེར་རྒྱུ་མཚན་

40

འདུག་དང་མི་འདུག དེར་སོ་སོས་དཔད་ཞིབ་གནང་ནས་བརག་དཔད་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འུར་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབ། རོམ་མང་པོ་ཞིག་བིས་ནས། རེད་བསམ་བསམ་དན་རྒྱུ་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཕོགས་གཞན་པ་དེར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། ཕོགས་གཉིས་སུ་མ་ལྷུངས་པར་སུ་དང་སུ་ལ་བསྔགས་བརོད་ཞུ་དགོས་ཀི་འདུག སུ་དང་སུ་ལ་དད་པ་སྐྱེ་དགོས་ཀི་འདུག སུ་དང་སུ་ལ་བྱམས་སེམས་གནང་དགོས་ཀི་འདུག དེ་ལ་གཟིགས་རྒྱུ་དཔེ་མ་སིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ན་གཞོན་ཚང་མར་བརྒྱུད་ལམ་འདིའི་ཐོག་ནས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་སྣང་མང་ཙམ་གནང་རོགས། དམིགས་བསལ་གི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་སྣང་གནང་བའི་ཐོག་ནས། སོ་སོའི་ངོས་ནས་གང་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་འདུག སོ་སོ་རང་ཉིད་རང་གི་དཔང་པོ་རེད། རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེར་གཟིགས་རོགས་གནང་། དཔེ་མ་སིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ནས་གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བགོ་གེང་གི་ཆ་ཤས་བཞེས་མཁན། སི་འཐུས་མཐའ་མ་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད། སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས།

སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་རིང་གི་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡིན། དེ་བས་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཟེར་ནའང་འད། བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་ཁིམས་བཟོ་ལྷན་ཚོགས་ཟེར་ནའང་རེད། གང་ལྟར་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀི་མགིན་ཚབ་པ་ཟེར་ནའང་འགིག་གི་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་སི་ཚོགས་དེར་གོས་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ཅན་གི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཞིག་གྲུབ་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་བ་དེ་འད་ཞིག་རེད།
ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་གོས་ཚོགས་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་ཚོགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་གི་ཚོགས་དུས་འདི་
ནི་སིར་བཏང་ཡིན་ན་སྔོན་རིས་དང་འབེལ་བའི་ལས་དོན་བྱ་ཕོགས་ཐོག་ལ་འགོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ར་བའི་ཆ་ནས་སྔོན་རིས་ལ་ཆ་བཞག་ན་བཙན་བྱོལ་སིག་འཛུགས་ཀི་སིའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཚགས་ཚུད་ཡོང་མིན་ཐད་ལ་འབེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བཙན་བྱོལ་སིག་འཛུགས་འདི་ཉིད་ས་ཐག་ཐག་ཞིག་དང་། ག་འགིག་པོ། ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཕོགས་གཅིག་ལ་འཁིད་ཐུབ་མཁན་གི་སྙིང་རུས་དང་ནུས་ཤུགས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཆགས་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། ཐོག་དང་པོ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་དང་། དེའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ས་ཐག་ཐག་ཞིག་ཅི་ནས་ཀང་ཡོང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཐག་ཐག་ཞིག་ཡོང་བར་ཁིམས་དང་སིག་གཞི་འཐུས་ཀ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་རེད། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། ཐེངས་འདིའི་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཀི་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་དེ་སྔོན་རིས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ལ་འགོ་དགོས་ངེས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་ཀླད་པ་དཀྲུག་དཀྲུག་བཏང་སྟེ་དུས་ཚོད་མང་པོ་བཏང་། རྒྱུ་དང་དངོས་པོའི་འགོ་

41

སོང་ཡང་བཏང་ནས། ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་འཚོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དེའི་དམིགས་ཡུལ། དགོས་པ་སོགས་ཆ་ཚང་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། བོད་ཀི་ར་དོན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གོས་ཚོགས་འཚོགས་ཐེངས་རེ་རེའི་ཐོག་བོད་སི་པའི་ར་དོན་ཆེད་བདེན་པའི་འཐབ་རོད་བྱས་ཏེ་ཚེ་སོག་དང་ཟུང་ཁག་གི་འགོ་སོང་གཏོང་མཁན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀི་ཆེད་དུ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་རེ་འཇོག་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་དང་རེ་བ། ཁོང་རྣམ་པའི་སྙིང་སྟོབས། དེ་བཞིན་ཚེ་སོག་དང་ཟུང་ཁག་གི་འགོ་སོང་བཏང་ཟིན་པ་རྣམས་ལ་ང་ཚོས་རེས་སུ་ཡི་རངས་དང་། གུས་བཀུར་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀི་ཟིན་ཐོ་ལ་འཁོད་པའམ་ཁོང་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་ས་ལ་མྱ་ངན། ཆེ་བསྟོད་བྱེད་ས་ལ་ཆེ་བསྟོད། གདེང་འཇོག་བྱེད་སར་གདེང་འཇོག་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཡིན་ནའང་། དུས་རག་ཏུ་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་བསྣམས་ཡོང་དུས་ཆ་ཤས་རེ་ལེན་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀི་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་ཡོད།
བོད་ནང་གི་དཀའ་ངལ་དེ་བར་མཚམས་མེད་པར་བོད་ནང་ལ་གནས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གིས་
དུས་རག་ཏུ་ཛ་དག་ཟེར་བ་དང། དམྱལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར་བ། སྡུག་སོང་མནར་གཅོད། མི་སེར་སེལ་ཡུལ་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མི་སོ་བའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་སོར་ས་བོད་ནང་ལ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གི་ཐོག་ནས་ཀང་བོད་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དཀའ་ངལ་དེ་དག་གསལ་ཐབས་སུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་ལ་བཞུགས་པའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་སི་བོ་གནམ་བསྟན་ཆ་ཚང་གིས་སོ་སོའི་ཁེ་དབང་དང་བདེ་སྐྱིད་ཀི་འཚོ་གནས་ཆེད་དུ་བློས་བཏང་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བདེན་མཐའི་ཆེད་ཞི་བའི་འཐབ་རོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད།
བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་མི་འབུམ་གཉིས་མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མགིན་ཚབ་
པ་དང། དམག་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་མདུན་བསྐྱོད་ཀི་དམག་དཔུང་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀང་ང་ཚོ་ལ་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་ཨ་མདོར་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཡོད། ཨ་རོགས་ལ་ལྟ་ས་དང་། ཁྱིམ་མཚེས་ལ་ཉན་ས་ཟེར་བ་ནང་བཞིན་རེད། ང་ཚོའི་ཕོགས་ལ་རྣ་ཅོག་ཀྲོང་ཀྲོང་བྱས་ཏེ་ཉན་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདིའི་ནང་མཐུན་ལམ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ཧ་ཅང་གི་ཚགས་ཚུད་པོ་དང་། ག་འགིག་པོ་ཞིག་གི་སོ་ནས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རི་གསང་རྣོན་པོ་དང་ཚོར་ཤུགས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་མཐོང་གི་ཡོད།
ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སི་ཚོགས་ལབ་གེང་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ལ་རྒྱ་ནག་དེ་སྟོབས་ཆེན་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་
རེད། ཨ་མི་རི་ཁའི་རེས་ལ་བཞག་གི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀང་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་ཡིན་མིན་ཐད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། རིགས་མ་འད་བ་གཉིས་བྱས་ཏེ་བགར་ན་འཚམས་པོ་རེད་སྙམ། དངོས་གནས་ཀི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་དེ་དམག་དཔུང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། མི་མང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་རྒྱུའི་སྙིང་རུས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་རེད་ཟེར་ན་འཚམས་པོ་རེད། མི་མང་གི་ཡིད་ཆེས་དང་གུས་བཀུར་ཐོབ་ས་ཞིག་ཡིན་ན། ད་གཟོད་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་རེད། དོན་དངོས་ཀི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་ན་དེ་འད་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་མིན་འཇིགས་སྐུལ་བྱ་རྒྱུར་དབང་

42

སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་དང། དམག་ཤུགས་ཀི་སྟོབས་ཆེན་པོ། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་འཛམ་གིང་གི་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་བཙན་གནོན་བྱེད་མཁན་གི་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་རེད་ཅེས་ཟེར་ཆོག་མོད། ངེས་པ་དོན་གི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཡིན་གི་མ་རེད། རྒྱལ་སིའི་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀི་ཆེ་མཐོང་དང་གུས་བཀུར་བྱེད་སའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ངོ་མ་དེ་རེད་མ་གཏོགས་འགོ་བ་མི་རིགས་ཀིས་མི་འདོད་པར་བལྟ་བ། དམན་སར་བལྟ་བ། ཤིན་ཏུ་ཞེད་སྣང་དང་འཇིགས་སྐྲག་སྐྱེས་དགོས་སའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ན་དེ་ཚད་དང་ལྡན་པའི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་མ་རེད་དན་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་ནག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་དངོས་གནས་དང་གནས་མིའི་སི་ཚོགས་ནང་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་དོགས་པ་ཟ་ས་དང་། རྣམ་རོག་བྱེད་ས། ཡིད་ཆེས་མེད་ས། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ས། འཇིགས་སྣང་སྐྱེས་དགོས་སའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་ངས་སྟོབས་ཆེན་གི་རྒྱལ་ཁབ་རེད་ཅེས་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགསྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་ན་རིང་འགོ་གི་འདུག་སྟེ། ང་ཚོའི་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀི་སི་ཚོགས་ཀི་འཕེལ་རིམ་གི་ཁོད་དུ་ར་
བའི་ཆ་ནས་སི་ཚོགས་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཟེར་བ་དང་། སིད་དོན་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་ཟེར་བ་སོགས་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་དང་མ་གཅིག་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་གི་བསྟན་བྱ་གཙོ་ཆེ་ ཤོས་རྒྱལ་པོ་ལམ་ལུགས་སམ་ཕ་ཤུལ་བུ་འཛིན་གི་ལམ་ལུགས། མི་མང་གི་སིད་དབང་འཛིན་ཆོག་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས། དེ་ནས་དམར་ཤོག་གི་ལམ་ལུགས་ཟེར་བ་གསུམ་ལ་ངོས་འཛིན་ཆོག་པར་སྙམ། དེ་གསུམ་གི་ནང་ནས་མི་མང་སི་ཡོངས་ཀི་གུས་བཀུར་ཐོབ་ས་དེ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་མར་ཡོང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕིར་མིག་ཞིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་ལམ་ལུགས་དེ་འགིག་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ལམ་ལུགས་དམའ་ ཤོས་དེ་དམར་ཤོག་ལམ་ལུགས་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དམར་ཤོག་ལམ་ལུགས་ནང་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་དགོས་ས་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་དེས་གསར་བརེ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་དེ་རེད། དམར་ཤོག་ལམ་ལུགས་ལ་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཀི་ཕལ་མོ་ཆེ་མི་དགའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ཡང་དེར་ཐུག་ཡོད་པ་རེད། དམར་ཤོག་གིས་གསར་བརེ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། མིའི་རིགས་ཀི་སི་ཚོགས་ནང་མི་རྣམས་ཡུན་རིང་ལ་འཚོ་གནས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུའི་སོག་ར་ལྟ་བུ་དེ་རིག་གཞུང་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། རིག་གནས་ཟེར་བ་དེ་ལོ་ངོ་ཁི་སྟོང་མང་པོའི་ཡ་སྔོན་ནས་མི་རྣམས་ཀིས་ངལ་རོལ་གི་བརྒྱུད་རིམ་མང་པོ་བརྒྱུད་པ་དང་། དེའི་ཁོད་ནས་ཕི་རོལ་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་དང་མཐའ་བསྡོམས་བཀོད་པའི་སོ་ནས་སོལ་ལུགས་ཀི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ་གཅིག་གི་རེས་སུ་གཅིག་མཐུད་ནས་མིའི་རིགས་ཀི་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་། མིའི་ཚེ་སོག་དང་བདེ་སྐྱིད་དེ་དག་གང་འད་བྱས་ཏེ་འཚོ་གནས་དང་། ར་ཆེའི་རིག་དངོས་ཉར་ཚགས་བྱ་དགོས་མིན་སོགས་ཀི་ལམ་སྟོན་རང་བཞིན་དེ་གཅིག་ལ་གཅིག་རེན་གིས་མིའི་རིགས་སི་ཡོངས་ཀི་རིག་གཞུང་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འཇིག་རེན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་མཐའ་བསྡོམས་ཤིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དམར་ཤོག་ལམ་ལུགས་ཀིས་རང་ཉིད་ཀི་ལྟ་གྲུབ་ཁོ་ན་ཁྱབ་སེལ་བཏང་རྒྱུ་དང་རང་གི་ཆེད་དུ་སིད་དབང་སེར་འཛིན་བྱས་པ། སིད་དབང་སེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་རིང་གནས་ཆེད་རིག་གཞུང་སྣ་མང་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེ་ལ་གསར་བརེ་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དམར་ཤོག་གི་སྐྱོན་ནོར་འཁྲུལ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནི་དེ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་རྒྱ་ནག་ཟེར་བ་དེ་དམར་ཤོག་རེད་ལ། དམར་ཤོག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརེན་ནས་རྒྱ་ནག་ནང་འབྱོར་ལྡན་གལ་རིམ་དང་འབྱོར་མེད་ཀི་གལ་རིམ་ཟེར་བ་གཉིས་བགར་ཞིང་། འབྱོར་མེད་ཀི་གལ་རིམ་ཟེར་བར་ཁ་

43

གཡར་ཏེ་སིད་དབང་སེར་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གིས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་སིད་དབང་སེར་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དམར་ཤོག་ཟེར་བའི་ལམ་ལུགས་འདིས་སིད་དབང་སེར་འཛིན་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དོར་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་ཚོར་མཚོན་ན་དེ་དོར་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད། སིད་དབང་སེར་འཛིན་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཕར་བཞག་པ་ཡིན་ན་དམར་ཤོག་མ་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེ་འདར་བརེན་ད་ལྟའི་ཞི་ཅིང་ཕིང་གིས་འཛིན་པའི་སིད་དབང་དེ་ཡིན་ནའང་ང་རང་ཚོས་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱག་ཆོག་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སིད་དབང་སེར་འཛིན་གི་ལམ་ལུགས་དེ་དོར་དཀའ་མོ་རེད། དམར་ཤོག་ལམ་ལུགས་ཀི་ཕི་ཤུན་གོན་ནས་མི་མང་གིས་ཡིད་ཆེས་དང་གུས་བརི་ཐོབ་ཐབས་སུ་འབད་བརོན་བྱེད་པ་ལས་དམར་ཤོག་མགོ་རིང་སོག་པ་ཡིན་ན་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུའི་རིང་དམར་ཤོག་གི་འགོ་ཁིད་བྱས་མྱོང་མཁན་རྣམས་ལ་མི་མང་གིས་འཁོན་ལན་སོག་པར་དོགས་ནས་དམར་ཤོག་གོད་ཐུབ་ཀི་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། དེ་བས་མ་འོངས་པ་ན་དམར་ཤོག་ས་བརན་དུ་བཟུང་ནས་དམར་ཤོག་གིས་མི་མང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོང་ཐུབ་པར་འབད་པ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་འད། མི་མང་གི་ངོས་ནས་ཀང་དམར་ཤོག་ལེགས་པོ་འདུག་ཟེར་བའི་སིད་བྱུས་འཛིན་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་རེད་སྙམ། ཡིན་ནའང་བོད་ནང་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སིད་བྱུས་དེ་ཁིམས་དང་སིག་གཞི་མང་པོ་ཞིག་ཁ་ཁར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོངས་ཟེར་བ་དང་། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཟེར་བར་ཐད་ཀར་རྒྱ་ནག་མི་གངས་དུང་ཕྱུར་ ༡༣ དང་མི་འད་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སིད་བྱུས་ཤིག་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སིད་བྱུས་དེ་ཚོ་ནུས་པ་མེད་པའི་སིད་བྱུས་རེད། ཁ་ཤས་ཀིས་དེར་ཡིག་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཁྱབ་བསགས་ལབ་ཀི་འདུག གང་ལྟར་ནུས་པ་མི་ཐོན་པའམ་ལྡོག་ནུས་ཅན་གི་སིད་བྱུས་ལ་ཟེར། ཁིམས་དང་སིག་གཞི་དེ་ཚོས་བྱེ་བག་བོད་མི་རིགས་ཀི་ཐོག་ལ་གསར་བརེ་བྱེད་ཀི་འདུག ད་དུང་ཡང་མུ་མཐུད་དེ་གསར་བརེ་བྱེད་ཀི་འདུག རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཟེར་བ་དེ་དངོས་གནས་དང་གནས་ཁ་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་ལ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་ལས་ཚད་ཀི་མེད་པ་དེ་ཧ་གོ་ཡོད་པ་རེད། ཧ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་བའི་ཐོག་ནས། དེ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ན་དུས་ཚོད་ཀང་ངེས་ཅན་ཞིག་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དང་། ད་བར་ཁོ་ཚོས་བོད་ཐོག་གསར་བརེ་བྱ་རྒྱུར་མཚམས་འཇོག་གི་མེད་པ་དེ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་བོད་ཀི་ནང་ལ་གསར་བརེ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་ད་དུང་ཡང་མཚམས་འཇོག་བྱས་མི་འདུགགསར་བརེ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་དེ་ནི་རིང་པ་ཞིག་གསར་པར་བརེ་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་གོ་དོན་སྟོན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་འད་ཙམ་ཞིག་མ་
རེད། དེ་ཆེད་སོད་ཀི་ཐ་སྙད་ཅིག་རེད། དེ་སིད་དོན་གི་ཐ་སྙད་ཟེར་ནའང་འད། ཆེད་དུ་སོད་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་གཅིག་རེད། ཕི་ལོ་ ༡༨༤༨ སྐབས་སུ་མར་ཁི་སིའི་ Marxist དམར་ཤོག་ལྟ་གྲུབ་ནུབ་ཕོགས་ཀི་ས་ཁུལ་ཁག་ཅིག་ཏུ་དར་སེལ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་བར་བརེན། ཕི་ལོ་ ༡༨༨༡ ལོར་མར་ཁི་སི་ཡི་ལྟ་གྲུབ་གུང་གན་ཏང་གིས་སག་ཡིག་ལ་སོགས་པ་ཨུ་རུ་སུའི་སྐད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ ༡༨༨༡ ལོར་རྒྱ་ནག་ཧང་ཧེ་རུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མི་ལའོ་ཞུན་ཟེར་བ་སྨ་ར་ནག་པོ་རིང་པོ་ཅན་དེས་ཐ་སྙད་འདི་དང་འབེལ་བའི་ལྟ་གྲུབ་བསྡུ་སྒྲུག་གིས་ཅིར་ཆིན་སིད་གཞུང་མགོ་རིང་སོག་པ་རེད། རྒྱ་མིའི་ནང་ལ་གསར་བརེ་ཟེར་བ་དེ་དར་སེལ་བྱེད་པའི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་ཞིག་ལོའུ་ཞུན་ཟེར་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད།

44

ལོའུ་ཞུན་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་ནག་ཧང་ཧེ་ནས་སྐྱེས་ཏེ་ཉི་ཧོང་གི་ཏོང་ཅིང་དུ་སོབ་གཉེར་མཛད། ཇར་མ་ནིའི་མར་ཁི་སི་རིང་
ལུགས་ཀི་ལྟ་གྲུབ་ལ་སོབ་གཉེར་གནང་། མཐའ་མ་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་ལ་ཁོས་གསར་བརེ་ཟེར་བ་དེ་དར་སེལ་བྱས་པ་རེད། དཔེར་ན། ལོའུ་ཞུན་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཕི་ལོ་ ༡༨༨༡ ནས་ ༡༩༣༦ བར་ལོ་ངོ་ལྔ་བཅུ་ང་ངའི་རིང་ལ་རིམ་པར་རྒྱ་ནག་གི་མི་མང་ཤེས་ཡོན་པ། རོམ་པ་པོ། དེ་འདའི་སོབ་སོང་ཡོད་མཁན་གི་མི་སྣ་གཅིག་གི་སྡིངས་ཆའི་ཐོག་ནས་གསར་བརེའི་ལས་འགུལ་དེ་སེལ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་ཏུ་གསར་བརེ་ཟེར་བའི་བྱུང་རིམ་ནི་དེ་འད་ཞིག་ནས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་རིམ་བཞིན་དམར་ཤོག་གི་གསར་བརེ། རིག་གནས་གསར་བརེ་ཟེར་བ་ཕི་ལོ་ ༡༩༥༨ ཀི་མང་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར་ཟེར་བ་ནས་རིམ་པས་མགོ་བཟུང་སྟེ་རིག་གནས་གསར་བརེའི་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་ལོ་བཅུ་ཐམ་པས་གཙོས་དུས་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་རྒྱ་ནག་གི་གསར་བརེ་ལ་བར་མཚམས་ཆད་མེད།
བར་སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱ་ནག་ནང་ཡོངས་གགས་སུ་རིག་གནས་གསར་བརེ་ཟེར་བ་དེ་ལོ་བཅུའི་དུས་ཡུན་གི་གནད་དོན་
ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ཀི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་ཕིར་མིག་ཅིག་བལྟས་ན་ལོ་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཅུའི་དུས་ཡུན་ནང་བོད་ལ་གསར་བརེ་བྱ་རྒྱུར་མཚམས་འཇོག་བྱས་མེད་པ་དེ་རེད། བོད་ཀི་རིག་གནས་ར་མེད་དུ་བཏོང་བ་དང་མི་རིགས་ཀི་ངོ་བོ་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱུའི་གསར་བརེ་དེ་ལ་མཚམས་འཇོག་བྱེད་ཀི་མེད་པ་དེ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་ཟེར་བ་དེ་ཧ་ཅང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གི་ཐོག་ནས་ཛ་དག་ཟེར་བའི་གནས་སུ་སེབས་ཡོད་པ་རེད། བོད་མི་ཚོས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་ནས་སྣ་ཚོགས་འཆད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ལ་བཤད་སིད་པ་ཞིག་ཀང་རེད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་ཚང་མ་ང་རང་ཚོའི་ངན་སྐུལ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ང་ཚོས་ངན་སྐུལ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡོད་པ་མ་རེད་པཱ། མི་གཅིག་ལ་ཁྱེད་ཤི་རོགས་གིས་ལབ་པ་ཡིན་ན་ཤི་ཆོག་ཆོག་གི་མི་དེ་འད་འཛམ་བུ་གིང་གི་ནང་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད་དམ། དེ་འད་ཡོད་པ་མ་རེད་པཱ། འོན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀི་དོན་དུ་འཐབ་རོད་བྱེད་མྱོང་ཡོད་པ་རེད། ལོ་དུང་ཕྱུར་དང་ཁི་ཕྲག་མང་པོ་སྔོན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་དབར་ལ་དམག་བརྒྱབ་མྱོང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཀི་བར། རུས་རྒྱུད་དང་ཚོ་ཁག་གི་བར་ལ་དམག་བརྒྱབ་མྱོང་ཡོད་པ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀིས་དན་རགས་སམ་བྱུང་རིམ་རེད། དེ་ལྟའི་འཐབ་རོད་ཀི་བྱུང་རིམ་ནང་ལ་ཚེ་སོག་དང་ཟུང་ཁག་གི་འགོ་སོང་ཡོད་པ་ ཤ་སྟག་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀི་བདེན་པའི་འཐབ་རོད་འདི་ཡང་མེ་མདའ་བཟུང་སྟེ་འཐབ་རོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་ན་མི་ཅི་ཙམ་ཤི་དགོས་པ་རེད། ཤི་དགོས་པ་ནི་བཟློག་མེད་རེད། ཆོས་ཉིད་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་རང་ལ་བརེན་ནས་ཞི་བ་དང་འཚེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀིས་བདེན་པའི་འཐབ་རོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོའི་ནང་ལ་གཞན་ལ་འཚེ་བ་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡང་བཙན་བྱོལ་གི་སིག་
འཛུགས་དེ་འགོ་འཛུགས་པ་ནས་བཟུང་དེ་འད་བྱུང་མྱོང་མེད་པ་རེད། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སོབ་དང་ལམ་སྟོན་གི་འོག་ནས་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་གཞན་ལ་འཚེ་བ་བྱེད་པའི་འཐབ་རོད་བྱེད་སྟངས་ཀི་ལམ་དང་ལུགས་སོལ་བྱུང་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་གཉའ་གནོན་བཙན་ཤུགས་བྱེད་པ་དང་། སྡང་ཟུག་འཇིགས་བསྐུལ་ཅན་གི་

45

རིང་ལུགས་ལའང་ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་མགོ་སྟོད་ནས་འཚེ་བ་ཅན་གི་འཐབ་རོད་བྱས་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་ནག་ཕོགས་ནས་ང་ཚོ་ལ་འཚེ་བ་དང་འཇིགས་སྐུལ་རིང་ལུགས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་སར་དགོས་བསམ་ཡང་སོར་ས་མེད་པར་ལྷག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
འོན་ཀང་སོ་སོས་ལུས་སོག་ལོངས་སོད་དང་བཅས་པ་བློས་གཏོང་བྱེད་མཁན་དེ་འད་བྱུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་འགོག་
པར་ཐབས་ཤེས་རག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་དག་གི་ཡོང་ལུགས། ཡོང་རེན། ཡོང་ས། ཚང་མ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཐུག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་སུ་ཞིག་ལ་ཡང་ཁག་དཀྲི་བྱེད་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔེ་མཚོན་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན་ན་བོད་མིའི་ར་དོན་ཆེད་དུ་རྒྱ་ནག་ལ་ཞི་རོལ་བྱེད་མཁན་དང་མི་རིགས་ཀི་ལ་རྒྱ་དང་འདུ་ཤེས་འཛིན་མཁན་རྣམས། རྒྱ་གཞུང་གིས་༼ཆབ་སིད་བཙོན་པའམ་ཁོ་ཚོས་བཤད་པ་ལྟར་༽ཁ་བལ་པ་རེད་ཅེས་བཙོན་ཁང་ལ་འཁིད་ནས་ཉེས་རྡུང་མནར་གཅོད་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བཅུག་པ་མང་པོ་ཞིག་མཐའ་མ་ཤི་ཚར་བ་རེད། དེ་ཚོའི་དཀའ་སྡུག་དང་ན་ཟུག་གི་མྱོང་བ་ང་ཚོས་ཤེས་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཁ་ཤས་ཕིར་བོས་ཏེ་ཐར་བ་ཁག་ཅིག་དང་བཙོན་གོལ་ཐོབ་པ་རེ་ཟུང་གིས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དང་། དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག་ཁོ་རང་ཚོའི་མི་མང་ནང་དུའང་། མང་གཙོ་དོན་གཉེར་བ་དང་ཆབ་སིད་ཀིས་ར་དོན་ལ་ཉེས་པ་བཏགས་ནས་བཙོན་ཁང་ནང་ལ་འགོ་མྱོང་པ་དེ་ཚོས་རྒྱའི་བཙོན་ཁང་ནང་གི་མནར་གཅོད་མྱོང་སྟངས་བཤད་ཡོང་དུས། མཐའ་བསྡོམས་ཀི་སྐད་ཆ་ནི་རྒྱའི་བཙོན་ལས་མྱོང་བ་ལས་མགོགས་པོ་ཤི་རྒྱུར་རེ་བ་ཆེན་པོ་འདུག་ཟེར། མི་ཚང་མའི་མཐའ་དོན་གི་འཚོལ་བསྙེགས་ནི་བདེ་སྐྱིད་རེད། རྒྱའི་བཙོན་ཁང་ནང་གི་བདེ་སྐྱིད་ནི་འཆི་རྒྱུར་རེ་བ་དེ་རེད་ཅེས་རྒྱ་གཞུང་གི་བཙོན་ཁང་ནང་གི་བདེ་བ་ནི་གང་མགོགས་འཆི་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་དེའོ། ག་དུས་ཤིག་ཤི་བ་ཡིན་ན་དེ་དུས་ནི་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་རེད་བསམ་ནས་བསྡད་པ་དང་། ག་ཚོད་མགོགས་པོ་ཤི་ཐུབ་ན་དེ་ཚོད་ཀིས་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཚོར་བ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་མཁན་མང་པོ་འདུག དེ་ནི་ཧང་སང་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ། མི་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གི་བཙོན་ལ་ཕིན་པ་ཡིན་ན་ཐེངས་དང་པོ་སེམས་ལ་དན་རྒྱུ་དེ་མགོགས་པོ་ཤི་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རང་རེད། དེ་ལས་གཞན་པས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། གལ་སིད་ཤི་བ་ཡིན་ན་བདེ་སྐྱིད་རང་རེད་དན་གི་ཡོད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གི་སྐད་ཆ་རེད་མིན་འདུག དེ་བོད་པ་གཅིག་པོ་ལའང་རེད་མི་འདུག དེང་སྐབས་ཀི་རྒྱ་ནག་གུང་ཁན་ཏང་གི་སིད་བྱུས་དེའི་འོག་ནས་སྡུག་སོང་མནར་གཅོད་གཏོང་སྟངས་ནི་མིའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་བེད་སོད་གཏོང་མི་རུང་བའི་ཁིམས་གཅོད་མང་པོ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་བོད་ནང་ལ་རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀིས་མཚོན་པའི་རང་སོག་བློས་གཏོང་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གསོན་པ་ལས་ཤི་ན་དགའ་ཞེས་བདམས་གསེས་ཤིག་གི་ཐོག་ལ་མི་འགོ་རང་འགོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་གི་འོག་ནས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་ཀིས་མཚོན་པའི་རང་ཉིད་བློས་གཏོང་གི་ལས་འགུལ་དེ་འད་བྱུང་གི་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུགསོ་སོར་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཐེངས་གཅིག་ཡར་ལངས་པའི་ཐོག་ནས་ག་རེ་ཞུ་ཡོད་ཅེ་ན། རང་ལུས་མེར་
བསེགས་གཏོང་མཁན་དེ་ཚོ་ནི་བོད་མི་རིགས་ར་དོན་དང་། ཆིག་སིལ། མི་རིགས་ཀི་ལ་རྒྱ་འཛིན་མཁན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རེ་ཕུད་ཞེ་གཅིག་ཡིན་པས། ཕངས་སེམས་ཆེན་པོ་རེད། གཞན་སུ་ཞིག་གིས་ཀང་དེ་ལྟར་གནང་ཐུབ་ཀི་མ་རེད། དེ་བས་རང་ལུས་མེར་བསེགས་གཏོང་མ་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀི་ར་དོན་ཐོག་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུའི་གནང་ལམ་ག་རེ་འདུག་གམ། གདམ་ག་གཞན་

46

ཞིག་ཞིག་ཡོད་ན་དེའི་ཐོག་ལ་འབད་བརོན་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཐེངས་གཅིག་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་རིང་ཡང་དེ་ག་རང་ཡིན། མང་པོ་བཤད་ན་མང་པོ་ཆགས་འགོ་གི་འདུག་མདོར་བསྡུས་ན།
ངས་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་ཟེར་ན། འཛམ་བུ་གིང་ལ་བཙན་བྱོལ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་དེ། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས། ང་ཚོ་ནི་འད་འདའི་ནང་ནས་མ་འད་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ཕག་རོགས་མང་པོས་ཀང་དེ་ལྟར་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ངེས་པ་དོན་གི་ང་ཚོ་འད་འདའི་ནང་ནས་མ་འད་བ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་རེད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་ན་ང་ཚོ་བོད་མིའི་ནང་ནས་ཀང་རྒྱ་ནག་ཟེར་དུས་སྟོབས་ཆེན་རེད་ཅེས་ཧང་སང་སང་དང་། ཁ་གདངས་གདངས་བྱས་ཏེ་གང་ཡང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་ནས་ལྷག་བསྡད་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་སྟོབས་ཆེན་རེད་ཟེར་བ་དེ། ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་གི་སྟོབས་ཆེན་རེད་ཟེར་བ་མ་གཏོགས། ངེས་པ་དོན་གི་སྟོབས་ཆེན་མ་རེད་ཟེར་ནས་ངས་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ཡང་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་རེད་བསམ་གི་འདུག བོད་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཀི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ཆེས་གནའ་རབས་རང་བཞིན་གི་བྱུང་རབས་ལྡན་པ་དང་། རིག་གཞུང་གི་སྟེང་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཆེས་ལོག་གྱུར་རང་བཞིན་དང་སྣ་མང་རང་བཞིན་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་སྟེ། འཛམ་གིང་གི་མིའི་རིགས་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ། མེད་དུ་མི་རུང་པའི་བྱེད་ནུས་ལྡན་པ། ཤེས་ཡོན་གི་ལམ་སྟོན་པ་ཟེར་ནའང་འད། ཤེས་ཡོན་གི་བདུད་རི་ཟེར་ནའང་འད། ཤེས་ཡོན་གི་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀིས་འཛམ་གིང་མི་མང་ལ་སྐོང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེང་སྐབས་རྒྱལ་སིའི་སང་ལ་དར་ཁྱབ་ག་རེ་འགོ་བཞིན་འདུག འཕེལ་རྒྱས་ག་རེ་འགོ་བཞིན་འདུག ཚད་གཞི་གང་འད་ཞིག་ལ་སེབས་བསྡད་འདུག ངས་བལྟས་ན་བོད་ཀི་ཤེས་ཡོན་ནི་རྒྱ་ནག་ལས་ཆེ་ཆེར་བརལ་འདུག་བསམ་གི་འདུག སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་རེད་ཟེར་བ་ལས་ཆེ་ཆེར་བརལ་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་ཚོ་ཚང་མ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། དེ་དེ་བཞིན་གིས་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་སྟེ། བོད་གཞིས་སྡོད་མི་མང་གིས་སེམསཤུགས་དང་། སྙིང་སྟོབས། ལྷག་བསམ། ཡིད་ཆེས། ལྷག་པར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་ཡོད་བསྡད་པའི་བོད་མི་ཚོ་དང་། དེ་དེ་བཞིན་ངས་སྔོན་མ་ཞིག་ལ་བཤད་མྱོང་། ར་བ་འདིའི་ནང་ཡོད་བསྡད་པ་འདི་ཚོ་ཚང་མ། སོ་སོའི་ལུས་སོག་ལོངས་སོད་བློས་བཏང་བྱེད་མཁན་གི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རང་རང་གི་བུ་དང་བུ་མོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ལ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་ཆེ་མཐོང་དང་གུས་བརི་བྱེད་ཀི་འདུག ད་དུང་ཡིན་ན་ཡང་གུས་བརི་བྱེད་ཀི་འདུག མ་འོངས་པ་ཡིན་ཡང་བྱེད་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུག བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཀང་རེད་བསམ་གི་འདུག ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཐད་ཀར་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་མགིན་ཚབ་པ་རེ་ཟུང་གིས་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཟེར་བ་འདི་རུལ་སོང་རེད། བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་སིག་འཛུགས་ཟེར་བ་དེ་ཁིམས་མེད་ལུགས་མེད་རེད། རྐུན་མ། ཁམ་པ། ཇག་པ། མི་གསོད་ཁག་སོར་པ་དེ་འདའི་མང་པོ་ཞིག་ཡར་ལ་བོས་སོང་ནས་རུབ་རུབ་བྱས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། ད་དུང་དེ་ཚོ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། སི་ཚོགས་དཀྲུགས་དཀྲུགས་གཏོང་མཁན་གིས་མི་ཐེབ་ཆགས་རང་རང་འཛོམས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བོད་ནང་ལ་བརྒྱུད་སྐུལ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཀི་འདུག དུས་ད་ལྟ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་མཉམ་དུ་སར་ནས་སྐྱོན་བརོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཟེར་བ་དེ་དུད་རེད། མགོ་ལ་རྭ་སོགས་པ་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་གང་

47

དན་དན་དེ་འད་བཤད་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་ཞིང་བན་ཁི་ཚོ་བརྒྱ་ལ་གཉའ་གནོན་བྱེད་མཁན་རེད། ཁོ་ཚོ་ནི་མི་མང་གི་ཤ་ཟ་ཁག་འཐུང་མཁན་རེད་ཟེར་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་དམའ་འབེབས་བསྙོན་དཀྲི་ཚད་མེད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། བོད་ནང་ལོག་ལ་དེ་འདའི་འཚོགས་འདུ་རབས་དང་རིམ་པ་འཚོགས་མྱོང་ཡོང་པ་རེད། བརྒྱུད་བསྐུལ་རབས་དང་རིམ་པ་མཚམས་ཆད་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བར་ལམ་ཞིག་ནས་ཉི་ཤར་སར་མོས་མི་ཁེབས་ཟེར་བ་ནང་བཞིན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཚན་དང་སྙན་གགས་འཛམ་བུའི་གིང་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ནང་བཞིན་གསལ་ཡོང་དུས། རྒྱ་ཕོགས་ནས་དེ་འགོག་འདོད་ཀང་བཀའ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདིའམ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་འདི་ཉིད་བོད་མི་མང་གི་སེམས་ནང་ཉམས་ཆུང་ནུས་མེད་ཅིག་ཏུ་གཏོང་དགོས་ན། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་གཏོང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁ་ཁ་བྱས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལོགས་སུ་བཞག བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ལོགས་སུ་བཞག གཉིས་ཀ་སོ་སོར་ལོགས་སུ་བཞག་ནས། བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདི་ནུས་པ་མེད་པར་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་འཐེན་གི་འདུག ཐབས་ཤེས་འཐེན་སྟངས་དེ་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཁོ་རང་སེར་གི་གནད་དོན་རེད། ཁོ་རང་གི་དཀའ་ངལ་ཁོ་རང་ལ་སེལ་འདོད་ཡོད་ཚེ་སེལ་གི་ཡིན། ཁོ་རང་ལ་དམིགས་ཡུལ་དང་རེ་བ་ག་རེ་ཡོད་ན། ཁོ་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན། བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་དང་སིག་འཛུགས་གཞུང་ཟེར་བ་དེ་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད། དེ་གཉིས་ཀི་གནས་སྟངས་ཁ་ཁ་ཞིག་རེད། རྒྱ་གཞུང་གིས་དེ་འདའི་བར་ནས་གོམ་པ་སོ་ཡོང་སྟེ་ད་ལྟ་མཚམས་ག་པར་སེབས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མི་ག་པར་སེབས་སོང་ཟེར་ན། བོད་ནང་གི་བོད་མི་དེ་ཚོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གཉིས་ལོགས་སུ་མེད་པ། དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འབེལ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་ད་ལྟ་བར་བཟུང་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་ཁ་ཁ་བྱེད་དགོས་ཚེ་ང་རང་ཚོས་ནང་ཁུལ་ནས་ཁ་ཁ་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག བོད་ནང་གི་བོད་མི་དེ་ཚོས་བལྟས་ཡོང་དུས། འོ་བདེན་པ་རེད་ལ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཤད་པ་དེ། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལོགས་སུ་རེད། བཙན་བྱོལ་གཞུང་ཟེར་བ་དེ་ལོགས་སུ་རེད་ཁོ་གཉིས་ཀི་བར་ལ་འགལ་ཟླ་འདུག་ཅེས་པ། དེ་འདའི་བསམ་བློ་ཞིག་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་བསྐྲུན་པ་ཡིན་ན། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་དུས་འདི་རོགས་པའི་རེས་ལ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདི་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་ཆེ་མཐོང་བྱེད་ས་དང་གདེང་འཇོག་བྱེད་སར་ཆགས་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་འདི་ཚོ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་བྱེད་མཁན་དང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་མི་སྒྲུབ་མཁན་དང་། སྡུག་རིགས་ངན་ཚད་རང་རང་བཤད་མཁན་ཡིན་ཞེས་ང་ཚོས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོའི་མིག་ནང་གི་ཚེར་མ་ལྟ་བུ་ཆགས་སོང་ན། བོད་ཀི་ར་དོན་གང་དུ་འགོ་སོང་བ་རེད། ཕི་ནང་གཉིས་ལས་བོད་མི་རིགས་ཀི་ཆེད་དུ་ཚེ་སོག་དང་ཟུངས་ཁག་གི་འགོ་སོང་བཏང་ཞིང་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་པའི་འབས་བུ་དེ་དག་གང་དུ་གཡུག་བཞག་པ་རེད། སུའི་མངོན་འདོད་བསྒྲུབས་སོང་བ་རེད། དེར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ས་ཞིག་ཆགས་འདུག དོན་དངོས་ཀི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་གནས་སྟངས་འདི་འད་ཞིག་རེད་འདུག བོད་ནང་གི་བོད་མི་དང་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདི་བར་ཐག་རིང་པོ་རེད་འདུག སྐད་ཆ་ཚིག་གཅིག་གིས་ནུས་པ་ག་ཚད་ཐོན་གི་འདུག དོན་དག་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་གི་རེད་ལ། རྫུན་མ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་གི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་བོད་ནང་ལ་ཛ་དག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་ཛ་དག་ཅིག་སེབས་ཀི་མེད་དམ་བསམ་གི་འདུག

48

ད་ལྟའི་ཆར་ཏོག་ཙམ་ཚོར་བ་རྣོན་པོ་བྱེད་དགོས་ས་རེད་བསམ་བསམ་ཞིག་འདུག དེ་འད་མིན་ན་མགོ་རུལ་བ་སྣ་ཡིས་
མ་ཚོར་པར། སོ་སོའི་མགོ་རུལ་གི་ཡོད་པ་དེ། སྣས་ཚོར་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ན་རྨ་ཁ་དེ་སོས་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། སོས་སུ་བཅུག་ཐུབ་མཁན་གི་ནུས་པ་ལྡན་པ་དེ་འདའང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འད་ཡིན་ཙང་ང་རང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས་པ་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་གང་ལྟར་ཚང་མ་ང་རང་ཚོའི་ཉིན་མ་རེ་རེའི་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་འབའ་ཞིག་མ་རེད་པ། ང་རང་ཚོས་འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་དང་། བཙན་བྱོལ་གི་སིག་འཛུགས་འདི་ཇི་སིད་བར་དུ་གནས་ནས་འདིའི་ནང་གི་མི་ཁི་ཚོ་ ༢༠ ར་གངས་འདི་ལ་མཐུན་རེན་སར་ཞིང་སྐོར་ར་འཁོར་བ་དང་། འདི་ནང་ནས་དཔོན་པོ་འད་བཞག་ནས་སྡོད་རྒྱུ་དེ་རེད་མི་འདུག ང་ཚོས་སོ་སོའི་ལུང་པ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། སོ་སོའི་རིག་གཞུང་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀི་ཚེ་སོག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ཁུར་དེ་ང་ཚོའི་ཕྲག་ཏུ་བླང་བསྡད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འགན་ཁུར་དེ་སེམས་ནང་ཉར་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།
ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ཁ་སང་དེ་རིང་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་བེད་སོད་གཏོང་གི་འདུག ཞེད་སྣང་ཚ་བོ་དེ་འད། བཙན་བྱོལ་
སི་ཚོགས་ལ་གསར་བརེ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་གང་བྱུང་སོག་གི་འདུག ཐ་སྙད་དེ་ཚོས་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདིར་ཤ་ཞེན་དང་སེམས་ཁུར་ཡོད་མཁན། དངོས་གནས་དང་གནས་མི་རིགས་ཀི་ལ་རྒྱ་དང་། མི་རིགས་ཀི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཕིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྡོད་མཁན་རྣམས་ལ་གང་ཡང་གནོད་ཀི་མ་རེད། ཤེས་ཡོན་གི་ཚད་གཞི་དམའ་བ། ཡི་གེ་རིགས་གང་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་གི་མི་མང་དཀྱུས་མའི་ནང་དུའང་རྒྱལ་ཞེན་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ལའང་དཀའ་ངལ་མི་འདུག ཁོ་ཚོ་ལ་གོང་རིམ་ཞིག་ནས་བཀའ་སོབ་ལམ་སྟོན་གང་འད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཕལ་ཆེ་བ་ཤར་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་འགོ་ཡི་འདུག ཡིན་ནའང་ཡི་གེ་སྣ་ཁ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཤེས། དེ་ཡང་ཚད་ལྡན་ཞིག་མི་ཤེས་མཁན་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་དང་། སིད་དོན། དཔལ་འབྱོར་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་སྐོམ་པོ་ཁ་ཤས་བགང་སྟེ་ཡར་བཤད་མར་བཤད་བྱེད་པ་ཙམ་ལས། དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་དང་རྒྱབ་ལོངས་སོགས། རྒྱང་རིང་དང་ཕུགས་འཕེར་ཆོད་པོའི་ཞིབ་ཚགས་ཀི་ཤེས་བྱ་ཇི་ཡང་མེད་པའི་དབང་གིས་གཞོན་སྐྱེས་དེའི་རིགས་གསར་བརེ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་མགོ་སྐོར་ཐེབས་ཀི་འདུག འདིར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་རན་འདུག དཔེར་མཚོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ཀི་ལབ་གེང་ནང་ག་རེ་ཡོང་གི་འདུག་ཅེ་ན།
དབུ་མ་དང་། རང་བཙན་གི་རོད་པ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། འགལ་ཟླ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་བཙོག་ཤོས་དེ་དབུ་མ་དང་རང་
བཙན་གི་འགལ་ཟླ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མཆོག་གིས་སྐར་མ་གཅིག་ནང་མཇུག་བསྡུ་མ་ཐུབ་ན་རེས་སུ་གོ་སྐབས་ཕུལ་རྒྱུ་ཡིན། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག མཇུག་བསྡུ་ཐུབ་པ་ལ་འབད་བརོན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་དབུ་མ་དང་རང་བཙན་གི་འགལ་ཟླ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་དེ་འད་གཡུག་ཡོང་
གི་འདུག དོན་དངོས་ཡོད་ཐོག་དེ་འད་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། ཡོད་པ་མ་རེད། དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་ཟེར་བ་དེ་གཞུང་འབེལ་ངོས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་གཞག་པའི་སིད་བྱུས་ཤིག་རེད། དེར་སི་ཡོངས་ཀི་ངོས་ནས་སྲུང་བརི་ཞུ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདི་འད་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་མི་རེ་ངོ་རེས་སྲུང་བརི་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལམ་ལུགས་སོལ་

49

དེའི་ཐོག་ལ་སྡོད་ཐུབ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་སྡོད་ཡོད་པ་རེད། ལམ་དབུ་མར་ཤར་བསྐྱོད་བྱེད་མཁན་གི་མི་རང་རང་རེད་མ་གཏོགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་གྲུབ་དང་གཞུང་ལུགས། འདོད་ཚུལ་གཞན་དག་ཁུར་ཡོང་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་སི་ཚོགས་ནང་ནས་དབུ་མའི་ལམ་དང་། ཡང་ན་བདེན་པའི་ཨུ་ཚུགས། དེ་ག་ནང་བཞིན་གིས་སོ་སོ་ལ་
འདོད་པ་དང་མོས་པ་ཡོད་སའི་ལམ་ལུགས་གང་འད་ཞིག་ལ་སོང་ནའང་འགོ་ཆོག་ཆོག་རེད། དེར་སུས་ཀང་བཀག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་བར་དུ་འགལ་དང་རོད་པའང་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། དེའི་བར་ནས་མཇུག་བསྡུ་རོགས་གནང་། དུས་ཚོད་ཡོད་པ་མ་རེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ལ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དགུང་ལོ་ ༡༦ ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་ནས་ང་ཚོར་ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་ཁ་སང་ཁ་ཉིན་གི་སུམ་བཅུ་དུས་དན་ལ་མཚོན་ན། འཛམ་བུ་གིང་ནས་ཉིན་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ལ་ལས་འགུལ་གང་འད་སེལ་ཡོང་གི་འདུག ནུས་པ་གང་འད་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག རྒྱལ་ཁབ་ཡོད་མཁན་ཚོར་དེ་འདའི་ནུས་པ་ཞིག་ཨེ་ཡོད་དམ་བསམ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགའདི་ཚང་མ་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཆ་ནས་མཁྱེན་དགོས་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གིས་གོ་མི་
ཆད་པ་དང་ནུས་པ་མེད་པའི་ཁྱབ་བསགས་དེ་ཚོ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་མ་འོངས་པའི་བོད་ཀི་སོན་ར་གཞོན་སྐྱེས་ལྷག་བསམ་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ཀིས་རི་གསང་རྣོན་པོའི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་ཀི་ར་དོན་ལ་འབད་བརོན་བྱེད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས། རྒྱ་ནག་ཅེས་པ་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་གི་སྟོབས་ཆེན་ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་དགོས་ན། དེས་སྟོབས་ཆེན་གི་ནུས་པ་དེ་ང་ཚོའི་ནང་ལ་སེབས་ཐུབ་པ་ལས་ས་བོ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག རོགས་སོང་།
ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཕག་ཚོད་ ༡།༣༠ བར་དུ་གུང་ཚིགས་ཀི་བར་གསེང་ཡིན།
ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གི་ཐུན་གསུམ་པ།
ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་ཐོག་ལ་སི་འཐུས་ཁག་ཅིག་ཡོད། དེ་བཞིན་གི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤས་བཞེས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་དང་མཉམ་དུ་སང་ཉིན་གི་ལས་རིམ་ནང་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་བདུན་པ། དཔལ་འབྱོར་གི་ལས་རིམ་ཐོག་ལ་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་འགོད་འབུལ་གི་གསུང་བཤད་གནང་མཁན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༧ པ་དེར་གཟིགས་རོགས་གནང། སྙན་སོན་གནང་མཁན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་ཀརྨ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནས།

50

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དང་ཐོག་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་དབུས་པའི་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་རྣམ་པ་ཡོངས་ལ་བོད་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ལ་འཚམས་འདིའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བ་དང་སགས། བཀའ་ཤག་གི་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་འདི་སྙན་སོན་ཞུ་ཆོག་པར་བགིས། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༧ པ།
༄༅། །བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད།
རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨

༄༅། །ཆེས་མཆོག་ཏུ་བཀུར་བར་འོས་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགབོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ་གོས་ཚོགས་སུ་སྙན་སོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནས་བབ་དབང་གིས་སྔོན་རིས་ཀི་ལམ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་ཅན་ལྟར་བོད་མིའི་སིག་
འཛུགས་དང་སི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་བཀོད་སིག་བྱ་ཐབས་བལ་ཡང༌། བཙན་བྱོལ་བོད་མི་མང་ཚོགས་ཀི་འཕྲལ་ཕུགས་བདེ་དོན་སི་དང༌། ལྷག་པར་བོད་མི་རིགས་ཀི་ཁྱད་ཆོས་མཚོན་པའི་ར་ཆེའི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུར་དགོས་དངུལ་གོ་སིག དེ་བཞིན་སིག་འཛུགས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་ཕུགས་བརན་ཇེ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་མ་ཟད། ལོ་འཁོར་སྔོན་རིས་ཀི་ལམ་ནས་སིག་འཛུགས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་དང༌། རིས་ལོ་སོ་སོའི་ནང་ཡོང་འཆར་དང་ལས་དོན་ཆེད་འགོ་འཆར་ཞིབ་ཕྲ་བཅས་པ་གོས་ཚོགས་ཀིས་མཁྱེན་རོགས་ཡོང་བ་བཟོ་དགོས་ལྟར་གང་ཐུབ་ཞུ་མུས་ཡིན།
འདས་པའི་ལོ་ངོ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་གི་ནང་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཁིད་སི་ནོར་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་འོག་བཀའ་ཤག་རིམ་བྱོན་དང༌། ལྷག་པར་འདས་མ་ཐག་པའི་བཀའ་ཤག་དང་དེའི་གོང་གི་བཀའ་ཤག་རིམ་པས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་དང་གནས་བབ། དེ་བཞིན་སྔོན་རིས་འབུལ་ཕོགས་བཅས་མང་གཙོའི་ལམ་སོལ་དང་མཐུན་པའི་ཕི་གསལ་ནང་གསལ་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་བསྐྲུན་འདུག་པར་རེས་སུ་ཡི་རངས་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཡར་རྒྱས་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་ད་དུང་དུས་བསྟུན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་སི་དང༌། ལྷག་པར་སྔོན་རིས་འགོད་འབུལ་གི་ལས་འབོར་དང་དུས་གོན་ཆུང་དུ་གཏོང་ཐབས་ཡོད་རིགས་ལ་རིམ་པས་ལེགས་བཅོས་ཇི་དགོས་བསམ་ཞིབ་ཞུས་དང་ཞུ་མུས་ཡིན།
ད་རེས་ཀི་སྔོན་རིས་འདི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྔོན་རིས་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཀི་
ཡོད་པ་བཞིན། ལས་འཆར་གལ་གནད་ཆེ་བ་གང་འཚམས་ཤིག་སྔོན་རིས་སུ་འཆར་འབུལ་ཞུས་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་སིག་འཛུགས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་དང༌། བོད་མིའི་སྡོད་གནས་གཞིས་སར་སོ་སོའི་ནང་འཚོ་རེན་དང༌། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ཀི་མཐུན་རེན་འོས་འཚམས་འདུག་པར་ད་དུང་ཡར་རྒྱས་འགོ་རྒྱུར་རིམ་པས་འབད་བརོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
༡་༠ སིག་འཛུགས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ།
༡་༡ མ་དངུལ་ཕོགས་བསྡོམས།

51

བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་མ་ལག་ཡོངས་ཀི་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གི་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༢༨༠༣་༠༡ བྱས་པ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གི་གནས་བབ་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༣༦༦་༦༨ མང་བ་གཤམ་
གསལ།

ལོ་དུས། སྔོན་རིས་མ་
དངུལ།

སོར་ས་ཡགཏན་འཇགས་མ་
དངུལ།

སོར་ས་ཡ།

ཟུར་བཀོལ་སིར་
བཏང་མ་དངུལ།

སོར་ས་ཡ།

ཟུར་བཀོལ་ལས་
འཆར་མ་དངུལ་

སོར་ས་ཡ།

བསྡོམས།
སོར་ས་ཡ།

༢༠༡༥།༣།༣༡ ༤༤༧་༨༨ ༢༢༤་༠༤ ༡༠༡༩་༡༦ ༧༤༥་༢༥ ༢༤༣༦་༣༣ ༢༠༡༦།༣།༣༡ ༦༩༡་༨༡ ༢༥༢་༨༩ ༡༠༠༨་༩༦ ༨༤༩་༣༦ ༢༨༠༣་༠༢
འཕར་ཆག ༢༤༣་༩༣ ༢༨་༨༥ ༡༠་༢༠ ༡༠༤་༡༡ ༣༦༦་༦༩

བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་མ་དངུལ་ཕོགས་བསྡོམས་གནས་སྟངས་ད་ལྟའི་ཆར་གོང་གསལ་ལྟར་དང་མ་དངུལ་གནས་སྟངས་བཟང་དུ་འགོ་ཐབས་འབད་བརོན་ཞུས་དང་ཞུ་མུས་ཡིན།
ཀ གཏན་འཇགས་མ་དངུལ།

བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་དགོས་དངུལ་གཞན་བརེན་མ་ཡིན་པར་གང་ཐུབ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་ཐབས་སུ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གསོག་འཇོག་གི་ལས་དོན་ཞུ་མུས་ལྟར་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༢༥༢་༨༩ ཡོད་པའི་ཐོག འདི་ལོ་གསར་དུ་བྱུང་བ་སོར་ས་ཡ་ ༡༠་༦༡ བསྣན་པས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༢༦༣་༥༡ བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་གནས་སྟངས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།
རིས་ལོ། མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ། འཕར་འབབ་སོར་ས་ཡ།
༢༠༡༥་་་༡༦ ༢༥༢་༨༩ ༢༨་༨༥

༢༠༡༦་་་༡༧ ༢༦༣་༥༡ ༼༢༠༡༧།༡།༣༡༽ ༡༠་༦༡

དེ་བཞིན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༢༠་༠༠ དང༌། ནང་སིད་ལས་ཁུངས་སུ་སོར་ས་ཡ་ ༦༥་༠༠ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་སོར་ས་ཡ་ ༥༨་༢༩ ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སུ་སོར་ས་ཡ་ ༡༤༡་༠༣ འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་སུ་སོར་ས་ཡ་ ༢༡་༠༡ ཡོད་པ་བཅས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༥༦༨་༨༤ བྱེད་ཀི་ཡོད།
ཁ སྔོན་རིས་མ་དངུལ།
རིས་ལོ་ ༢༠༠༨་་་༢༠༠༩ ལོ་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ལོ་རེའི་དགོས་དངུལ་གཏོང་ལེན་བྱ་དགོས་ཀི་དངོས་བྱུང་དངོས་སོང་གཉིས་ཁ་འཐབ་ཀིས་ལྷག་བསྡད་ཇི་བྱུང་མ་འོངས་པའི་དམིགས་རེན་ཆེད་ལོ་ལྟར་བཀར་བཅུག་གིས་སྔོན་རིས་མ་

52

དངུལ་གི་ངོ་བོར་གསོག་འཇོག་བྱེད་མུས་ཡིན། རིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་དངོས་བྱུང་དངོས་སོང་གཉིས་ཁ་འཐབ་ཀིས་ལྷག་བསྡད་སོར་ས་ཡ་ ༢༤༣་༩༢ བྱས་ཡོད་པའང་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ཐོག་བསྣན་ཏེ་ཁྱོན་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༦༩༡་༨༠ བྱེད་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་གཤམ་གསལ།
རིས་ལོ། མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ། འཕར་འབབ་སོར་ས་ཡ།
༢༠༡༤་་་༡༥ ༤༤༧་༨༨ ༦༥་༠༢
༢༠༡༥་་་༡༦ ༦༩༡་༨༠ ༢༤༣་༩༢

གོང་གསལ་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་དང༌། གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གི་དངུལ་སྐྱེད། བཀའ་ཤག་གིས་ཐབས་ཤེས། དང་
བླང་དཔ་དངུལ་གིས་གཙོས་ལོ་རེའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཡོང་དམིགས་གཞན་བཅས་ནས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལོ་གཅིག་གི་འཛིན་སྐྱོང་རྒྱུན་གོན་འདང་ངེས་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ ཤིག་ཡོང་བར་འབད་བརོན་ཞུ་མུས་ཡིན།
ག ཟུར་བཀོལ་མ་དངུལ།
བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལོ་རེའི་སྔོན་རིས་ཁིམས་སིག་དགོངས་དོན་གོས་ཚོགས་དང༌། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀི་བཀའ་འཁོལ་འོག་དགོས་དངུལ་ཆ་ཚང་དབུས་ནས་གཏོང་དགོས་ལས་ཁུངས་གངས་ ༡༡༥ དང༌། ཆ་ཤས་གཏོང་དགོས་གངས་ ༥༨ དེ་བཞིན་དགོས་དངུལ་ཆ་ཚང་ས་གནས་ནས་གཏོང་མུས་གངས་ ༡༨ བཅས་བྱེད་ཀི་ཡོད། ལོ་རེའི་འགོ་གོན་གི་དགོས་དངུལ་དབུས་སའི་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གཏོང་དམིགས་ཟུར་བཀོལ་མ་དངུལ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་གངས་ ༩༦ ཡོད་པ་རྣམས་ཀི་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གི་སིར་བཏང་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༡༠༠༨་༩༦ དང༌། ལས་འཆར་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༨༤༩་༣༦ བཅས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ཕོགས་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༡༨༥༨་༣༢ བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་གི་གནས་བབ་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༡༠་༢༠ ཉུང་བ་དང་སོར་ས་ཡ་ ༡༠༤་༡༡ མང་བ་གཤམ་གསལ་ལྟར་བྱེད་ཀི་ཡོད།
ལོ་དུས། སིར་བཏང་མ་
དངུལ་སོར་ས་
ཡ།

འཕར་འབབ་

སོར་ས་ཡ།

ལས་འཆར་མ་

དངུལ་སོར་ས་
ཡ།

འཕར་འབབ་

སོར་ས་ཡ།

བསྡོམས་སོར་
ས་ཡ།

བསྡོམས་
འཕར་འབབ་

སོར་ས་ཡ།
༢༠༡༥།༣།༣༡ ༡༠༡༩་༡༦ ༧༤༥་༢༥ ༡༧༦༤་༤༡
༢༠༡༦།༣།༣༡ ༡༠༠༨་༩༦ ༡༠་༢༠ ༨༤༩་༣༦ ༡༠༤་༡༡ ༡༨༥༨་༣༢ ༩༣་༩༡

རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ དང་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་སིར་བཏང་དང་ལས་འཆར་མ་དངུལ་གཉིས་ཀི་ཚོད་དཔག་ལྷག་
འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༡༩༨༠་༠༨ དང་སོར་ས་ཡ་ ༡༩༤༨་༠༩ སོ་སོར་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་བྱུང་སོང་སྔོན་རིས་ཁ་ཤོག་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན། འདི་ཁོངས་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་དུ་མ་ཚུད་པའི་ཕོགས་མཐའི་ལས་ཁུངས་གངས་ ༧༠ ཡི་ལྷག་འཆར་ཇི་ཡོད་ཚུད་

53

ཀི་མེད། སད་ནས་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་སྐོར་འགོད་འབུལ་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
༢་༠ རིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་ཡོང་འབབ་དང་འགོ་གོན།
༢་༡ རིས་ལོ་ ༢༠༡༥་་་༢༠༡༦ ལོའི་སྔོན་རིས་སུ་མཐའ་མའི་འགོ་གོན་ཁྱོན་བསྡོམས་སོར་ ༢༣༠༥་༦༣ བཀའ་འཁོལ་གཏན་འབེབས་བྱུང་ཡོད། འདིའི་ཁོངས་ནས་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་དགོས་དངུལ་གཏོང་དགོས་སོར་ས་ཡ་ ༤༢༢་༧༤ གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་ནས་དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༣༠༣་༦༨ བྱས་པ་དང༌། ཡོང་འཆར་ཁྱོན་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༢༣༨༣་༩༣ གཏན་འབེབས་བྱུང་ཁོངས་ནས་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་ཡོང་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༥༦༥་༤༡ བྱས་པར་དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༥༤༧་༦༠ བྱས་ཏེ། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་དགོས་དངུལ་དངོས་བྱུང་དང་འགོ་གོན་དངོས་སོང་གཉིས་ཁ་འཐབ་ཀིས་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་ ༢༤༣་༩༢ བྱས་པ་སྔར་ལམ་བཞིན་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པར་བཀར་བཅུག་ཞུས་ཡོད།
༢་༢ ཟུར་བཀོལ་རིས་ཁོངས་མཐའ་མའི་འགོ་གོན་ཚོད་དཔག་སོར་ས་ཡ་ ༡༨༨༢་༨༩ གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་ནས་དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༡༢༧༧་༤༥ དང༌། ཡོང་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༡༨༡༨་༥༡ གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་ནས་དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༡༥༠༠་༨༨ བྱས་ཡོད།
༣་༠ རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོའི་སྔོན་རིས་མཐའ་མའི་གནས་སྟངས།
༣་༡ རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོར་ཐོག་མའི་སྔོན་རིས་སུ་རྒྱུན་གོན་སོར་ས་ཡ་ ༦༧༠་༢༧ དང༌། དམིགས་བསལ་ལས་དོན་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༡༤༧་༤༨ དམིགས་བཀར་ལས་འཆར་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༡༤༢༢་༧༣ བཅས་བསྡོམས་འགོ་གོན་
སོར་ས་ཡ་ ༢༢༤༠་༤༨ བཀའ་འཁོལ་གཏན་འབེབས་ནས་ཟུར་བཀོལ་རིས་ཁོངས་སོར་ས་ཡ་ ༡༧༥༡་༢༣ དང༌།
སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༤༨༩་༢༥ གཏོང་དགོས་གཏན་འབེབས་ཐོག བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་ཟུར་
བཀོལ་རིས་ཁོངས་སུ་སོར་ས་ཡ་ ༥༢༣་༧༠ དང༌། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༥༨་༤༥ བཀའ་འཁོལ་ཞུས་
ཐོབ་བྱུང་སྟེ། རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་༡༧ ལོའི་མཐའ་མའི་རྒྱུན་གོན་སོར་ས་ཡ་ ༦༧༩་༨༨ དང༌། དམིགས་བསལ་ལས་དོན་
ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༢༠༥་༩༣ དམིགས་བཀར་ལས་འཆར་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༡༩༣༦་༨༦ བཅས་མཐའ་མའི་བཀའ་
འཁོལ་གཏན་འབེབས་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༢༨༢༢་༦༨ བྱུང་བ་ཞིབ་གནས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༼ང༽ པ་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན། དེའི་ཁོངས་ནས་ཟུར་བཀོལ་རིས་ཁོངས་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༢༢༧༤་༩༨ དང༌། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་སོར་ས་
ཡ་ ༥༤༧་༧༠ བྱེད་ཀི་འདུག་པ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༼ཇ༽ ལྟར་ཡིན།
༣་༢ རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༡༧ ལོའི་ཐོག་མའི་སྔོན་རིས་སུ་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཡོང་འཆར་བཀའ་འཁོལ་གཏན་འབེབས་ཁྱོན་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༢༣༠༣་༩༨ བྱས་པ་ནས་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་ཡོང་དམིགས་སོར་ས་ཡ་ ༥༤༥་
༡༥ དང༌། ཟུར་བཀོལ་རིས་ཁོངས་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༡༧༥༨་༨༣ ཐོག་བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་བསྣན་ཏེ་མཐའ་མ་ཟུར་
བཀོལ་རིས་ཁོངས་བྱུང་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༢༢༥༩་༦༦ དང༌། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་ཡོང་དམིགས་སོར་ས་ཡ་
༥༤༧་༩༢ བྱས་པ་ཕོགས་བསྡོམས་ཁ་ཤོག་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན།

54

༤་༠ རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ།
༤་༡ ལས་དོན་འཆར་སིག་དང་འགོ་གོན།
རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་ནང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་དོན་འཆར་སིག་ཁོངས་བོད་ཀི་བསྟན་སིད་དང༌།
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འཚོ་ཐབས། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་གཞན་བཅས་སོ་སོར་འགོ་
གོན་རྒྱབ་གཉེར་ཇི་ཞུས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།
ཀ ྋརྒྱལ་བའི་ྋསྐུ་ཕྱྭ་དང་བོད་བསྟན་སིད་ཞབས་རིམ་མཆོད་འབུལ་གིས་གཙོས་བོད་ཀི་ར་ཆེའི་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་མི་ཉམས་གཅེས་སྲུང་བྱ་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཆེ་བ་བཞིན་ལས་དོན་དེ་དག་གི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༢༣་༤༠
རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཁ བོད་དོན་ཞི་འགིག་ཡོང་ཐབས་དང་འབེལ་བའི་ལས་དོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། རྒྱལ་སིའི་འབེལ་ལམ་གོང་མཐོར་འགོ་ཐབས། བོད་ནང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་ཐབས། དེ་བཞིན་དབུ་
མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་སྐོར་ངོ་སོད་གནད་སྨིན་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀི་ལས་དོན་མུ་མཐུད་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་འགོ་གོན་
སོར་ས་ཡ་ ༥༥་༡༩ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ག གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀི་བདེ་དོན་ལྟ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འཚོ་རེན་ཡར་རྒྱས་དང༌། དགོས་ངེས་ཀི་མཐུན་རེན་འཛུགས་སྐྲུན། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་
སྡོད་སར་ཁག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་བཅས་ཀི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༡༥༠་༤༧ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ང་། བོད་མིའི་ར་ཆེའི་རིག་གཞུང་གཅེས་ཉར་དང། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་ངོ་བོ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གིས་སི་ཚོགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་ཐབས་ཆེད་བོད་ཕྲུག་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཆེ་
ཤོས་སུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་དང་ཞུ་བཞིན་པ་ལྟར་ཤེས་ཡོན་གི་ལས་དོན་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༣༠༧་༨༢ རྒྱབ་
གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཅ། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལྟ་སྐྱོང་གི་ལས་གཞི་འདི་བཞིན་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པས། ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་ཐབས་སོགས་མདོར་ན་བཀའ་ཤག་གིས་བསྐོ་འཛུགས་གནང་བའི་ཆེས་མཐོའི་
ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་སྙན་ཐོའི་དགོངས་དོན་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབེལ་བའི་ལས་གཞི་ཁག་ལ་
སོར་ས་ཡ་ ༡༠༥་༠༤ དང་མང་ཚོགས་ཀི་སྨན་བཅོས་ལྟ་སྐྱོང་ལས་འཆར་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༣༡་༧༦ རྒྱབ་
གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཆ། བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་སེལ་རྒྱུའི་སིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་ཡོད་པའི་དགོངས་དོན་ལས་གཞི་ཁག་མུ་མཐུད་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༢་༣༩ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཇ། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་རིམ་པས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆབ་སིད་དང་མི་རིགས་གཅེས་སྲུང་གི་ལས་དོན་ལ་མཁོ་བའི་ཆ་རེན་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་

55

ཡིན་པས། ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་དང་མཉམ་དུ་དཔལ་འབྱོར་གི་གནས་བབ་རིམ་པས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་
རྒྱུའི་ཆེད། ཚོང་ལས་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་མཁན་མང་དུ་འགོ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེའི་ཆེད་གང་ཅིའི་མཐུན་
འགྱུར་རམ་འདེགས་ཀི་ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་ཟིན་པ་མུ་མཐུད་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༡༥༣་༠༨ རྒྱབ་
གཉེར་ཞུས་ཡོད་པ་དང༌། ཕོགས་མཚུངས་འདི་ལོ་དངུལ་ཁང་ལྟ་བུའི་དཔལ་འབྱོར་སྡེ་ཚན་གསར་འཛུགས་
ཞུ་རྒྱུའི་འགོ་གོན་དང༌། བོད་མི་སུད་ཚོང་བར་མཁོ་བའི་བུན་གཏོང་གི་མཐུན་རེན་མཁོ་སོད་ཞུ་རྒྱུར་སོར་ས་
ཡ་ ༧༩་༤༧ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཉ། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་དོན་ཞུ་སོར་དེང་རབས་ཁྱད་ལས་པའི་དགོས་མཁོ་ཆེ་རུ་འགོ་བཞིན་པར་སྨན་པའི་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དང༌། ཕི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཁྱད་ལས་པ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་
ནང་དུས་ཚོད་རྒྱས་བཅད་ཀི་ཞབས་ཞུ་ཐུབ་པའི་མཐུན་རེན་སོར་སོད་ཀི་ལས་འགུལ་སེལ་ཏེ་ལོ་ངོ་གཉིས་
ལྷག་སོང་བས་སིག་འཛུགས་དང་དོ་བདག་ཞབས་ཞུ་བ་གཉིས་ཀར་ཕན་ཐོགས་གང་ལེགས་ཡོང་གི་ཡོད་
པས་ལས་དོན་མུ་མཐུད་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༣་༨༠ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཏ། བོད་ཀི་སིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ནས་བོད་དོན་སྐོར་ཉམས་ཞིབ་དང་གོ་རོགས་ཁྱབ་སེལ་གི་ལས་དོན་གང་ལེགས་འགོ་བཞིན་པ་ལྟར། ད་དུང་ཉམས་ཞིབ་པ་གསོ་སྐྱོང་དང༌། མཁས་པའི་བགོ་གེང༌། ཚོགས་འདུ་བཅས་
གོ་སིག་གི་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་ཐབས་ཆེད་དགོས་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༧་༣༡ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་
ཡོད།
ཐ། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ད་ཡོད་ལས་བྱེད་པའི་ལས་དོན་ལ་མཁོ་བའི་སྐད་ཡིག་དང༌། འཛིན་སྐྱོང༌། འགོ་འཁིད། རྒྱལ་སིའི་འབེལ་ལམ། བོད་དོན་ཆབ་སིད་ཀི་གོ་རོགས་ཡར་རྒྱས་ཀི་ཟབ་སོང་ཁག་གི་ལས་དོན་ཆེད་
སོར་ས་ཡ་ ༢༩་༥༢ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ད། རྒྱ་གར་དུ་སོབ་གཉེར་དང༌། གཉེན་འཕྲད། གནས་སྐོར་བཅས་ཀི་ཆེད་ལོ་ལྟར་གཞིས་བཞུགས་སྤུན་ཟླ་འབྱོར་བཞིན་པ་ཚོར་སྣེ་ལེན་མཐུན་རེན་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༤་༨༠ དང༌། སོབ་ལོ་ཡོལ་བའི་ན་གཞོན་ཚོར་ཤེས་རབ་
དགའ་ཚལ་སོབ་གིང་དུ་ཤེས་ཡོན་གི་མཐུན་རེན་མུ་མཐུད་སོར་རྒྱུའི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༡༡་༢༢ ཆབ་སིད་
བཙོན་ཟུར་དང་ཆབ་སིད་འབེལ་ཆགས་ཚོར་གང་ཅིའི་རོགས་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་གལ་གནད་ཆེ་བ་ལྟར་དགོས་
དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༢་༦༧ གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་འཚོ་རེན་ཆེད་ལག་ཤེས་སོང་བརར་དང་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན། ག་
བཙུན་ཚོར་འཚོ་སྣོན་དང་སོབ་ཡོན་མཐུན་འགྱུར་མུ་མཐུད་སོར་རྒྱུའི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༣༤་༦༥ བཅས་ཁྱོན་
སོར་ས་ཡ་ ༥༣་༣༤ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ན། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁོད་ཉམ་ཐག་གང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང༌། དེ་དག་ལ་ལྟ་སྐྱོང་གིས་རིམ་པས་ཉམ་ཐག་གི་གནས་ནས་གོལ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་བརིས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་
ཕོགས་ཀི་ལམ་སྟོན་ཡོད་པ་ལྟར་འཚོ་སྣོན་དང༌། སྨན་བཅོས་ལྟ་སྐྱོང༌། རས་གསོ་ཁང་གི་མཐུན་རེན། དེ་

56

བཞིན་བུ་ཕྲུག་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་བཅས་ཀི་ཆེད་ཁྱོན་སོར་ས་ཡ་ ༩༦་༨༡ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད། འདི་ལོ་རས་
གཅོང་ཉམ་ཐག་གི་འཚོ་སྣོན་ཕྲན་བུ་སར་ཆ་ཞུས་ཡོད་པ་དང༌། སི་ཡོངས་ལས་འཆར་ཁག་གི་ཞིབ་གནས་
ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་སྔོན་རིས་ཁ་ཤོག་ཏུ་གསལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན།
པ། གངས་སྐྱིད་ཁུལ་དུ་གྲུབ་ལ་ཉེ་བའི་ཨར་ལས་འཛུགས་སྐྲུན་ལས་གཞི་མཇུག་བསིལ་ཆེད་དང༌། དེའི་ནང་བཀའ་ཤག་གི་དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་བོད་ཀི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང༌། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ།
ཁོར་ཡུག་སོགས་མང་ཚོགས་ལ་ངོ་སོད་ཆེད་འགེམས་སྟོན་ཚོགས་ཁང་གསར་པའི་ནང་བཀོད་རིས་གསར་
བསིག ས་བརན་འཇུག་ཁང་དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་འཕྲུལ་ཆས་གསར་ཉོ། གངས་སྐྱིད་ཁུལ་
བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་གཞུང་ལམ་གསར་བཟོ་བཅས་ཀི་ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༨༣་༡༠ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ཕ། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སི་ཞུ་བ་རྣམས་ལ་ལས་ཤག་མ་ལྡེང་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་རིམ་པས་དཀའ་སེལ་
ཆེད་ལོ་འདིའི་ནང་ལས་ཤག་གསར་རྒྱག་དང༌། ལས་ཤག་འཛུགས་སྐྲུན་འགོ་བཞིན་པ་མཇུག་སྐྱོང་བཅས་ཀི་
ཆེད་སོར་ས་ཡ་ ༥༢་༨༥ རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
༤་༢ ཡོང་འཆར།
ཀ རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པའི་ཡོང་འཆར་
ཁྱོན་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༢༤༠༧་༨༡ ཚོད་དཔག་ཞུས་ཡོད་པ་ནས་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་ཡོང་འཆར་སོར་
ས་ཡ་ ༦༠༢་༩༢ དང༌། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ཟུར་བཀོལ་གི་ཡོང་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༡༨༠༤་༨༩ ཞུས་ཡོད་
པ་ཞིབ་གནས་སྔོན་རིས་བྱུང་སོང་རིས་ཤོག་ལྟར་ཡིན།
ཁ། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་ཚོད་དཔག་ཡོང་འཆར་ཁོངས་བཀའ་ཤག་གིས་ཐབས་ཤེས་གནང་དགོས་སོར་
ས་ཡ་ ༣༥༣་༤༧ བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོའི་ཡོང་འཆར་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༣༣་༠༩
མང་བ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་ཐབས་འཚོལ་ཐུབ་པའི་གནས་བབ་ཡོད།
ག སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་ཡོང་དམིགས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་དང་བླང་དཔ་དངུལ་འབུལ་འབབ་འདི་ཡིན་པས།
དང་བླང་དཔ་དངུལ་དང༌། ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ། ངེས་མེད་ཞལ་འདེབས་བཅས་ནས་ཡོང་འཆར་སོར་ས་ཡ་
༡༥༥་༦༦ བྱས་པ་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོ་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༥་༠༠ མང་བ་བྱེད་ཀི་ཡོད། ཕི་རྒྱལ་སྐུ་
ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་པས་གཙོས་བོད་རིགས་སི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་བཅས་འབེལ་
ཡོད་ཚང་མས་འཁུར་འགན་མཉམ་ལེན་གནང་བར་བརེན། དང་བླང་དཔ་དངུལ་འབུལ་མཁན་ལོ་རེ་བཞིན་ཇེ་
མང་དུ་འགོ་བཞིན་ཡོད།
༤་༣ དགོས་དངུལ་འགོ་འཆར།
ཀ བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་འགོ་གོན་ཚོད་
དཔག་ཕོགས་བསྡོམས་རྒྱབ་གཉེར་སོར་ས་ཡ་ ༢༤༣༩་༨༠ བྱེད་ཀི་ཡོད། འདིའི་ཁོངས་ནས་ཕོགས་གོན་

57

སོར་ས་ཡ་ ༣༨༨་༨༦ དང་གཞན་རྒྱུན་གོན་སོར་ས་ཡ་ ༣༢༣་༡༠ བཅས་བསྡོམས་རྒྱུན་གོན་སོར་ས་ཡ་
༧༡༡་༩༦ དང༌། དམིགས་བསལ་ལས་དོན་ཐོག་སོར་ས་ཡ་ ༢༢༧་༠༤ དམིགས་བཀར་ལས་འཆར་ཐོག་
སོར་ས་ཡ་ ༡༥༠༠་༧༩ བྱས་པའི་ཞིབ་གནས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༼ཅ༽ པ་ལྟར་ཡིན། གོང་གསལ་ཕོགས་
བསྡོམས་འགོ་གོན་གི་དགོས་དངུལ་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༦༠༢་༩༢ དང༌། ཟུར་བཀོལ་རིས་
ཁོངས་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༡༨༣༦་༨༨ འགོ་འཆར་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད་པའི་ཞིབ་གནས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༼ཉ༽
པ་ནང་གསལ་ལྟར་ཡིན།
ཁ། གོང་གསལ་འགོ་གོན་ཚོད་དཔག་ཕོགས་བསྡོམས་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོའི་ཐོག་མའི་སྔོན་རིས་གཏན་འབེབས་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༡༩༩་༣༢ དང་བརྒྱ་ཆ་ ༨་༩༠ མང་བ་བྱས་པ་ནས། རྒྱུན་གོན་ལ་སོར་ས་ཡ་
༣༢་༠༨ མང་བ་བྱས་ཁོངས་ནས་ཕོགས་འབབ་ལ་སོར་ས་ཡ་ ༢༨་༠༦ འཕར་ཡོད། དམིགས་བསལ་ལས་
དོན་ལ་སོར་ས་ ༧༩་༥༦ དམིགས་བཀར་ལས་འཆར་ལ་སོར་ས་ཡ་ ༧༨་༠༦ བཅས་མང་བ་བྱེད་ཀི་ཡོད།
ག དམིགས་བསལ་ལས་དོན་དང༌། དམིགས་བཀར་ལས་འཆར་དགོས་ངེས་དང་རིས་ལོའི་ནང་ལག་བསྟར་ཐུབ་རིགས་ཁག་ལ་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད།
ང་། ཟུར་བཀོལ་རིས་ཁོངས་ལས་འཆར་དང་སིར་བཏང་མ་དངུལ་ཚོད་དཔག་སྔ་ལོའི་ལྷག་འཆར་སོར་ས་ཡ
༡༩༨༠་༠༨ དང༌། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ལྷག་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༠་༢༡ བྱེད་ཀི་ཡོད།
ཅ། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་འགོ་གོན་ཚོད་དཔག་གཏོང་དགོས་སོར་ས་ཡ་ ༦༠༢་༩༢ བྱས་ཏེ་སྔ་ལོའི་ཐོག་མའི་
སྔོན་རིས་འགོ་གོན་གཏན་འབེབས་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༡༡༣་༦༧ མང་བ་བྱས་ཏེ་འཕར་ཚད་འབབ་བརྒྱ་ཆ་
༢༣་༢༣ བྱེད་ཀི་ཡོད།
༥་༠ མཇུག་བསྡོམས།
༥་༡ བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་གོན་ལ་ཕན་པའི་དགོས་དངུལ་ཡོང་ཁུངས་གཙོ་བོ་མང་ཚོགས་ཀི་དང་བླང་དཔ་དངུལ་འབུལ་འབབ་དང་འབུལ་འབབ་གཞན། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་མ་དངུལ་དང་དེའི་སྐྱེད་འབབ་ལས། གཞན་
ཡོང་དམིགས་ཕུགས་གཏན་འཁེལ་བ་མེད་པས་བཙན་བྱོལ་བའི་གནས་བབ་དང་མཚུངས་པའི་འགོ་གོན་བསི་ཚགས་
བྱ་རྒྱུའང་འཕྲལ་ཕུགས་གཉིས་ཕོགས་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཆགས་ཡོད། རིས་ལོ་འདིའི་རྒྱུན་གོན་རིས་འགོ་འགའ་
རེའི་དགོས་དངུལ་སྔ་ལོ་ལས་ཉུང་བ་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད་པས་ཚང་མས་འགོ་གོན་གཏོང་ཕོགས་ཐད་དེ་ལུགས་
དགོངས་བཞེས་ཡོང་བའི་ཞབས་བསྐུལ་ནན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
༥་༢ མཐའ་དོན་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་མགོན་སྐྱབས་སི་ནོར་ྋགོང་ས་ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརན་ཅིང༌། ཐུགས་ཀི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷུན་གིས་འགྲུབ་པ་དང༌། བོད་ནང་བཙན་གནོན་དང་ཛ་དག་གི་
གནས་སྟངས་མྱུར་དུ་ཞི་སྟེ། བོད་དོན་ཞི་འགིག་མྱུར་དུ་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་བཅས། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་བཀའ་

58

ཤག་གིས། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་དུ། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༤ ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣
ཚེས་ ༡༤ ལ་ཕུལ། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་བརྒྱད་པ། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༨ པར་གཟིགས་རོགས་གནང་། སྙན་སོན་གནང་མཁན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རིས་ཐོག་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༨ པ་སྙན་སོན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།

རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རིས་ཐོག་
བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་
ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ།

གཅིག ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་བསྐོ་གཞག་སྐོར།
༄༅། །བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༣༠ འཁོད་བཀོད་ཁྱབ་ཕེབས་པའི་ནང་། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རིས་ཐོག་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་མི་འགོར།
༡། སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།
༢། སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿ བག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།
༣། སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས།
༤། སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ལགས།
༥། སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས།
བཅས་ལ་དམིགས་འཛུགས་བསྐོ་གཞག་ཞུས་ཤིང་། ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་
༡༦ ནས་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་དང་། ཚོགས་ཆུང་གི་གྲུབ་དོན་སྙན་ཐོ་ཕི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་

59

གསུམ་པའི་གོང་དུ་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་གནང་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་གསལ་བ་བཞིན་དང་། ཕི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ལགས་ཛ་དག་དགོངས་ཞུ་གནང་རེས་ཚོགས་མི་གསར་པ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་བྱུང་མེད།
གཉིས། ཚོགས་ཆུང་གིས་ལས་དོན་ཇི་བྱས་སྐོར། ༡། ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོས་བཀོད་ཁྱབ་དགོངས་དོན་ལྟར་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༦ སྔ་དོ་ཆུ་ཚོད་ ༩།༠༠ པའི་ཐོག་ཚོགས་མི་ལྔ་ལྷན་འཛོམས་ཀིས་ཚོགས་ཆུང་གི་འགོ་ལུགས་ལྟར་ཚོགས་གཙོ་ཞིག་དགོས་པར་སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་
སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་དང་། ཚོགས་དྲུང་དུ་སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿ བག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་གཉིས་སོ་སོར་སི་
མོས་བྱུང་རེས་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་མཆོག་གི་མདུན་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་
ཀིས་ཕུལ་བའི་སྔོན་རིས་ཁ་ཤོག་གཙོས་ཡིག་སྣོད་ཆ་ཚང་རིས་ལེན་བྱས། དེའི་རེས་ཆུ་ཚོད་ ༩།༣༠ ཐོག་དཔལ་ལྡན་
ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོར་ལམ་སྟོན་ཁག་ཞུས་པ་ལྟར་ཕིར་ཕེབས་རྣམས་གཤམ་དུ་འགོད་འབུལ་ཞུས་ཡོད།
༢། ཕི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༦ ནས་བཟུང་ཕི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ བར་ལས་ཉིན་གངས་ ༡༥ ཙམ་རིང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ་དང་འབེལ་བའི་བཀའ་ཤག་གི་ཕོགས་
བསྡོམས་འགོ་གོན་རྒྱབ་གཉེར་ཁ་ཤོག་དང་། རྒྱུན་གོན། དམིགས་བསལ། ཟུར་བཀོལ་གསུམ་སོ་སོའི་སྔོན་རིས་ཁ་ཤོགརྒྱབ་ལོངས་ཡིག་ཆ་བཅས་ཀི་ཡིག་སྣོད་གངས་ ༢༧ དང་། དེ་བཞིན་དགོས་དངུལ་རང་ཁུངས་ནས་གཏོང་དམིགས་
ཡོད་ཀང་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་ཡུལ་ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་མེད་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཁག་ ༥
དང་སེང་ལོར་ལྷོ་སི་ལས་ཁུངས། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་མངོན་དགའ་སོབ་གྲྭ་དང་། སྨན་ཁང་ཁག་ ༤
བཅས་ཀི་སྔོན་རིས་འབེལ་ཡོད་ལས་དབུས་ནས་འཆར་འབུལ་ལ་བཀའ་ཤག་གི་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་པའི་ཡིག་སྣོད་གངས་
༣ རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་སྔོན་རིས་དང་བར་བརལ། ཁ་བསྒྱུར་བཅས་ཀི་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅས་ལ་བལྟ་ཞིབ་
བྱས།

༣། ཞིབ་འཇུག་ཞུས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྔོན་རིས་སྡེ་ཚན་གི་འགན་འཛིན་དྲུང་འཕར་ལྕོག་ཁང་དབང་འདུས་ཚེ་རིང་ལགས། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་དྲུང་ཆེ་ ༦ དང་། དྲུང་
ཚབ་ ༥ གཞན་ཡང་ལས་གཞི་སོ་སོ་དང་འབེལ་ཡོད་དྲུང་འཕར་ནས་ལས་དྲུང་བར་གི་ལས་བྱེད་ ༡༩ རིས་དཔོན་ ༣
རིས་པ་ ༡༨ བཅས་ཁྱོན་མི་གངས་ ༥༣ ཚོགས་ཆུང་དུ་ཆེད་བསྐོང་གིས་དོགས་འདི་དང་། གསལ་བཤད་དགོས་
རིགས་བྱས་པ་དང་། རིས་ཞིབ་སི་ཁྱབ་པར་ཞལ་པར་གི་ལམ་ནས་དགོངས་སྐོར་ཞུས་པ་སོགས་ཀིས་ཞིབ་འཇུག་ནན་
འདོངས་བྱས།
གསུམ། ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོའི་ལམ་སྟོན་སྐོར། ༡། བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༥ པའི་ལྔ་དང་ལྔ་བཅུའི་ཐབས་བྱུས་དང་འབེལ་བའི་སྐོར་ལ་འགོ་གོན་དམིགས་བསལ་གང་བཞག་ཡོད་མེད་སྐོར།

60

བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༥ པའི་ལས་དུས་རིང་གཉིས་སྨན་དབུ་མའི་ལམ་གི་བརྒྱུད་ནས་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ཡོང་ཐབས་
འབད་བརོན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ད་དུང་མུ་མཐུད་མི་ལོ་ ༥༠ རིང་བཙན་བྱོལ་དུ་གནས་དགོས་བྱུང་ཚེ་སིག་འཛུགས་
ས་བརན་ཡོང་ཐབས་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀིས་དབུས་ལས་ཁུངས་ཁག་ཡར་རྒྱས་དང་ཚགས་ཚུད་གཏོང་རྒྱུའི་དཔད་ཞིབ་
ལས་གཞི་ཞིག་འགོ་འཛུགས་ཀིས་ཐོག་མར་རིས་ལོ་འདིའི་ནང་སྔོན་འགོའི་ལས་འཆར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནང་
ལག་བསྟར་གནང་ཆེད་དཔལ་འབྱོར་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་སུ་ཧིན་སོར་ ༢,༨༢༠,༠༠༠
བཞག་གནང་འདུག

༢། བཀའ་ཤག་གི་འདི་ལོའི་སྔོན་རིས་འགོ་གོན་ཕོགས་བསྡོམས་ཁྱོན་སོར་ས་ཡ་ ༢,༤༣༩༌༨༠ འཆར་འབུལ་ཞུས་འདུག་པ་ལས་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༦༠༢༌༩༢ གཏོང་འཆར་འདུག་པས་མ་འོངས་ལོ་ལྔའི་རིང་མུ་མཐུད་འདི་ལྟར་
གཏོང་ཚེ་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་གནས་སྟངས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུ་ཡིན་མིན་སྐོར།
ལོ་རེ་རེ་བཞིན་སྔོན་རིས་སི་ཡོངས་དང་མ་དངུལ་བཅས་ནས་འགོ་གོན་འཕར་བཞིན་པ་ལྟར་ཡོང་འབབ་ཀང་འཕར་
བཞིན་འདུག་ཅིང་། སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་འགོ་གོན་མུ་མཐུད་འཕར་ནའང་ཡོང་རྒྱུའི་ལོ་ལྔའི་རིང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་མི་
སིད་པའི་གདེང་ཚོད་བཀའ་ཤག་ལ་ཡོད་སྐོར་གསུང་གི་འདུགའོན་ཀང་ལས་ཁུངས་ཁག་སོ་སོའི་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་ནས་རྒྱུན་གོན་མང་ཙམ་གཏོང་ཐབས་དགོས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དབུས་སའི་ལས་ཁུངས་རྣམས་ཀིས་རོགས་དངུལ་གསར་དུ་ཐབས་འཚོལ་གནང་ཚེ་དངུལ་འབབ་དང་བསྟུན་པའི་རོགས་སྐྱོར་གནང་འཆར་སྐོར་བཀའ་ཤག་གིས་དགོངས་བཞེད་དམིགས་བསལ་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་འདུག རིས་ལོ་འདིའི་ནང་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ཁོངས་ནས་རྒྱུན་གོན་སོར་ ༣༧༥,༨༧༡,༨༩༩ དང་། ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་ནས་རྒྱུན་
གོན་སོར་ ༣༣༦,༠༩༡,༡༠༩ བཅས་གཏོང་འཆར་རེད་འདུག གཞན་ཚོགས་ཆུང་གིས་མ་འོངས་གནས་བབ་སྐོར་ལ་
དམིགས་བསལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་མི་འདུག་ཀང་འདས་ལོ་ལྔའི་རིང་གི་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་གི་བྱུང་སོང་ལ་གཞིགས་
ཚེ་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་གཞི་ཆགས་པ་ཞིག་མ་མཐོང་།
འདས་ལོ་ཁག་གི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་ནང་གསལ་ལྟར་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་བྱུང་སོང་གི་གནས་སྟངས་གཤམ་
གསལ།
རིས་ལོ་ ༢༠༡༥༌༌༌༢༠༡༦

འགོ་འཆར་གཏན་འབེབས་སོར་ས་ཡ་ ༤༢༢༌༧༤ དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༥༤༧༌༦༠ དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༣༠༣༌༦༨ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀི་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་ ༢༤༣༌༩༢
རིས་ལོ་ ༢༠༡༤༌༌༌༢༠༡༥

འགོ་འཆར་གཏན་འབེབས་སོར་ས་ཡ་ ༤༢༦༌༤༦ དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༣༩༣༌༤༠ དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༣༢༨༌༣༨ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀི་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་ ༦༥༌༠༢
རིས་ལོ་ ༢༠༡༣༌༌༌༢༠༡༤

61

འགོ་འཆར་གཏན་འབེབས་སོར་ས་ཡ་ ༤༦༨༌༥༡ དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༣༥༠༌༣༧ དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༣༡༠༌༢༠ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀི་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་ ༤༠༌༡༧
རིས་ལོ་ ༢༠༡༢༌༌༌༢༠༡༣

འགོ་འཆར་གཏན་འབེབས་སོར་ས་ཡ་ ༣༡༣༌༠༤ དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༢༧༤༌༦༡ དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༢༥༡༌༥༡ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀི་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་ ༢༣༌༡༠
རིས་ལོ་ ༢༠༡༡༌༌༌༢༠༡༢

འགོ་འཆར་གཏན་འབེབས་སོར་ས་ཡ་ ༢༥༣༌༠༢ དངོས་བྱུང་སོར་ས་ཡ་ ༢༥༤༌༣༨ དངོས་སོང་སོར་ས་ཡ་ ༢༠༣༌༥༤ བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀི་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་ ༥༠༌༨༤ བཅས་བྱེད་ཀི་འདུག
༣། འདི་ལོའི་སྔོན་རིས་ཁོངས་སཾ་བོ་ཊ་སི་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོའི་ནང་བོད་སོབ་འཛིན་ཚོགས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་སོབ་གྲྭ་ ༡༠ རིས་ལེན་ཟིན་པའི་འགོ་གོན་དང་། འབྱུང་འགྱུར་བོད་སོབ་འཛིན་ཚོགས་ཀི་གཏན་ཉིན་སོབ་གྲྭ་ ༡༤ རིས་ལེན་ཞུ་གཏན་འཁེལ་བའི་སོབ་གྲྭ་ཁག་ཉམས་གསོའི་འགོ་གོན་སོར་ས་ཡ་ ༡༌༥ རིས་ལོ་འདིའི་ནང་གསར་དུ་འཆར་འབུལ་ཞུས་འདུག་པས་བོད་སོབ་འཛིན་ཚོགས་ཀི་སོབ་གྲྭ་ཁག་རིས་ལེན་དང་འབེལ་བའི་འགོ་གོན་གཏོང་ཕོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན་སྐོར།
ལོ་ཤས་ནས་བཟུང་སཾ་བོ་ཊ་བོད་སོབ་ཚོགས་པའི་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་གཏན་ཉིན་སོབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཤེས་ཡོན་འགོ་གོན་ (CST)ཆེད་སོར་ ༤༣,༧༥༠,༠༠༠ དང་། ཡང་གཏན་ཉིན་སོབ་གྲྭ་ཁག་གི་རྒྱུན་གོན་(ཡིག་ཚང་ CST)ཆེད་སོར་ ༤༠༧,༧༥༠,༠༠༠ བཅས་རིས་འགོ་གཉིས་ནང་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་བསྩལ་བྱུང་འདུག་པའི་ཁོངས་རིས་ལོ་ ༢༠༡༥༌༌༌༡༦ ནང་། སྡེ་ཚན་དང་པོའི་ཁོངས་བྱུང་སོང་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅིང་། སྡེ་ཚན་ཕི་མའི་ཁོངས་བྱུང་སོང་སོར་ ༢༢,༡༧༡,༩༤༠ བྱེད་ཀི་འདུག གཞན་བོད་སོབ་འཛིན་ཚོགས་ཀི་སོབ་ཁག་ཆ་ཚང་རིས་ལེན་མ་ཟིན་བར་སཾ་བོ་ཊ་སི་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་དགེ་ལས་ཀི་གསོལ་ཕོགས་སོགས་རྒྱུན་གོན་དང་། ཉམས་གསོ་སོགས་འཛུགས་སྐྲུན་དང་འབེལ་བའི་སྐོར་གི་འགོ་གོན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་སཾ་བོ་ཊ་ཡིག་ཚང་གཉིས་ནས་མུ་མཐུད་གཏོང་དགོས་ཆགས་ཀི་ཡོད་འདུག

༤། ཨ་རིའི་གཞུང་ (USAID) གི་རོགས་དངུལ་འཕར་མ་ཨ་སོར་ས་ཡ་ ༢༣ འགོ་གོན་གཏོང་ཕོགས་ཇི་ཡིན་སྐོར། ཨ་རིའི་སིད་གཞུང་ནས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཆེད་ཨ་སོར་ས་ཡ་ ༢༣ རོགས་སྐྱོར་འཕར་མ་ཐོབ་པ་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༠ ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༩ བར་ལོ་འཁོར་གཅིག་ཆེད་ཨ་སོར་ ༤,༨༨༤,༩༣༩ སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་གནང་ཟིན་ཡོད་འདུག་པ་ལྟར་ལས་གཞི་ཁག་ཅིག་ལག་བསྟར་གནང་བཞིན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་རིས་ལོ་འདིའི་ནང་ལྷན་ཁང་ཁག་སོ་སོ་དང་འབེལ་བའི་ལས་འཆར་ནང་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡༠ པ་ནས་ལོ་གཉིས་པའི་ལས་འཆར་རྣམས་ཀི་འགོ་གོན་འགོ་འཛུགས་གནང་རྒྱུ་རེད་འདུག ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ བར་ལྷན་ཁང་ཁག་ནས་ཧིན་སོར་ ༡༩,༣༢༨,༢༩༠།༥༠ འགོ་གོན་བཏང་ཟིན་ཡོད་འདུག

62

༥། རིས་ལོ་འདིའི་ནང་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་སྨན་ཁང་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པའི་ཕོགས་འབབ་བསྐྱར་ཞིབ་ཀིས་ཕོགས་སར་དགོས་དངུལ་ཁ་གསབ་རོགས་སྐྱོར་སོར་ས་ཡ་ ༥༌༠༠ དམིགས་བསལ་ཁོངས་སུ་རྒྱབ་གཉེར་གནང་འདུག་པས། རིས་ལོ་སྔོན་མའི་ནང་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་སྨན་ཁང་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པའི་ཕོགས་འབབ་ལའང་བསྐྱར་ཞིབ་ཀིས་ས་གནས་ལས་བྱེད་གཞན་གི་ཕོགས་འབབ་དང་དོ་མཉམ་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དགོས་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༥༌༠༠ དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་ཁོངས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཡོད་པ་ལྟར་ལག་ལེན་ཇི་ལྟར་འཁེལ་ཡོད་མེད་དང་། ལོ་ཤས་སྔོན་སྨན་ཞབས་མང་པོ་ཞིག་ཁུ་བསྡུ་བྱས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་གནས་སྟངས་ཇི་ཆགས་སྐོར།
འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀི་གསོལ་ཕོགས་སྔོན་འཆར་ལྟར་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ནང་སར་ཟིན་ཡོད་འདུག་པ་དང་། རིས་ལོ་འདིའི་ནང་སོར་ས་ཡ་ ༥༌༠༠ དམིགས་བསལ་ཁོངས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་བ་ནི་འཕྲོད་བསྟེན་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པའི་ཁ་གསབ་རོགས་སྐྱོར་ཡིན་འདུག གཞན་དེ་སྔོན་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་ལས་བྱེད་དང་བླངས་ར་དགོངས་ཞུས་པ་གངས་ ༣༠ དང་། དེ་རེས་ས་གནས་ཁག་ཅིག་ལ་ལས་བྱེད་ཁ་གསབ་བྱས་པ་གངས་ ༧ བཅས་ཆགས་འདུག

༦། རིས་ལོ་སྔོན་མའི་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོར་ལག་ལེན་མ་འཁེལ་བ་ཇི་ཡོད་སྐོར།
འཛུགས་སྐྲུན་རིགས་དང་། འཛིན་ཆས་འཕྲུལ་ཆས་གསར་ཉོ་སོགས་ལ་རིན་ཚད་འགན་བསྡུར་དང་ལས་འཆར་ཞིབ་ཕྲ་མེད་པ་གང་འཚམས་ཤིག་འདུག་པ་དང་། ཚོད་དཔག་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་བྱེད་རིང་འབེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་དགོངས་པ་ཞུ་མཁན་ཡང་འདུག སྔོན་རིས་ཀི་ཁ་ཤོག་དང་ཟུར་འཛར་འཁྲུག་པ་སོགས་རེ་ཟུང་མུ་མཐུད་ཡོང་བཞིན་འདུག་པ་ལས་གཞན་ལག་ལེན་མ་འཁེལ་བ་མ་མཐོང་།
༧། འདི་ལོའི་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ་སྐབས་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་ཁ་བསྒྱུར་དང་བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་གནང་ཕོགས་ཇི་ལྟར་མཛད་ཡོད་མེད་སྐོར།
རྒྱུན་གོན་རྣམས་ཁ་བསྒྱུར་ལ་གཞི་བཞག་གིས་ར་འཛིན་གང་ཐུབ་གནང་འདུག་པ་དང་། དམིགས་བསལ་དང་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་རྒྱུ་ནི་གོ་བུར་གི་ལས་འཆར་གསར་པའམ་རོགས་དངུལ་འབྱོར་རིམ་སོགས་ལ་བསྟུན་དགོས་པས། སྔོན་རིས་སྐབས་དེ་རྣམས་ལ་གཞི་ར་བཞག་ནས་འཆར་འབུལ་གནང་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མ་མངོན།
བཞི། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་འགོ་གོན་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཕོགས།
༡། འགོ་གོན་རྒྱབ་གཉེར།
ཀ བཀའ་ཤག་གིས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་རྒྱུན་གོན་དང་དམིགས་བསལ་ལས་དོན། ཟུར་བཀོལ་དམིགས་བཀར་ལས་འཆར་བཅས་པར་ཕོགས་བསྡོམས་འགོ་གོན་དགོས་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༢,༤༣༩༌༨༠ འཆར་འབུལ་གནང་འདུག་པ་དང་། དགོས་དངུལ་འདི་དག་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་ཐོག་མའི་ལོ་འཁོར་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་གཏན་འབེབས་སོར་ས་ཡ་ ༢,༢༤༠༌༤༨ གནང་བ་ལས་སོར་ས་ཡ་
༡༩༩༌༣༢ དང་བརྒྱ་ཆ་ ༨༌༩༠ མང་བ་བྱེད་ཀི་འདུག་ཀང་། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༡ བར་གི་བར་བརལ་བཀའ་

63

འཁོལ་བསྣན་པའི་དངུལ་འབབ་ཁྱོན་སོར་ས་ཡ་ ༢,༨༢༢༌༦༨ བྱས་པ་ལས་སོར་ས་ཡ་ ༣༨༢༌༨༨ དང་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥༌༧༠ ཉུང་བ་བྱེད་ཀི་འདུགཁ། གོང་གསལ་དགོས་དངུལ་ནས་སོར་ས་ཡ་ ༡,༨༣༦༌༨༨ ཟུར་བཀོལ་དང་སོར་ས་ཡ༌ ༦༠༢༌༩༢ སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་གཏོང་རྒྱུ་འཆར་འབུལ་ཞུས་འདུགག ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་མེད་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཁག་ ༥ དང་ལྷོ་སི་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀི་འགོ་གོན་དགོས་དངུལ་བསྡོམས་སོར་ས་ཡ་ ༤༥༌༩༡ དང་། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་མངོན་དགའ་སོབ་གྲྭ་དང་། སྨན་ཁང་བཞི་ཡི་འགོ་གོན་དགོས་དངུལ་སོར་ས་ཡ་ ༨༌༢༠ བྱས་པ་སོ་སོར་རྒྱབ་གཉེར་གནང་བ་གོང་གསལ་ཕོགས་བསྡོམས་འགོ་གོན་འཆར་འབུལ་ཁོངས་ཚུད་མི་འདུག
༢། རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཕོགས།
ཀ ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་རྒྱུན་གོན་དགོས་དངུལ་འཕར་ཆག་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་འདས་པའི་རིས་ལོ་ལྔའི་ངོ་སོང་། རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ། དེ་བཞིན་འགོ་བཞིན་པའི་རིས་ལོའི་ཕི་ཟླ་ ༡༢ བར་གི་ངོ་སོང་བཅས་ལ་གང་ཐུབ་གཞི་བཅོལ་གིས་དགོས་དངུལ་འདང་ངེས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཡོད་འདུག་པ་དང་། དམིགས་བསལ་དང་། ཟུར་བཀོལ་དུ་གསལ་བའི་ལས་འཆར་ཁག་དགོས་ངེས་དང་། རིས་ལོའི་ནང་ལག་བསྟར་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་རིགས་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཡོད་འདུགཁ། ཕི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་སྔོན་རིས་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་དངུལ་འབབ་ཐོག་འཆར་འབུལ་ཞུ་ལམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཞུས་ཏེ། སྔོན་རིས་ཕོགས་བསྡོམས་རྒྱབ་གཉེར་ཧིན་སོར་ནང་ཞུ་དགོས་སྟབས། ཡུལ་སོར་སོ་སོའི་འཛའ་ཐང་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡༢ ནས་ ༢༠༡༦ ཟླ ༡༡ ཚེས ༡༥ བར་གི་ཆ་སྙོམས་འཛའ་འབབ་དང་། ཕི་ལོ ༢༠༡༦ ཟླ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་འཛའ་ཐང་གཉིས་ནས་གང་ཉུང་བ་ལྟར་ཧིན་སོར་ནང་འཛའ་བསྒྱུར་གནང་འདུགག སྔོན་རིས་ཁ་ཤོག་གི་མཐའ་མའི་བཀའ་འཁོལ་རེའུ་མིག་ནང་རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་དང་། དེའི་རེས་ཀི་བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་ཆ་ཚང་བསྣན་པའི་དགོས་དངུལ་ཐོབ་འབབ་འགོད་འབུལ་དང་། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ ༤ ནས་ཕི་ལོ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༡ བར་གི་བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་ཡོང་འཆར་སོར་ས་ཡ ༥༠༠༌༨༣ དང་། འགོ་འཆར་སོར་ས་ཡ ༥༢༣༌༧༠ དེ་བཞིན་དམིགས་བསལ་ཁོངས་འགོ་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༥༨༌༤༥ དང་། སྔོན་རིས་ཡོང་དམིགས་བསལ་ལ་ཕན་པ་ཡོང་འཆར་སོར་ས་ཡ་ ༢༌༧༦ བཅས་བཀའ་འཁོལ་བསྩལ་བའི་ཞིབ་གནས་མཉམ་འབུལ་གནང་འདུགང་། རིས་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་རྒྱུན་གོན་ཐད་སྔོན་རིས་གཏན་འབེབས་རེས་སིག་གསལ་རིས་འགོ་ཕན་ཚུན་ཁ་བསྒྱུར་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་བསྩལ་ཇི་བྱུང་ལྟར་ཕོགས་སིག་གིས་འགོད་འབུལ་ཡང་གནང་འདུག

64

ཅ། འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་མངོན་དགའ་སོབ་གྲྭའི་སྔོན་རིས་སུ་ས་གནས་ཀི་ཐད་ཀར་ཡོང་འཆར་ལ་གཞིགས་པའི་འགོ་གོན་དགོས་དངུལ་འཆར་འབུལ་མ་གཏོགས། ལས་འཆར་དང་རྒྱུན་གོན་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་དབུས་ནས་གཏོང་རྒྱུ་
འཆར་འབུལ་གནང་འདུགཆ། ཨ་རི་རོགས་དངུལ་ཐབས་ཤེས་འཕར་མའི་ཁོངས་ནས་ཤེས་ཡོན་དང་། འགོ་ཁིད་སྐྱེ་སིང་། སི་ཚོགས་འཚོ་རེན་ཡར་རྒྱས་ལ་སྨན་པའི་ལས་འཆར་ཁག་འབེལ་ཆགས་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་སྔོན་རིས་སུ་འབུལ་ལམ་གནང་འདུགཇ། སཾ་བོ་ཊ་སི་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་ནས་ཕི་ལོ ༢༠༡༦ ལོའི་ནང་བོད་སོབ་འཛིན་ཚོགས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་སོབ་གྲྭ་ ༡༠ རིས་ལེན་ཟིན་པའི་འགོ་གོན་དང་། འབྱུང་འགྱུར་བོད་སོབ་འཛིན་ཚོགས་ཀི་གཏན་ཉིན་སོབ་གྲྭ་ ༡༤ རིས་ལེན་ཞུ་གཏན་འཁེལ་བའི་སོབ་གྲྭ་ཁག་ཉམས་གསོའི་འགོ་གོན་སོར་ས་ཡ ༡༌༥ རིས་ལོ་འདིའི་ནང་གསར་དུ་འཆར་འབུལ་གནང་འདུགཉ། འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་སྨན་ཁང་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པའི་ཕོགས་འབབ་བསྐྱར་ཞིབ་ཀིས་ཕོགས་སར་དགོས་དངུལ་ཁ་གསབ་རོགས་སྐྱོར་སོར་ས་ཡ ༥༌༠༠ དམིགས་བསལ་ཁོངས་སུ་རྒྱབ་གཉེར་གནང་འདུགཏ། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་མེད་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྲུ་ཀྲིང་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་དང་། བསུ་ན་མདའ་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གཉིས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་སྔོན་རིས་འདི་ལོ་གསར་དུ་འཆར་འབུལ་གནང་འདུགལྔ་། ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱབ་གཉེར་དང་སི་ཡོངས་མཐོང་ཚུལ།
༡། བཀའ་ཤག་གིས་སྔོན་རིས་ལ་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་གནང་སྐབས། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་རྒྱུན་གོན་དགོས་དངུལ་འཕར་ཆག་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་འདས་པའི་རིས་ལོ་ལྔའི་ངོ་སོང་དང་། རིས་ལོ་
༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ། དེ་བཞིན་འགོ་བཞིན་པའི་རིས་ལོའི་ཕི་ཟླ་ ༡༢ བར་གི་ངོ་སོང་བཅས་ལ་
གང་ཐུབ་གཞི་བཅོལ་གིས་དགོས་དངུལ་འདང་ངེས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་བ་དང་། དམིགས་བསལ་དང་། ཟུར་བཀོལ་དུ་
གསལ་བའི་ལས་འཆར་ཁག་དགོས་ངེས་དང་། རིས་ལོའི་ནང་ལག་བསྟར་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་རིགས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་
ཡོད་གནས་གསལ་འདུག་པ་ལྟར། འདི་ནས་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོའི་ལམ་སྟོན་དང་། ཁིམས་སིག་ཁག་ནང་གསལ་བའི་
སྔོན་རིས་འགོ་སྟངས་མཐུན་མིན་སོགས་ལ་དཔད་ཞིབ་གཙོ་བོ་བཟུང་བ་ལས་སར་གཅོག་གི་གནད་དོན་གཙོར་བཟུང་བྱས་མེད་ཀང་། སི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་ས་འཐུས་རྣམས་ལ་ཟབ་སོང་གི་ཆ་ཤས་དང་། སྐབས་ ༡༦ པའི་སི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཐབས་བྱུས་ཚོགས་འདུའི་དགོས་དངུལ་ཆ་ཚང་། བོད་ཀི་སིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་དམིགས་བསལ་ཁོངས་འབུམ་རམས་པ་དང་ཉེ་བའི་འབུམ་རམས་པའི་ཚོགས་འདུའི་རིས་འགོར་ཕི་རྒྱལ་མཁས་དབང་གསུམ་གི་ལམ་གོན་བཅས་ལས་ཁུངས་སོ་སོས་རེ་ཞུས་ལྟར་ཁྱོན་སོར་ ༥,༢༢༠,༢༥༠ གཅོག་ཆ་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། ལས་བྱེད་འདེམས་བསྐོ་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་མི་གཅིག་གི་སྡོད་གནས་རིས་ལོའི་ནང་ར་ས་ནས་སིར་དུ་སོ་འཆར་ལ་བརེན་རྒྱུན་གོན་ཁོངས་འགིམ་འགྲུལ་དང་ཕོགས་བསྐྱོད་ཟུར་ཕོགས་ནང་སོར་ ༣༦,༠༠༠ ལྷན་ཁང་གི་རེ་ཞུས་ལྟར་སར་ཆ་བྱས་ཡོད།

65

༢། ཕི་རྒྱལ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་སྔོན་རིས་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་དངུལ་འབབ་ཐོག་འཆར་འབུལ་ཞུ་ལམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཞུས་ཏེ། སྔོན་རིས་ཕོགས་བསྡོམས་རྒྱབ་གཉེར་ཧིན་སོར་ནང་ཞུ་དགོས་སྟབས། ཡུལ་སོར་སོ་སོའི་འཛའ་
ཐང་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡༢ ནས་ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ བར་གི་ཆ་སྙོམས་འཛའ་འབབ་དང་། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦ ཟླ་
༡༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་འཛའ་ཐང་གཉིས་ནས་གང་ཉུང་བ་ལྟར་ཧིན་སོར་ནང་འཛའ་བསྒྱུར་ཞུས་ཡོད། ཞིབ་ཕྲ་འདིའི་མཉམ་ཆབས་འབུལ་ཡོད་པར་བཟོ་བཅོས་གནང་འོས་གཟིགས་ཚེ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞུ། ཞེས་གསལ་འདུག་ཀང་ཚོགས་ཆུང་གིས་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
༣། སི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་འགིམ་འགྲུལ་དང་ཕོགས་བསྐྱོད་ཟུར་ཕོགས་འཆར་འབུལ་སོར་ ༦,༩༥༨,༠༠༠ ཞུས་པ་ལ་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་སོར་ ༥,༣༤༢,༠༠༠ བསྩལ་གནང་སྟེ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཕི་རྒྱལ་
བོད་རིགས་གནས་སྡོད་ས་གནས་ཁག་ལ་འཚམས་གཟིགས་གནང་སྐབས་ལྡི་ལི་དོན་ཁང་ནས་ཞུ་སོ་ཁག་ཕུད། གཞན་
ས་གནས་སུ་འགོ་གོན་ཇི་ཡོད་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གཞུང་འབེལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་དགོས་སྐོར་བཀོད་མངགས་ཞུ་
དགོས་པ་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ནས་ཕེབས་འདུག་ཀང་། དོན་ཁང་སོ་སོར་དེ་ལྟའི་འགོ་གོན་གཏོང་དམིགས་ཡོད་མི་འདུག་
པས་མ་འོངས་པར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རིགས་བྱུང་ཚེ་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་རིས་འགོ་དང་པོ་ཆབ་
སིད་ལས་འགུལ་ཆེད་སོམ་དངུལ་ནས་གཏོང་དགོས་པའམ། ཡང་ན་འཛིན་སྐྱོང་ནས་དམིགས་བསལ་དགོངས་བཞེས་
གནང་དགོས་སུ་མཐོང་།
༤། ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་དང་བོད་ཀི་སིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གཉིས་ཀི་ལས་འཆར་མང་པོ་ཞིག་ལ་དེ་སྔོན་ཨིན་ལན་བོད་ཁང་ཐེབས་ར་བརྒྱུད་རོགས་དངུལ་ཐོབ་སོན་བྱུང་འདུག་ཀང་། འདི་ལོ་ལས་འཆར་དེ་རིགས་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ཁོངས་དམིགས་བསལ་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་འདུག རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔོན་རིས་ཀི་རིས་འགོ་བཟུང་ཚུལ་མ་འད་བའི་དབང་གིས་བྱུང་གནས་གསུངས་སོང་བས་འདི་རིགས་ལ་ཐུགས་སྣང་ངེས་གནང་གིས་རོགས་རམ་རྒྱུན་མཐུད་ཡོང་རེ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེར་མཐོང་།
༥། ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་ནང་རྒྱ་རིགས་འབེལ་ལམ་སྐོར་ལོ་འཁོར་ཚོགས་འདུ་དང་། ཟབ་སོང་། ཞེས་པའི་ལས་འཆར་གི་དམིགས་ཡུལ་ནང་། ཐའི་ཝན་དང་། ཨ་རི། ཡུ་རོབ། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡ་བཅས་ཀི་རྒྱ་རིགས་འབེལ་
མཐུད་པ་བཅས་ཕོགས་སོ་སོའི་འབེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་གནས་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཅིག་
རིང་གི་ལས་དོན་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། ཕོགས་བསྡོམས། ཉམས་མྱོང་བརེ་རེས། དགེ་ལེགས་སྐྱོན་སེལ། ལེགས་ཐོག་ལེགས་འཚོལ་གི་སོ་ནས་མ་འོངས་ལོ་ལྔའི་ལས་འཆར་བཟོ་རྒྱུ། དེ་བཞིན་རྒྱ་སྐད་ཤེས་མཁན་གི་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་རྒྱ་རིགས་ཀི་ལས་དོན་དང་འབེལ་བའི་སོང་བརར་གནང་སྟེ་ལས་དོན་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སེལ་རྒྱུ། གསལ་བ་ལྟར་ལས་འཆར་དེའི་དགོས་དངུལ་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་ནས་གཏོང་རྒྱུ་འཆར་འབུལ་ཞུས་འདུག་པས་ཚོགས་འདུ་དང་ཟབ་སོང་གི་འགོ་གོན་དེ་སྔོན་རོགས་དངུལ་ནས་བཏང་བ་ལྟར་འཆར་རིས་ཀི་དངུལ་འབོར་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་འདུག་ན། དེ་རིགས་ལ་

66

དགོངས་བཞེས་ཀིས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཡུལ་དབུས་སྣེ་ལེན་ཁང་ངམ། དེ་མིན་འགོ་གོན་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་མིན་པའི་ས་
གནས་སུ་གོ་སིག་དགོས་རྒྱུར་གལ་ཆེར་མཐོང་།
༦། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་རིས་ཁོངས་དབུས་ས་ནས་རོགས་དངུལ་ཐབས་འཚོལ་བྱས་པའི་འབབ་མཚུངས་རོགས་སྐྱོར་ (Matching Fund) ཞེས་པའི་ལས་འཆར་གསར་པ་ཞིག་དབུ་འཛུགས་ཀིས་ས་གནས་འགོ་
འཛིན་ལས་ཁང་ཁག་ནས་རོགས་ཚོགས་གསར་འཚོལ་གི་རོགས་དངུལ་ལ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ འབབ་དང་། མཐོ་ཚད་ཧིན་
སོར་འབུམ་ ༥ བར། དབུས་སུ་བརྒྱ་ཆ་ ༢༥ དང་མཐོ་ཚད་ཧིན་སོར་འབུམ་ ༢༥ བར་གནང་འཆར་དང་འབེལ་སྡེ་ཚན་
སོ་སོའི་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ་མ་གནང་གོང་གསལ་བསགས་གནང་ཡོད་འདུག་ཀང་། ད་བར་དཔལ་འབྱོར་ལས་
ཁུངས་སུ་འཆར་འབུལ་གནང་མཁན་བྱུང་ཡོད་མི་འདུག མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་གལ་ཆེ་དོན་ཆེན་དུ་བརིས་
ནས་དབུས་ས་སོ་སོས་ལག་བསྟར་ཐུབ་པ་དགོས་འདུག
༧། དཔལ་འབྱོར་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་ནང་གསེས་འབབ་གོན་གཞན་གི་ཁོངས་སུ། སང་ཏོག་བོད་ཀི་གསོལ་མགོན་ཁང་གི་ལས་ཤག་གི་གོག་རིན་ཉེས་ཆད་དང་། དངུལ་སྐྱེད། ཞེས་པ། སང་ཏོག་བོད་ཀི་གསོལ་མགོན་
ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཀི་ལས་ཤག་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གི་ལས་ཁུངས་དང་ལས་ཤག་ཡོད་པའི་ཁང་ཁོངས་ཀི་གོག་
རིན་ཕི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཡི་གོང་དང་། ཕི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ༩ ནས་མ་གནང་བ་ཞིག་གི་ཉེས་ཆད་དང་། དངུལ་སྐྱེད་འབབ་
བསྡོམས་སོར་ ༢༢༣,༡༦༢ འགོ་འཆར་ཡོད་པར། འགན་ལྷན་ཚོགས་འདུ་ ༢༩ སྐབས་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་
ནས་སད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱུང་བ་བཞིན་སྔོན་རིས་ཁོངས་འཆར་འབུལ་གནང་འདུག་ཀང་། ད་བར་གོག་རིན་ཉེས་ཆད་དང་དངུལ་སྐྱེད་ཁུངས་སུ་ཕུལ་བའི་སིལ་འཛིན་འབྱོར་སོན་བྱུང་ཡོད་མི་འདུག་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་ཐོབ་སོན་མ་བྱུང་བར་དངུལ་འབབ་སོད་ཐལ་མེད་པ་དགོས་རྒྱུ།
༨། དཔལ་འབྱོར་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་ཟུར་བཀོལ་ཁོངས་དངུལ་ཁང་མིན་པས་དཔལ་འབྱོར་སྡེ་ཚན་ (NBFC)ལས་གཞི། ཞེས་པའི་རིས་འགོ་ཞིག་འཆར་འབུལ་གནང་འདུག་པ་ནི། དེ་སྔོན་གི་དངུལ་ཁང་གསར་འཛུགས་
ལས་གཞི་ཞེས་པ་དེ་དང་ནང་དོན་གཅིག་གྱུར་ཡིན་འདུག་ཅིང་། གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་འགྱུར་འགོས་
ལ་བསྟུན་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་ཀང་། ད་ལྟ་བོད་སྐད་ཐོག་དངུལ་ཁང་ལྟ་བུ་ཞེས་བརོད་ན་ལེགས་གནས་གསུང་གི་འདུག་པས་དངོས་དོན་མིང་ག་འད་ཞིག་ལ་ར་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཁ་གསལ་དགོས་པ་མཐོང་།
༩། དབུ་འཁིད་བླ་ཆེན་དང་། མཁན་ལས་ཟུར་བཅས་ཀི་མཚན་དོད། སྐུ་རེན་ཁག་གི་གསོལ་ཕོགས་དོད་སོགས་རིས་ལོ་སྔོན་མ་རྣམས་སུ་ཆོས་རིག་ཟུར་བཀོལ་རྒྱུན་གོན་ཕོགས་དང་ཁེ་ཕན་གཞན་ཁོངས་ཞུས་བསྩལ་གནང་འདུག་ཀང། འདི་ལོ་འབབ་གོན་གཞན་ཁོངས་བླ་ཆེན་དང་སྐུ་རེན་རྣམ་པའི་མཚན་དོད། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དགེ་ལས་ཕོགས་མཐུན་འགྱུར།
ཞེས་རིས་འགོ་གསར་གཏོད་ཀིས་འཆར་འབུལ་གནང་འདུག་པ་མ་ཟད། སྐུ་རེན་རྣམས་ཀི་ཕོགས་དོད་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལྷག་སར་ཆ་གནང་འདུག་པ་ནི་སར་ཚད་མཐོ་དགས་པ་ལྟ་བུ་མངོན་ཡང་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་ཚོགས་ཆུང་གིས་གཅོག་ཆ་ཞུ་མ་ཤེས།

67

༡༠། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ་མེད་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྲུ་ཀྲིང་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་དང་། བསུ་ན་མདའ་ཡན་ལག་སྨན་ཁང་གཉིས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་སྔོན་རིས་འདི་ལོ་གསར་དུ་འཆར་འབུལ་གནང་འདུག་ཀང་། ཀྲུ་ཀྲིང་དུ་ས་
འཐུས་གསར་འདེམས་ཀིས་ལས་འཁུར་ཞུ་བཞིན་པར་བརེན་མ་འོངས་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ་གནང་ཕོགས་ལ་དེ་
ལུགས་ཐུགས་སྣང་གིས་ཕག་བསྟར་གནང་དགོས་རྒྱུ།
༡༡། གངས་སྐྱིད་ཁུལ་དུ་ལས་ཤག་གསར་རྒྱག་དང་། ད་ལྟ་འགོ་བཞིན་པའི་ལས་ཁུངས་གསར་རྒྱག་གྲུབ་རེས་ཀི་གནས་བབ་དང་འབེལ་ལྷན་ཁང་འགའ་ཞིག་གི་ཁང་ཁུངས་བཟོ་བཅོས་དང་ཉམས་གསོ། གཞན་པའི་འཛུགས་སྐྲུན་རིགས། འཛིན་ཆས་དང་འཕྲུལ་ཆས་གསར་ཉོ་སོགས་ཀི་སྐོར་ལ་རིན་ཚད་འགན་ཤོག་དང་འཆར་གཞི་ཞིབ་ཕྲ་མེད་པ་སྔ་ལོ་ལས་མང་དུ་ཕིན་འདུག་པས་བཀའ་ཤག་གིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞུང་དངུལ་འདུ་འགོད་དང་ལོ་འཁོར་སྔོན་རིས། དངུལ་རིས་
སྟངས་འཛིན་བཅས་ཀི་སིག་གཞི་དོན་ཚན་བདུན་པའི་ནང་གསེས་ ༣ པའི་དགོངས་དོན་རྒྱབ་གཉེར་གནང་འདུག་པ་
ལྟར། ལག་བསྟར་གནང་ཕོགས་མ་འཕྱུག་བ་དགོས་རྒྱུ་མ་ཟད། རིས་ལོ་རེས་མ་རྣམས་སུ་འདི་རིགས་ལ་འཆར་རིས་དང་ལྡན་པའི་ལས་གཞི་ཚད་ལྡན་འབུལ་ཐུབ་པ་གནང་དགོས་འདུག
༡༢། བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་དང་། དབུས་སྣེ་ལེན་ཁང་། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་བཅས་ནས་སྣུམ་འཁོར་གསར་ཉོ་འཆར་འབུལ་ཞུས་པའི་རྒྱབ་ལོངས་སུ་ཉོ་ཡུལ་གཅིག་གི་རིན་ཐང་སྐོར་སིག་ལས་མི་འདུག་ཀང་། བཀའ་ཤག་ནས་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་
གཉེར་གནང་འདུག འདི་ནས་གཅོག་ཆ་ཞུས་མེད། དོན་དངོས་ཇི་ཡིན་རད་གཅོད་སྐབས་ར་ས་གཡས་གཡོན་དུ་སྣུམ་འཁོར་དེ་རིགས་ཉོ་ཡུལ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དངོས་བདེན་ཡིན་འདུག་པས་མ་འོངས་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་ཁ་གསལ་
ཁུངས་སྐྱེལ་ཡོད་རིགས་ལ་གནང་ཕོགས་ཇི་དགོས་སྐོར་སིག་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་ཀིས་ཁ་གསལ་དགོས་འདུག
༡༣། ཚོད་དཔག་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་བྱེད་རིང་རིས་པ་དང་འབེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་བཅས་ཚོགས་ཆུང་ནས་བསྐོང་འབོད་ནམ་བྱས་སྐབས་བཅར་དགོས་པའི་སྐོར་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་དྲུང་
ཡིག་ཚང་དང་། ༢༠༡༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་ནས་ལྷན་ཁང་ཁག་ཏུ་བཀོད་ཁྱབ་ཁ་གསལ་བཏང་
འདུག་ཀང་། ད་དུང་ལས་ཁུངས་རེ་ཟུང་གི་རིས་པ་དང་འབེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་རེ་གཉིས་ཤིག་དགོངས་ཞུ་བྱས་པ་སོགས་
བྱུང་སོང་བས་མ་འོངས་འདི་རིགས་མི་འབྱུང་ཆེད་འགོ་ལས་ཡོངས་ནས་དམ་དོན་གནང་དགོས་གལ།
མཐའ་དོན་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་དཔལ་འབྱོར་སྔོན་
རིས་སྡེ་ཚན་གི་འགན་འཛིན་མཆོག་ལན་གངས་མང་པོར་གདན་ཞུས་ལྟར། ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བསྐྱེད་ཀིས་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་གནང་བྱུང་བ་དང་། འབེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་ཐུགས་རེ་ལེགས་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ཕུལ་བའོ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།

68

ཐུགས་རེ་ཆེ། དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་དགུ་པ། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གསུངས་བཤད་དང་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོར་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་དགོས་པའི་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༩ པར་གཟིགས་རོགས་གནང་། གོས་འཆར་འདོན་མཁན། སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས།

སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིག་ཆ་ཨང་ ༩ པ།
གཞུང་འབེལ་གོས་འཆར།
༄༅། །བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་རིས་ལོ་ ༢༠༡༧་་༢༠༡༨ ལོའི་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གསུང་བཤད་དང་། སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ་བཅས་པར་སི་ཡོངས་བགོ་གེང་དགོས་པའི་གོས་འཆར་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཞེས་ ༡༤ ལ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་འཆར་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན། སི་འཐུས་སོལ་མ་ཚེ་རིང་ལགས།
སི་འཐུས་སོལ་མ་ཚེ་རིང་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༩ པར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བྱ་ཡོད་དམ། དགག་བྱ་མེད་པ་ཡིན་ན། གོས་འཆར་འདི་ཚུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་གཅོག་ཆ་ཁག་གསུམ་ཙམ་ཞིག་འདུག འདི་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་ཡར་འཐེན་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་འདིའི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་གི་ཆ་ཤས་བཞེས་མཁན་ཡོད་ན། སི་འཐུས་ཁ་ཤས་ལ་གོ་སྐབས་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན། སྙན་ཐོ་སི་ཡོངས་ཀི་ཐོག་ལ་དགོངས་འཆར་མེད་པ་ཡིན་ན། སང་སྔ་དོ་ཕག་ཚོད་ ༩།༣༠ བར་དུ་ཚོགས་གསེང་ཡིན།
ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་ཐུན་དང་པོ།
ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་རིང་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༣ པའི་ལས་ཉིན་གཉིས་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། ད་རེས་སྔ་དོའི་དི་བ་དིས་ལན་གི་དུས་ཚོད་མེད། དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་དང་པོ་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་མུ་མཐུད་བགོ་གེང་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན། བགོ་གེང་དེའི་ནང་ན་མཚན་ཐོ་བཞེས་པའི་ནང་ནས་སི་འཐུས་གསུམ་ཙམ་གི་ཕིར་འཐེན་གནང་སོང་བས། ད་ལྟ་སི་འཐུས་གཅིག་ལྷག་ཡོད། སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས་ལགས།

69

སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདིའི་ཐོག་ལ་སྐད་ཆ་ཚིག་འགའ་ ཤས་ཞིག་ཞུ་འདོད་བྱུང། ཐོག་མ་དེར་ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་མཇུག་བསྡོམས་བསྐྱོན་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ལག་པ་བརང་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཏེ། ཐག་གཅོད་ལ་མ་བརི་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་སོང་བས་དེར་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་འདིའི་ཐོག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་བ་དང་སགས། འདིའི་ནང་དོན་དང་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག སོང་ཙང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོས་དབུས་པས་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པར་ཡི་རངས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་དང་སགས། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཞུ་རྒྱུའི་ཐོག་མ་དེར་དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ་འདི་མར་གནང་ནས་མཐར་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཚིག་བརོད་ཐོག་ལ་གསུངས་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཞེས་གསུངས་སྐབས་ལག་པ་བརང་རིས་ཡོད་པའི་སྐབས་ཐོག་ཏུ། མཇུག་བསྡོམས་བསྐྱོན་ཟིན་ནས་འདི་ཞུ་ཐབས་བལ། ཡིན་ནའང་གལ་སིད་འདི་བཅོས་ཐབས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། འདིའི་ནང་དེར་རང་བཙན་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་གསུངས་འདུག ང་ཚོའི་གཞུང་འབེལ་གི་ཡིག་ཆ་སོང་ཙང། དུས་རྒྱུན་ང་ཚོས་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་མ་གཏོགས། རང་བཙན་ཚོགས་ཆུང་ཟེར་བ་འདི་མེད་པ་རེད། འདི་ང་ཚོའི་གཞུང་འབེལ་ཡིག་ཆའི་ནང་ན་གཞུང་འབེལ་གི་ཚིག་གང་ཞིག་བེད་སོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་དེ་འཁོད་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ་སྙམ། འདི་ནང་རང་བཙན་ཚོགས་ཆུང་བིས་འདུག རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆུང་དང་རང་བདེན་དཔ་དེབ་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་དུས་རྒྱུན་མང་ཚོགས་ནང་ལ། རང་བཙན་ཚོགས་ཆུང་དང་། རང་བཙན་ལག་དེབ་འད་གསུང་གི་ཡོད་པ་དེ་གཞུང་འབེལ་ཡིག་ཆའི་ནང་མར་ཕིན་པ་ཡིན་ན། ཞུ་ཡུལ་མེད་པ་ཞིག སོང་ཙང་འདི་བཅོས་ཐབས་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སིར་བཏང་ང་རེས་ལུས་ཐེབས་པས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་ཡི་ཡོད། འདི་གཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
དེ་ནས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ཞུ་རྒྱུར། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་གོས་ཚོགས་
ཚོགས་རིམ་བཞིན་དུ། བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་གཅིག་གི་འོག་ནས་ང་ཚོས་འདི་འད་ཞིག་འཇོག་དགོས་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འཇོག་དགོས་པ་ཞིག་ཀང་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཟེར་ནས། གོས་ཆོད་བཞག་གི་ཡོད་པ་རེད། འོ་ན་གདུང་སེམས་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེ། ང་རང་ཚོས་ར་འཕྲོད་དགོས་པ་རེད་སྙམ། གཞུང་འབེལ་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ནང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནང་ལ་དོན་ཚང་བ་ཞིག་ང་ཚོ་སུ་ཞིག་ལའང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་འདི་ཐོག་ལ་ཡིད་རྨོངས་མི་དགོས་པ་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་རེད། གདུང་སེམས་འདི་བོད་ནང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་སྤུན་ཟླ་ཚོ་སྡུག་རྩུབ་ཚད་མེད་ཀི་འོག་ལ་མྱངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གིས་མནར་བའི་གདུང་སེམས་འད་བ་འདི་ཅི་རེད། རོག་རོག་དེ་འདི་རེད། འདིར་ང་ཚོས་འདི་ནས་མཉམ་དུ་ང་ཚོའི་ཚོར་བ་འདི་མཉམ་མྱོང་གིས་ཁོང་ཚོའི་གདུང་སེམས་ཀི་གདུང་འབོད་དེ་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་འགོ་བ་ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡིན། དོན་སྙིང་ནི་འདི་རེད། ཁོང་ཚོའི་གདུང་སེམས་འདིའི་ཁོད་དུ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་འདས་གསོན་གཉིས་པོའི་ཆོས་སིད་གཉིས་ཀའི་དབུ་ཁིད་བླ་ན་མ་མཆིས་པའི་དབུ་ཁིད་༸གོང་ས་

70

༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག བོད་ནང་ལ་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་ཡོད་ཅེས་པ་གཅིག་འདི་རེད། གཞན་གཅིག་འདི་ནང་ལ་འཁོད་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་སྐུ་ལུས་མེར་བསེགས་གཏོང་མཁན་ཡོངས་ཀིས་མགིན་གཅིག་ཏུ་སྐུ་ཚེ་ཁི་ལོར་བརན་པ་ཤོག་ཟེར་བ་དང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚེ་ཁི་ལོར་བརན་པ་ཤོག་ཅེས་སར་ཡིག་དག་ཀང་འཁྱེར་ནས་སྟོན་ཏེ་རྒྱུགས་བསྡད་པ་འདི་གཅིག་རེད།
དེ་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནང་ལ་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་ཀི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འདིའི་ནང་ལ་འཁོད་བསྡད་པ་
འདི་རང་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ཕར་ནས་ཚང་མས་ཚུར་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་ཡོད་བསྡད་པ་དག་ལ་མི་འབོར་གི་རེ་བར་བལྟས་ནས། ཕ་གིར་བོད་ནང་ལ་རྒྱའི་སྡུག་རྩུབ་ཀི་འོག་ན་ཆོལ་གསུམ་དབྱེ་མེད་གཅིག་ཏུ་སིལ་ནས་བོད་ཀི་ར་དོན་ཐོག་ལ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་ཏེ་བཞུགས་བསྡད་པ་དེ་རེད། ང་ཚོས་དེ་ལ་མཉམ་མྱོང་བྱེད་ཀི་ཡིན། རྣམ་པ་ཚོའི་གདུང་སེམས་ཀི་རེ་འབོད། རེ་བ་དེར་ང་ཚོས་མཉམ་མྱོང་བྱེད་ཀི་ཡིན་གསུང་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་འད་ཡིན་སྟབས་ང་ཚོས་རང་ཉིད་རང་ལ་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་སོང་ཙང་། ང་ཚོས་གནང་གི་འདུག་དང་མི་འདུག རང་ཕར་རྒྱབ་རོགས་ཚུར་རྒྱབ། ང་ཚོ་ཚང་མས་གནང་གི་འདུག་གམ་མི་འདུག འདི་ཁ་སང་བཀའ་མོལ་ནང་མང་པོ་ཕེབས་སོང། ཞིབ་འཇུག་གནང་དགོས་པ་རེད་ཅེས། འདི་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་གནང་དགོས་པ་ནི་དངོས་ཡོད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཆགས་འདུག ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་ཕལ་ཆེར་ངས་འདི་ཞུ་རྒྱུར་ཡིད་ཞུམ་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་སྙམ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་སུ་འད་ཞིག་གི་མདུན་ན་ཞུ་དགོས་བྱུང་ནའང་ངར་ཞུ་རྒྱུའི་སོབས་པ་དེ་ཡོད་དན་གི་ཡོད། སི་པའི་ར་དོན་ཞིག་དང་། སི་པའི་ལས་དོན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་རང་གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་དེར་དུས་ནམ་ཡང་། གཙིགས་ཆེན་པོ་རིས་མ་མྱོང། མ་ཟད་སི་པའི་ར་དོན་ཆེད་བློས་གཏོང་དགོས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་མྱོང། སོང་ཙང་ང་འདི་ནང་ཞུ་རྒྱུར་ཡིད་ཞུམ་དགོས་མེད་སྙམ། ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀི་ར་དོན་ཐོག་ལ་སེབས་ཡོང་དུས། བགོ་གེང་གནང་སྐབས། རང་གང་ལ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་འདི་བདེན་པ་ཡིན་པ་གཅིག་དང། ར་དོན་རང་གི་ཐོག་ལ་ཏོག་ཙམ་ཡིད་འཚིམ་འཚིམ་ཞིག་ར་དོན་ཟེར་ན་ངས་སི་པའི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་སི་པ་རང་གི་ཐོག་ཏུ་བཀའ་མོལ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་དེ་འད་ཞིག་མཐོང་སྣང་མང་ཚོགས་ནང་ལའང་ཡོད་པ་རེད་ལ། སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་ཕྲན་བུ་ཕྲན་བུ་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད། ར་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་དང་ཡིན། གང་ལ་གཏོགས་པའི་སྡེ་ཚན་འདིའི་ཐོག་ལ་ངེས་པར་དུ་ཞེན་ཆགས་ཡོད་དགོས་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སི་པ་རང་གི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་ཡོང་སྐབས་འདིའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་མཉམ་སྤུངས་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་། ཐག་གཅོད་ཡིན་ནའང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་ཁ་སང་ཚོགས་གཙོའི་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས། སི་མོས་ཡོང་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད་གསུངས་པ་བཞིན། འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་དེ་འད་ཞིག་འགོ་ཐུབ་དགོས་པ་ངས་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུག སོང་ཙང་འདི་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཕར་ནས་ང་ཚོར་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དེར་ང་ཚོས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་གོས་ཆོད་དེ་བཞག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། དངོས་གནས་དང་གནས་ཀི་ང་ཚོས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་འདི་ཇི་ཙམ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་མིན་ཞུ་དག་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག་སྙམ། འདི་གཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང།
དེ་དང་འབེལ་ནས་ར་བའི་ཁ་སང་ཕག་སེལ་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་གིས་གསུང་གནང་སོང་། ༸རྒྱལ་བ་དོན་གི་
བདག་པོ་ང་ཚོ་ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་འད། རྒྱ་གར་ནང་ཡིན་ནའང་འད། རྒྱལ་སིའི་ནང་ཡིན་ནའང་འད།

71

དངོས་གནས་བོད་པ་དེ་དག་རང་བཙན་ཡོད་བསྡད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་མི་ལས་ག་རྒྱས་པ་བསྡད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ། ༸རྒྱལ་བ་དོན་གི་བདག་པོ་ཁོང་ཉག་ཅིག་གི་སྐུ་དིན་རེད་མ་གཏོགས། སུ་གཅིག་གིས་འཇོན་པ་གང་ཡང་མེད། ར་བའི་སོ་སོས་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོས་འབད་པ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྡིངས་ཆ་འདི་གང་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་ངམ་ཟེར་ན། ༸རྒྱལ་བ་དོན་གི་བདག་པོའི་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ངས་དཔེ་མཚོན་ཆུང་ཆུང་གཉིས་ཙམ་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ང་ཚོའི་བོད་མིའི་སྡོད་སར་གཅིག་གི་ནང་ལ་སྡོད་སར་དེའི་ནང་གི་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ཆེད། གནས་ཡུལ་དེའི་དཔོན་རིགས་སར་ལན་མང་བཅར་ནས་ཞུས་པའི་སྐབས། དོན་དག་ར་བ་ཉིད་ནས་མ་སོན་པར་རེས་སུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ས་གནས་དེར་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་བའི་སྐབས་ ཤིག་ལ་ཁོ་རང་ལ་མཇལ་ཁའི་གོ་སྐབས་ ཤིག་ཐོབ་པའི་དུས་ཐོག་དེ་རང་ལ། ཁོ་རང་ཡོང་སྟེ་བོད་མིའི་བདེ་དོན་གི་ལས་དོན་འདི་ཐད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་འཕྲལ་དུ་ཕག་བསྟར་གནང་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་བྱུང་འདུག གནས་ཡུལ་དེའི་བོད་མི་ཚོའི་བདེ་དོན་ཆེད་རྒྱུགས་བསྡད་མཁན་ཁོང་རང་ཉིད་ཀི་ཞལ་ལས་ལན་མང་རིང་བཅར་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དག་ར་བ་ནས་སྒྲུབ་མ་སོང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཇལ་ཁ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བ་ད་ག་རང་ནས་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཆགས་སོང་། དངོས་གནས་དང་གནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མེད་ན་མིན་འདུག་ཅེས་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། གསུངས་མཁན་དེ་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་འདིའི་ནང་ཡོད་པ་རེད། མཁྱེན་གི་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་དེ་བཞིན་གི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ཨ་རིའི་ནང་ལ་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། མི་སེར་གི་ལག་འཁྱེར་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། མི་སེར་ལག་འཁྱེར་ཞུ་ཡུལ་ལས་ཁུངས་ནང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོས་མི་སེར་ཞུ་མཁན་དང་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་ཚོར་ཅི་ཞིག་གསུངས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། ཁྱེད་རང་ཚོ་སྒྲུང་བིས་པ་དེ་དག་ང་ཚོས་རྫུན་ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཤེས་ཀི་ཡོད། དེ་རྫུན་མ་རེད། རེད་དེ་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་ཚོ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་༸ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མི་རེད། གཉིས་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་བོད་པ་འདི་དག་ཨ་རིའི་ནང་སེབས་པ་ཡིན་ན་འདིར་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་གཅིག་དང། ང་ཚོའི་འདིར་ཕན་ཐོགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་སད་ཀི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ལོ་རྒྱུས་བིས་པ་དག་རྫུན་མ་རེད། དེ་ང་ཚོས་ཤེས་ཀི་ཡོད་ཅེས་ལབ་པའི་གནས་སྟངས་དངོས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། སྔོན་ལ་ཆུང་ས་ཆུང་ས་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། དེ་འད་བའི་ང་ཚོར་དིན་ཆེན་པོ། བཀའ་དིན་གི་རིམ་པ་ཞིག་བགང་གི་ཡིན་ན་རིས་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཅེས་ང་ཚོས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཞིག་ཕོགས་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པ་ཡིན་ནའང་ད་དུང་ཚད་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་དེ་འད་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་གོས་ཚོགས་སྔོན་མའི་ནང་ལའང་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང། ཁོང་ལ་བར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཚན་སྨད། ཟུར་ཟ། གཞི་མེད་དེ་འད་གནང་མཁན་དག་མངོན་གསལ་དོད་དུ་དང་། ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགོ་སྡོད་ཀི་འདུག ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་ལ་ད་ལྟ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། སྐུ་ཚེ་ཁི་ལོར་བརན་པར་ཤོག སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བརན་པར་ཤོག བོད་ནང་ལ་གདན་དངས་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཕ་གིར་འདི་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་འདི་རེད། འདི་ཕོགས་སུ་སྐུ་ཚེར་ཚད་འཛིན་བྱེད་པ་འདི་རང་རེའི་བསམ་བློའི་ནང་གཤོང་གི་རེད་དང་མ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཡིད་ལ་དན་མདོག་ཁ་པོ་རེད། སྨྲ་བརོད་ཀི་རང་དབང་ལ་དོ་ཕོག་གཏོང་གི་འདུག་གསུང་སིད་པ་རེད་དེ། སྨྲ་བརོད་རང་དབང་ལ་ཚད་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག ཚད་གཞི་གཅིག་ཡོད་ཀི་རེད། ཚད་གཞི་མེད་པའི་སྨྲ་བརོད་རང་དབང་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ཀི་མ་རེད། ར་བའི་སྨྲ་བརོད་ཀི་རང་དབང་རེད་དེ།

72

དཔེ་ཞིག་ཞུས་ན། ང་རང་ཚོ་འདིའི་ནང་ལ་བཞུགས་མཁན་ཚོར་ཆ་མཚོན་ན། དེ་རིང་འདིར་གཟིགས་བཞུགས་མཁན་
མང་པོ་ཞིག་ཀང་ཡོད་ཀི་རེད། དེ་ཚོ་ལའང་སྨྲ་བརོད་རང་དབང་ཟེར་ནས་ཕི་ཕོགས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་དེ་འད་ཡོད་སིད། དཔེར་ན། རང་རང་གི་ར་བའི་བླ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་དེར་དེ་རིང་ངས་མཚན་སྨད་གཅིག་ཞུས་པ་ཡིན་ན། གཞི་མེད་ཀི་སྐྱོན་བརོད་ཅིག་བྱེད་ཀི་ཡིན་ན། མང་གཙོ་རེད་ཅེས་ང་ལ་ཐར་པ་བཏང་གི་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་རང་རང་གི་བང་ཁོག་ཏུ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ཀི་ཡིན་ན། སྨྲ་བརོད་རང་དབང་རེད་ཟེར་ནས་གསུང་གི་རེད་དམ་མ་རེད། མིག་དཔེ་རང་ལ་བཏབ་ཅེས་དུས་རྒྱུན་དུ་འདི་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། འདི་སྨྲ་བརོད་རང་དབང་རེད་ཟེར་ནས་འཇོག་ཐུབ་ཀི་རེད་དང་མ་རེད་གསལ་པོ་རེད། དེ་ལས་ལྷག་པའི་༸རྒྱལ་བ་དོན་གི་བདག་པོ་འདི་བོད་ཆགས་འཇིག་ལ་སེབས་ཏེ། ལྷ་དང་མི་སུ་ཞིག་གིས་བདག་གཉེར་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷ་མི་གཉིས་ཀས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། བོད་འདི་རབ་ཧལ་ཆགས་འགོ་སྐབས་ཕག་ལ་ཕུལ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྐབས་ལ་བོད་འདི་ཕག་ཏུ་བཞེས་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུ་གཡས་སྐྱོར་གཡོན་སྐྱོར་གི་ཐོག་ནས་འདི་འད་བའི་བཀའ་དིན་བསྐྱངས་པ་འདིར་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བར་བཞུགས་དགོས་པ་འདི་ཁྱེད་རང་རེད་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་པ་ཡིན་ན་གང་འད་ཞིག་ལ་སེབས་སོང་ངམ། ང་ཚོ་དེ་འདའི་ངང་སེམས་ནང་བཟོད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་དམ་མ་རེད། གསུང་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་དམ་མ་རེད། སྡུག་རུས་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་འདུག་དང་མི་འདུག ངས་དངོས་གནས་དང་གནས་ད་བར་ཁོང་ལ་སྡུག་པ་ཞིག་ལབ་མ་མྱོང། དངོས་ཡོད་ཡིན། ད་བར་གསུངས་པ་དེ་དག་གཅིག་བྱས་ན་ལངས་ཕོགས་ཀི་ཆ་ནས་ཡིན་སིད། ཁོ་རང་རང་བཙན་གི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་རེད། སོང་ཙང་དེ་འདའི་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་པ་ཁྱེད་རང་རེད་མི་འདུག་ཟེར་བ་འདི་ལངས་ཕོགས་དང་འབེལ་བ་ཆགས་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུག དེས་མ་ཚད་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་ཡང་ཟུར་ཟ་གནང་འདུག ༸རྒྱལ་དབང་ལྔ་པས་དོལ་རྒྱལ་ཐོག་ལ་ཧ་ལས་པའི་དམ་བསགས་ཤུགས་ཆེ་གནང་བར་བརེན། གསང་བ་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ཁྱེད་རང་རེད་འདུག་ཅེས་བཤད། ༸རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རོགས་པའི་གསང་བ་བྱས་པ་དེ་འགིག་མི་འདུག གསང་རྒྱ་བྱེད་དགོས་པའི་གས་འདི་རེད་མི་འདུག གསང་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཁྱེད་རང་རེད་འདུག་ཅེས་འདི་ནང་འདི་བཤད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། གང་དུ་སེབས་སམ།
བྱས་ཙང་འདི་ཐོག་ལ་གོས་ཚོགས་འདི་ཐོག་ནས་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་ངེས་པར་དུ་སྟོན་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུག ཁོ་
སྡུག་ཅག་རེད། ཁོ་བརྡུང་དགོས་པ་རེད་ཟེར་གི་མེད། ཁོས་བཤད་པ་འདི་འགིག་མེད་པ་ཞིག་དང་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པ་ཞིག ལངས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་མ་འགིག་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཡང་གསུང་ཆོག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཁོང་སྐུ་སེར་གི་སྐུ་ཚེ་ལ་ཚད་གང་འད་ཟེར་ནས་རྒྱག་གི་རེད། དོལ་རྒྱལ་གི་ཆོ་འཕྲུལ་གི་དགུང་རོགས་གནམ་གང་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཆགས་སོང། རྒྱ་མིས་ཕར་ཕོགས་ནས་ང་ཚོར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེར་ཚད་འཇལ་བྱས་ཏེ་སྒུག་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་དུས་རྒྱུན་འདི་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཆགས་སོང་། དགོངས་པ་སྔོན་ལ་རོགས་དགོས་པའི་འདུན་པ་ཧ་ཅང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག དགུང་ལོ་ ༡༡༣ ལ་བཞུགས་དགོས་པ་འདི་ཁྱེད་རང་མ་རེད་ཟེར་བ་ཡིན་ན། ཧ་ལས་པ་ཞིག་རེད། འདི་མ་ཞུ་རང་ཞུས་ཆགས་སོང། དངོས་གནས་ད་ལྟ་བར་དུ་སྡུག་པ་ཞིག་ལབ་མྱོང་མེད། དེ་རིང་འདིར་མ་ཞུ་རང་ཞུས་ཆགས་སོང་། དེ་འད་སོང་ཙང་ངས་དེ་སྔོན་ཞུས་པ་བཞིན། གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ནས་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀི་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཉིན་

73

ཤས་ཤིག་གོས་ཚོགས་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ཐོག་ཏུ་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་། ར་བའི་ཁ་སང་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་ཐོག་ལ་དཔལ་ལྡན་བཀའ་ཤག་དང་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བའི་སྐབས་སུ་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་ནས་ ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ཚོར་བ་རྣོན་པོའི་ཐོག་ངོས་འཛིན་དང་སགས། འདིར་གཟིགས་ཕོགས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་གསུངས་གནང་སོང། ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཡོད། ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་འདི་ང་ཚོའི་ཕི་ནང་། དག་གཉེན་ཚང་མས་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ནས་བལྟས་
བསྡད་སའི་སྡིངས་ཆ་གཅིག་རེད། སོང་ཙང་འདི་ནང་ལ་ཁོ་རང་གཙོས་པའི་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ལ་མིང་འབོད་གནང་དགོས་རུང་གནང་སྟེ། ངེས་པར་དུ་དེ་དག་ལ་གཟིགས་ཕོགས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དང། འདིའི་ཐོག་ལ་ངོས་འཛིན་གང་འད་གནང་གི་ཡིན་པ། ཏན་ཏན་གནང་མདོག་ཁ་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེར་རེ་བ་འདི་རང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལ་ཟེར་ན་སྡིངས་ཆ་འདི། ངས་ད་ལྟ་ཞུས་པ་བཞིན་མི་འད་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཕི་ནང་གཉིས་རེད། དེ་བཞིན་དག་ཕོགས་ནས་ལྷག་པར་དུ་དུས་རག་ཏུ་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་འདི་ཐོག་ལ་ཆེད་མངགས་ཀི་མི་བཙུགས་ཏེ་སུ་དང་སུས་ཅི་བཤད་ཀི་འདུག འདི་ཚོ་ཡན་ཆད་ནས་ས་འཇུག་བྱས། བརན་པར་ལེན། བོད་དུ་བསྐྱོད་མཁན་མང་དག་ཅིག་ལ་སྟོན་འདུག ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ནང་གི་མི་འདིས་ཅི་བཤད་ཀི་འདུག འདི་ཁྱོད་ཀིས་སྒྱུར་དང་། འདི་མཐོང་མྱོང་ངམ་ཟེར་ནས་ང་ཚོས་འདིར་འཁོར་ཐག་བཟོས་པ་ལས་ལྷག་མི་རེ་ངོ་རེའི་སྐད་ཆ་ཅི་བཤད་ཀི་ཡོད་མིན། དུས་ཚོད་ཅི་འད་ཞིག་ལ་བཤད་པ་དེ་ཚོ་ཡན་ནས་ཁོང་ཚོས་བྱེད་ཡོང་གི་འདུག སོང་ཙང་སྡིངས་ཆ་དེར་ང་རང་ཚོས་གཏམ་བཤད་སྟོན་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆབ་སིད་ཀི་ཐོག་ནས་དང་། གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་སྟབས། འདི་ཐོག་ལ་ཏན་ཏན་དགོངས་ཚུལ་ཕེབས་ཀི་རེད་བསམ་གི་ཡོད། འདི་ནན་པོའི་ཐོག་ནས་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང།
བོད་ནང་ལ་ཛ་དག་གི་གནས་ཚུལ་རེད་ཅེས་ང་ཚོས་གསུང་སྐད་ཅིག་བསྐྱོན་གི་ཡོད་པ་རེད། ཕི་ལའང་ང་ཚོ་ཧ་ཅང་གི་
ཛ་དག་ཅིག་ཆགས་འདུག ང་ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཁོང་རྣམ་པ་ཚོའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ང་ཚོས་བྱེད་ཀི་ཡིན་གསུངས་སྐབས། ང་ཚོས་འདིའི་ཐོག་ལ་སོ་སོའི་ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་འདི་གཙིགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། སི་པའི་ལས་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་སུ། འདི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་དང་འདི་ཐོག་ལ་གང་འད་བྱས་ནས་འཆར་གཞི་བསིག གང་འད་ཞིག་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཀང་གནང་རྒྱུ། ལྷག་པར་དུ་བར་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་འོས་བསྡུ་ཆེན་མོའི་རེས་ནས་འོས་བསྡུ་ཟིན་པ་རེད། འདི་ཐོག་ལ་བྱུང་རྒྱུ་ཚང་མ་བྱུང་ཟིན་པ་རེད། རེད་དེ་ཡིན་ནའང་འགའ་ཞིག་གིས་འདིར་ཁ་གཡར་ཏེ་སི་ཚོགས་ནང་ལ་འད་མིན་སྣ་ཚོགས་དཀྲུག་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་དངོས་གནས་དང་གནས་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་རྣམ་པས་གསན་གི་ཡོད་པ་རེད། གཟིགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་དེ་རིང་ཁ་སང་སྐད་འཕྲིན་ Wechat ཟེར་བ་ཞིག་འདུག ངས་འདིའི་ནང་དངོས་གནས་དེ་ཙམ་ཞུགས་མ་མྱོང། འགའ་ཞིག་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་རོགས་བགིས་དང་ཟེར་སྐབས། བཤད་ཕིར་འགོ་མྱོང། དེ་འད་དེ་འདར་བརེན་ཁ་ཤས་ཀིས་སྟོན་ཡོང་གི་འདུག ང་རང་ཚོ་འཐུས་མི་རྣམ་པ་ཚོར་ཡོད་ཀི་རེད། འདིའི་ནང་ལ་གང་འད་འགོ་བཞིན་པ་རེད་འདུག དངོས་གནས་དང་གནས་འདི་ཛ་དག་ཞུག་རེད་འདུག

74

ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འཐོར་ཞིག་ལ་འགོ་རྒྱུའི་ཧ་ཅང་གི་ཛ་དག འགའ་ཞིག་གིས་སྐབས་འདིའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁར་འཁྱེར།
འདི་བེད་སོད་བཏང་སྟེ་འདི་ནང་དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པའི་མི་དག་ཡོང་ནས་ཁ་ཤས་ལུང་ཚན་འད་ཡིན་མདོག་བྱས་ཏེ། ཡིན་གི་རེད་དེ་ཡིན་ནའང་དེ་འད་རང་ཨ་ཡིན་དན་གི་འདུག དགས་ལག་པ་བརང་རྒྱུ། དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པས་ལག་པ་རོང་རྒྱུ། གནས་ཚུལ་འདི་ཚོ་ལག་པ་བརང་ས་རག་ནས་འདི་བེད་སོད་བྱས་ཏེ་ཧ་ལས་པ་ཞིག་བྱེད་ཀི་འདུག དེ་འད་ཡིན་སྟབས་འདིར་ང་ཚོ་ཛ་དག་ཆགས་བསྡད་འདུག ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདི་འཐོར་ཞིག་འགོ་རྒྱུ། མ་འོངས་པར་གང་འད་ཆགས་ཡོང་བསམ་པ། ང་ཚོ་རན་པ་རེད། འདི་ནང་གཞོན་སྐྱེས་གང་ལ་གང་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་དུས་ཚོད་འདི་རོགས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། གཞོན་པ་འདི་ཚོའི་སྐབས་སུ་གང་འད་ཞིག་ཆགས་ཡོང་བསམ་བསམ་ཞིག ལྷག་པར་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་འདི་འད་ཞིག་ལ་ཕེབས་ཡོད་པ་རེད། སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་འདི་འད་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། གཞོན་པ་ཚོ་ཡང་སྔོན་མ་བགེས་པ་ཚོས་ང་ཚོ་རན་པ་ཚོའི་སྐབས་སུ་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་འདི་ག་རང་མུ་མཐུད་དེ་མཉམ་པོར་ལག་པ་ཞིག་བཏང་སྟེ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དངོས་གནས་དང་གནས་རེས་མ་ང་ཚོ་ལྟ་བཟོ་དོད་བཟོ་མེད་མཁན་ཞིག་དང་། ང་ཚོའི་ར་དོན་འཐབ་རོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་འཐབ་རོད་བྱེད་མཁན་དག་གི་གནས་སྟངས་དེར་བལྟས་ན་རྒྱ་མིས་ལྷོད་པོའི་ངང་ནས་ང་ཚོའི་ཐོག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱ་རྒྱུ། ང་ཚོའི་ར་དོན་གི་འཐབ་རོད་འདི་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ། ང་ཚོ་ནང་ཁུལ་ལ་དཀྲུག་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གི་ལས་ས་མོ་རེད་འདུག འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་དངོས་གནས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག ད་ལྟ་འདི་ནང་ལ་གཞུང་འབེལ་དང་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཟེར་ནས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་འདུག བྱས་ཙང་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག གང་ལྟར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེར་ཚོད་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཁོ་རང་ཡར་སར་མཁན་ལྟ་བུ་དེ་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པའི་ནང་ནས་སར་སོང་། སོབ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་སྐད་བཏང་། མང་པོ་ཞིག་དེ་འད་བྱས་ཏེ་ཡར་སར་སོང་། མི་སྡོད་སར་བསྡད་མ་བཅུག་པ། ཧ་ཅང་གི་མཐོ་བོ་བཟོས་སོང་། དེ་ཚོའི་ཐད་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ནང་ལའང་གསུངས་གཞག་ཡོད་པ་རེད། འདིར་གསུང་པ་ནང་བཞིན། ཚང་མས་ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གང་འད་གནང་དགོས་ས་རེད། དེ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་དན་སོང་།
དེ་ནས། ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་གཅིག་དེ། བོད་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ཚོའི་
ཐོག་ལའང་ང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག དུས་རྒྱུན་དུ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་མཚམས་རེ་མཚམས་རེ་པཎིཏ་ཡིན་ཡང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཟེར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་བཟོ་འད་བོ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྐྱོན་ལྟ་བུ་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག དཔེར་ན། བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་དེ་གཞུང་འབེལ་གི་བཟོས་གནང་བ་རེད། བཟོས་པ་དེར་དགག་བྱ་གང་ཡང་མེད། བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་ཟེར་ནས་ཕྲེད་དར་ཞིག་བིས་འདུག དེའི་ནང་སྔོན་ལ་བོད་ཡིག་བིས་པ་ཡིན་ན་འད་ཆགས་པོ་རེད་དན་བྱུང་། ཡིན་ནའང་སྔོན་ལ་ཨིན་ཇི་བིས། དེའི་རེས་བོད་ཡིག་བིས་འདུག དེ་ང་ཚོས་གཞུང་འབེལ་གི་མཛད་སོ་བཟོས་པ་རེད། ཡི་གེ་དེ་ང་རང་ཚོ་གཞུང་གི་སིག་འཛུགས་རང་གིས་བིས་གནང་དགོས་པ་རེད་དན་གི་འདུགདངོས་གནས་བྱས་ན་སྔོན་ལ་ང་རང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་བིས། དེའི་རེས་ཨིན་ཡིག་སོགས་གང་བིས་གནང་བ་ཡིན་ན། སོ་
སོའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་འད་ཆགས་པོ། སམ་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་མ་བྱས་ནས་ཨིན་ཇི་དེ་སྔོན་ལ་བིས་ནས་བོད་ཡིག་

75

རེས་ལ་བིས་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཡི་གེ་བིས་པའི་སྐབས་སུ་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག འཁྱུག་ཡིག་ནང་ལ་བ་དང་ཞབས་ཀྱུ་གཉིས་ལ་མཚོན་ན། བ་དང་ཞབས་ཀྱུ་གཉིས་སར་ནས་བིས་ཀི་རེད་མ་གཏོགས། ལོག་བཀར་བིས་ཀི་མ་རེད། བུ་ཞེས་བིས་པ་ཡིན་ན། བ་དང་ཞབས་ཀྱུ་གཉིས་མཉམ་དུ་སར་ནས་བིས་ཀི་རེད་མ་གཏོགས། ལོག་བཀར་བིས་ཀི་མ་རེད། ཡ་གིར་བུད་མེད་ཟེར་བ་དེར་བ་ཞིག་བིས། དེ་ནས་མཚམས་བཞག་སྟེ་འོག་ཏུ་ཞབས་ཀྱུ་བིས་འདུག ཞབས་ཀྱུའི་མགོ་དེ་ཡར་ཙམ་འཐེན་པ་ཡིན་ན། ཤུ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག བ་ལ་འོག་གི་ཞབས་ཀྱུ་དེ་ཏོག་ཙམ་ཡར་གནར་ནས་བིས་པ་ཡིན་ན་ཤ་ཞབས་ཀྱུ་ཤུ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་ ཤུ་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་ཞེས་པ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་ཀི་འདུག གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག སྐད་ཡིག་ཟེར་རྒྱུ་འདི་ཆུང་ས་ནས་ཚིག་རེ་གཉིས་ནས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་བསམ་བྱུང་། དེ་དང་ཆབས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོས་བཤད་ཀི་བཟོ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ། བོད་ཀི་བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བུད་མེད་སེར་ལངས་ཉིན་མོའི་དམིགས་ཡུལ་རྦད་དེ་ལོག་བཀར་རེད། བུད་མེད་སེར་ལངས་དེ་ར་དོན་གི་འཐབ་རོད་ཅིག་དང་འབེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བུད་མེད་ཉིན་མོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཞུས་ན་སྙན་པོ་མི་འདུག ཐོབ་ཐང་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ནུས་པ་སེལ་ཆེད་ཟེར་ན་འད་ཆགས་པོ་འདུག ཉིན་མོ་དེ་གཉིས་མཉམ་དུ་སར་བཞག་ན། བུད་མེད་སེར་ལངས་ཀི་ཉིན་མོ་དེ་མེད་པའི་བཟོ་འད་བོ་ཞིག་ངས་ཁ་སང་མཛད་སོའི་སྐབས་སུ་དེ་འད་ཞིག་མཐོང་སོང་། འདིའི་བར་དེར་བུད་མེད་སེར་ལངས་བརླག་འདུག ག་དུས་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། མ་གིའི་འོག་ནས་ཁ་ཤས་ཅིག་གི་སྐད་བརྒྱབ་ནས་ལོག་མ་འགོ ལོག་མ་འགོ ང་ཚོ་སྐད་འབོད་ལ་འགོ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་སྐད་རྒྱག་གི་འདུག གཞི་ནས་བུད་མེད་སེར་ལངས་ཡིན་པའི་བཟོ་འད་ཞིག གཞན་བུད་མེད་སེར་ལངས་ར་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་འདུག བུད་མེད་ཚོ། བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་ཟེར་དུས། ཐུགས་སོ་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀི་རེད། ཡིན་ནའང་སེར་ལངས་དེའི་བར་དེར་བརླག་པ་རེད། མ་གིའི་ཐང་སྟེང་སང་ནས་ཤོག་ཤོག་ཟེར་དུས། དེ་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ། དེ་འད་ཡིན་དུས། བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་དེ་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་གང་འད་བཟོ་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་བཟོ་རྒྱུ་དང་། ཚེས་ ༡༢ སེར་ལངས་དེར་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཉིན་མོ་དེ་དུས་རྒྱུན་ནང་བཞིན་སེར་ལངས་ཀི་མཛད་སོ་དང་ཁོམ་སྐོར་ཕེབས་པ་སོགས་བྱས་པ་ཡིན་ན། སེར་ལངས་དེ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་འབུར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་འདུགཁ་སང་གི་སེར་ལངས་འབུར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ཁྱོན་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། འོག་གི་གསུམ་མདོ་ཁ་ནས་གཞི་ནས་སྐད་ཞིག་
རྒྱག་ནས་འགོ་དུས། ངས་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མ་འགིག་པ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་། ངས་གང་མཐོང་བ་དེ་ཞུས་བཞག་པ་ཡིན། དུས་རྒྱུན་དུ་ནས་སོ་སོས་མཐོང་བ་དེ་ཞུས་བཞག་གི་ཡོད། ཕན་ས་ཞིག་ལ་ཕན་གི་རེད། དེ་མིན་ནའང་གནད་འགག་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ངེས་པར་དུ་དེའི་ཐོག་ལ་གོས་ཚོགས་ཡིན་ནའང་འད། འཛིན་སྐྱོང་ཡིན་ནའང་འད། ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་དེ་ང་ཚོས་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀི་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ན། གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་དོན་ཚན་ ༡ ནང་འདུག གཙོ་བོ་དེ་དོན་ཚན་ ༡ པོ་རེད། དེའི་འོག་དེ་ཚོ་ང་ཚོའི་བྱེད་སོ་དང་དུས་རྒྱུན་གང་བྱེད་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོར་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་ཀི་རེད། དོན་ཚན་ ༡ པོ་དེའི་ནང་ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་བགངས་ནས་ང་ཚོས་གནང་དགོས་རྒྱུ་དང་མ་བརེད་པ་བྱ་དགོས་པ་གསུངས་འདུག དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་བཞེས་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

76

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ལ་ཐོག་མའི་ཆར་ཞུ་མ་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་ཞུས་པ་ཡིན། སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀི་འཆར་ཟིན་ཕུལ་བའི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དུས། གེང་སོང་གནང་མཁན་དག་གིས་ཀང་དེ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གནང་གི་རེད་བསམ་བསམ་གི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཡིན་ནའང་ཁ་སྙན་པོ་དང་འད་ཆགས་པོ་མང་པོ་གསུང་སོང་སྟེ། སྐོར་བ་བརྒྱབ་ན་འགོ་ས་གཅིག་མ་གཏོགས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ག་པར་འགོ་ཡི་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ཞིག་ཚོར་བྱུང་། དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོ་རང་ཉིད་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་ཙམ་འདི་ལ་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ལ་བརེན་ནས། ཆིག་སིལ་ཟེར་མཁན་དེ་ཚོ་ཆིག་སིལ་མི་བྱེད་མཁན་ཆགས་ཀི་འདུག དེ་ཡང་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དང་པོ་ཆིག་སིལ་ཟེར་མཁན་དེས་ཆིག་སིལ་གསུངས་སོང་། རེས་སུ་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་ལུགས་འཐེན་འཁྱེར་བྱེད་ཀི་འདུག་གསུང་ནས། ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་སྐོར་རང་རང་གསུང་དུས། ཉིན་མ་ཞིག་ལ་ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་སྐོར་ལའང་འཐེན་འཁྱེར་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག དེ་འད་ཞིག་ཚོར་བྱུང་། དེ་ནས་མར་ཆིག་སིལ་མང་པོ་གསུང་ཡོང་དུས་ཁ་སང་བཀའ་ཤག་གིས་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་གསུང་བཤད་དེ་ཚོའི་ནང་ཤུགས་ཆེན་པོ་གསུང་པ་རེད། དེ་ཚོར་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་གི་མི་འདུག་ཞེས་གསུངས་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་མགོ་ནས་སྙན་པོ་རང་རང་གསུང་ནས་མཇུག་ནས་ཙི་ཙི་རྔ་མ་ལྟ་བུ་ཆགས་འགོ་ཡི་འདུག གནས་སྟངས་དེ་ཚོར་བལྟས་ཡོང་དུས་གཅིག་མ་བཤད་ན་མ་འགིག་པ་ལྟ་བུ་འདུག རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་ན། སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་བསམ་ཚུལ་དང་བཤད་རྒྱུ་གང་ཡོད་པ་དེ་གོས་ཚོགས་ར་བ་དེ་དང་སི་འཐུས་ཀི་སྡིངས་ཆའི་ཐོག་བཤད་མཁན་ཡིན་མ་གཏོགས། ད་རྒྱ་གང་བྱུང་མ་བྱུང་དང་སི་ཚོགས་གང་བྱུང་མ་བྱུང་ནང་དཀྲུགས་བསྡད་མཁན་ར་བ་ཉིད་ནས་མིན། དེ་ཡིན་དུས་བཤད་ས་དེར་བཤད་ཀི་ཡོད། སྣང་བ་འགོ་ཡི་མ་རེད། ཚང་མ་ ཤེས་ཀི་ཡོད། ཡིན་ནའང་བིས་བཞག་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་ར་ཆེན་པོ་འདུག་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རེད། མདོར་བསྡུས་ན་ཟིན་བིས་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཁ་སང་ངས་བིས་པ་ཡིན། དེ་རིང་ཡིག་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ཡིག་ཐོག་ནས་བལྟ་དུས་འགིག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཁ་ནས་བཤད་པ་ནི་འགིག་གི་མི་འདུག ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདི་འད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འདི་འདའི་འཛིན་སྟངས་དེ་ཚང་མས་བཟུང་བ་ཡིན་ན། ཚང་མ་ཆིག་སིལ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་ནས་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་། ཆབ་སིད་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་ཚང་མ་འདིར་བིས་བཞག་ཡོད་པ་རེད།
ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཉེ་ཆར་མི་གཅིག་གི་རོམ་ཡིག་ལ་བརེན་ནས་བཤད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་གསུང་མ་ཐག་པ་དེ་རེད།
འཆར་གཞི་དང་མང་པོ་ཞིག་གཏིང་དགོས་པ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཚོ་མངོན་འདོད་དང་འཆར་གཞི་ག་རེ་གཏིང་གི་ཡོད་པ་

77

ཡིན་ནའང་གཏིང་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། ངས་དེ་གཏིང་ནས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་མེད་པ་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད།
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་རེས་དན་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ལོ་གཉིས་གོང་ལ་འདི་ལ་
སེབས་པ་རེད། དེ་སྔོན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ལ་དགེ་ལུགས་རྒྱལ་ཡོངས་སྐབས་སུ་བཀའ་དིན་རེས་དན་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ལ་ཡིག་ཐོག་བིས་ནས་དེབ་ནང་ལ་ཁ་ལྷམ་མེར་བཀོད་འདུག དེ་དག་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ཡང་བསྐྱར་བཤད་དགོས་དོན་མེད། དེ་མིག་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ལྟ་རོགས་གནང།
དེ་དུས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བཀའ་དིན་རེས་དན་དང་དེ་ཚོ་རིགས་ལ་མཚན་སྨད་དང་དེ་འད་གང་
ཡང་ཞུ་ཡི་མེད། ཡིན་ནའང་གནས་སྟངས་དེའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་གི་གནང་སྟངས་དེ་གང་འད་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གནང་སོང་སྙམ་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་སོང། ཟེར་གི་འདུག་གཱ འུར་སོང་། ཚང་མ་འུར་སོང་། ད་འབུ་ཚང་མ་འུར་སོང་། མི་ཆུང་བ་འུར་སོང་། འབིང་བ་འུར་སོང་། ཆེ་བ་འུར་སོང་། མཐའ་མ་བཀའ་ཤག་བར་དུ་ཐུག་སོང། བཀའ་ཤག་གིས་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་བར་དུ་བཀའ་ཤག་གི་གསུང་བཤད་རིམ་པ་ནང་དུ་རྒྱ་མིའི་གནང་ཕོགས་ཐད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་ཡོད་ལབ་རྒྱུའི་ཚིག་དེ་ཉུང་ཉུང་རེད། དེ་རིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་ཡོད་ཚུན་ཆད་གསུངས་གནང་སོང། འགིག་གི་རེད་དན་སོང། ཡང་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་གསུངས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་གོང་དུ་གསུང་མ་ཐག་པ་དེས་གསུང་པ་རེད།
མི་དེ་ཚོ་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་ཡར་བཞག་སོང་ཞེས་གསུངས་སོང། ཡིན་ནའང་མ་
རེད་གོས་ཚོགས་འདིས་ཡར་ལ་བཞག་པ་རེད། སྔོན་མ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་དི་བ་དིས་ལན་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་ནས་སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་རྣམ་པ་ལས་ཀི་སྣེ་མོ་ལ་ཡོད་དུས་ཁ་ཤས་ཀིས་དི་བ་དིས། ཁ་ཤས་ཀི་ཕུད་པ་རེད། ཁ་ཤས་ཀི་ཕུད་པ་མ་རེད་ལབ་ནས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱའི་མཁས་དབང་རེད་ཅེས་ཡར་འཁིད་མར་འཁིད་དེ་འད་བྱས་ནས་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་རེད། དེ་རིང་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ་གེང་སོང་ཤ་སྟག་བྱེད་ནས་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡང་འགོ་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ཡིན་ཚོད་ཡིན་ཚོད་བཤད་ན་ཡག་པོ་རེད་མ་གཏོགས་པའི་ཚང་མ་འདིའི་ནང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དེ་ག་པར་འགོ་སོང་བསམ་བསམ་ཞིག་ཚོར་སོང་།
ཁ་སང་ཧ་ཅང་སྙན་པོ་གསུངས་སོང་། ཐ་སྙད་སྡུག་རེ་སྡུག་ཚད་བེད་སོད་བཏང་ཆོག་གི་མ་རེད་མ་བཏང་ན་ཡག་པོ་
ཡོད་པ་རེད་གསུངས་ཀི་འདུག སྐྱག་པ་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཡིག་ཆ་བརྒྱུད་བཀོལ་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོ་རེད། དེ་ཐ་སྙད་སྡུག་པ་ཡག་པ་རེད། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཡིན་དུས་ཚོར་སྣང་མ་འད་བ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག ཁ་ནས་བཤད་དུས་དེ་འད་བྱེད་ཀི་འདུག ལག་བསྟར་དེ་གང་འད་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ཚོགས་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་རོགས་ཟེར་ན་ཡོང་མཁན་མི་འདུག གནས་སྟངས་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་གསུངས་པ་རེད། དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་སྐབས་སུ་གསུང་བཤད། ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་དབུ་འབྱེད་གསུང་བཤད་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་དག་དགའ་གཉེན་སྡུག་མ་སོང་བ་དང་ཚང་མ་གསུངས་ཚར་དུས། ད་དུང་ཡང་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་དགོས་འདུག་ཤ་སྟག་གསུངས་ནས། ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་ཉི་མ་ཆ་ཚང་དེའི་ཐོག་ལ་བཏང་གི་ཡིན་ནམ། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་མ་གཏོགས།

78

༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གསུངས་པ་རེད། ཚུར་ལ་སྡང་སེམས་བྱེད་མཁན་ཞིག་འདུག་ན། ཕར་ལ་
སྙིང་རེ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཁ་སང་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོང་། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་གནས་སྟངས་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་གེང་མཐོ་དམའ། ལོ་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་སྔོན་ལ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཁ་ཤས་ཀི་མིང་མར་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་དུ་སྐབས་དེ་དུས་ད་ལན་གི་མི་དེ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡང་སྐབས་དེ་དུས་ཚོགས་གཙོའི་སྡིངས་ཆ་རང་བེད་སོད་བཏང་ནས་ངས་དེ་ལྟར་དན་གི་ཡོད་ཅེས་ཐེངས་མ་གཉིས་ལབ་པ་རེད།
དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་
མཚན་སྨད་ཞུས་ན་འགིག་གི་མ་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་ཞལ་འདེབས་དེ་ག་རེ་བྱས་ཏེ་བསྡུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ཤེས་རོགས་ཡོད་དམ། ཞལ་འདེབས་བསྡུས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། རོམ་ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་བརེན་ནས་དམིགས་བསལ་གི་སིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག་གིས་དེ་འད་གསུངས་དུས། མི་སེར་གི་གནས་སྟངས་ལ་དོ་ཕོག་འགོ་མིན་དེ་ཚོ་ཚང་མ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་མ་ཞུས་ན་ཡག་པོ་རེད་དན་སོང་། ད་ལྟ་གསུང་གི་འདུག་གཱ ད་ལྟ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མིས་ལོ་རྒྱུས་རྫུན་མ་བིས་ཀི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཀི་འདུག་པ། ཚོགས་གཙོ་དང་། སི་འཐུས། བཀའ་བློན་གནང་མྱོང་མཁན་ཞིག་གི་གསུངས་ན་འགིག་གི་ཡོད་ན། ངས་ཞུས་ནའང་མ་འགིག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད་སྙམ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་དང་འབེལ་བ་གང་ཡང་མི་འདུག དེ་སི་འཐུས་སེར་ཕར་ཚུར་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེར་སྟངས་འཛིན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ད་གིན་སང་དུ་འབོད་སྐུལ་ཞུས་སོང་སྙམ། སི་འཐུས་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ཡིན་དུས་ཞུས་ན་ཏག་ཏག་ཅིག་བསྡད་ཀི་མི་འདུག་སྙམ་ནས་ཞུས་མེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ཕག་བརང་མཁན་ཁ་ཤས་སེབས་ཏེ་གོ་སྐབས་མཉམ་དུ་ཕུལ་བ་རེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་གནང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ནས་ཁ་སང་ཚོགས་གཙོས་དབུ་འབྱེད་གཏམ་བཤད་ནང་དུ་ནན་པོ་བྱེད་ནས་བསམ་བློ་མང་པོ་བཏང་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས། ད་ག་ཙམ་བསམ་བཏང་དན་སྐྱེད་ཀི་སྐད་ཆ་མ་རེད། དེ་ཚོ་ཏོག་ཙམ་དགོངས་པར་འཇོག་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། དེ་ཡིན་དུས་མང་བ་ཞིག་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་

79

ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་ཕེབས་ཐུབ་རྒྱུར་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་ཟེར་ནས་བསྐྱར་དུ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས། མུ་མཐུད་ནས་གསུངས་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཕི་ལ་ཞབས་བོ་འཁབ་པ་ལ་ནང་ལ་རོག་ག་སིག་པོ་དགོས་ཀི་རེད། ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན། ཁ་སང་ཟིན་བིས་འདི་ཚོ་བརྒྱབས་དུས་དངོས་གནས་ཀི་དོན་ངོ་མ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཞུ་སྟངས་འདི་འད་ཞིག་རེད་བསམ་ནས་བིས་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་འདིའི་ཐོག་ལ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་བསམ་དུས། ད་ལྟ་གོང་དུ་གསུངས་མ་ཐག་པའི་སི་འཐུས་ངེད་གཉིས་ཀི་བར་ལ་མ་དགའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཉིན་མ་གཅིག་ཀང་མེད་ལ། ཁོང་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་གཅིག་ཕན་གཅིག་གོགས་ཀང་མེད་ལ་ཕན་ཚུན་མཉམ་དུ་འགོ་རེས་དང་ཟ་རེས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མེད།
དོན་དག་ད་ལྟ་ཁོང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མིའི་ལོ་རྒྱུས་རྫུན་མ་བཟོས་པ་རེད་ཟེར་ནས་གསུངས་ཀི་ཡོད་དུས། གནས་
སྟངས་འདིའི་ཐོག་ལ་དེ་སྔ་ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་མིར་སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་ཐོག་འུར་ཟིང་མང་པོ་བརྒྱབས་ཏེ། མི་ལ་རྡུང་རེག་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོའང་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་འདི་མ་བཟོད་པའི་འགན་དེ་སི་ཚོགས་ཀི་འཁུར་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ཏེ། དེ་འད་བྱས་ནས་ང་ཚོ་ཕར་མཉམ་དུ་འགོ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་ཕེབས་རོགས། སྟངས་འཛིན་གནང་གི་ཡིན། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། ལགས་སོ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་འད་ཡིན་དུས། ངས་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་དེ་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་ན། ཡུ་རོབ་དང་ཨ་རི་ནས་རེད།
སི་འཐུས་རྣམ་པས་ཐུགས་སྣང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གནང་གི་འདུག འདི་གནང་གི་ཡོད་དུས་ཡུ་རོབ་དང་ཨ་རི་འདི་
ཚོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་གི་བརྒྱུད་ནས་མི་རེ་རེ་ནས་བསླུ་བིད་བྱས་པ་དང་དུས་དན་འད་མིན་ཁག་ལ་སྐད་བཏང་། ཉེ་ཆར་ Belgium ལ་བྱུང་སོང་། གནས་སྟངས་འདི་ཚོ་ལ་ཐུགས་སྣང་ག་ཚོད་གནང་ཡོད་པ་རེད། སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁག་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་ཐུགས་སྣང་ག་ཚོད་གནང་ཡོད་པ་རེད་དམ་འདི་ཚོ་ཡང་འགན་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུག་མོད། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་འུར་ཟིང་གཞན་པ་ཞིག་ལ་འགོ་སོང་ནས། འདི་ཚོ་ཚང་མ་སྣང་མེད་དུ་བསྐྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག ཉེ་ཆར་གནད་དོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བརྒྱུད་ནས་བཀའ་ཤག་ལ་ཞུ་ཡོད་སྙམ། དེ་ཡིན་དུས་འདིའི་གནད་དོན་གི་ཐོག་ལ་དཔེ་བཞག་ན། གསུམ་བཅུ་དུས་དན་དང་འཁྲུངས་སྐར་དུས་དན་ལ་སོགས་པའི་དུས་དན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཚོ་ཡོང་མ་ཐུབ་པས་བོད་ལ་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད། ཕ་གིར་ཕིན་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཀི་མདུན་ལ་ངོ་རོལ་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུག འདི་བརྒྱབས་ན་པར་བླངས་ནས་སྟོན་གི་འདུག་ཟེར་བའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགོ་གི་འདུགཨ་རི། སུད་སི། ཡུ་རོབ་བཅས་ཀི་ས་ཆ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགོ་ཡི་འདུག རྣམ་པ་ཚོ་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོས་འདི་ཚོར་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་རྒྱུ་དང་། ཚང་མ་ང་ཚོས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་བྱས་ཏེ་བོད་མི་ཚང་མ་ཕོགས་གཅིག་ཏུ་སིལ་དགོས་པ་ཡིན་ན་རྒྱའི་ལག་པར་མ་ཤོར་བ་གནང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་རྣམ་དཔོད་སྟོན་དགོས་

80

ཀི་ཡོད་ན་དེ་རིང་མཉམ་དུ་སྟོན་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ངེས་པར་དུ་ཐུགས་ལ་འཇགས་རོགས་གནང་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་གེང་སོང་གཞན་ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཁ་སང་རྒྱ་ནག་གིས་ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཚོགས་ཡོད་པ་རེད་དེ། སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་དང་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་སིད་གོས་ཀི་ཚོགས་ཆེན་ཟེར་བ་གཉིས་ཚོགས་ཡོད་པ་རེད། ཚོགས་འདུ་འདིའི་མཐའ་མར་བོད་རང་སྐྱོངས་ལོངས་ཀི་འགོ་ཁིད་ཆེ་དག་ལྷ་ཟེར་བ་འདི་ཚོས་གསར་འགོད་བསགས་གཏམ་ག་རེ་སེལ་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་པ་དང་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ལ་གནང་གི་ཡོད་རྒྱུ་རེད། འདི་ཡང་ངེས་པར་དུ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུག་སྙམ།
དེ་བཞིན་གསེར་ར་ལྔ་རིག་ནང་བསྟན་སོབ་གིང་སྐོར་ལ་ཁ་སང་སྔོན་མ་ནས་གེང་སོང་བྱས་པ་རེད། མདང་དགོང་གསེར་
ར་རོང་གི་གསར་འགོད་གསལ་བསགས་ནང་ལ་གསེར་ར་ལྔ་རིག་ནང་བསྟན་སོབ་གིང་དེ་ང་ཚོས་གཏོར་བཤིག་གཏོང་མེད། ཁོ་ཚོའི་འདོད་པ་བཞིན་གཞུང་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ་དང་མེ་གསོད་ཀི་མོ་ཊ་འགོ་ས་བཟོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཡོད་ཟེར་བའི་གནས་སྟངས་འདི་ཚོ་བཤད་བསྡད་ཀི་འདུག འདི་ཚོ་ལ་ང་ཚོས་ལན་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་རྒྱག་དགོས་རྒྱུའི་བསམ་བློ་བཏང་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་གི་འདུག འདི་ཚོ་གས་ཐུགས་ལ་གཞག་དགོས་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཞིག་རེད་དན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ངས་ཕར་ཚུར་ལན་རྒྱག་རེས་གང་ཡང་བྱེད་ཀི་མེད། ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་ཀི་ར་བ་འདིའི་ནང་ཚིག་གཅིག་བཏང་བ་དང་མཉམ་དུ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དང་། དེ་འད་བྱས་ཏེ་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོས་༸གོང་ས༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མཚན་སྨད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ངས་ཕར་ཐད་ཀར་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་པཱ། གཞན་པ་འདི་ཚོས་སྐོར་ར་སྙིང་རེ་པོ་བརྒྱབ་ནས་བཤད་ཡོང་དུས་འབེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད།
དང་པོ་སྐུ་ཚེ་ཁི་ལོར་བརན་པར་ཤོག བོད་ནང་ནས་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་ནས་ཚིག་ཐག་བཅད་ནས་ད་ལྟ་རོམ་བིས་
མཁན་གི་མི་དེས་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་འདི་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མ་རེད་ཟེར་ནས་བཤད་ཀི་འདུག དེ་འད་ག་བ་ལབ་ཡོད་ན། དེ་འདའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་མི་སུ་ལ་དགག་ལན་རྒྱག་དགོས་ནའང་ཚིག་དང་དོན་ཚང་མའི་ཐོག་ནས་ཏག་ཏག་འཛིན་དགོས་པ་རེད་དན་གི་འདུག ཁ་སང་གསུངས་སོང་། ཕི་ཟླ་ ༡ པོའི་ཚེས་ ༡༤ ལ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་རེད། ཕི་ཟླ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་མི་གཞན་པ་དེས་བིས་འདུག ལོ་ ༡༡༣ བསྡད་དགོས་མཁན་འདི་ཁྱོད་རེད་ཞེས་པའི་རོམ་དེ་ཕི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༥ ཉིན་བིས་འདུག འདི་འདའི་གནས་སྟངས་འདི་ཚོ་མི་ལ་ཕར་ལ་ལན་རྒྱག དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ངས་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་དེ་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེས་བརོད་ན། དགུང་རོགས་གནམ་གང་ཡིན་མདོག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཆགས་སོང་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ། ཆེས་རབ་ཆེན་ཞིག་མཐོང་སོང་། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་བྱས་པ་དང་འདི་ཚོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་འདིའི་ནང་ལ་ ༡༡༣ བསྡད་དགོས་མཁན་གཞན་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ལབ་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཞལ་ཁ་ལམ་མེར་བཞུགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དགོངས་རོགས་གནམ་གང་ཡིན་ནོ་ལབ་པ་འདིས་དགོངས་རོགས་རོགས་པ་རེད་ཅེས་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཧ་ཅང་གི་རབ་ཆེན་དན། དེ་ཡང་ད་ལྟ་བཤད་ཀིན་བཤད་ཀིན་ལ་ཚིག་འད་མི་འད་བཏོན་ཡོད་དུས་ཚང་མས་ཐུགས་བསམ་ཡག་པོ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག་ཞེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དེ་

81

བཞིན་ང་ཚོ་རོག་ར་གཅིག་སིལ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། གསུངས་ཀི་འདུག ད་རྒྱ་འད་མི་འད་བེད་སོད་བྱེད་ཆོག་གི་མ་རེད། བྱེད་ཀི་མེད་ཅེས་གསུངས་ཀི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མས་དེ་བཞིན་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་པ་རེད།
དཔེར་ན། ངས་གཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ན་ནིང་ནས་ཞུས་མེད། འོས་བསྡུའི་སྐབས་འོད་སྡེར་ཞིག་བཀྲམ་འདུག བཀྲ་ཤིས་
ལྷུན་པོ་འདི་ཚོར་མོ་ཊ་ནང་ནས་མར་ལེན་རྒྱུ་འདུག་ཟེར། འདིའི་ནང་ན་ངས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་མང་པོ་ཞིག་བེད་སོད་བཏང་འདུག་ཟེར། ད་ལྟ་བར་དུ་རད་གཅོད་གཏོང་རྒྱུ་རག་མ་སོང་། ཡིན་ནའང་བེད་སོད་བཏང་མཁན་ཚོས་ཤེས་ཀི་རེད་པཱ། བཀའ་ཤག་གི་ཕག་ལས་གནང་ཕོགས་ལ་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོས་ཕྲན་བུ་ཞུས་བསྡད་པ་འདི་ཚོ་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཚོ་མར་སྟོན་ཏེ་ད་ལྟོས་གདའ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཁོ་སིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེང་གེར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཟེར་ནས་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚུན་ཆད་ཀིས་གང་འད་བཤད་ཀི་འདུག ད་ཆ་ཁོས་ལས་ཀ་ག་རེ་བྱེད་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས། གསུང་རྒྱུ་དེ་སྙིང་རེ་པོ་གསུངས་ཀི་འདུག་སྟེ། བེད་སོད་དེ་འད་བཏང་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཕི་ལ་ཞབས་བོ་འཁབ་པ་ལ་ནང་ལ་རོག་ག་སིག་དགོས་ན། ནང་འདི་མཐུན་པོ་དང་མཉམ་པོ་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། ཡིན་ཚོད་དང་རན་ཚོད་ཀི་ཐོག་ནས་མ་འགིག་མ་འོས་པ་དེར་གོ་བར་སོད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གོ་བར་སོད་ཀིས་ཡིན་གསུངས་ཀི་འདུག དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་མདུན་ལ་གོ་བར་སད་ཀིས་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཚོ་ཕིན་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། ཡང་ན། རྒྱ་ནག་གི་ཏཱ་ལའི་རུ་ཚོགས་ལ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་སོ་ཕེ་ནས་བཞག་ཡོད་ལབ། ཉི་མ་གཅིག་ལ་འབེལ་བ་མ་བྱས་པར་བསྡད་བཞིན་པ་ནང་བཞིན། ཕི་ལོག་གི་སི་ཚོགས་ཐོག་ལ་རིག་པོ་དང་སྙན་པོ་བཤད། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ད་རྒྱ་དང་ད་ལམ་ཁག་ལ་ཕར་ཁྱབ་བཅུག ཀླུ་མཁར་བྱམས་མདུན་ལ་མི་རོག་གཅིག་ཀང་མ་འགོ བསབ་བྱ་གང་ཡང་མ་བརྒྱབ་པར་བསྡད་བཞག་ཡོད་པ་རེད། འདི་གང་འད་རེད། འདི་ཚོ་ཚང་མ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་ནས་རྣམ་འགྱུར་གང་འད་སྟོན་དགོས་ནའང་སྟོན་དགོས་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ངའི་རྣམ་འགྱུར་འདི་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་ནས་ཁ་སང་གསུངས་པ་དང་མདང་དགོང་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་ནས་གནད་དོན་ཚང་མར་དག་དགའ་གཉེན་སྡུག་དང་ཕན་ཚུན་མཐོ་དམན་མ་སོང་བར་དགོས་པ་རེད་ཟེར་བ་འདིར། ཁོ་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་གསེར་ར་ཚུལ་ཁིམས་ལགས།

སི་འཐུས་གསེར་ར་ཚུལ་ཁིམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཡིག་ཆ་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། སིར་བཏང་སྐད་ཆ་འདི་བསྐྱར་ཟློས་ཀི་བཟོ་འད་ཞིག་རེད། གང་ལ་ཞེ་ན་དང་པོ་དེར་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་ཡིག་ཆ་སེབས་རིམ་བཞིན་དུ་བགོ་གེང་གི་ཆ་ཤས་མང་པོ་ལེན་ནས་བཤད་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་འད་ཡིན་དུས་དམིགས་བསལ་གི་སྐད་ཆ་གསར་པ་བཤད་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མི་འདུག དེ་ནས་ང་རང་ཚོ་ནང་ལོགས་ལ་ཕན་ཚུན་བཤད་རེས་

82

བྱ་རྒྱུ་དེ་ནམ་རྒྱུན་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་དེར་གོ་སྐབས་ལེན་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ལ་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་དེའི་ཆ་ཤས་མི་ལེན་རྒྱུའི་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན། འོན་ཀང་གནས་སྟངས་འགའ་ཤས་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་གཅིག་བཤད་དགོས་བསམ་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་། དེའི་དབང་གིས་ཚིག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དང་པོ་དེར་གོས་ཆོད་ཀི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་དེ་རེད། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྨན་དབུ་
མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་དགོངས་དོན་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ལག་བསྟར་ཡོང་ཐབས་ཆེད་བོད་རྒྱ་གོས་མོལ་ཡོང་རེའི་འབད་བརོན་མུ་མཐུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱ་གཞུང་གི་འགོ་ཁིད་རྣམས་ཀིས་འགན་ཁུར་འོག་ལས་རིམ་འདི་ཉིད་འཕྲལ་དུ་འགོ་འཛུགས་དགོས་ཞེས་པའི་གནད་འགག་དེ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།
སི་ཡོངས་ནས་ང་རང་ཚོའི་ལས་དོན་ཁག་མང་པོ་ཞིག་གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་རེད། ཚང་མས་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད་
ལ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལའང་དེ་འད་རེད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ལས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱས་ཀང་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་འཁུར་ཡོད་ནའང་། ང་རང་ཚོའི་བདེན་དོན་དེ་ར་བར་བཞག་ནས་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་འདུག ག་རེ་ཡོང་ས་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བཏང་དགོས་ཀི་འདུག སྐད་ཆ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་བཤུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོར་སྐད་ཆ་སྟོང་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕན་ཅི་ཡང་ཐོགས་ཀི་མི་འདུག་བསམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སིད་ཀི་གནས་སྟངས་ཐོག་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་ཆར་གི་ཚོགས་འདུ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་བོད་ཀི་གནད་དོན་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་དེ་འད་ཞིག་ལ་ཅི་ཡང་བརི་ཡི་མི་འདུག ར་བའི་ནམ་རྒྱུན་དེའི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཀང་། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་མང་བ་དེ་ཐའེ་ཝན་དང་ཧོང་ཀོང་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་མང་བ་བྱེད་ཀི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ལ་བོད་ནང་ནས་གནས་སྟངས་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་དང་རེ་བ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ལ། གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་མ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་རེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱག་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་གིས་ང་རང་ཚོའི་གནས་སྟངས་འདི་ཤེས་ཡོང་གི་འདུག ཡག་པའི་ཆ་དེའང་ཤེས་ཀི་འདུག་ལ་སྡུག་པའི་ཆ་དེའང་ཤེས་འགོ་ཡི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་འདི་ལ་མི་འབུམ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེས་དངོས་གནས་དང་གནས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་ཚབ་མཚོན་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད། ཐུབ་རྒྱུའི་གཞི་ར་དེ་ང་ཚོས་གང་ཞིག་ནས་འཛིན་དགོས་པ་རེད།
ང་རང་ཚོས་རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་ལས་འགུལ་རབས་དང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་གི་ཡོད་པ་རེད། འབོད་སྐུལ་ཡང་མང་
པོ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀང་དོན་དམ་གི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་ལ་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ནས་བོད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཐུན་སིལ་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་ཚོས་དོན་དམ་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་བོད་རྒྱའི་འབེལ་ཐག་ཉེ་རུ་འགོ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ག་ཚོད་བྱུང་སོང་། དེའི་གདེང་ཚོད་དེ་ག་ཚོད་ཙམ་ཡོད་དམ་ཞེས་དེ་གཅིག་ལབ་འདོད་བྱུང་སོང་།

83

བོད་ནས་མ་བསེབས་སྔོན་ནས་བལྟ་མྱོང་། བོད་ནས་བསེབས་ཚར་བའི་རེས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ས་ཞིག་ལ་
༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བཞག་པའི་མ་འོངས་བོད་མིའི་ཆབ་སིད་ལམ་སྟོན་དང་ར་ཁིམས་སྙིང་བསྡུས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ང་ཚོའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་རང་བཞིན་གི་ཕིར་འཐེན་ཞེས་པ་དེའི་ནང་ལ་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་བཤད་བཞག་པའི་ར་དོན་ཞིག་ལ། བོད་ཀི་གནད་དོན་མཐར་ཐུག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་ལག་པར་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེར་ཕལ་ཆེར་གཞུང་འབེལ་གི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་བཏང་བ་ཞིག་ངས་ཅི་ཡང་གོ་མ་སོང་། ངས་བལྟས་ན་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལས་འགུལ་སེལ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་དགོས་ཀི་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཀི་ཐད་ལ་རེ་རེ་བཞིན་བཤད་པ་ཡིན་ན་བཤད་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་དེ། ང་ཚོ་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་གསར་འགྱུར་རང་རང་བསྐྱོར་བསྡད་ན་དེ་དེ་ཙམ་གི་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ངས་བལྟས་ན་ང་ཚོས་ལས་འགུལ་དེ་ཁ་ཕོགས་གཅིག་གི་སང་ལ་སེལ་ནས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་ལྟ་གང་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། བོད་ནང་གི་མིས་འདོད་པ་དེ་ཁེངས་ཐག་ཆོད་བསྡད་ཡོད། འགིག་བསྡད་ཡོད། ཁོ་རང་ཚོ་ཏག་ཏག་བྱུང་བསྡད་ཡོད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་རྒྱལ་སིའི་ཟུར་དཔང་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་ལ་མང་མོས་འོས་བསྡུའི་ཐོག་ནས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་འདོད་པ་ག་རེ་འདུག དེ་ལྟ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་ལས་འགུལ་གཅིག་རང་གི་ཁ་ཕོགས་དེའི་སང་ནས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ལ་འདོད་པ་ག་རེ་འདུག ང་ཚོས་དེ་རང་གི་སང་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་དེ་འདའི་རིགས་རྒྱལ་སིའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀི་སང་ནས་རང་དབང་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ཐབས་ཤེས་གནང་ཐུབ་ན་དེ་གནད་འགག་ཆེ་ས་མ་རེད་དམ་བསམ་སོང་། དེའི་སང་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་ན་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་མང་པོ་ཞིག་བྱས་བསྡད་པ་ཡིན་ནའང་བཤད་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་ཁ་ཕོགས་གཅིག་རང་གི་སང་ནས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་གདེང་ཚོད་འདི་འད་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་སྐད་ཆ་དེ་ལ་སོབས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། ང་ཚོ་མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀི་ལྟ་རོག་གི་འོག་ལ་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་འད། གང་འད་ཞིག་གི་འོག་ལ་དགོས་ཀི་ཡོད་ཀང་། བོད་ནང་གི་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་སང་ལ་མངོན་འདོད་ག་རེ་ཡོད་པ་དེའི་སང་ལ་མང་མོས་འོས་བསྡུ་ཞིག་སོད་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཅིག་སེབས་བསྡད་འདུག ར་རམ་ས་ལར་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་ང་ཚོས་དེའི་སང་ལ་འབད་དགོས་ས་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་ཚབ་མཚོན་ཡིན་མིན་དང་། ང་ཚོ་ཁོང་ཚོའི་ཚབ་མཚོན་ཡིན་མིན་དེའང་ང་ཚོས་ ཤེས་ཐུབ་ཀི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གི་སང་ལ་སེབས་ཡོད་པ་རེད་བསམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་འདུག དེ་མ་གཏོགས་པའི་ང་རང་ཚོ་འདིར་མི་འབུམ་གཅིག་གིས་གཞིས་ལུས་ཀི་ཚབ་མཚོན་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་ཟེར་ན། ལྟ་གྲུབ་དང་གཞུང་ལུགས་ཀི་སང་ནས་འགེལ་བཤད་མང་པོ་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་དེ། དོན་དངོས་པོའི་ཐོག་ལ་ཇི་ཙམ་ཞིག་མཚོན་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ང་རང་ཚོ་ལའང་གདེང་ཚོད་ཅིག་རག་དགོས་ཀི་རེད་ཅེས་ངས་དེ་འད་ཞིག་དན་གི་འདུགངས་འདི་བཤད་རྒྱུར་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡོད་ཅེ་ན། ང་ཚོས་སྙན་པོ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཀི་ཡོད་པ་
རེད། ང་སྙན་པོ་བཤད་ཤེས་མཁན་ཞིག་ར་བ་ཉིད་ནས་མིན་ཡང་། ར་རམ་ས་ལར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། སྙན་པོ་བཤད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་དེང་སང་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། གནས་སྟངས་དེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་

84

ལ་བལྟ་ཡོང་དུས། གོང་དུ་ར་རམ་ས་ལ་དང་སི་ཡོངས་ཀི་ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀང་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་ཆགས་འདུག་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པ་རེད་བསམ་གི་འདུགད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལངས་ཕོགས་ལ་རོད་པ་རྒྱག་གི་འདུག དེ་དཔེ་མི་སིད་པའི་ནོར་འཁྲུལ་རེད།
དེ་ལས་སྡུག་ཙམ་ཁྱོན་ནས་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀང་ངས་བསམ་བློ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་ཡོང་དུས། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ལངས་ཕོགས་ཀི་རོད་པ་རྒྱག་མཁན་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ཡག་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་ངས་དེ་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་ཆར་ཆབ་སིད་ཀི་ལངས་ཕོགས་ཐོག་ལ་རོད་པ་བརྒྱབ་ནའང་བོད་རང་བཙན་སར་གསོ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དང་། དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་ར་ཁིམས་ཀི་སོམ་གཞིའི་འོག་ལ་བསྡད་ཀི་ཡིན་ཞེས་པའི་ལངས་ཕོགས་འདི་གཉིས་བོད་མི་རིགས་ཀི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་གནད་འགག་རེད། ལངས་ཕོགས་འཛིན་མཁན་མི་འད་བ་མི་འད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས། ཆ་ཚང་གི་ནང་ལ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དག་གི་ཆེད་དུ་བཤད་མཁན་ཡོད་སིད་ཀི་རེད་ཀང་། གང་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བལྟས་ན་འདི་ར་དོན་གི་ཆེད་དུ་བཤད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ར་དོན་གི་ཐོག་ལ་བཤད་ཀི་ཡོད་ནའང་འདིའི་སང་ལ་རོད་པ་ཡོང་གི་རེད། མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོའི་ཚོར་བ་དང་དེ་དག་གི་སང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ར་རམ་ས་ལ་དང་སི་ཡོངས་ཀི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་ལ་བལྟས་ན། མ་འོངས་པར་ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ཞིག་གི་རེས་ལ་འདི་ཡི་རོད་པ་འདི་ཡོང་ས་མ་རེད་བསམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཡོང་གི་འདུག གང་ལ་ཞེ་ན་རང་བཞིན་གིས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཆོ་མི་འདུག་ཅེས་སོ་སོའི་ལྟོ་གོས་ཀི་ཆེད་དུ་འགོ་སྡོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུག ང་རང་རང་གི་ངོ་ཤེས་པའི་ནང་ལ་གནས་སྟངས་རྒྱུས་ལོན་ཐོག་ནས་འགོ་མཁན་ཧ་ཅང་གིས་མང་པོ་བྱུང་སོང་། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོར་ལངས་ཕོགས་ལ་རོད་པ་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ར་དོན་གི་གནས་སྟངས་དེ་ཤི་མེད་པའི་རགས་རེད་འདུག་ཅེས་ང་རང་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་དན་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔའི་ནང་ལ་ང་ཚོར་འདི་ལྟ་བུའི་རོད་པ་ཡང་ཡོང་མི་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ཡོང་སིད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ཡིན་དུས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ལ་འདོད་པ་ཅི་འད་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཤེས་རོག་ཐུབ་རྒྱུར་རྒྱལ་སིའི་བརྒྱུད་ལམ་གི་ཐོག་ནས་བེད་སོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནད་འགག་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་པ་གང་འདུག བྱས་ཙང་དེ་གནད་འགག་གཙོ་བོ་ཞིག་ལ་འཛིན་ནས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་གདུང་སེམས་གང་རེད་འདུག རེ་བ་ཅི་རེད་འདུག མངོན་འདོད་ག་རེ་རེད་འདུག་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གཅིག་ལྟ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ལ་ཁེལ་འདུག དེ་མ་གཏོགས་པའི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་སྐད་ཆ་རིག་པོ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཆོག་གི་རེད། སེམས་ལ་དན་གི་རེད། དན་ཚད་དེ་མར་བཤད་ནའང་འགིག་གི་རེད། བོད་པ་འདི་སེམས་ལ་ག་རེ་དན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་རྒྱུ་དེའི་སྐོར་ལ་བཤད་མཁན་རང་རང་རེད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སྐད་ཆ་དེ་འད་བཤད་ཆོག་གི་རེད་ཀང་དོན་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་གང་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ནས་གཅིག་བལྟས་ན། གནད་འགག་ཆེ་ས་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་དང་རེ་བ་གང་ཡོད་མེད་ཅིག་ལྟ་ཨེ་ཐུབ་ལྟ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་རེད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།

85

རྒྱ་ནག་གིས་དེ་རིང་ཁ་སང་རྒྱལ་སིའི་སྡིངས་ཆའི་སང་ལ་དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་བྱེད་ནས་འགོ་གི་ཡིན་ཟེར་གི་ཡོད་པ་
རེད། དེ་འད་ཡིན་ན་ལོ་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་གོང་ནས་ཨིན་ལན་གི་ཁོངས་ནས་སི་ཁོཌ་ལནཌ་ Scotland ལ་མང་མོས་འོས་བསྡུའི་ཐོག་ནས་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་ཁོང་ཚོས་བསྟན་སོང་། གལ་ཏེ་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་ཆགས་ན། ཉི་མ་དེ་ནས་ང་ཚོར་ཡང་མང་པོ་བཤད་ཡོང་རྒྱུ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་དང་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཞེས་ལབ་བསྡད་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཅི་ཡང་མི་འདུག ཁ་སང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀི་གསུང་གནང་སོང་། གཞན་ཁ་སང་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་འདི་ང་ཚོའི་མ་ར་རེད་ཅེས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གསུངས་གནང་སོང་། སིར་བཏང་ང་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན་ཉན་ཤེས་མི་ཤེས་མཁན་གི་རྒྱུ་མཚན་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་དེ་སྙན་པོ་ཞིག་ཚོར་མ་སོང་། སིར་བཏང་ང་རང་གི་གོ་སྟངས་བྱས་ན་མ་ར་ཟེར་བ་དེ་ཚོང་གི་ཚིག་ཅིག་རེད། བྱས་ཙང་དེང་སང་ཚིག་དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་ལེན་མཁན་མང་པོ་འདུག ང་རང་ཚོ་ར་རམ་ས་ལ་དེ་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མ་ར་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བརི་ཡི་འདུག་བསམ་པའི་ཚོར་སྣང་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ངས་ད་ག་ཙམ་སྐད་ཆ་འདི་སྐོར་བ་རྒྱབ་ནས་བཤད་བཞག་པ་དེ་འད་ར་བ་ཉིད་ནས་མིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བ་ཡོད་མཁན་གང་ལ་གང་འཚམ་མཐོང་རྒྱུ་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོས་མ་ར་རེད་ཅེས་བཤད་བསྡད་ན་ཕན་ཐོགས་གང་འད་ཞིག་ཡོད་མེད་ངའི་སེམས་ལ་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་བསམ་བློ་ག་རེ་རེད་འདུག རེ་བ་ག་རེ་རེད་འདུག ང་ཚོས་གནས་སྟངས་འདིའི་ཐོག་ནས་ང་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་ཡིན། ང་སིད་སྐྱོང་ཡིན། ང་བཀའ་བློན་ཡིན་ཟེར་ནས་བསྡད་པ་རེད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་ས་གནས་འགའ་ཤས་ལ་འགོ་དུས་དེ་འད་བྱུང་མྱོང་། ང་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་ཅི་ཡང་མེད། ང་རང་ཚོ་གནས་སྟངས་འདི་འད་ཞིག་ལ་བསྡད་བསྡད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ང་རང་ཚོ། ང་རང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་གི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་རོ་ལ་རེ་མོ་རེད་ནས་འདི་གཡག་ཡིན། འདི་ལུག་ཡིན་ཞེས་རེ་མོ་རེད་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་པས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གིས་ང་རང་ཚོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ང་རང་ཚོས་ཤེས་ཀི་རེད། མིའི་ལུང་པར་སྐྱབས་བཅོལ་ནས་སྡོད་མཁན་ཞིག་རེད། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཞིག་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོའི་གནས་སྟངས་འགའ་ཤས་ཀི་ཐོག་ལ་རོད་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་རེད། སི་ཚོགས་ཀི་སྟེང་ལ་རོད་པ་ཏོག་ཙམ་ཏོག་ཙམ་དེ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཡིན་པ་རེད། འཇིག་རེན་པའི་སི་ཚོགས་ཤིག་རེད་ལ་ལྷག་པར་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་གི་ང་ཚོར་མང་གཙོ་གསོལ་རས་གནང་བཞག་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་བསམ་ཚུལ་མ་མཐུན་པ་ཡོང་ན་བཤད་ཀི་རེད། བཤད་ས་ཡོང་གི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་བསམ་གི་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ར་དོན་གི་འགག་ལ་ཐུག་དུས་ང་ཚོས་ད་དུང་མུ་མཐུད་ནས་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་བསྡད་ན་ཕན་ཐོགས་ག་པར་ཞིག་སེབས་སོང་། ང་ཚོས་རོག་སིལ་ནས་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་ཤག་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ནའང་འད། གོས་ཚོགས་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ནའང་རེད། གང་ལྟར་སུ་ཞིག་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ནའང་ངས་བལྟས་ན་རྒྱལ་སིའི་རོག་ཞིབ་བམ་སྟངས་འཛིན་གི་འོག་ནས་བོད་ནང་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀི་གནས་བབ་ཞིག་གི་སང་ལ་འགོ་ཨེ་ཐུབ་ལྟ་དགོས་ས་རེད། དེའི་རེས་ནས་དེའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མ་གོད་པ་ཡིན་ནའང་། གལ་སིད་དེ་བྱ་མ་བཅུག་པ་ཡིན་ནའང་། དེའི་ཉི་མ་དེའང་ང་རང་ཚོར་ཆབ་སིད་ཀི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་རེད་བསམ་གི་འདུག བྱས་ཙང་གནས་སྟངས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་བསམ་བློ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་གཏོང་

86

དགོས་ས་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོས་སྟོང་པ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཀང་དོན་གི་འབབ་ས་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་འདའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་སོང་། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཞིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།
དེ་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོར་འགེལ་བཤད་རྒྱག་པའི་སྐབས་སུ་འགའ་ཤས་ནས་ཡིན་ཤག་ཤག་བྱེད་ནས་
མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུང་གི་འདུག སིར་བཏང་ནས་ངས་ནམ་རྒྱུན་མིང་དེ་ཚོ་གསལ་པོ་ཞིག་ལབ་ཀི་མེད་དེ། གསེར་ར་བླ་རུང་སར་གི་བཙུན་མ་དེ་འད་ལ་འཁབ་སྟོན་བྱེད་བཅུག་འདུག་ཞེས་ཁ་སང་གཅིག་གིས་གསུངས་གནང་སོང་། དེ་དངོས་གནས་དེ་འད་རེད་དམ། མགོ་ཆ་ཚང་འཚོས་ནས་གསུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུ་མཚན་གང་ལ་ཞེ་ན་སིར་བཏང་གིས་གཞུང་འབེལ་གི་སྡིངས་ཆ་དང་བརྒྱུད་ལམ་གི་སང་ལ་དེ་བེད་སོད་བཏང་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་རྒྱུན་ངས་ཡིད་ཆེས་བློ་གཏད་བྱེད་སའི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཚོའི་ནང་བེད་སོད་བཏང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་བདེན་པ་མ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ཡིན་དུས་གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་ལ་འགན་ཁུར་ནས་བཤད་མཁན་ཚོས་རྫུན་གི་རིགས་དེ་བཤད་ཉན་གི་མ་རེད། སྐད་ཆ་ལ་རོག་ཞིབ་ཅིག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་མ་རེད།
གཞུང་གི་བརྒྱུད་ལམ་ནང་དུའང་བེད་སོད་བཏང་སོང་ལ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱུད་ལམ་ནང་དུའང་བེད་སོད་བཏང་སོང་
ཡང་དེ་དེ་ལྟར་རེད་མི་འདུག ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་རྒྱུར་ང་ལ་འདོད་པ་མེད། སིར་བཏང་གནས་སྟངས་འདི་འད་རེད། དེ་ནས་ང་ཚོའི་གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་སང་ལ་ད་ལྟ་མི་གཅིག་གིས་བྱེད་སྟངས་ཀི་སྐོར་ལ་བཤད་
སོང་། དེའི་སྐོར་ལ་གཅིག་བཤད་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། སིར་བཏང་གིས་ར་བའི་ང་རང་ཚོའི་སྨྲ་བརོད་རང་དབང་རེད། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གང་དན་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་གནས་ལུགས་མེད་པ་ཚང་མ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། དེ་མི་སོ་སོ་སོ་སོར་འགན་འཁུར་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐད་ཆ་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ད་རེས་ངས་བཤད་རྒྱུ་གཙོ་བོ་འདི་བཀའ་ཤག་ལ་དི་བ་ཞིག་བཏང་རྒྱུ་ཡིན། སིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་དི་བ་ཞིག་འདོན་རྒྱུ་ཡིན། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་གོས་ཚོགས་ར་བ་དེའི་ནང་ལ་གེང་སོང་ཆེ་ཤོས་བྱེད་སའི་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་མི་དགོས་མཁན་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རེད་ཅེས་རོག་རོག་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེ་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱས་པའི་གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་ལ་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་། ང་ཚོ་བོད་ཡིག་ཐེབས་ཆགས་ཀློག་ཤེས་མཁན་འདི་ཚོས་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཁོ་རང་གིས་རོམ་གི་འགོ་བརོད་དེ་ལ་ག་རེ་བིས་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན་ན། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་དེ་ཁྱེད་རེད་ཅེས་བིས་འདུག དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་ཤུགས་སུ་ག་རེ་ཡོད་མེད་དེ་ང་ཚོས་རོགས་ཐུབ་དང་མི་ཐུབ་དེ་གནས་སྟངས་ཁ་ཁ་རེད། ཡིན་ནའང་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ང་ཚོ་བོད་པའི་ཆབ་སིད་གནས་བབ་ཀི་ཉིན་མོ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེའི་ནང་ལ་ཆབ་སིད་ཀི་དབུ་འཁིད་མཐོ་ཤོས་དེས་ད་ག་རང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་སོང་། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་ཁིམས་ལུགས་ཀི་སོབ་སོང་གནང་། དེ་ག་ནང་བཞིན་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདི་ཡང་ཁིམས་ཀི་དབང་བསྒྱུར་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་དེའི་ཤུགས་ལ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་དེ་མ་རེད་ཅེས་པ་དེ་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་ཁུངས་བསྐྱེལ་ཐུབ་པའི་དཔང་རགས་ཅིག་ཏན་ཏན་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ང་དེར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀི་ཡོད། དེ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གངས་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་དེ་མ་རེད་ཅེས་སུས་ལབ་པ་ཡིན་ནའང་། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་ལབ་ཀི་ཡོད་ནའང་

87

རེད། མི་གཞན་དག་སུས་ཀང་ལབ་ཀི་ཡོད་ནའང་ང་ཨང་དང་པོར་ངོ་རོལ་བྱ་རུ་འགོ་ཆོག དེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་ཀིས་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་ལ་བློ་ཡིད་དྭངས་བའི་དཔང་རགས་ཤིག་ཁིམས་ཐོག་ནས་དེ་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་རེད་ཅེས་པའི་ཁུངས་བསྐྱེལ་ར་སོད་ཅིག་གནང་དགོས་ཀི་འདུག རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། སི་ཚོགས་ནང་ལ་འད་མི་འད་ལབ་མཁན་འདུག ད་ལམ་དེ་ཚོར་ཡང་འད་མི་འད་བཤད་མཁན་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་ངས་དེ་རེད་དང་མ་རེད་ཅི་ཡང་ལབ་ཀི་མེད། ཡིན་ནའང་ང་ལ་ག་རེ་དགོས་པ་རེད་ཅེ་ན། ང་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་བསེབས་པར་བྱས་པའི་འདི་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་རེད་འདུག དངོས་གནས་ཁིམས་ཐོག་ནས་འདི་ལྟར་རེད་འདུག་ཅེས་འདིར་ང་ཚོར་ཁིམས་ཀི་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག གནད་འགག་འདི་ཚོ་མ་འོངས་པར་ཁུངས་བསྐྱེལ་ར་སོད་བྱ་དགོས་ན། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཁ་སང་ཁས་ཉིན་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་བཤད་རྒྱུའི་འདོད་པ་མེད། ཡིན་ནའང་མཐའ་མ་ང་ཚོ་ཁིམས་ཀིས་སྐྱོང་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ནང་ལ་བསྡད་ཡོད་ན། ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་ཁུངས་བསྐྱེལ་ཐུབ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་དགོས་ཀི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་དངོས་གནས་དགོས་ཀི་འདུགའདི་ངས་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་ལ་ཆེད་དུ་དི་བ་བཏང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞུས་ན། ཕི་ལོག་ལ་འད་མི་
འད་བཤད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུག ང་དེ་ཚོར་དང་པོ་ཞུས་ན་དོ་སྣང་ཅི་ཡང་བྱེད་ཀི་མེད། འགའ་ཤས་འད་མི་འད་དེ་འད་ཡོད་པ་རེད། མིང་འད་མི་འད་དེ་འད་ཁྱེར། སྐབས་རེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ལ་འགོ། བོད་ནང་ལ་འགོ། དེ་ནས་ཡང་ར་བ་འདི་ཚོའི་ནང་ལ་རིག་པོ་བཤད་བསྡད་མཁན་དེ་འད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་སྐད་ཆ་ལ་ངས་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་བྱེད་ཀི་མེད། ཡིན་ནའང་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་གསུངས་ཡོང་བ་དེ་ཚོར་གནད་འགག་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་ཀི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་ཁུངས་བསྐྱེལ་ཐུབ་སོང་ན། ང་ཚོ་ཡིན་ནའང་གང་ལྟར་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་དེ་ཁྱོད་རེད་ལབ་དུས། ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་དེ་ཁྱོད་མ་རེད་ཅེས་པའི་དཔང་རགས་འདི་འདུག་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།
ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཀང་གཅིག་བཤད་སོང་། ཁོས་དེ་འད་ལབ་ཀི་མེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། སིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་བོད་
པའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་བྱས་ན། ས་ནི་བརོད་འདོད་རེས་འབང་ཕིར་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཁོས་འདི་ལྟར་བཤད་སོང་། ཡིན་ནའང་ཁོས་འདི་ལྟར་བཤད་ཡོད་ནའང་ད་དུང་དེའི་རྒྱབ་ལོངས་ལ་ང་ཚོའི་ཁིམས་ཐོག་ནས་ཁུངས་སྐྱེལ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་ཀི་རེད་བསམ་གི་ཡོད། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེའི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་ར་སོད་གཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་དོན་དག་གཅིག་ཡིན།
དོན་དག་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་ད་ལྟའི་ཡན་ཆད་ལ་མང་པོ་ཞིག་བིས་སོང་ལ་མང་པོ་ཞིག་གནང་སོང་། སི་ཚོགས་
ཀི་ནང་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་ལས་བཀའ་ཤག་དང་དེ་འད་ལབ་མེད། ཡིན་ནའང་བིས་པ་དེ་དག་གི་ཀུན་སོང་ལ་ངར་ཅི་ཡང་དོགས་པ་བྱ་རྒྱུའི་འདོད་པ་མེད། འོན་ཀང་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་འདོད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དང་མ་རེད། དེ་ཡང་གཅིག་ཤེས་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་གཞི་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་ཨེ་ཡོད་ན། ངས་བལྟས་ན་དེ་ལྟར་ཆགས་ཡོད་ཀི་རེད་ར་བ་ཉིད་ནས་བསམ་གི་མི་འདུག་ཀང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་དང་དགོངས་གཞི་གསུང་བསྡད་དུས་དེ་འད་ཞིག་ཡོད་ཡིན་གི་རེད་པ། དེ་ཡང་ར་བ་འདིའི་ནང་ནས་གསལ་པོ་ཞིག་ཤེས་རྒྱུའི་

88

འདོད་པ་བྱུང་སོང་། ང་ཚོའི་གས་འདིས་ད་ལྟའི་ཆར་འདི་ངས་ལངས་ཕོགས་ཤིག་གི་སྐད་ཆ་ར་བ་ཉིད་ནས་མིན། ཡིན་ནའང་གནད་འགག་འདི་འད་ཞིག་ཁ་སྔོན་ཕི་ཟླ་ ༩ པའི་གོས་ཚོགས་ཀི་སྐབས་ལ་དེ་དུས་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ནང་གི་ད་རྒྱ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་མིང་ཡོད་མེད་ཀི་ཐོག་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་གི་མི་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད། ཡང་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་གེང་སོང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་ད་ལྟ་དེའི་རེས་སུ་ག་ཚོད་ཅིག་བྱུང་སོང་། བྱས་ཙང་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆའི་སང་ལ་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་རྒྱབ་ལོངས་ཀི་ཁེ་ཕན་ཡོད་མཁན། རྒྱབ་ལོངས་ཀི་བེད་སོད་བཏང་མཁན་ཡིན་པ་ཡིན་ན། བེད་སོད་བཏང་ཡང་བཏང་གི་རེད། དེ་ཚོར་ཐེ་ཚོམ་ཁྱོན་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་ནམ་རྒྱུན་ནས་ལབ་ཀི་ཡོད། སྔོན་མ་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་གཞུང་འབེལ་གི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དཔེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞག་ཡོང་དུས་ངས་གང་བསམ་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ད་ཁོང་ཚོས་རྒྱ་མིའི་དངུལ་ལེན་གི་རེད། ཁེ་ཕན་ཟ་ཡི་རེད་ཅེས་ང་ཚོས་བཤད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གལ་སིད་ཁོང་ཚོ་དེ་ལེན་དགོས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ལ་སད་ལོ་བའི་ལག་འཁྱེར་འད་དེ་སོད་ཚར་འདུག་གཱ་བསམ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལ་མི་འདི་ཚོ་འདི་ཚོ་རེད་ཅེས་ལབ་དུས། ཁྱོད་ཚོ་འགིག་བསྡད་འདུག་ཅེས་སོད་མཁན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཡིན་ནའང་འགིག་འདུག ཁྱོད་ཚོ་སད་ལོ་ས་དེ་རེད་བསྡད་འདུག་ཅེས་པའི་ལག་ཁྱེར་དང་དཔང་རགས་ཀི་བཟོ་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་ཡོད།
བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་སྡིངས་ཆ་འདི་ཚོའི་སང་ནས་མང་ཙམ་མང་ཙམ་བཤད་ན། ཕི་ཟླ་དགུ་པའི་གོས་ཚོགས་དེའི་
ནང་ལ་འདི་ལས་སྡབ་གཅིག་གིས་མང་དུ་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་སིད་པ་རེད། ཁ་སང་སྔོན་མ་དང་ད་ལྟ་གཉིས་བར་དུ་ག་ཚོད་བྱུང་སོང་། ང་ཚོ་ཚང་མས་མཁྱེན་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ཁ་ཤས་ཀི་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པ་དེ་འད་འགའ་ཤས་ཀིས་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང་། ཡིན་ནའང་དེའི་ནང་ལ་མིང་ཡོད་པ་འགའ་ཤས་ཡོང་ནས་ང་འདིར་སེབས་བསྡད་ཡོད་དཱ་ཞེས་རྒྱ་གགས་བོད་གགས་བྱས་སོང་། ཅི་ཡང་བྱས་མ་སོང་། ཕལ་ཆེར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ཡིན་ས་མ་རེད། བྱེད་ཉེན་གི་ཡང་མ་རེད། ངས་ཁ་སང་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་གཅིག་བཤད་མྱོང་། གཙང་མ་བཟོས་ན་སྔོན་མ་བཟོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་བཟོ་ཉེན་གི་མ་རེད། ངས་ང་རང་གི་གནད་འགག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་བཤད་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཕི་ལོག་ནས་དི་བ་འདོན་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ཀིས་དེ་ཅི་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་དིས་སོང། ཡིན་ནའང་ངས་དེར་འགེལ་བཤད་རྒྱག་དགོས་བྱུང་མ་སོང་། ཕིས་སུ་གསལ་པོ་མང་པོ་ཆགས་སོང་། བྱས་ཙང་ཁ་སང་ཚང་མས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སང་ལ་གཅིག་བཤད་སོང་། ཚང་མ་འཚེ་མེད་ཞི་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། གཙང་མ་མང་པོ་བཟོས་པ་རེད། ཤི་བསྡད་པ་འགའ་ང་རང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནང་ལའང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། བལ་ཡུལ་ལའང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ངས་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་མིང་དཔེ་མཚོན་བགང་དགོས་ཀི་མི་འདུག བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེའི་རིགས་དེས་ང་རང་ཚོའི་ཆབ་སིད་པ་གནས་སྟངས་དང་། བསམ་བློ་དང་ལྟ་གྲུབ། ལྷག་པར་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་མཚན་ཤས་ཆགས་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཡོང་སིད་ཀི་རེད་བསམ་ནས་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཚོ་སེམས་འཚབ་རང་གི་ཐོག་ནས་གཅིག་བཤད་པ་ཡིན། ནོར་བ་དེ་འད་ཡོང་སིད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སེམས་ལ་དན་པ་དེ་ཐད་ཀར་བཤད་པ་ཡིན། སུ་ལ་ཡང་དགོངས་སེལ་དང་དགོངས་དག་ཞུ་དགོས་པ་དེ་འད་ཅི་ཡང་མེད། བྱས་ཙང་དེ་ཚོའི་གནད་འགག་དེ་སྐབས་རེ་ང་ཚོས་སྡིངས་ཆ་འདི་བེད་སོད་བཏང་ནས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ། སོ་སོའི་ཁ་གཏད་གཅོག་ས་དེ་མཐོ་རུ་མཐོ་རུ་གཏོང་ཡོང་བའི་

89

གནས་སྟངས་དེ་ཏན་ཏན་ཡོད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་སང་ལ་ཡང་བསམ་འཆར་ཞིག་བཤད་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། སིར་བཏང་གིས་ཞིག་ཕྲ་བཤད་ན་ཧ་ཅང་གི་མང་པོ་འདུགད་དུང་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ལ། ང་ཚོས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་འདོད་པ། གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་འདོད་པ་ཞེས་
ང་ཚོས་བཤད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཆ་ཚང་བཤད་རྒྱུའི་སོབས་པ་མི་འདུག་ཀང་། ད་ལྟའི་དེ་དང་འབེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གཞིས་ལུས་ཀི་ནང་ལ་སྐད་གགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་འགས། དཔེར་ཆ་བཞག་ན་ཆབ་སིད་བཙོན་པ། རོམ་པ་པོ། བཙོན་ཟུར་དེ་འདས་ཁོ་རང་ལ་བྱེད་སྟངས་དེ་འགིག་གི་མེད་པའི་རོམ་ཡིག་འབི་མཁན་རིགས་བྱུང་སོང་། འདི་ཚོ་གཟིགས་ཡོད་ཤག་རེད། ད་དུང་དེས་ཚད་ཀི་མ་རེད། དེ་ང་རང་གི་མཐོང་སར་ལྔ་དྲུག་དྲུག་བདུན་ཞིག་བྱུང་སོང། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོ་ཡང་གཞིས་ལུས་རེད་འདུག དེ་ཡང་སྙན་གགས་ཡོད་པ་དེ་འད། རྒྱ་མིའི་བཙོན་ཁང་ནང་ལ་ཕིན་པ་དེ་འད། ངས་མིང་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་བཤད་ན་ཆོ་མི་འདུག བྱས་ཙང་མ་གཏོགས་དེ་འད་བྱུང་སོང་། ཐེངས་གསུམ། བཞི། ལྔ་དེ་འད་ངས་ཀང་མཐོང་སོང་། དེ་ཡང་བདེན་པ་རེད་འདུག འདི་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་རྫུན་མ་བཟོས་པ་ཨེ་ཡིན་ནམ་བསམ་ནས་ཡང་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཀང་ཏོག་ཙམ་བྱས་པ་ཡིན། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་འདི་ནས་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཡོང་དུས། ང་རང་ཚོའི་ཆབ་སིད་དང་མང་གཙོའི་གནས་སྟངས་ལ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་གོ་བར་ནོར་བ་ཞིག་སོད་སིད་ས་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས། དཔེར་ན་བོད་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀི་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་ར་རམ་ས་ལར་བསྡོམས་བརྒྱབ་ནས་གཅིག་བིས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་སྒྱུ་རལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལབ་མཁན་ཞིག་གིས་ཀང་ར་རམ་ས་ལའི་གནས་བབ་འདི་འད་རེད་ཅེས་གཅིག་བིས་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་སྡིངས་ཆ་ཆེན་པོའི་སང་ལ་འགོ་ཐུབ་མཁན་གི་མི་རེད། དེ་རིགས་རིམ་པས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ན། ངས་ད་གིན་བཤད་པ་ནང་བཞིན། ང་རང་ཚོའི་གནས་སྟངས་ཡག་པ་དེ་ཚོ་ཡང་ཤེས་ཀི་འདུག སྡུག་པ་དེ་ཡང་ཤེས་འགོ་ཡི་འདུག དེ་ངས་སྡུག་པ་རེད་ཟེར་གི་མེད། གང་ལ་ཞུས་ན་ང་ཚོས་ཡག་པོ་རང་རང་ཡིན་ཞེས་པ་ལས་སྡུག་པ་དེ་བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ལ་སས་བཞག་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མ་རེད། ཁོ་རང་ཚོས་ང་ཚོར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ནའང་ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་འདི་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་བྱས་པ། ང་ཚོ་ལ་གལ་སིད་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་དེ་མི་འདུག་བསམ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་ཚོས་གནས་སྟངས་ངོ་མ་དེ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་བྱས་ན་དེ་ཡག་ཤོས་རེད་བསམ་གི་འདུག ང་རང་གིས་ཀང་དེ་ཚོར་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་འགའ་ཤས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་སྐབས་མཚམས་སྐབས་མཚམས་ཀི་གནས་སྟངས་འགེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་འགའ་ཤས་གང་ཟག་སེར་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་དང་། སི་ཚོགས་ནང་ལ་རྣམ་པ་བསྐྲུན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེ་འད་ཞིག་གསུང་བསྡད་མཁན་ཡང་ཡོང་སིད་པ་རེད། ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གང་ཡང་ཞུ་ཕོད་ཀི་མི་འདུག་སྟེ། དེ་འད་ཡིན་དུས་གནད་འགག་དེ་ར་དོན་རང་གི་ཐོག་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་དུས། ར་དོན་གི་སང་ལ་ཁེ་ཕན་ག་རེ་འགོ་ས་རེད་དང་མ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཚང་མས་སིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ངས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་འདི་བཀའ་སོབ་དང་ལམ་སྟོན། ཟབ་སོང་ལ་སོགས་པ་དེ་འད་ར་བ་ཉིད་ནས་ཤེས་མཁན་ཞིག་མ་རེད་པཱ། དེ་ཡིན་དུས་ངས་ཐད་ཀར་བཤད་པ་དེ་ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་རང་ཡིན་ཞེས་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

90

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཚེ་དབང་རིག་འཛིན་ལགས།

སི་འཐུས་ཚེ་དབང་རིག་འཛིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་ལ་སྙིང་ཁོངས་རུས་པའི་གཏིང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཚིག་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ། དེ་སྔར་གོས་ཚོགས་ནང་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། ང་ཚོའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཞུ་ཡི་ཡོད་ན། ལག་ལེན་གི་ཐོག་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་བྱ་རྒྱུ་ཧ་ལས་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། གོས་ཚོགས་ནང་གོས་ཆོད་གཞག་པ་དེའང་འགོ་སྟངས་ཤིག་རེད། དེ་ལ་མ་འགིག་པ་རེད་ཅེས་ར་བ་ནས་ཞུ་ཡི་མེད།
བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སུ་ང་ཚོ་བྱ་བ་རང་ལ་ཞུགས་ནས་གང་འད་བྱེད་དགོས་མིན་ལྟ་རྒྱུ་དེ་
གནད་འགག་ཆེས་ཤོས་རེད་དན་གི་ཡོད། དེ་འད་ཡིན་དུས། ཉེ་ཆར་བཀའ་ཤག་གིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོ་འདིར་བོད་དོན་ལས་འགུལ་གི་ལོ་ཡིན་ཞེས་ནས་གསལ་བསགས་གནང་སོང་། དེ་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བྱང་ཨ་རི་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཉེ་སྔོན་ཕི་ཟླ་ ༡༡ ལ་བྱང་ཨ་རི་བོད་རིགས་སི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༡༥ འཚོགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ ༢༠༡༧ ནང་ལ་བྱང་ཨ་རིའི་སི་འཐུས་གཉིས་ཀིས་སྣེ་ཁིད་དེ་བྱང་ཨ་རི་ལ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སི་མཐུན་ཚོགས་པ་ཚོ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ནས། བྱང་ཨ་རིའི་དོན་ཁང་གི་བཀའ་བསྡུར་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སེལ་རྒྱུ་ཐག་བཅད་བསྡད་ཡོད་ཅེས། སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།
དེ་བཞིན་གོས་ཚོགས་ལ་བཅར་ཏེ་གོགས་ཚོགས་ཚར་ལ་མ་ཚར་བའི་དུས་ཚོད་ཤིག་ལ་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཡིན་ན། ཤར་
རྒྱག་ Washington D.C ལ་ཕིན་ནས་རྒྱལ་སིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གིས་བོད་དོན་ཞུ་གཏུགས་ཀི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཕ་གིར་སེལ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་སོ་སོ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཏེ་ཐད་ཀར་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད། དེ་འད་ཡིན་དུས། ང་རང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་གཅིག་ནས་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་གསར་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་རེ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ཚིག་གིས་འདང་གི་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་བློ་འཚབ་ཅིག་ཡོང་གི་འདུག ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུང་བསྡད་པ་ཡིན་ན། གོས་ཚོགས་ཀི་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་རེད་དན་གི་ཡོད། དེ་འད་ཡིན་དུས། ང་ཚོས་འདི་ནས་མར་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་དངོས་གནས་རང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ནའང་རེད། བོད་ཀི་ར་དོན་ཞེས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ནའང་འད། བོད་དོན་གི་ཆེད་ལས་ཀ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ལྟ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ལས་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་དན་གི་ཡོད། དེའི་ཐད་ལ་དགོངས་འཆར་གསར་པ་གསུང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། བོད་ཀི་ར་དོན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀི་རེད་དན་གི་འདུག དེ་མ་གཏོགས་གནས་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་གསུང་བསྡད་པ་ཡིན་ན། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་དེང་སང་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་མ་མཁྱེན་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་དན་བསྡད་ཀི་ཡོད། ངས་དེ་རིང་གི་གནད་དོན་དེ་དང་འབེལ་ནས་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།

91

དེ་བཞིན་ཆིག་སིལ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་སོ་སོས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཚིག་ཁ་ཤས་ཅིག་ཞུས་ན་
བསམ་བྱུང་། དེང་སང་ད་རྒྱའི་དུས་རབས་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་སི་ཚོགས་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་གནས་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། སོ་སོའི་ངོས་ནས་ས་ཕོགས་གང་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀང་མང་ཚོགས་ལ་སི་ཚོགས་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་གནས་ཚུལ་གང་འད་ཐོན་ཀང་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ལས་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད། སོ་སོའི་འདོད་པ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་དེ་ལ་དགའ་རགས་རྒྱག་རྒྱུ་དང་བཀྲམ་བསྡད་པ་ལས། གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཐང་སྡིངས་སང་ལ་མར་བབ་པའི་སྐབས་སུ་བོད་སི་པའི་ར་དོན་ལ་ཕན་གནོད་གང་ཡིན་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་འདི་བརྒྱུད་ནས་མང་ཚོགས་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ད་རྒྱའི་དུས་རབས་ཡིན་དུས། ད་རྒྱའི་ནང་མི་མང་པོ་ཞིག་རྫུན་མ་ཡོད་པ་དེ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་རྒྱུག་ཁྱི་མང་དག་ཞིག་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་ཚང་མས་ཤེས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ད་རྒྱ་བེད་སོད་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ཚོའི་དམིགས་ཡུ་ལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་སུ་མཉམ་ཞུགས་དང་ཆ་ཤས་ལེན་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་ཚང་མས་འགན་ཁུར་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོའི་དགའ་མི་དགའ་ཕོགས་དང་། ངོ་དགའ་ཕོགས་ཞེན་ཆ་ཚང་སངས་པའི་ཐོག་ནས་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་
ལམ་ཁག་ཏུ་དགའ་རགས་དང་བཀྲམ་རྒྱུ་རིགས་གང་འད་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་དག་བོད་སི་པའི་ར་དོན་ལ་ཕན་གནོད་གང་ཡིན་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཧ་ལས་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག གནད་དོན་དེ་དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། དེ་བཞིན་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་མི་སེར་གཅིག་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གེང་སོང་བྱུང་བསྡད་པ་རེད། དེར་ངས་བསམ་བློ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན། གཅིག་བྱས་ན་གོས་ཚོགས་ཀི་ར་བ་ར་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་ལ་ང་ཚོས་གེང་སོང་བྱས་པ་ཡིན་ན། དོ་བདག་རང་ཉིད་སྐད་གགས་ཆགས་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་བསྡད་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཚོར་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག གཉིས་ནས་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་གནད་དོན་དེ་རིགས་བེད་སོད་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་མདུན་ལམ་བཟོ་རྒྱུ་རེད། སོ་སོར་དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་ཧ་ཅང་ཡོད་མདོག་བསྟན་མཁན་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་བསྡད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས། གནད་དོན་དེ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གང་འད་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་དན་ཏེ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན། ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་སྐད་ཆ་དེ་སེབས་ཚར་བ་རེད། སྐད་ཆ་དེ་སེབས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ལུགས་དང་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་མིང་འབོད་བྱ་རྒྱུའི་འགོ་སྟངས་དེ་གཅིག་བྱས་ན་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཀླུ་མཁར་བྱམས་དང་འབེལ་བའི་གནས་ཚུལ་གི་ཐོག་ལ་ཚང་མས་དགོངས་འཆར་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོས་ཀང་གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་རེ་གཉིས་ཅིག་ཞུས་ན་བསམ་བྱུང་།

ཁོ་རང་གིས་ངོ་དེབ་སང་ལ་བིས་པ་དེ་ཡོངས་གགས་རེད། ངས་འགེལ་བཤད་རྒྱག་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།
དེའི་རེས་ལ་བརན་འཕྲིན་ཞིག་བཟོས་པ་དེས་བརྒྱུད་ནས་དེའི་ནང་ལ་འགེལ་བཤད་ཅིག་བརྒྱགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ཚང་མས་

92

གཟིགས་ཡོད་རྒྱུ་རེད་བསམ་གི་ཡོད། རོམ་ཡིག་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་འགེལ་བཤད་ཅིག་བརྒྱགས་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཁོ་རང་གི་ ༡༡༣ ཞེས་པ་དེས་གནད་འགག་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་མེད་ཀི་འགེལ་བཤད་དེ་བརྒྱགས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁོ་རང་གི་བྱ་སོད་དེ་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་ཡོད། ངོ་རོལ་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཅེ་ན། ངས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕག་རོགས་ཞུ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་རང་ལྷག་གི་རེད་བསམ་པའི་རི་བོང་གནམ་རིབ་ཀི་སེམས་ཁལ་བྱས་ཏེ་ཞུ་ཡི་མེད། ངས་ག་རེ་བྱས་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན་ན། དེ་སྔ་ལོ་གཉིས་གསུམ་གི་གོང་ལ་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་དཔེ་མཚོན་ཞུ་ན། ཨ་རི་རྒྱལ་ས་ Washington D.C ༸གོང་ས་མཆོག་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་བའི་སྐབས། ནེའུ་ཡོག་ New jersey ནས་བོད་མི་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཅིག་༸གོང་ས་མཆོག་ཕེབས་བསུ་ལ་བཅར་བ་རེད། སྐབས་དེར་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་བཀའ་སོབ་ནང་ལ། དོལ་རྒྱལ་འབག་ལ་གོན་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ངོ་རོལ་བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུགས་ཁྱི་དེ་ཚོ་དང་འབེལ་ནས་བཀའ་སོབ་གང་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཁྱེད་རང་ཚོས་བྱེད་བསྡད་པ་ཡ་ང་སྙིང་རེ་གང་ཡང་མེད། ང་ལ་དེའི་ཐད་ལ་སྣང་བ་རྣམ་རོག་གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་སྐད་ཆ་དེ་བཤད་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཕམ་པ་དང་། དགོངས་པ་འཁྲུག་འགོ་བ་དེ་འད་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཁྱོན་ནས་བསམ་གི་མེད།
ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་གིས་བྱ་སོད་དེས་རེན་པས་སི་ཚོགས་ནང་མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད།
དེ་དེ་རིང་གོགས་ཚོགས་འདིའི་ནང་གེང་སོང་བྱུང་བ་དེ་ག་རང་གིས་གསལ་པོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་རང་གིས་སྐད་ཆ་དེས་སི་ཚོགས་ནང་ལ་མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག་འགོ་རྒྱུ་རེད། སི་ཚོགས་ནང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཆིག་སིལ་ལ་དོ་ཕོག་ཡོང་གི་རེད། ཆིག་སིལ་ལ་དོ་ཕོག་བྱུང་ན། འཐབ་རོད་ལ་དོ་ཕོག་འགོ་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་དང་། མ་འོངས་པར་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་མ་ཡོང་ཆེད་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུག ད་ལྟ་གནས་ཚུལ་དེ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུང་མཁན་ཡོད་པ་རེད། ཚིག་དོན་གཉིས་ཐོག་ལ་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ཁིམས་ཀི་ཐོག་ལའང་གསུང་མཁན་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཡར་འཐེན་མར་འཐེན་མང་པོ་བྱེད་ཆོག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་མཐའ་མ་དེར་སོ་སོར་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ཏེ་དི་བ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་དན་གི་འདུག ངས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཁོ་རང་གིས་བཤད་བསྡད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེར་ང་རང་གིས་ངོས་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་མེད། རོམ་ཡིག་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ ༡༡༣ དེ་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་ན། རོམ་ཡིག་དེའི་ནང་ལ་ ༡༡༣ དེ་གནད་འགག་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་མང་ཚོགས་ལ་འགེལ་བཤད་ཅིག་རྒྱག་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་གི་ ༡༥༠།༢༥༠ ལབ་ཆོག་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ལབ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་གནད་དོན་འདི་རིགས་ཀིས་སི་ཚོགས་ནང་མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག་འགོ་ཡི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིགས་དེ་མ་གནང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སིར་བཏང་ནས་སྨྲ་བརོད་རང་དབང་དང་མང་པོ་ཞིག་གསུང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཨིན་ཇིའི་ནང་ལ་ Freedom of movement stops at my front door ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁྱེད་རང་གི་འགོ་འདུག་གི་རང་དབང་དེ་ངའི་སོ་མདུན་ལ་འགག་ཚར་བ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག ང་ལ་འགོ་འདུག་གི་རང་དབང་ཡོད་ཟེར་ནས་མི་གཞན་གི་ནང་ལ་འཛུལ་ཕིན་པ་ཡིན་ན་འགིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་

93

འད་ཡིན་དུས་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་དང་འབེལ་ནས་སོ་སོ་ངོས་ནས་ཞོར་འཕྲོས་ལ་ཚིག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུས་ན་བསམ་བསྡད་ཡོད། ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀི་རང་བཙན་རོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་རང་བཙན་རོད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་རང་བཙན་རོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མི་མང་སྣེ་ཁིད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། མི་མང་སྣེ་ཁིད་པ་ལ་མི་མང་གི་བསམ་བློ་ ཤེས་དགོས་པ། མི་མང་གིས་ཡིད་ཆེས་དང་། མི་མང་གི་བསམ་བློ་ཤེས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེ་དག་ཆ་ཚང་རིས་མེད་རོག་རོལ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་རང་བཙན་རོད་ཀི་ཡོད་ལབ་ན། ངས་དེ་རང་བཙན་རོད་མཁན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་དབུ་མའི་ལམ་དང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་ལ་ཁྱེར་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་བེད་སོད་ལོག་པ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་སི་ཚོགས་ནང་ལ་མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ང་ཚོས་མཁྱེན་གསལ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཚང་མས་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ལས་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་འདུག སོ་སོའི་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་དང་སོ་སོར་རྐུབ་བཀག་རག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སི་ཚོགས་ནང་ལ་མདའ་དཀྲུག་ཕུ་དཀྲུག་བྱེད་བསྡད་ན། ང་ཚོས་འདིར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཅེས་ལབ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། འདི་ཚིག་སྐམ་པོ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་དོན་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁ་ནས་གང་བཤད་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད། ལས་ཀ་གང་བྱེད་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད། མཐའ་མ་བབ་ས་དེར་བོད་སི་པའི་ར་དོན་ལ་ཕན་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ཚང་མས་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པར་འཇགས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་རིང་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་མཐའ་ཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་འདོད་བྱུང། སིར་བཏང་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་མ་ཟིན་ཙམ་ནང་དུ་ང་ཚོའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དེར་རྒྱ་ནག་སིད་དབང་བསེབས་པ་ནས་བཟུང་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་གང་འད་ཞིག་ཆགས་ཡོད་མིན་ང་ཚོ་ཚང་མས་གསལ་པོ་མཁྱེན་གི་ཡོད་པ་རེད།
གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་བཞུགས་མཁན་ཚང་མ་ང་ལས་ལྷག་པའི་གནས་ཚུལ་དེའི་སྟེང་དུ་མཁྱེན་རོགས་ཡོད་པ་
ཤ་སྟག་རེད། བྱས་ཙང་དེའི་ཐོག་ལ་དེ་ཙམ་ཞུ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་གང་ལྟར་ལོ་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་ནང་ལ་ཞེ་ཅིན་ཕིང་གིས་སིད་དབང་འཛིན་པ་ནས་བཟུང་བོད་ནང་དུ་དག་གནོན་དང་དབྱེ་འབྱེད། ཐུབ་ཚོད་ཀི་སིད་བྱུས་དེ་མུ་མཐུད་ནས་ཇི་ཞན་ཇི་སྡུག་ཏུ་ཕིན་པ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མས་གསལ་པོ་མཁྱེན་གི་ཡོད་པ་རེད།

94

བོད་ཀི་བདེན་མཐའ་གསལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་ཚོས་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་མིག་བལྟ་དུས། དེས་འབྱུང་རེན་གཙོ་བོ་
དེ་ང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་མིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་དུས། ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་དུ་བཞུགས་མཁན་གཞིས་ལུས་བོད་མི་ཚོའི་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེས་མུས་ཡིན་པའི་ང་ལ་ཚོར་སྣང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་བཞུགས་མཁན་ལ་མཚོན་ན། བོད་ཀི་བདེན་མཐའ་དང་ཕ་ཡུལ་ལ་ཕིར་ལོག་འགོ་དགོས་
ཡོད་ན། ང་ཚོ་ཚང་མ་ལ་འགན་གཙང་མ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུག ཡིན་ནའང་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་བསྡད་པའི་རིང་ལ་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་གང་ཞིག་བྱ་ཐུབ་མིན་དང་། ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་གང་འད་ཞིག་ཞུ་ཐུབ་མིན་ཐོག་ལ་ཞུ་དུས། བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བོད་དོན་དིལ་བསགས་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་བཞིན་བོད་དོན་ཁྱབ་བསགས་ཡིན་ནའང་རེད། བོད་དོན་སད་དུ་གོ་རོགས་སེལ་ཕོགས་ཀི་ཐད་ལ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོར་ཁུར་བའི་ལས་འགན་དེ་དང་དེ་འད་བ་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་ལས་ཀ་ཇི་ཙམ་བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བོད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གཞིས་ལུས་སྤུན་ཟླ་ཚོའི་ཆེད་དུ་སོག་འབེན་ལ་
བཙུགས་གནང་མཁན་གི་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམ་པས་མིག་དཔེ་ལྟ་ས་ང་ཚོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་ཁོང་ཚོས་དེ་ལྟར་གསུང་དུས་ཏན་ཏན་ང་ཚོར་དམིགས་བསལ་གི་འགན་ཁུར་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་སྙམ།
ཉེ་ཆར་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་ངོས་ནས་ད་ལོ་ ༢༠༡༧ གི་ལོ་འདི་ལས་འགུལ་གི་ལོ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུང་
འཕྲིན་ནང་ལ་ཕེབས་སོང། ལས་འགུལ་གི་ལོ་འདི་ནང་བོད་ནང་དུ་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ལ་གང་ཐུབ་ཀི་གོ་རོགས་སེལ་རྒྱུ་དང། ངོ་སོད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུང་འཕྲིན་ནང་དུ་དེ་ལྟར་ཕེབས་པར་ཧ་ཅང་གི་དགའ་པོ་བྱུང་ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་ཞེས་ཞུ་འདོད་བྱུང།
སིར་བཏང་གི་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཀི་སྐོར་ལ་བཀའ་ཤག་སྐབས་གོང་མ་རྣམས་ཀི་དེའི་སྟེང་དུ་ཕག་ལས་
གནང་ཡོད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་སེབས་པ་ནས་བཟུང་དེའི་ཐོག་ལ་ཕག་ལས་གནང་དང་གནང་མུས་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལོ་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ཆེད་མངགས་མིང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་གི་ལོ་ཞེས་བཏགས་དུས། ངས་བཀའ་ཤག་གི་བོད་ནང་དུ་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ལ་ནུས་པ་དང་གྲུབ་འབས་རྣམས་སྔར་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོར་ཆོད་སེམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་སོང། རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང། ང་རང་སེར་དང་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་གཟིགས་བཞུགས་ཀི་རེད་སྙམ།
ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་དོན་ཁྱབ་བསགས་ཀི་ཐོག་ལ་ཕག་ལས་གནང་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ལ་གྲུབ་འབས་
གང་ཙམ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་པ་དེ་ཞུས་ན་མ་འགིག་པ་ཞིག་མི་འདུག དཔེར་ན་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ལ་ཁྱབ་བསགས་བཏང་ནས་བཙོན་པ་གལ་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཞིག་གོད་དཀྲོལ་ཐོབ་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ངའི་ངོས་ནས་དེ་དང་དེ་འད་བ་རྣམས་ལ་གྲུབ་འབས་ཐོན་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀི་ཡོད། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་བོད་ནང་དུ་བཞུགས་མཁན་གི་མིག་དཔེ་ལྟ་ས་དེ་ང་རང་ཚོ་ཡིན་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མང་པོ་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ཁོང་ཚོས་དེ་ལྟར་གསུངས་བཞུགས་པ་རེད། དེ་བཞིན་མུ་མཐུད་ནས་དེ་ལྟར་གསུང་གི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀི་ཡོད།

95

ཡིན་ནའང་སྐབས་སུ་འབབ་པའི་ད་ལྟའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་དུ་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་སྟེང་ལ་གེང་པ་ཡིན་ན།
གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་དེ་ཙམ་གོ་འཚོས་ཀི་མེད་པ་ཞིག་དང་། གཞན་ཞིག་གི་མགོ་བསྐོར་འོག་ལ་ཚུད་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གོ་ཐོས་བྱུང། དེའི་ཐོག་ལ་བློ་ཕམ་དང་བློ་འཚབ་ཡོང་གི་འདུགསི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་དེང་དུས་ཀི་སོབ་
སོང་གི་གོ་སྐབས་བྱུང། དེ་བཞིན་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་རས་གནང་བའི་སྡིངས་ཆ་དེ་བེད་སོད་བཏང་ནས་སི་ཚོགས་ལ་འཐབ་རོད་ཆེད་དུ་ཞབས་ཕི་ཞུ་སད་དེར་བཅར་ཡོད། བྱས་ཙང་ང་དང་ང་འད་བའི་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་གི་འཐབ་རོད་རང་གི་ཆེད་དུ་གདེང་ཚོད་ཡོད་དུས། གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་གཞན་དབང་ལ་ཚུད་པ་དང་མགོ་མ་འཚོས་པ་མང་པོ་མཐོང་ཡོང་དུས་བློ་འཚབ་སྐྱེས་ཀི་འདུགདགུང་ལོ་བགེས་པོ་རྣམས་ཀི་ང་ཚོར་སོབ་སོང་དང་སོབ་གསོ་གནང་བ་དེར་དེ་ཙམ་གི་གདེང་ཚོད་ཡོད་མིན་ཐོག་ལ་
ཚོར་བ་ཡོང་བཞིན་འདུག དེ་ངས་སྙན་སེང་ཞིག་ཞུས་ན་སྙམ། ཕལ་ཆེར་ངས་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཚབ་བྱས་ནས་བཤད་ཀི་ཡོད་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན་མ་འགིག་པ་ཞིག་མི་འདུག དེ་ཡང་ང་གཞོན་སྐྱེས་ཀི་གལ་རིམ་ནང་དུ་ཚུད་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ན།
དེ་བཞིན་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་གཞོན་སྐྱེས་འགའ་རེ་ཞིག་ལ་མིག་དཔེ་ལྟ་འོས་པ་ནི། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་
ཆེས་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟ་བར་ལ་བློས་གཏོང་རབས་དང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཟིན་པ་དང་། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་གནང་མུས་རེད། དེ་དག་ལ་ཡི་རངས། གུས་བརི། དད་པ་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་ཚང་མས་གསལ་པོ་མཁྱེན་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྟེང་ལ་མང་པོ་བཤད་པ་ཡིན་ན་དད་པའི་ཁུངས་བསྐྱེལ་བྱ་སའི་སྡིངས་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུག ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་མ་གནང་པ་ཡིན་ན། སི་ཚོགས་ནང་དུ་ནག་པོ་བཟོ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་མ་སིད་པ་མ་རེད། བྱས་ཙང་དེའི་ཐོག་ལ་ཁ་གསལ་པོ་ཞིག་བཟོས་ན་སྙམ།
ང་རང་སེར་གཅིག་པུ་ངོས་ནས་མ་ཡིན་པ་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་གི་གནས་སྟངས་བློ་ངོར་ ཤར་བ་དང། དེ་བཞིན་
འགན་འཁུར་བའི་ཐོག་ནས། ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀི་འཐབ་རོད་ཀི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་པའི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ལ་ང་ཚོར་འགན་ཡོད་པ། དེའི་ཐོག་ལ་ཐབས་ལམ་འད་མིན་བླངས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་དགུང་ལོ་བགེས་པ་ཚོའི་ངོས་ནས་ཏོག་ཙམ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་གནང་རོགས་གནང། དེའི་ཐོག་ལ་མགོ་མ་འཚོས་པ། མ་ཤེས་པ། ལྐུགས་པ་ལྟ་བུ་མིན་ཞེས་ཞུ་ཆོག་པ་བགིས།
དེ་ལས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ངས་གང་ཞུ་འདོད་བྱུང་ལབ་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་དེ་ཡང་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་
བཞུགས་མཁན་གི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་སོ་སོའི་དག་བོ་ངོ་ཤེས་ཀི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་ཆོག་པ་བགིས། ཁ་གཏད་གཅོག་ས་སུ་ཡིན་མིན་ངོ་ཤེས་པ། གསལ་བཤད་དེ་གོས་ཚོགས་ར་བ་གཅིག་པུའི་ནང་དུ་མ་ཡིན་པར་བརན་འཕྲིན་བརྒྱུད་ནས་ཕི་ཕོགས་ཚང་མར་ཞུ་འདོད་བྱུང།
ང་ཚོའི་ངོས་ནས་དེ་དག་མཁྱེན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག དེར་ཡོང་ནས་གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་བསྟོད་བསྔགས་
བྱས་པ་དང། ང་ཚོར་གདེང་ཚོད་ཡོད་པ། རན་པ་ཚོའི་སོབ་གསོ་མི་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་ཡི་མེད། རན་པ་རྣམས་ཀི་ལམ་སྟོན་

96

དང་སོབ་གསོའི་འོག་ལ་ད་ལྟ་བར་དུ་འགིག་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། མུ་མཐུད་ནས་སོབ་གསོ་དང་ལམ་སྟོན་མིག་དཔེ་ལྟ་འོས་པ་ཞིག་དགོས་འདུག ད་ལྟ་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་ཕི་མིག་ཞིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན། མིག་དཔེ་ལྟ་འོས་པ་ནི་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རེད།
འདི་ངས་ཞུ་དགོས་དོན་ནི་རྣམ་པ་ཚོར་མཐོང་ཆུང་དང། ཁྱད་གསོད་བྱས་པའི་རིགས་ནམ་ཡང་མིན། ཡིན་ནའང་གཞོན་
སྐྱེས་ནང་དུ་བསམ་ཚུལ་གེང་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག སི་ཚོགས་ནང་དུ་དཀྲུག་དཀྲུག་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དུས། དེའི་ཐོག་ལ་ཁག་པོ་བྱུང་གི་འདུག དུས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་ལ་རང་གི་དག་བོ་བརེད་ཀི་ཡོད་མིན་ཐོག་ལ་དངངས་སྐྲག་དང་ཞེད་སྣང་སྐྱེས་ཡོང་གི་འདུག བྱས་ཙང་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གེང་པ་ཡིན།
བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཡོད་པའི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་ལམ་དབུ་མའི་གནས་ལུགས་རྣམས་ལ་མགོ་འཚོས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་
སྐྱོར་གནང་མཁན་ཡོད་པ་དང། དེ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་རང་བཙན་ལྟ་བ་འཁྱེར་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་སུ་ཡིན་རུང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ང་ཚོའི་དབུ་ཁིད་ཡིན་པ་དང་དད་པ། གུས་བརི། རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།
ངས་དེའི་ཐོག་ལ་ཐེངས་མང་ཞུ་དོན་ནི་བོད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཚོའི་བཅངས་པའི་རེ་བ་དེ་དག་མུ་མཐུད་ནས་
གནས་པ་དང་མ་བརླག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། སི་ཚོགས་ནང་དུ་འདོགས་མང་པོ་ཞིག་ཐེབས་པ་དང། སོ་སོའི་དག་བོ་བརེད་པ་དང། བཤད་དགོས་ས་སུ་ཡིན་མིན་རྣམས་བརེད་དུས་སྐབས་རེ་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་དེ་དག་འཕྲད་ཀི་འདུགདེ་ལྟར་ཞུ་དོན་ནི་ཉེ་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་རླུང་འཕྲིན་ཞིག་གི་ནང་ལ་བཅའ་འདི་ཞིག་གནང་བ་རེད། དེའི་
ནང་ལ་ཁོང་གིས་བཀའ་མོལ་གང་དང་གང་གནང་མིན་ཐོག་ལ་མཁྱེན་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བར་ལན་ཞིག་བྱས་པ་རེད། གལ་སིད་དེར་ཞེ་ས་མ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་བུ་གིང་ལ་མགོ་གཡོག་མཁན་ཞིག་རེད་ཅེས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཨིན་ཇིའི་ཐོག་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། deceiver དེ་འད་ཞིག་རེད་ཅེས་ཚིག་དེ་རིགས་བེད་སོད་བཏང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་སུས་བར་ལན་གནང་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདི་ཞུ་ཆོག་པ་བགིས།
རྒྱ་ནག་གུང་ཁན་ཏང་ངམ་ང་ཚོའི་དག་བོ་ལྟེ་བས་སྐད་ཆ་དེ་རིགས་བཤད་ཡོང་དུས། དེར་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ལན་བརྒྱབ་
དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྙམ། སིར་བཏང་བྱས་ན་ང་རང་ཚོའི་ནང་ལོག་དུ་ནང་འཁྲུག་ཞིག་ཡོང་དུས། དེ་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་སོབ་གསོ་གནང་དགོས་པ་རེད། མི་དེ་བཀར་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་དེ་དང་ལྷན་དུ་རང་གི་དག་བོ་ལ་ལན་བརྒྱབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
དེ་ལས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་སོ་སོའི་དག་བོ་ལ་ལན་བརྒྱབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་གསར་འགོད་གསལ་
བསགས་ཤིག་གནང་དགོས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཐོག་ལ་གེང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་བསགས་གཏམ་ཞིག་སེལ་བ་ཡིན་ནའང་དང་པོ་དེ་གནང་དགོས་པ་གལ་ཆེ་ཞིག་ལ་བརི་བཞིན་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང། བོད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམ་པར་རེ་བ་ཞིག་ལ། ང་ཚོར་བཅང་པའི་རེ་བ་དེ་མ་བརླག་པ་ཞིག་དང་།
དེ་བཞིན་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་བཞུགས་མཁན་རྣམས་ལ་རེ་བ་དེ་དག་མ་དོར་བ་ཞིག་གནང་རོགས།

97

༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་ཚོའི་དབུ་ལ་བཞུགས་བཞིན་པ་རེད། བྱས་ཙང་ང་རང་ཚོ་གདེང་ཚོད་ཆེན་པོ་
ཡོད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས། སྐར་མ་གཅིག་གི་ནང་ལ་མཇུག་བསྡོམས་གནང་ཐུབ་པ་ཡོད་ན། གསུང་རོགས་གནང། གལ་སིད་དེ་ལྟར་མ་ཡོང་ན་རེས་ལ་གོ་སྐབས་ཕུལ་ཆོག བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། མུ་མཐུད་ནས་སྐར་མ་གཅིག་གི་ནང་ལ་མཇུག་བསྡོམས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེར་བརེན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་མུ་མཐུད་ནས་འཐབ་རོད་རང་གི་ཆེད་དུ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ཀི་ཡིན། བོད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཁོང་རྣམ་པ་ནང་བཞིན་ང་ཚོས་སོག་འབེན་ལ་བཙུགས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཚོས་ཕག་ལས་གནང་བ་རྣམས་ང་ཚོས་ཤེས་པ་དང། གུས་བརི་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀི་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན། བྱས་ཙང་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་བཞུགས་མཁན་ཚོས་རེ་བ་མ་བརླག་པ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་དེ་ལྟར་འབོད་སྐུལ་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཕག་ཚོད་ ༡༡།༡༥ བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།
ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་ཐུན་གཉིས་པ།
ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་མུ་མཐུད་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞིན་པ་འདི། གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་འགོ་བཞིན་པ་ཡིན། སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལགས།

སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཤོག་གངས་ ༥ ཅན་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་སྔོན་གེང་འདིའི་ནང་། ད་ལྟའི་བོད་ཀི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་དང་། མ་འོངས་མཇུག་སྐྱོང་གི་ཐོག་ལ་གོས་ཆོད་ཀི་བརྒྱུད་ལམ་ནས་ཐབས་ལམ་གང་འད་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཚད་དང་ལྡན་པ་བྱུང་འདུག སོང་ཙང་ཐོག་མ་དེར། ཚོགས་གཙོ་དབུས་པས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལྟར་གནད་དོན་འདི་བོད་ཀི་འཐབ་རོད་དང་འབེལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གིས་བོད་ནང་ཛ་དག་གི་གནད་དོན་ཞིབ་ཕྲ་འཁོད་གནང་འདུག རྒྱལ་སིའི་ནང་ང་རང་ཚོས་ཕག་ལས་གནང་བའི་སྐབས་ལ། བརོད་གཞི་གང་དང་གང་ར་ཆེན་པོ་བརི་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་བརོད་གཞི་རབས་དང་རིམ་པ་འཁོད་གནང་འདུག ཐོག་མ་དེར་བོད་ནང་གི་སྐུ་ལུས་མེ་མཆོད་ཕུལ་མཁན་གི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་དང་། བཙོན་ཁང་ནང་ལ་བཞུགས་གནང་མཁན། མུ་མཐུད་ཕག་ལས་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང།
བཙན་བྱོལ་ནང་གི་སིག་འཛུགས་རེད། དེ་བཞིན་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དང་མི་མང་གིས་དེར་མུ་མཐུད་
ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེན་པོ་རེད་དན་གི་འདུག ལས་འགུལ་གི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་སྔར་བས་ལྷག་པའི་

98

ཤུགས་རྒྱག་དགོས་རྒྱུ་དང་། ཉེ་བའི་ཆར་བོད་དོན་ཁྱབ་སེལ་གི་ཞུ་གཏུགས་ཀི་ལས་འགུལ་དེ་ཧ་ཅང་ ཤུགས་ཆེན་པོ་འགོ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། གོང་དུ་ཕག་སེལ་གཅིག་གིས་གསུངས་གནང་སོང་། ད་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོ་འདི་དམིགས་བསལ་གི་བོད་དོན་ཞུ་གཏུགས་དང་ཁྱབ་སེལ་གི་ལོ་ཞེས་ནས་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་བཀའ་ཤག་གིས་ཐུགས་གཏན་ཁེལ་བ་གཞིར་བཟུང་། ཉེ་བའི་ཆར་མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་དམིགས་བསལ་གི་ཚོགས་ཆུང་ Geneva སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་རེད། དེ་བཞིན་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་རྒྱུན་ཕག་ལས་གནང་སྡོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐུན་མོང་གི་ཐོག་ནས་མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་ལ་ཞུ་གཏུགས་ལས་འགུལ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་སོང་། དེའི་ཐོག་ལ་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་དེ་བཞིན་གིས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་བོད་དོན་ཞུ་གཏུགས་ཀི་ཉིན་མོ་ཞེས་གཞོན་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་ཞུགས་གནང་ནས། རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན་པ་དང་། ཆབ་སིད་ཀི་མཁས་དབང་། ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐུགས་སྣང་དང་མཉམ་རུབ་ཀི་ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་གནང་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་ཚོར་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མུ་མཐུད་ནས་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུག་སྙམ།
སྔོན་མ་ང་ཚོས་ ༢༠༡༢ ལོར་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་སུ་བཀའ་ཤག་ངོས་ནས་ཡིག་ཆ་འགེམས་སེལ་དང་།
དེ་མཉམ་བརན་ཐུང་སྐར་མ་ ༥ ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་དུས་ཚོད་ཡོད་ན་བརན་ཐུང་སྐར་མ་ ༢༥ དེ་འད་ཡང་བསྟན་གནང་སོང་། དེ་འད་ཡིན་དུས། ད་རེས་ལོ་འདིའི་ནང་ལ་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་གཞུང་གི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་ཞུ་གཏུགས་ལས་འགུལ་གནང་གི་ཡོད་དུས། དེ་ག་ནང་བཞིན་སྐུ་ལུས་མེར་མཆོད་དང་། རྒྱ་ནག་གི་མི་འབོར་སོ་བཤུག་བྱེད་རྒྱུ། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ། ཆོས་དད་རང་དབང་། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས། སྡེ་ཚན་སྡེ་ཚན་བྱས་ཏེ་དམིགས་བསལ་གི་ཡིག་ཆ་ཚད་ལྡན་ཞིག་བཟོ་བསྐྲུན་བྱས་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་སྔོན་མ་ཡོད་པའི་བརན་པར་དེའི་སྟེང་དུ་ཨིན་ཇིའི་ནང་ཞུས་པ་ཡིན་ན། update ནམ། གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཁ་སྣོན་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཨིན་ཇིའི་ནང་ཞུས་པ་ཡིན་ན། Information kit དེ་འད་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ལས་ཁུངས་ཁག་ཚང་མར་འགེམས་སེལ་གནང་ཐུབ་པ་དང་། ལས་འགུལ་སེལ་བའི་སྐབས་སུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་སའི་མི་སྣས་བོད་ཀི་གནད་དོན་དེ་ལྟད་མོ་དང་། ཡི་གེ རི་མོ་སོགས་གང་ལ་བལྟས་ཀང་ཤེས་རོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོ་བསྐྲུན་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་བཞིན་ཞུ་གཏུགས་སོགས་ཆབ་སིད་ཀི་ལས་འགུལ་གང་ལའང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་གི་འགོ་
གོན་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་གཏོང་གནང་གི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད་དུས། དེ་དེ་བཞིན་གི་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཆབ་སིད་ལས་འགུལ་ནང་ཡོད་དུས། ཚང་མས་མཉམ་རུབ་བྱས་ཏེ་ལས་དོན་གང་ལའང་ཚགས་ཚུད་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་ག་ནང་བཞིན་ཨ་རི་དང་། ཡུ་རོབ། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡ་བཅས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གཞུང་འབེལ་མི་སྣ་དང་། གཞུང་གི་ངོས་ནས་བོད་དོན་ལ་འཇོག་གནང་མཛད་པའི་གོས་ཆོད་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་འདུག དེ་ཚོར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཉེ་ཆར་འགྱུར་བ་འགོ་བསྡད་པའི་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ང་རང་ཚོ་ལ་འཛིན་པའི་སིད་བྱུས་དེ་ལ་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྟ་ཚུལ་མ་འད་བ་འདུག བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་བོད་པའི་གནད་དོན་འདི་ལ་ཆེ་མཐོང་དམིགས་བསལ་ཕུལ་བའི་ཐོག་ནས། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་སིད་འཛིན་མཇལ་འཕྲད་ཞུ་རྒྱུ་དང། གཞུང་འབེལ་གི་ཚོགས་ཆེན་ཆེན་པོ་རིགས་ལ་མགོན་འབོད་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ལ་ང་ཚོས་བསྔགས་བརོད་དང་། བཀའ་དིན་ཆེ་ཞེས་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།

99

དེ་འད་ཡིན་དུས་མཁས་དབང་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་པའི་གནད་དོན། ཨིན་ཇི་ནང་ཞུས་པ་ཡིན་ན། Tibet card ཞེས་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། རྒྱ་ནག་དང་འབེལ་བ་བྱེད་དུས་འདི་བེད་སོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ནས་རྒྱ་གར་གིས་ལབ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། བེད་སོད་བྱེད་ཀི་འདུག་ཟེར་ནས་ལབ་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བེད་སོད་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་མཁན་ཡང་ཁ་ཤས་འདུག གང་ལྟར་ག་རེ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། གཞུང་འཛིན་པས་བོད་དོན་དང་ལྷག་པར་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འབེལ་བ་བྱེད་པ་དང་། ང་རང་ཚོའི་སིག་འཛུགས་ཀི་མཛད་སོ་ཁག་ལ་མཉམ་ཞུགས་གནང་རྒྱུ་དང་། ཕོགས་མཐའ་ཁག་ལ་ཕེབས་པ་བཅས་ཀིས་རྣམ་འགྱུར་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་མ་ཟད། འབྱུང་འགྱུར་གི་ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་ཆེ་བསྟོད་ཕུལ་རྒྱུའི་ནང་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཁག་དང་། དེ་བཞིན་ར་དབང་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་རྒྱུ་བཅས་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བཟང་སོད་ཀི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་བསྡད་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་སྡིངས་ཆ་འདིས་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བཟང་སོད་ཀི་སིད་བྱུས་ཤིག་གིས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། དུས་རྒྱུན་དུ་ང་ཚོའི་གོས་ཆོད་ནང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་གདན་ཞུ་བྱས་ཏེ་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས། ང་ཚོས་ལྡི་ལི་དང་། མངའ་སྡེ་ཁག་ལ་ཞུ་གཏུགས་དེ་ཕུལ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལན་གཞུང་འཛིན་གི་ངོས་ནས་བོད་དོན་ལ་ཆེ་བསྟོད་བེད་སོད་ཡོད་པ་ཞིག་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གོས་ཚོགས་ནང་གདན་ཞུ་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་ནས་ཉེ་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གོས་ཚོགས་ནང་གཏམ་བཤད་གནང་བའི་གོ་སྐབས་གནང་རོགས་གནང་ཞུས་པ་དང་མཉམ་དུ། རྒྱ་གར་གི་བྱ་དགའ་གསོལ་རས་ཚད་མཐོ་ཤོས་ Bharat Ratna ཕུལ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།
ཡིན་ནའང་གཙོ་བོ་དང་ར་ཆེ་ཤོས་དེ། བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་སར་གསོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་དུས། ཨ་རི་གཙོས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་
ཞིག་གིས་རྒྱ་ནག་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས། བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་མུ་མཐུད་ནས་སར་གསོ་བྱེད་དགོས་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། སིད་བྱུས་དེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་དོ་ཕོག་འགོ་རྒྱུ་དེ་འད་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས། བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་སར་གསོ་བྱ་རྒྱུར་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་གོ་སྐབས་ནམ་ཡིན་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་སར་གསོ་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས། ཞུ་གཏུགས་དེ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་གོ་སྐབས་བཟང་ཤོས་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས། དེ་དམ་འཛིན་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཞུ་གཏུགས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་དེ། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་ཁག་ལ་དེ་སྔོན་ཟླ་བ་ ༡ པོའི་ནང་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་ཚོ་མར་ཕེབས་ཏེ་ཞུ་གཏུགས་ཀི་ཕག་ལས་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས། དེ་མུ་མཐུད་ནས་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ད་ལོའི་ལོ་འདིའི་ནང་གཞུང་འབེལ་གིས་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ Bharat Ratna བྱ་
དགའ་གསོལ་རས་སྩལ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་གོས་ཚོགས་ནང་བཀའ་མོལ་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་དང་། བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་ཡོང་རྒྱུར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་འབོད་སྐུལ་གི་སིད་བྱུས་ཤིག་བཟུང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། རླབས་ཆེན་གི་བྱས་རེས་དང་། མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་

100

ཀི་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་བཞིན་ཞུ་གཏུགས་འདིའི་ནང་། གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོས་བོད་ཀི་གནད་དོན་འགོ་བོ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། སྐད་ཡིག་སྲུང་སྐྱོབ། རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ། གཏེར་ཁ་སྔོག་འདོན། སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ། ཆོས་ཕོགས་ཀི་རང་དབང་རེད། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ། གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེ་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཞིག་བོད་ནང་ལ་རེན་གཞི་བྱེད་ཀི་འདུག འདི་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གི་བསམ་འཆར་ཡིག་ཆའི་ནང་ལ། ཨིན་ཇིའི་ནང་ཞུས་པ་ཡིན་ན། Regulate མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་བོད་ལ་ལོག་ཚར་བའི་རེས་ལ། རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཡོང་མཁན་ཚོ། ག་ཚོད་ཡོང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མེད་དང་། ག་ཚོད་ཡོང་དགོས་མིན། ཡོང་ཆོག་པ་བཅས་ཀི་རང་དབང་དེ་ང་ཚོ་ལ་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུས་བསྡད་པ་འདིའི་འགག་ར་གཙོ་བོ་དེ་ག་རེ་རེད་ཅེ་ན། ང་ཚོ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་དེ་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ཞུ་གཏུགས་ལས་འགུལ་ནང་ཁིམས་ཐོག་ནས་དེ་སྔ་ཡང་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།
གཙོ་ཆེ་ཤོས་དཀའ་ངལ་འགག་ར་དེ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ང་ཚོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་དགག་ར་གཙོ་བོ་ཡིན་
དུས་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཞུ་གཏུག་ལས་འགུལ་གི་ནང་ལ་ཁིམས་ཐོག་ནས་དེ་སྔ་མང་པོ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། ཁིམས་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་ལ་དམག་དང་མི་མང་གིས་བཙན་ཤེད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཁིམས་འགལ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་རྒྱལ་སིའི་ཁིམས་ཆ་ཚང་བསྡོམ་པ་ཡིན་ནའང་ཧ་ལམ་སུམ་བཅུ་སོ་གངས་ཤིག་བརལ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་དེ་དོན་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ། Fourth Geneva Convention གོས་ཆོད་དང་འབེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ནང་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་མཁན་གི་དམག་མི་དང་མི་འབོར་དབོར་འདེན་བྱེད་ཆོག་གི་མེད་ཅེས་གསལ་པོ་ཞུས་ཡོད་དུས། དེ་དང་དེ་འད་བའི་རྒྱ་ནག་རང་གི་དམག་གི་ཁིམས་ཡིན་ནའང་རེད། མང་པོ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་འགལ་འགོ་དུས། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འབུར་དུ་བཏོན་ནས་ཁིམས་འགལ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་བཀག་ཐུབ་རྒྱུའི་འབད་བརོན་གནང་དགོས་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
མཐའ་མ་དེར་ད་གིན་གོང་དུ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་རེད། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་ཉེ་བའི་ཆར་༸སྐྱབས་
མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད། དེ་བཞིན་གིས་ཁྱད་གསོད་དང་ཟུར་ཟ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོ་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན་དེ་སྔ་ནས་གོས་ཚོགས་ཕི་ནང་གང་དུ་ཡིན་ནའང་གང་ལྟར་གཅིག་བྱས་ན་སོ་སོ་བསམ་བློ་བཏང་སྟངས་ཆུང་ཆུང་ཡིན་འགོ། བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་འགོ། བསམ་བློ་གུ་དོག་པོ་ཞིག་ཡིན་འགོ། གོ་སྐབས་ནམ་མིན་ལ་སོ་སོའི་སེམས་ནང་གཟོད་ཀི་མི་འདུག དེ་སྔ་ཡིན་ནའང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་དང་ཟུར་ཟ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་དགག་པ་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད། ངོས་ལེན་ར་བ་ཉིད་ནས་མེད། ད་རེས་ཡིན་ནའང་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལགས་ཀིས་ཟུར་ཟ་གནང་བ་ཆ་ཚང་ལ་དགག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་ཉེ་ཆར་གཞུང་འབེལ་གི་མཛད་སོའི་སྐབས་ལ་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་ངོས་ནས་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་འདི་ཞུས་པ་དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བཀའ་ཤག་གི་དམ་བཅའི་ནང་ལ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གནས་དང་སྐུ་ཕྱྭ། ཆེ་མཐོང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་གཅིག་བྱས་ན་སྡིངས་ཆ་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྡིངས་ཆ་གཞན་ཞིག་ལ་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཞིག་

101

འཚོགས་ནས་དེ་ལྟར་གནང་རྒྱུ་སོགས་གཅིག་བྱས་ན་བྱེད་སྟངས་མ་འད་བ་ཞིག་ཡོད་འགོ། ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་བཀའ་ཤག་གིས་གནང་བ་དེར་འགིག་འདུག་ཟེར་ནས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལགས་ཀི་འགེལ་བཤད་རྒྱབ་ཡོང་དུས། གོ་བ་དེ་ཕར་ཕོགས་ལ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་དེ་དང་པོ་
བཤད་པ་ཡིན་ན་རོད་གཞི་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐད་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་དགག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོད། གཞན་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་ན་སོ་སོ་རང་དབང་དེ་སོ་སོ་རང་ལ་ཡོད་དུས། སོ་སོ་ངོས་ནས་ལངས་ཕོགས་ག་རེ་ཡོད་མེད་གསལ་པོ་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་རང་དབང་དང་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཐད་ཀར་འབེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཨ་ཡོད་ན་དན་གི་འདུག གང་ལ་ཟེར་ན་ང་རང་
ཚོར་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་དབུ་ཁིད་ལ་གུས་བརི་བྱ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་གཅིག་པ་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་མང་པོ་ཞིག་གི་སེམས་ལ་ཕོག་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུག རང་བཙན་རོད་མཁན་ཡིན་པ་ཙམ་གི་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་ཟུར་ས་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མ་རེད་དན་གི་འདུག གང་ལྟར་ཁོང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་བློ་ཕམ་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུག ངས་ཁོ་རང་གི་བཤད་པ་དེ་འགིག་འདུག་ཅེས་མཐོང་མ་སོང་། གོ་མ་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་ཁོ་རང་གི་གནང་བ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ར་བ་ཉིད་ནས་མེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་མང་ཚོགས་ངོས་ནས་རྒྱུན་དུ་ཁོང་དང་འབེལ་བ་ཏོག་ཙམ་ཡོད་བསྡད་མཁན། ནམ་རྒྱུན་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་འགོ་བསྡད་མཁན་དང་ཁོ་རང་གི་བཤད་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཏག་ཏག་ཞིག་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད་དན་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་བྱེད་སྟངས་བྱེད་ལུགས་དེ་གུ་ཡངས་པོའི་ངོས་ནས་གནང་དགོས་པ་གལ་ཆེ། སིར་བཏང་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལོ་གསུམ་བཞི་ནང་གང་དང་གང་བཤད་བཤད་རེད་འདུག་ཞེས་སྙམ་པ་ཚོར་བྱུང་། དེར་གདོང་ལེན་རིགས་གང་ཡང་བྱེད་མ་སོང་སྙམ་པ་ཚོར་བྱུང་། གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ནང་ང་ཚོས་བཏོན་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཁིམས་དང་སིག་གཞི་ཞིག་གི་འགོ་སྟངས་འོག་ནས་མང་བ་ཞིག་གི་བསམ་བློའི་ནང་ཡོད་པ་དེ་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ནང་ལ་འཁོད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
ང་ཚོར་འདོད་པ། མོས་མཐུན། རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་དེ་འད་བཤད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ང་ཚོ་གང་ཟག་ཚང་མ་ལ་ཡོད་པ་རེད་
སྙམ།

གོས་ཚོགས་ནང་གི་འཐུས་མི་དང་མང་ཚོགས་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་ཚང་མར་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་གོང་
དུ་ཞུས་པ་བཞིན་དེ་དག་གཞི་མེད་བདེན་མིན་གི་སྐྱོན་བརོད་ཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དམིགས་བསལ་གི་སྐུ་ངལ་དེ་འད་བསྐྱོན་མཁན་ཞིག་ལ་བཀའ་དིན་ལོག་འཇལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུགབོད་པའི་ངོ་བོ་ལ་བོད་པ་ཟེར་བ་དེ་འདི་འད་ཞིག་ལ་ངོས་ལེན་ཞུ་ཡི་མེད། བོད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་དང་བཀའ་དིན་
བསམ་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ལ་ངོས་ལེན་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་གནད་དོན་དེ་དག་གི་ཆིག་སིལ་ལ་ཕན་གི་མི་འདུག་དན་གི་འདུག དེ་དག་ཆིག་སིལ་བསྐྲུན་རྒྱུའི་ལས་ཀ་ཞིག་མ་རེད།

102

དེ་ཡིན་དུས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཆ་མཚོན་ན་མུ་མཐུད་ནས་བཀའ་མོལ་དེ་འད་མ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་
ཞུ་རྒྱུ་རེད། དེ་ཡང་སོ་སོ་རང་གི་མགོན་དབང་དེ་དག་རང་ཡིན་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད་དུས། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་མང་པོ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། སོ་སོ་སོའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང་ལངས་ཕོགས་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་འདིའི་ནང་དུ་གང་འཁོད་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མུ་མཐུད་ང་ཚོ་ཚང་མ་རོག་ར་ཆིག་སིལ་ཟེར་དུས་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ཚང་མ་གཅིག་ཡིན་པ་གོ་དགོས་པ་རེད།
གོས་ཚོགས་ནང་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད། དེ་བཞིན་འོས་བསྡུ་སེབས་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད། རང་གི་ངོ་ཤེས་
མཉམ་དུ་འཛོམས་པ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་དུས་བསམ་བློ་གཅིག་པ་གཅིག་རང་དགོས་པ་རེད། གོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཆིག་སིལ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ལབ། འོས་བསྡུ་སེབས་དུས་ཞེན་ཁོག་དགོས་པ་རེད་ཅེས་བཤད། ཁོ་ལ་ཞེན་ཁོག་མེད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཕར་ཕོགས་དེ་ཞེན་ཁོག་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མ་རེད། ཆ་ཚང་གི་དེ་ལྟར་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ་ཡིན་ཡང་ཁ་ཤས་ཀི་དེ་ལྟར་གེང་གི་ཡོད་པ་རེད།
རོག་ར་ཆིག་སིལ་དགོས་འདུག་ན། རོག་ར་གཅིག་སིལ་བསྐྲུན་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་བློས་གཏོང་བྱ་དགོས་པ་རེད། སྐབས་རེ་
གནས་ཚུལ་འད་མིན་ཡོང་གི་རེད། དེའི་དུས་སེར་ལ་གོང་གུན་ཕིན་པ་ཡང་ཡོང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་སི་པའི་དོན་ལ་བློས་བཏང་ཡིན་དུས། བྱས་རེས་རེད་མ་གཏོགས་པའི་གོང་གུད་ནམ་ཡང་མ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད་སྙམ། ཚང་མས་འཐུས་མི་བྱས་ཏེ་ལས་ཀ་ཡག་པོ་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མངགས་དུས། དེ་ཡང་གཏོར་གཤིག་བཏང་ཆེད་དུ་བཏང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་བསམ་བློ་དེ་ལྟར་འཁོར་བ་ཡིན་ན་རང་ངོས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ནས་འགྱུར་བ་བཏང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས།

སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་བ་དང། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུས་ན་བསམ་བྱུང། བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་དང་ཅི་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ། འདི་ནང་གསལ་ཞིང་ཕྲ་བ་འཁོད་འདུག དེ་དེ་བཞིན་ཉེ་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ནང་ནས་ཆོས་ཞུ་བ་ཕེབས་མཁན་དག་ལ་དཀའ་ངལ་ཇི་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དཀའ་ངལ་ཕར་སོང་ནས་སོ་སོའི་ནང་མིར་དཀའ་ངལ་ཅི་འད་ཞིག་འཕྲད་ཡོད་པ། འདིའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་གཞུང་གི་བོད་ཀི་ཐོག་ལ་སིད་བྱུས་གང་འད་ཞིག་འཛིན་གི་ཡོད་མིན། དེ་དེ་བཞིན་བོད་ནང་ལ་བོད་མི་ཚོའི་ཆོས་དད་རང་དབང་དང་། གཞི་རའི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རོག་རོལ་ཇི་ཙམ་གཏོང་གི་ཡོད་མིན། སིད་བྱུས་འདི་གནས་སྟངས་འདི་འད་ཞིག་འོག་ལ་རོགས་ཐུབ་ཀི་

103

ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་ད་ལན་གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་ཀི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་འདིར་དགག་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་དང་མཚུངས་པའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་འདི་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་གལ་
ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀི་ལས་འགུལ་དང་ལག་ལེན་གི་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག ཉེ་ཆར་སུམ་ཅུའི་དུས་དན་གི་སེར་ལངས་ཉིན་མོར་འཛམ་གིང་ཡོངས་སུ་བོད་དོན་དང་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཚང་མའི་ངོས་ནས་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་སེལ་བ་དེར་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་འཐབ་རོད་ཆེད། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་གཅིག་ལ་ངས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། ལས་འགུལ་འདི་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་ཕི་ལ་ཡིན་ནའང་འད། འཛམ་གིང་གི་རྒྱལ་ས་སྐད་གགས་ཆེ་ས་གང་སར་ཡིན་རུང་། བོད་མི་ཚོ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོ་མར་ཐོན་ནས་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་སེལ་བ་དེར་ཧ་ཅང་གི་ལེགས་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག ལྷག་པར་དུ་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཞུས་ན། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་མི་ནི་སོ་ཊར་ Minnesota ཁོ་རང་ཚོའི་གོང་ཁྱེར་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཆོད་དམིགས་བསལ་བཞག་པ་འདི་སུམ་ཅུའི་དུས་དན་གི་ཉིན་མོ་དེར་བོད་ཀི་ཉིན་མོར་སྲུང་བརི་ཞུས་པ་དང་། བོད་ནང་ད་བར་ཚེ་སོག་ཤོར་བ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དང་བོད་ཀི་འཐབ་རོད་དང་བོད་མིའི་འཐབ་རོད་ལ་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀི་ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་འདི་རྒྱ་ནག་གིས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་ཀི་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁོ་རང་ཚོས་འདི་བྱེད་ཐུབ་པ་འདི་ཧ་ཅང་གི་གཟི་བརིད་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག འདིའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་གི་ལས་འགུལ་བ་དང་། ཁོ་རང་ཚོའི་བོད་རིགས་སི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཚོར་སྙིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དེ་བཞིན་གི་རྒྱལ་ས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་བོད་ཀི་རྒྱལ་དར་ཡར་སེངས་ནས་དེ་འདའི་གོས་ཆོད་བཞག་པ་མང་པོ་ཞིག་
བྱུང་འདུག གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གི་གསུངས་སོང་། ད་ལན་སུམ་ཅུ་དུས་དན་ནང་ལ་བཀའ་ཤག་གི་གཏམ་བཤད་ཁོད་དུ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ འདི་ལས་འགུལ་གི་ལོ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་ལས་འགུལ་འདི་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགོ་རྒྱུའི་ཏན་ཏན་རྣམ་པ་ཅིག་མཐོང་གི་འདུག ལས་འགུལ་འདི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་དེ་བཞིན་གཞུང་འབེལ་གི་འགོ་ཁིད་ཚོ་ཐུག་པ་ཙམ་མིན་པར། ས་ལམ་དུ་ཐོན་ནས་གདོང་ཐུག་གི་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ཕག་སེལ་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་གོང་དུ་ད་ལྟའི་འཛམ་གིང་གི་ཆབ་སིད་ཀི་འགྱུར་ལྡོག་ནང་ལྷག་པར་དུ་ཨ་རིའི་སིད་འཛིན་གསར་པ་སེབས་ཏེ་འཁྲུག་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་སེབས་ཡོད་པ་རེད། འཁྲུག་ཆ་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཉེ་ཆར་གོ་སྐབས་བཟུང་ནས་ཁོ་རང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཀི་ཐོག་ནས་འཛམ་གིང་གི་འགོ་ཁིད་གསར་པ་ཞིག་ཐོན་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདོན་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་སྔ་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་ཞུས་མྱོང་། འཛམ་གིང་ལ་རྒྱ་ནག་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། རྒྱ་ནག་ལ་འཛམ་གིང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདའི་ཐབས་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཟིགས་ཀི་ཡོད་ན། འདི་མ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཏན་ཏན་བོད་དོན་འཐབ་རོད་པས་ཏན་ཏན་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་དངོས་ཡོད་ཀི་གནས་ཚུལ་འདི་འཛམ་བུ་གིང་ལ་ཆེད་བསགས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་དེ་འདའི་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་སེལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཏན་ཏན་རྒྱ་ནག་གི་ང་ཚོར་ཡ་ལན་མ་བྱས་ཐབས་མེད་ཅིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ནུས་པ་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག རྣམ་པ་ཚོས་མཁྱེན་གསལ་རེད། ད་རེས་

104

གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་ཉིན་མོའི་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་རང་གི་ཁོང་ཚོའི་གསར་འགོད་གསལ་བསགས་བྱས་ཏེ་བོད་པའི་འཐབ་རོད་དེ་རྒྱལ་ས་ཁག་ནང་མར་དོན་ནས་སེལ་ཡོང་དུས། ལྷག་པར་དུ་བོད་དོན་གི་འཐབ་རོད་པ་ཚོར་དགག་པ་རྒྱག་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད་ལ་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་བྱས་ཏེ་ཆགས་པ་རེད་ཟེར་ན། ལས་འགུལ་གི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརེན་ནས་དགག་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། འདི་རྒྱག་དུས་ཏན་ཏན་ནུས་པ་ཞིག་ཐོན་གི་ཡོད་པ་བསྟེན་གི་ཡོད་པ་རེད། གལ་སིད་ང་རང་ཚོ་རྒྱ་ནག་ལ་གོས་མོལ་བྱ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། འདི་འདའི་ང་རང་ཚོའི་ལས་འགུལ་གི་ནུས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་སེལ་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་ནག་གི་འཛམ་བུ་གིང་ནང་ལ་ས་ཆ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་འཛིན་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ང་
ཚོས་ཏན་ཏན་ལས་འགུལ་ཞིག་སེལ་ཐུབ་རྒྱུ་འདུག་སྙམ། དེ་ནང་བཞིན་དམིགས་བསལ་གི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་ཞུ་བའི་ཐོག་ལ། ཉེ་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་རིའི་མཐོ་སོབ་གཅིག་གི་ནང་བཀའ་སོབ་གནང་ཕིར་གདན་ཞུ་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་ནག་གིས་འདིར་སྐྱོན་འཛུགས་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་ཡོད་པ་རེད། དམིགས་བསལ་དེ་སྔ་དང་མི་འད་བ་ཟེར་ན་འགིག་གི་མ་རེད་དེ་ལོ་རབས་འགའ་རེའི་ནང་ལ་ད་ལན་གི་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་སྟངས་འདི་ལྷག་པར་དུ་ཕར་ཕོགས་ཀི་མཐོ་སོབ་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་གི་སོབ་ཕྲུག་ཚོས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་སོབ་ཕྲུག་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་བཞིན་པ་རྒྱ་ནག་གི་སོབ་ཕྲུག་དེ་ཚོ་ལག་ཆ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འབུད་རྒྱག་གཏོང་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཐོ་སོབ་དེར་ཕེབས་མ་ཐུབ་རྒྱུའི་ཐབས་བྱུས་ངན་པ་ཞིག་གཏིང་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་སྔ་ཡིན་ནའང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིཌ་ནིའི་གཙུག་ལག་སོབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་(Sydney University)བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་ལྟ་བུར་ཆ་མཚོན་ན། ཨ་རིའི་ཀེལི་ཧོནི་ཡའི་མཐོ་སོབ་ཆེན་མོ་ དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག (California University) ནང་ལ་དེ་འད་ཞིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག འདི་ཐོག་ལ་ཏན་ཏན་དོ་སྣང་གཅིག་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་སྙམ། ད་བར་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཕེབས་ནས་འཛམ་གིང་ཡོངས་ལ་བོད་ཀི་འཐབ་རོད་དང་བོད་ཀི་མགིན་ཚབ་པ་གཅིག་གནང་བ་རེད་དེ། འདིའི་ལམ་འགོག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག ཉེ་བའི་ཆར་རྒྱ་ནག་གི་སོབ་ཕྲུག་མང་པོ་ཞིག་ཕི་རྒྱལ་ཁག་ལ་སེབས་ནས་ཁོང་ཚོས་གནོན་ཤུགས་ཤིག་སད་དེ་ཏན་ཏན་ད་ལྟའི་ཆར་མཐོ་སོབ་ཀི་གཙོ་འཛིན་རྣམ་པས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་བུ་གིང་གི་འགོ་ཁིད་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་གདན་ཞུ་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་སོབ་ཕྲུག་ཚོས་ལབ་སོལ་ལྟར་ན། ཁོ་ཚོའི་ནང་མི་ཕར་ཕོགས་ནས་སེབས་ཀི་ཡོད། ཁོང་ཚོར་དཀའ་ངལ་དེ་འད་ཞིག་འཕྲད་ཀི་འདུག ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་སིད་ཀི་མི་སྣ་གཅིག་རེད། ཁོང་མགོན་འབོད་གནང་ན་འགིག་གི་མི་འདུག་ཟེར་ནས་ཁོང་ཚོས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱས་ཏེ། དེས་རྒྱབ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འབུད་རྒྱག་གཏོང་སྟེ་ལས་འགུལ་གཅིག་སེལ་བསྡད་ཀི་འདུག དེར་ང་རང་ཚོ་བོད་དོན་དང་བོད་དོན་གི་ཚོགས་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་གསར་འགོད་གསལ་བསགས་བྱེད་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུ་གནང་དགོས་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་རང་ཚོ་ཕི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཚོས་གནས་སྟངས་འདི་འད་ཞིག་གི་འོག་ལ་ང་རང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ལ་དམིགས་བསལ་གི་ཡི་གེ་གཏོང་གི་ཡོད་ནའང་འད། སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཁོང་ཚོས་ཞུས་པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྙམ།

105

གང་ལ་ཟེར་ན་ང་རང་ཚོ་རྒྱལ་སིའི་ནང་ཡོད་བཞིན་པའི་བོད་རིགས་ཚོ་ཕ་གིའི་མི་སེར་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་ལ་ཁོང་ཚོར་
ནུས་པའང་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་འདའི་སྐབས་སུ་མཚམས་རེ་ལྷོད་ཡངས་འཇོག་བཞག་པ་ཡིན་ན། རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དེ་ཁེར་རང་ལྟ་བུ་ལུས་པ་དང་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་ནས། མ་འོངས་པར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་མཁན་རིགས་ཡོང་མི་སིད་པ་ཞིག་མིན་སྙམ། དེ་འད་སོང་ཙང་འདི་ཚོའི་ཐོག་ཏན་ཏན་དགོངས་པ་བཞེས་གནང་དགོས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག ད་ལྟ་བཀའ་མོལ་གནང་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་འཚབ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ར་རམ་ས་ལའི་དཀིལ་འཁོར་ནང་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་དང་མ་བྱེད་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་ལས་ལྷག་འཛམ་བུ་གིང་གི་སྡིངས་ཆའི་སྟེང་གང་ཡོང་གི་འདུག འདི་ནང་ལ་ང་ཚོས་སྲུང་སྐྱོབས་ཅི་འད་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག འདི་ངས་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་ཞིག་མཐོང་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་བཞིན་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་གསུངས་སོང་། ཉེ་ཆར་བཅར་འདི་གཅིག་གི་ནང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག ཇོན་ཨོ་ལི་ཝར་ John Oliver ཡིས་ HBO བརྒྱུད་ལམ་ནང་ལ་བཅར་འདི་ཞིག་བྱས་ཟིན་པའི་རེས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འདིར་སྐྱོན་འཛུགས་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཁབ་སྟོན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གནས་ཚུལ་བདེན་པ་མི་སོད་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུག་ཅེས་སྐྱོན་འཛུགས་ཆེན་པོ་བྱས་པ་རེད། འདིའི་ཐོག་ང་ཚོས་དམིགས་བསལ་གི་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྟེ་སིར་བཏང་ལེགས་པོ་བྱུང་འདུག འོན་ཀང་འདི་ཚོར་ཐུགས་འཚབ་གནང་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུག རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་ཅི་འད་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག འདིར་ང་ཚོས་ལན་འདེབས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག དེ་འད་ཡིན་སྟབས་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ལ་གནས་དགོས་པ་དེ་དང་། ད་ལྟ་ང་ཚོ་མུ་མཐུད་དེ་འཐབ་རོད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོ་དཀའ་སྡུག་འདི་འད་མྱངས་དགོས་པ་དེ། རྒྱ་ནག་གི་དམར་ཤོག་སིད་གཞུང་གི་སྡུག་རྩུབ་ཀི་རྒྱུ་རེན་ལ་བརེན་བྱུང་བ་རེད་མ་གཏོགས། ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཕན་ཚུན་ནང་ཁུལ་བཟོས་པ་ཞིག་ལ་ངས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་མེད། དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ཏན་ཏན་ཐུགས་འཚབ་གནང་དགོས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག ཡང་སྐབས་རེར་ང་ཚོ་རྒྱུན་གཏན་ལྟ་བུར་བརིས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ལབ་པ་འདི་ཡིན་གི་རེད་སྙམ་ནས་ལྷོད་ཡངས་ ཤིག་བྱེད་དེ། འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་གཏོགས། ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཆུང་གཅིག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འདིར་ཧ་ཅང་གི་ཧང་སངས་ནས་གནས་ཚུལ་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག་གཱ དེ་འད་ཡིན་དུས་འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་འཚབ་ཅིག་གནང་དགོས་པ་རེད་སྙམ། ཡིན་ནའང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་བཅར་འདི་འདིའི་ནང་ལ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་རྒྱུར། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྐབས་རེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་དུད་ལྟ་བུར་བརིས་ནས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་ཀི་འདུག ཁོང་གི་ལན་འདེབས་དེ་རིགས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་བཅར་འདི་གང་འད་གནང་གི་ཡོད་དམ་ཟེར་དུས། ཁོང་རང་ཉིད་ཀི་ངོས་ནས། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་ཡིན་ནའང་འད། གཞན་གི་ཁོང་ཁོ་དང་དོགས་པ་དེ་འདར་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བྱམས་བརེ། སྙིང་རེའི་ཐོག་ནས་ཕར་ལན་འདེབས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། སོང་ཙང་འདི་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོས་ཐུགས་བསམ་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་བུ་གིང་གི་དབུ་ཁིད་རེད། བོད་ཀི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁིད་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་སྙིང་དབུས་ནས་གུས་བརི་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ན། ཁོང་གི་བཀའ་སོབ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྙིང་ལ་བཅངས་པའི་ཐོག་ནས་ལག་ལེན་ཡང་དེ་འད་ཞིག་གནང་ཐུབ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱེད་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུག

106

ལག་ལེན་ཡང་དེ་འད་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཀི་རེད་སྙམ། སིར་བཏང་ད་ལྟ་གནས་ཚུལ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་
སོ་སོའོ་ངོས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་འདོད་མ་བྱུང། ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་སེབས་པའི་སྐབས་སུ་གཅིག་མ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་འགིག་གི་མི་འདུག་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང་སོང་།
ཉེ་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོག་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ར་བ་རང་དེ་ངོ་དེབ་ལས་བྱུང་བ་རེད།
ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་དེ་བཞིན་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་བརེན་རྒྱུ་དང་རེན་གི་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་ཞུ་དགོས་ཀི་རེད། གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་དེ་ལག་པ་གཅིག་གི་བཟློག་པ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ས་ཐོན་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐབས་ལ་ང་རང་ཡིན་ནའང་བློ་ཚབ་བྱུང་སོང་།
དེ་བཞིན་ཕི་ཟླ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༡༢ ལ་རང་སེར་གིས་དེའི་སྟེང་ལ་བསམ་ཚུལ་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཆན་དེ་འད་
བརྒྱབ་པ་དེར་མོས་མཐུན་མེད་པ་དང་དེ་བཞིན་བློ་འཚབ་བྱུང་ཅེས་བཀོད་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་བློ་ཚབ་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་དེའི་སྟེང་ལ་སི་ཚོགས་ཀི་གདོང་ལེན་ཇི་འད་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་བློ་འཚབ་དེ་བས་ཀང་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་སོང་། དེ་འད་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་ད་ལྟའི་ཆར་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་མིག་གཅིག་བལྟ་ཡོང་དུས། གནས་ཚུལ་དེའི་སྟེང་ལ་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་ཕལ་ཆེར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་དུས་ཡུན་མང་བ་ཞིག་གནད་དོན་དེའི་ཐད་ལ་བཏང་བ་ཞིག་ཆགས་སོང།
གོས་ཚོགས་འདི་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀི་ངོས་ནས་ར་ཆེ་ཞིག་དང་གནད་འགག་ཅན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་
ཅེས་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གི་གསུངས་སོང། ང་ཚོ་ཡིན་ནའང་མི་མང་རྣམས་ཀི་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁིད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་འདའི་དུས་ཚོད་ཤིག་གི་ནང་དུ་ལྷུང་ཚེ་ང་ཚོས་ལམ་སྟོན་བཟང་པོ་གནང་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་རེད་དན་གི་འདུག མི་མང་ནང་དུ་གང་བྱུང་བ་དེ་དག་ང་ཚོར་འགན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཁྱེར་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཏག་ཏག་ཞིག་ལ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། གནས་ཚུལ་གང་འད་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལྷུང་པ་ཡིན་ནའང་གང་ལྟར་ཐུག་ས་དེ་ང་ཚོའི་འགོ་ཁིད་ཚོ་རེད། ང་ཚོ་དེར་འགན་འཁུར་དགོས་པ་བྱེད་ཀི་རེད།
ང་ཚོས་བསམ་བློ་གང་འད་ཞིག་བཏང་དགོས་མིན་དང་དེ་ལ་གདོང་ལེན་གང་འད་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་གི་ཐད་ལ་ང་
ཚོའི་ངོས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་དན་གི་འདུག གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་སི་ཚོགས་ནང་དུ་ཏན་ཏན་གནས་ཚུལ་དེའི་སྟེང་ལ་གེང་སོང་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ་མི་མང་མང་པོཞིག་གིས་གེང་གི་འདུག དེ་བཞིན་ཐུགས་འཚབ་གནང་གི་འདུག་ཞེས་གསུངས་སོང་། དེ་དག་བདེན་པ་རེད་དན་གི་འདུག མི་མང་རྣམས་ཐུགས་འཚབ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཚོ་ལ་འཚོར་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།
ཡིན་ནའང་འཚོར་བ་ཆེན་པོ་དེ་འདའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ལམ་སྟོན་བཟང་པོ་ཞིག་གང་འད་གནང་མིན་གི་དེ་དག་
ང་ཚོའི་འགན་རེད། མི་མང་གི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་རང་ཉིད་ཡང་དེའི་འོག་ལ་གལ་སིད་ཤོར་བ་ཡིན་ན་འགོ་ཁིད་ཡིན་ནའང་གོ་ཆོད་ཀི་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཚོར་སྣང་བྱུང། སོ་སོ་འགོ་ཁིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་གཏམ་བཤད་དང། གོས་ཆོད་དེ་དག་གི་གྲུབ་འབས་གང་ཐོན་མིན་སྟེང་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་འད་སོང་ཙང་ཏན་ཏན་མི་མང་ལ་བློ་འཚབ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེར་ངའི་ངོས་ནས་ངོས་འཛིན་དེ་ལྟར་ཞུ་ཡི་ཡོད།

107

དེ་བཞིན་གནད་དོན་ལྟ་བུའི་སང་ལ་རྣམ་པ་ཚོ་མང་པོས་གསུངས་གནང་སོང། ཁ་སང་མཐོ་སོབ་དང་ཉམས་ཞིབ་སོབ་
ཕྲུག་རུ་ཁག་ཞིག་གི་བསགས་གཏམ་ཞིག་གནང་འདུག བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ནང་ལ་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་མཐོ་སོབ་ཀི་སོབ་མ་ཁག་ནས་ཡོངས་གགས་ཀི་གསལ་བསགས་ཤིག་སེལ་འདུག དེའི་ནང་དུ་འཛུལ་བཞུགས་གནང་མཁན་མཐོ་སོབ་ཁག་ ༡༢ དང་ལུང་པ་རྒྱ་གར། ཨ་རི། ཡུ་རོབ་གཙོས་པའི་མང་དག་ཞིག་གི་ཉེ་ཆར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེའི་སྟེང་ལ་མོས་མཐུན་མེད་པ་དང་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་ཐུབ་པ་མི་འདུག ཡིན་ནའང་སི་ཚོགས་ཀི་དེའི་སྟེང་ལ་གདོང་ལེན་གང་འད་གནང་གི་ཡོད་མེད་ཀི་ཐོག་དང་དེའི་འཕོ་འགྱུར་དེ་དག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག ང་ཚོའི་ངོས་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་འཕྲལ་དུ་སི་ཚོགས་ཀི་ཁོད་ནས་ཕུད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང།

དེས་རེན་པའི་ནང་མི་རྣམས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཉེ་ཆར་ཐོན་པ་རེད། དེ་རིགས་བྱས་པ་ཡིན་ན་
ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདི་གུ་ཡངས་ཀི་སི་ཚོགས་ཤིག་ལ་ཆགས་ཀི་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་རང་དབང་འཐབ་རོད་བྱས་པའི་སྐབས་ལ་ང་སེར་གི་བསམ་བློ་བཏང་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ཞེས་པ་དེར་འཐབ་རོད་བྱས་པའི་སྐབས་ལ་བོད་ཀི་ས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ང་རང་ཚོ་སི་ཚོགས་དེ་གང་འད་ཞིག་བསྐྲུན་མིན་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་གི་ཡོད།
སི་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་ནས་མང་གཙོའི་སིག་གཞི་ཡོད་པ་དང་དེ་ཡང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་དགོངས་པ་
བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་དེ་འད་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་འདི་འདའི་སི་ཚོགས་ཅིག་བོད་ནང་དུ་འཛུགས་བསྐྲུན་བྱེད་ཀི་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་རང་དབང་མེད་པ་ཞིག་ལ་དཔེ་མཚོན་བཞག་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ།
ལྷག་དོན་དུ་ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདི་རྒྱལ་སིའི་སི་ཚོགས་དང་འབེལ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདའི་རྣམ་
པའི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་ར་བའི་གོང་དུ་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་སོ་བཏགས་པ་དང་དེ་བཞིན་རང་སེར་གི་བསམ་ཚུལ་སར་བ་སོགས་བསྐྱར་དུ་གསུངས་མཁན་ཞིག་ངས་མཐོང་སོང། གཅིག་བྱས་ན་ངས་ནོར་བ་ཡིན་འགོ གང་ལྟར་དེ་འད་རང་གནང་བ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཆེ་རུ་འགོ་ཡི་རེད་དན་གི་འདུགདེ་སྔོན་ངས་ཞུས་པ་བཞིན་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་གནང་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ད་ལྟ་ཡིན་རུང་
དེ་འད་གནང་བ་ཡིན་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་གནས་ལ་ཕན་གནོད་གང་བྱུང་གི་རེད། འདི་དི་བ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད་སྙམ།

དེ་འདའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་ནས་ག་རེ་གནང་གི་རེད། སེར་གི་ངོས་ནས་རང་གི་ར་བའི་བླ་
མ་ཁོང་རིས་ཀི་དགོངས་པ་བཞེས་ཕོགས་གཏིང་ཟབ་པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་དེ་འདའི་དག་གནོན་དང་བཙན་གནོན་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང། དེ་བཞིན་བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཞིག་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པ། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་དཀའ་ངལ་འཕྲད་དང་འཕྲད་མུས་རེད། དེ་དག་ཚང་མ་ལ་སྙིང་རེ་སོམ་པ་དང་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས་ལ་ལམ་སེང་དེར་གདོང་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་འཚོལ་བ་ཡིན་ན། དེ་དག་ལ་གདོང་ལེན་གང་དུ་བྱ་དགོས་པ་རེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དི་བ་ཞིག་རེད་སྙམ།

108

དེ་ཡིན་དུས་ངས་དེ་འད་ཞིག་ལབ་པའི་སྐབས་སུ་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཞིག་དང་འཕྲད་དུས་རང་སེར་གི་ངོས་ནས་ཀང་བློ་
ཕམ་ཡོད། དེ་བཞིན་མི་སེར་དང་གང་ཟག་གཅིག་གི་བསམ་ཚུལ་རེད་མ་གཏོགས། དེ་བཞིན་ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་ལངས་ཕོགས་འཛིན་མཁན་ཞིག་དང་། ཆོལ་ཁ་བྱེ་བག་པ་གཅིག་གི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་མེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ངོས་ནས་ཐུགས་ཞིབ་ཡག་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག་སྙམ།
དེ་བཞིན་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་གཅིག་གི་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་མ་འོངས་པའི་འཐབ་རོད་ཀི་
སྟེང་ལ་ཏན་ཏན་ཐུགས་འཚབ་ཡོད་ཀི་རེད། དེ་བཞིན་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་མི་རབས་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར་མཁན་ཞིག་ཆགས་དུས། དེ་སྔའི་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་གསང་བའི་ཐོག་ནས་མི་རབས་གཞོན་པ་རྣམས་ཀི་བསམ་བློ་གང་འད་ཞིག་འཁྱེར་མིན་གི་ཐོག་ལ་ང་རང་གི་བསམ་བློ་ཁྱེར་སྟངས་ད་ག་རང་ཡིན། དེའི་ཐོག་ལ་གོམ་པ་གང་འད་ཞིག་བརྒྱབ་དགོས་ཀི་འདུག མི་རབས་གཞོན་པ་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནུས་པ་སྤུངས་ནས་ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་ད་རྒྱ་ནང་ལ་སེལ་དང་སེལ་མུས་རེད་འདུག རང་ཉིད་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་གཞོན་སྐྱེས་ཤིག་དང་དེའི་བསམ་བློའི་འཐུས་ཚབ་གཅིག་ཡིན་བསམ་པའི་ཐོག་ནས། དེ་རིང་དེ་ཞུས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་བསལ་གི་ལངས་ཕོགས་གཅིག་འཛིན་ནས་དེར་དམིགས་བསལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་དེ་འད་གནང་བ་ར་བ་རང་ནས་མིན།
ཡིན་ནའང་སི་ཚོགས་དང་འགོ་ཁིད་ཚོས་དེའི་ཐོག་ལ་འགན་འཁུར་དགོས་པ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག ལྷག་པར་དུ་དེ་འདའི་
གནས་སྟངས་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་དེའི་ཆེད་དུ་བཏང། ང་ཚོས་ཁ་གཏད་བཅག་དགོས་ས་ངོ་མ་དེ་ཐག་རིང་པོར་ལྷག་ནས་འཐབ་རོད་ལ་ཏན་ཏན་སི་ཡོངས་ཀི་ཆ་ནས་གོང་གུན་ཞིག་ཡོང་གི་མེད་དམ་སྙམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་དན་གི་འདུག ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་དེ་དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་གུས་བརི་ཞུ་ཡི་ཡོད། སིད་བྱུས་འདི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཐུབ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱ་ནག་གི་ལས་ཀ་བྱ་སོད་ངན་པ་དེ་འད་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་གང་འད་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་སིད་བྱུས་དེའི་ཐོག་ནས་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགགཞི་རའི་སིད་བྱུས་འདི་དང་ལྟ་གྲུབ་དེའི་ཐོག་ནས་དངོས་ཡོད་ཀི་གུས་བརི་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་ཡི་ཡོད། སོ་སོ་དེར་ལས་
ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་མི་གཉིས་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀི་བར་ལ་སྟབས་མ་འགིག་པ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་འགིག་ཐབས་གང་འད་ཞིག་གནང་དགོས་མིན་ཐོག་ལ་ཐབས་ཤེས་གནང་མུས་ཡིན། དབུ་མའི་ལམ་ཟེར་དུས་དཀིལ་ལ་ཡོང་ནས་ཕན་ཚུན་ལྷན་དུ་གང་འད་བྱས་ཏེ་ལས་ཀ་གནང་རྒྱུ་འདུག དེ་བཞིན་ཆབ་སིད་ལངས་ཕོགས་གཞན་པ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཚོགས་པ་གཉིས་མཉམ་རུབ་ཀི་སྟེང་ནས་ལས་ཀ་གང་འད་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་འདུགལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་དཀའ་ངལ་དེ་འད་ཞིག་འཕྲད་པའི་དུས་ལ། ང་ཚོའི་དག་བོ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་དེར་གདོང་ལེན་
གང་འད་གནང་དགོས་པ་དང་། ང་རང་ཚོ་ཕན་ཚུན་གི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཕར་ཚུར་འགིག་འགོ་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་དག་པོའི་སིད་བྱུས་ལ་གདོང་ལེན་བྱ་དགོས་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་དེ་འདའི་དཀའ་ངལ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་དེའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་རན་པ་རེད། ཉམས་མྱོང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྔའི་སི་ཚོགས་མཐོང་མྱོང་ཡོད་པ་རེད། ཉམས་མྱོང་སངས་པའི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་གཅིག་ཡིན་རུང་ཚུར་རོག་སིལ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཅིག་གང་འད་བྱེད་དགོས་འདུག དེ་དག་གི་སྟེང་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུག

109

དེ་དང་མཉམ་དུ་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་བཀའ་མོལ་གནང་སོང་ལ། དེ་ལྟར་གནང་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་
རིན་པོ་ཆེར་གུས་བརི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོང། དེ་རིང་དེར་ཡར་ལངས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་གི་གུས་ཞབས་དང་བརི་བཀུར་དང་དད་པ་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། མར་བསྡད་མཁན་ཚོའི་ངོས་ནས་དད་པ་མེད་པ་དེ་འད་ར་བ་རང་ནས་མ་རེད་སྙམ། ང་ཚོ་ཚང་མ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དད་པ་དང་གུས་བརི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་རེ་ང་རང་ཚོ་སྐད་ཆ་
བཤད་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་དེ་དག་མར་འཐེན་པར་བརེན་ཁོང་གིས་བགེས་ཡོལ་ཞུས་པ་རེད། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། དེ་མིན་བགེས་ཡོལ་ཞུ་དགོས་པ་མིན་འདུག་དན་གི་འདུག ཁོང་གི་དེ་བས་ཀང་མགོ་ཡག་པོ་ཞིག་འཁིད་ཐུབ་ཀི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ག་དུས་ཡིན་རུང་དེའི་ལུང་དངས་ནས་སོ་སོའི་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་པ་དེར་དམིགས་བསལ་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལུང་དངས་པ་དང། སྐབས་རེ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་མ་འགིག་པ་དང་ཡག་པོ་མ་ཡོང་བ་རྣམས་བཀབ་རྒྱུ་རང་གི་ཆེད་དུ་བེད་སོད་རང་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཏན་ཏན་ང་རང་ཚོ་ལས་ལའང་འགོ་ཡི་མ་རེད།
ཚེ་འདི་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་ཚེ་ཕི་མ་ལའང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་ངས་ངོས་
འཛིན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐད་ལ་ཚང་མས་གནད་དོན་དེའི་སྟེང་དུ་ཐུགས་འཚབ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སི་ཚོགས་ལ་གང་འད་ཞིག་ཡོང་མིན་འགན་ཡང་ང་ཚོ་ལ་ཡོད་པ་རེད་དན་གི་འདུག དེའི་སྟེང་ལ་ངས་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཞུས་ན་བསམ་སོང། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གོ་སྐབས་གནང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༥ པའི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གི་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། གོས་ཆོད་དོན་ཚན་བདུན་དང་སྔོན་གེང་བཅས་པ་ཤོག་བུ་ལྔ་འདི་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀིས་བསྣམས་ཕེབས་ཡོང་དུས་རྒྱུན་ལས་ཀི་ནང་དུ་བགོ་གེང་། དགོངས་འཆར། ཞུ་དག་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཙང་། དམིགས་བསལ་གི་འདིའི་སང་ལ་ཞུ་མ་དགོས་པའི་གཙོ་འདོན་བྱས་ནས་དེ་རིང་བར་ལ་ལག་པ་བརང་མེད།
ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་པའི་ཆ་ཤས་བཞེས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་གོ་སྐབས་འདི་ཐོག་ལ་གནད་དོན་འདི་
དང་འབེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་བཤད་དགོས་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གི་ཆགས་སོང་། དེ་འད་ཡིན་ཙང་། ཆ་ཤས་འདི་ལེན་གི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ག་རེ་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་རང་བཙན་འཐབ་རོད་པ་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་འབྱམས་ཀི་རོམ་ཡིག་ཅིག་དང་འབེལ་

110

ཏེ། དེ་རིང་ཁ་སང་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་སི་ཚོགས་དེ་འཁྲུགས་ཐེབས་པའམ་ཟང་ཟིང་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་སྐོར་ལ་གེང་སོང་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་མ་རེད་བསམ་མཁན་ཞིག་ཡིན།
ཡིན་ནའང་འདིའི་ཐོག་ལ་མེ་འབར་བཞིན་པའི་ཐོག་ཤིང་སྣོན་མཁན་དང་པོ་དེ་ལྡི་ལི་དོན་གཅོད་དང་། གཉིས་པ་དེ་ཨ་རི་
དོན་གཅོད་ཀི་ལས་བྱེད་བརྒྱུད་ནས་ཤིང་དེ་ནས་བཞག་སོང་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སིར་བཏང་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ལ་གཙང་མ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། རྣམ་འགྱུར་སྟོན་རྒྱུ་དང་། ངོ་རོལ་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་འབྱམས་ཀི་རོམ་དེས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་གང་འད་བྱས་ཏེ་ཞུས་འདུག འདིར་གསལ་བཤད་ཅིག་དགོས་སྙམ། འདི་གསལ་པོ་ཞིག་ཆགས་དགོས་ཀི་རེད། ད་བར་གསལ་པོ་མ་ཆགས་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུག འདི་ག་རེ་བྱས་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། ཁོ་རང་གིས་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་མཁན་དེ་ཁྱོད་རང་ཡིན་ཟེར་ནས་འགོ་བརོད་བིས་པ་དེར་སི་ཚོགས་ད་ལམ་ཁག་ནང་ལ་སྐྱོན་བརོད་མང་པོ་ཞིག་སེལ་བ་རེད། དེའི་རེས་ལ་དོ་བདག་ཁོ་རང་གིས་འགེལ་བཤད་ཅིག་བརྒྱབས་སོང་། འགེལ་བཤད་དེའི་ནང་ལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། མང་པོ་ཞིག་ཞུ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་རོག་རོག ངས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་མེད། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གལ་ཆེན་པོ་དང་ར་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་ཚིག་འདི་ཐོན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལ་ཟེར་ན་ང་ཚོ་གཅིག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་དེར་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སོད་ཞིག་དགོས་ཀི་རེད། ཁོས་དེ་འད་ཞིག་བྱས་སོང་། དེར་བརེན་ང་ཚོས་ངོ་རོལ་བྱེད་ཀི་ཡོད། དེར་བརེན་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་གི་ཡོད་ཅེས་པ་ཞིག་དགོས་ཀི་རེད་པ།
ང་ཚོ་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་དག་ལ་ཆ་མཚོན་ན། དཔེར་ན། དཔལ་ན་ལེཎ་ཌའི་པཎ་གྲུབ་དེ་ཚོས་གཞུང་ཆེན་པོ་དེ་ཚོའི་ར་བ་
བརམས་ཡོང་སྐབས་དེར་ཐེ་ཚོམ་དང་སོ་འདོགས་དང་དོགས་པ་དེ་འད་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་དེར་འགེལ་པ་བརམས་ཡོད་པ་རེད། ར་བ་རོམ་མཁན་ད་ག་རང་གི་རང་འགེལ་ཟེར་ནས་གཞུང་དེ་ཚོར་གསལ་ཁ་ཕེ་ནས་ཚང་མས་ཁུངས་འདི་གང་དུ་གཏུགས་དགོས་ཟེར་ན། ར་བ་རོམ་མཁན་གི་རང་འགེལ་རོམ་མཁན་གིས་གང་གསུངས་ཡོད་པ་དེར་ཁུངས་དེར་གཏུགས་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འགོ་སྟངས་གཅིག་མཚུངས་རེད། རོམ་འབི་མཁན་ཁོ་རང་གི་ངས་རོམ་ཡིག་དེས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཟུར་ཟ་བྱས་མེད། ངོ་རོལ་བྱས་མེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་རོམ་བིས་ཟིན་པའི་རེས་སུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ད་ག་རང་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བཞག་ན་ཡག་གི་རེད་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞག་མ་སོང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་རིང་གི་གནས་སྟངས་འདི་ཆགས་པ་རེད། ང་ཚོ་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་འབྱམས་ར་མེད་གང་འད་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན། ངོ་རོལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀི་ཡིན། རྣམ་འགྱུར་ཇི་ལྟར་སྟོན་ནམ། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ངོ་རོལ་བྱས་འདུག་ཟེར་ནས་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་གཙང་བཟོ་བྱེད་དགོས་ན། ཁོས་བྱེད་མེད་ཅེས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་དཔང་རགས་ག་རེ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། དེ་གཅིག་རེད་བསམ་གི་ཡོད།
ལར་ནས་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་མེད་ཟེར་ནས་ཁོ་རང་གི་གསལ་
བཤད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་སང་ལ་བཞག་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉི་མ་གཅིག་ཁོས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་ཅི་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། སིར་བཏང་གི་༸སྐྱབས་

111

མགོན་རིན་པོ་ཆེར་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་མཚན་སྨད་བྱས་ནས་གནོད་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་རེད། སེམས་ཁལ་དང་རི་བོང་གནམ་བརིབ་ཀི་སྡུག་བསྔལ་དགོས་ཀི་མ་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་བྱེད་མཁན་གི་སྐད་གགས་ཆེ་ཤོས་དེ་རྒྱ་ནག་རེད། དེས་ད་ལྟ་མཚན་སྨད་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་རབས་དང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ད་དུང་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་གཙང་མ་བཟོས་དགོས་འདུག་ཟེར་མཁན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱ་ནག་གི་མཉམ་དུ་སྡོད་ཀི་ཡིན་ཟེར་མཁན་རང་རང་རེད། འདིའི་གནས་འབབ་ལ་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད་སྙམ།
གཅིག་འདི་རེད། གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་དཔང་རགས་འཚོལ་རྒྱུ་དེ་རེད། དོ་བདག་གིས་མཚན་སྨད་ཞུས་མེད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་
རེད། དེ་རིང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་འདི་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་མ་བཤད་ན་འགིག་གི་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཚར་བ་རེད་པཱ། ང་ཚོས་དཔང་རགས་གང་ནས་འཚོལ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་མི་དགོས་མཁན་དེ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་གང་དུ་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡང་ན་གཞན་སེམས་ ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་འཛིན་ཡོད་པ་རེད་དམ། དེ་ཡོད་ན་ང་ཚོས་དེ་རིང་ཁ་གསལ་བཟོ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གི་གཙང་མ་ཆགས་ཀི་རེད། དེ་ནི་ཡོད་མཁན་སུ་གང་མེད་པ། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཐབས་ལམ་གཅིག་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་ཕབ་རྒྱུ་དེ་རེད། ལྷ་ཕབ་ནས་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་རོམ་འདིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་འདུག་གམ། ཡང་ན་ཟུར་ཟ་ཞུས་འདུག ཁོས་བསམ་བློ་དང་ཀུན་སོང་འདི་འད་ཞིག་འཁྱེར་འདུག་ཟེར་བའི་ལྷ་ཞིག་ཕབ་ནས་མཚན་སྨད་ཞུས་འདུག་ཟེར་ན། འདིའི་ཉིན་མོར་ང་ཚོ་ཚང་མ་འགོ་རྒྱུ་རེད་ལ་ང་ཡང་ཡོང་གི་ཡིན། སྐབས་དེར་ང་ཡང་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན། སྔོན་དུ་མ་སེབས་པ་ཡིན་ནའང་རེས་སུ་མ་ལྷག་པར་ཡོང་གི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་ངོ་རོལ་བྱ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་ཚོད་དཔག་བྱས་ཏེ་མི་གཅིག་ནག་པོ་བཟོ་དགོས་ན་བྱེད་སྟངས་དེ་འདི་འད་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་པའི་དཔང་རགས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་འདི་གང་འད་ཞིག་ལ་ཆགས་སོང་ངམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་བགོ་གེང་དང་འབེལ་ནས་བསམ་ཚུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ། ད་གིན་བཀུར་
འོས་སི་འཐུས་རན་པ་གཅིག་གིས་ཨ་རིར་བོད་པ་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཞུ་མཁན་དེ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མ་རྫུན་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ཀི་ཡོད། ཡིན་ནའང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལ་ཉན་ནས་བཞག་གི་ཡོད་ཅེས་བཀའ་མོལ་གནང་བ་རེད། དེ་ཏོག་ཙམ་རབ་ཆེན་འད་པོ་ཞིག་མཐོང་སོང་། སིར་བཏང་གི་འདི་ནང་ལ་ཨ་རིའི་སི་འཐུས་རྣམ་པ་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོས་ཅི་ཞིག་གསུང་གབས་ཡོད་མིན་མི་ཤེས་ཏེ། ཨ་རིར་མི་འབོར་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། སྐྱབས་བཅོལ་ལ་འགོ་མཁན་ཧ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མ་རྫུན་མ་ཆགས་ཡོད་ན། ཏག་ཏག་ཅིག་བསྡད་ཀི་ཡོད་དམ་བསམ་པ་ཞིག སིར་བཏང་གི་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་དང་འབེལ་ནས་གོས་ཚོགས་སྔོན་མའི་ནང་ལ་ཡིག་ཆ་རྫུན་མ་བཟོས་ཡོད་པ་ཞིག་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་ཞལ་ནས་གསལ་པོ་གསུངས་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དེ་འདའི་གང་ཟག་སེར་དང་འབེལ་བ་ཡོད་མཁན་གི་བཀའ་མོལ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ལོགས་ཀ་རེད་མ་གཏོགས། ཨ་རིར་འགོ་མཁན་གི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་བོད་མི་ཡོངས་རོགས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་རྫུན་མ་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་ན། དེ་ཆབ་སིད་དང་གང་གི་ཐད་ནས་ཀང་ཏག་ཏག་ཅིག་བསྡད་མ་སོང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

112

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས།

སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིར་བཏང་བྱས་ན་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་འདིའི་སང་ལ་ཆ་ཤས་འད་ཞིག་ལེན་མ་དགོས་རྒྱུའི་གཙོ་འདོན་བྱས་པ་ཡིན། དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་ཐོག་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་འཛིན་པའི་སིད་བྱུས་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་ཞིག་སོ་སོར་བཤད་རྒྱུ་མེད་བསྡད་པ་དེ་སོ་སོས་ཧ་གོ་ཡི་ཡོད། རང་བློ་རང་ལ་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་སོང་ཙང་ཕོགས་ཙམ་ཞིག་དང་ཕྲ་ལ་ཕྲན་བུ་ཞིག་ཐོས་བསྡད་པ་དེ་ཚོ་འདིའི་ནང་ལ་ཡོང་ནས་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་ར་ཆེན་པོ་དང་། ཆུ་ཚོད་ར་ཆེན་པོ་འདི་འཕྲོ་བརླག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུའི་བློ་ཁོག་ཅིག་མ་རེད་པའི་སོ་ནས་ཁ་སང་ཡང་ཐེངས་གཅིག་ཕིར་འཐེན་ཞུས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་འདི་ལྟར་ལྟ་ཡོང་དུས། ཡང་མ་བཤད་རང་བཤད་ཀི་གནས་སྟངས་ཅིག་ཆགས་སོང་། དེའི་ཆ་ནས་ང་ལ་གནད་དོན་གཉིས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།
དོན་ཚན་དང་པོ་དེ། དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གཙོས་པའི་བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་ལ་འབོད་སྐུལ་ཟེར་ནའང་འད། རེ་བ་
ཞིག་ཞུ་རྒྱུར། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་སྔོན་གེང་ནང་ལ་ཤོག་གངས་དང་པོའི་ཐོག་ལ་དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར་དང་ཟིང་འཁྲུག་ཞོད་འཇགས་ཟེར་བ་སོགས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་ལྟ་མཐའ་སྐྱོང་བོད་བརན་ཟེར་བ་སོགས་མིང་སྣ་ཚོགས་ཀི་ལས་འགུལ་རིམ་པ་དང་། ཀྲུང་ཧྭ་ཡི་བོད་ཀི་ལས་དོན་སྐོར་གི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཟེར་བ་ཐེངས་དྲུག་ཚོགས་ཡོད་ནའང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་ད་ལྟའི་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་འདིའི་སང་ནས་བསམ་བཏང་དན་སྐྱེད་བྱས་ཏེ་ཞུས་འདོད་པ་དེ་འད་ཅི་ཡང་མིན། ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད། རྒྱུན་ལས་ཀི་ནང་ལའང་ཞུ་ཡི་ཡོད། སོ་སོའི་གོགས་པོ་དང་གོགས་མོ་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ཀང་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མགིན་ཚབ་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་དང་རྒྱལ་སིའི་ནང་དང་འཛམ་བུ་གིང་འདིའི་སང་ལ་ང་ཚོས་ཐོབ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཐོབ་དགོས་རྒྱུར་མི་མང་གིས་འགན་དབང་བསྐུར་ནས་འོས་ཤོག་གི་ལམ་ནས་གཏན་འཁེལ་བྱས་བཞག་པའི་མི་དཀིལ་འཁོར་འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་བསྡད་པའི་ང་ཚོ་ཚང་མ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མ་སོ་སོས་བྱེད་ཀི་ཡིན་ལབ་ནས་འདིར་ཕེབས་མཁན་རང་རང་ཡིན་ཙང་། ངའི་རེ་བ་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་དཔལ་ལྡན་བཀའ་ཤག་གི་ཐོག་ནས་ལས་འཆར་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་དང་ཡོང་སྡོད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ལྔ་དང་ལྔ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་དེ་འདའི་ལས་འཆར་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་གི་ཐོག་ལ་ད་ལྟའི་ཆར་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་དཀའ་ངལ་མེད་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ལ་རེ་བ་ག་རེ་ཡོད་ཅེས་བརོད་ན། བོད་རང་སྐྱོང་ལོངས་དང་ཞིང་ཆེན་གཞན་ཁག་ནང་ལ། གང་ལྟར་བོད་རིགས་ཀི་ས་ཁུལ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་ནང་ལ། ཁ་སང་ང་ཚོ་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་ཚོགས་ཟིན་ཙམ་རེད། ལོ་ ༥༨ ཀི་རིང་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་ང་ཚོར་འཛིན་པའི་སིད་ཇུས་རགས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཞིབ་ཅིང་

113

ཕྲ་བ། བོད་རང་སྐྱོང་ལོངས་ཀི་ནང་ནས་རོང་དང་ཞིང་དང་། གོང་པ་རེ་རེ་ལའང་ད་ལྟའི་བར་དུ་སིད་བྱུས་རབས་དང་རིམ་པ་གང་དང་གང་ལག་ལེན་བསྟར་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་འབྱོར་དང་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་སྟངས། འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ། དེ་བཞིན་ཆབ་སིད་དང་འབེལ་ཏེ་མི་ག་ཚོད་གོངས་ཡོད་པ་རེད། ཆབ་སིད་བཙོན་པ་ཧ་མ་གོ་བ་ག་ཚོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་དེ་ལ་སོགས་པའི་སྙན་ཐོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་བཀའ་ཤག་དང་སིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལམ་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེའི་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ཤུགས་ཡོད་བསྡད་མཁན་གི་འཛམ་བུ་གིང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཡིན་ནའང་འད། རྒྱལ་སི་ལ་ཁ་ཕོགས་ནས་བོད་དོན་གི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ལ་བཤད་བསྡད་མཁན་ཚོ་ཡིན་ནའང་འད། ཞུ་གཏུག་གནང་མཁན་ཚོ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་ཞུ་དོན་ཚད་ལྡན་ཞིག་དང་། གནད་དོན་ཏག་ཏག་ཞིག་སོད་ཐུབ་ཀི་རེད་བསམ་པ་དེ་ང་རང་གཅིག་པུའི་བསམ་ཚུལ་མིན། བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་ ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་རོམ་པ་པོ་རྣམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡང་ཡིན་ལ། བཙན་བྱོལ་ནང་གི་གཞོན་སྐྱེས་རོམ་པ་པོ་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་ཡང་ཡིན་ཞེས་དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དཔེར་ན། ༢༠༠༨ ཀི་ས་བྱི་ཞི་རོལ་ཆེན་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ང་ཚོས་མང་པོ་ཤེས་དགོས་ཀི་མི་འདུག ཨ་མདོ་རྔ་བ་གཅིག་
པོ་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་གྲྭ་བཀྲ་བེ་ཡིས་རང་བསེགས་བཏང་བ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུ། ཨ་མདོ་རྔ་པའི་རོང་ཁག་དེའི་འོག་གི་རང་བསེགས་བཏང་སའི་ས་གནས་མ་འད་བ་མ་འད་བ་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྒྱ་མིས་སིད་བྱུས་རབས་དང་རིམ་པ་ག་རེ་ག་རེ་ལག་བསྟར་གནང་འདུག རང་ལུས་མེར་བསེགས་ལ་བསྙད་བཏགས་ནས་མི་ག་ཚོད་གོངས་འདུག མི་ག་ཚོད་བོར་བརླག་བྱུང་འདུག ད་ལྟ་ག་རེ་བྱེད་ཀི་འདུག འགོ་བསྐྱོད་ཀི་ཐོག་ལ་ག་ཚོད་བཀག་བསྡོམས་བྱེད་ཀི་འདུག འདི་ཚོར་ང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་ཚད་ལྡན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་སྙམ་སྟེ། ད་ལྟའི་བར་དུ་དབུས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་ནན་པོ་དང་། གཏིང་ཟབ་པོ་བྱས་ཏེ་མ་གནང་བ་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་ཆབ་སིད་ཀི་འཐབ་རོད་པ་དང་ཆབ་སིད་ཀི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ཡིན་ཟེར་ཏེ་ཁ་ལ་ཆབ་སིད་དེ་ཁྱེར་བསྡད་ཡོད་དུས། དེར་ང་ཚོས་ཏག་ཏག་ཅིག་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་པ་ཞིག་ག་དུས་ཡིན་ནའང་དན་བསྡད་ཀི་ཡོད་ལ། དེ་ང་ཚོའི་སྟོང་ཆ་ཞིག་ཡིན་པར་ང་རང་གི་ངོས་ནས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ངོས་འཛིན་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད།
གལ་སིད་དེ་འད་མིན་པར་ཞུ་མཁན་དེ་མི་ཞིག་ཡིན་པ་སོང་ཙང་ཁོས་མ་ཤེས་པ་དང་མ་མཐོང་བ་དེ་འད་མང་པོ་ཡོང་གི་
རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་ངས་སྔོན་མ་གནང་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་ད་ལྟ་གནང་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཉེས་ཤོར་བ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་དང་སྔ་རབས་ཀི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་ཚང་མར་དགོངས་སེལ་མཉམ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དང་མཉམ་དུ་རེ་བ་གཞན་ཞིག་ལ། ད་ལྟ་གཞུང་གི་ཐོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་ཐོག་ལ་བརན་བཟུང་བྱས་
ནས་འགོ་ཡི་ཡིན་ཞེས། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་བའི་ཆར་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་གསུང་འཕྲིན་གི་ནང་དུ་ཧུའུ་ཡའོ་པང་གི་སྐོར་ལ་སོགས་པ་སིད་སྐྱོང་གི་གསུང་འཕྲིན་ནང་ལ་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་རེས་སུ་ཡི་རངས་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས། དངོས་གནས་དང་གནས་དབུ་མའི་ལམ་གི་ལས་འགུལ་དེ་ང་ཚོ་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ལ་ར་གསལ་པོ་ཞིག་འཕྲོད་ཡོད་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གི་བྱེད་སྟངས་ལས་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཀི་ཐོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་གི་རྣམ་པ་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་གནད་ཅིག་རེད་བསམ་གི་འདུག

114

༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ང་རང་ཚོ་ནང་བཞིན་འཕགས་པ་སན་རས་གཟིགས་ཀི་རྣམ་རོལ་ཞིག་
ལ་འཇོག་གི་མ་རེད་ལ། ད་ལྟ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་ཆོད་སེམས་བརན་པོ་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་འད་ཞིག་ང་རང་ཚོས་གསལ་པོ་ཞིག་སྟོན་མ་ཐུབ་ན། ལྷག་པར་དུ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཡོད་པའི་ང་ཚོ་གཞུང་དང་མི་མང་གི་ཐོག་ནས་གསལ་པོ་ཞིག་སྟོན་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ཁ་ནས་བཤད་བསྡད་པའི་སིད་བྱུས་དང་། ལག་ལེན་གཉིས་ཀའི་བར་ལ་འགལ་བ་ཡོང་སིད་པ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་དན་གི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་ར་འཕྲོད་དགོས་རྒྱུ་དང་། དེ་འད་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ང་ཚོས་དེའི་སང་ལ་ཁོ་རང་ཚོ་ཁ་ཐུག་ཡིད་ཆེས་བསེབ་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པ་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་ལ། དབུ་མའི་ལམ་གི་སིད་བྱུས་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མཐའ་མའི་རྒྱ་ནག་གི་མཉམ་དུ་བོད་ཀི་མ་འོངས་པའི་ཆོལ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སིལ་བའི་རང་སིད་རང་སྐྱོང་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལ་རྒྱ་ནག་གི་མཉམ་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཅིག་བསེབ་སོང་ན། མཐའ་མར་ཁོ་རང་ཚོའི་མཉམ་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་ཚར་བའི་རེས་ཀི་མཐའ་མའི་གཏན་འབེབས་དེ་བོད་མི་མང་ལ་གོས་བསྡུར་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་ཀི་རེད་ཅེས་པ་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཆབ་སིད་ཀི་འགན་བཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བཀའ་ཤག་རིམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་སིད་བྱུས་དེར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་ཕིན་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་འགའ་ཤས་ཀིས་ཤེས་བཞིན་དུ་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཀི་སྡིངས་ཆ་ཡག་པོ་འདི་བེད་སོད་ལོག་པ་ཞིག་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཁུངས་དང་ལུངས། ཡང་ན་འགྱུར་བ་ཕིན་པ་དང་ཡང་ན་སེར་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་སོགས་ཀི་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། ག་དུས་ཡིན་ནའང་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་རང་མདོག་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་ཕན་པ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས། དེ་ཡང་ངས་ཤ་ཚ་བ་དང་ཕན་སེམས་ཀིས་ཀུན་ནས་བསངས་ཏེ་བཤད་ཀི་ཡོད་ཅེས་ད་རེས་ཀི་གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ལ་ངས་དེ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཞུ་རྒྱུའི་ཆ་ཤས་ལེན་གི་མིན།
དེ་ནས་ད་ལྟ་དོན་ཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ལ། ཚང་མས་ད་ལྟ་དེའི་སང་ལ་བསམ་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་ལྡན་
ཚོགས་གཙོ་མཆོག མིང་དེ་གོས་ཚོགས་ཀི་ཕག་སེལ་རྣམ་པས་ཀང་བཏོན་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ང་རང་གི་ཐོག་ནས་ཀང་མིང་གསལ་པོ་བྱས་ནས་བཏོན་པ་ཡིན་ན། ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཟེར་བ་དེས་ད་ལྟའི་བར་དུ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐེངས་མ་གཅིག་མ་རེད། ཐེངས་མ་བཅུ་གངས་ཤིག་ལ་སེབས་བསྡད་འདུག ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་མཚན་སྨད་རབས་དང་རིམ་པ་བྱས་ཏེ། ཟུར་ཟ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ། ཉེ་བའི་ཆར་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་བྱུང་བཞག་པའི་ལོ་ ༡༡༣ བཞུགས་དགོས་པའི་མི་དེ་ཁྱོད་རེད་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ང་ཚོ་བོད་པ་ཚང་མ་ལ་ར་འཕྲོད་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད། དེའི་སང་ནས་ཟུར་ཟ་སུ་ལ་ཞུ་ཡི་ཡོད་མེད། ག་རེ་བྱས་ནས་ལོ་ ༡༡༣ ཞེས་པའི་གངས་ཀ་དེ་གསལ་འདོན་བྱེད་ཀི་ཡོད་མེད། དེ་ནང་བཞིན་གལ་སིད་ཁྱོད་རང་གོངས་པ་ཡིན་ནའང་ལོ་ ༡༣ ལ་གསང་རྒྱ་བྱེད་དགོས་མཁན་གི་མི་དེའང་ཁྱོད་རང་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དེ་དང་དེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སང་ནས་ང་ཚོ་མི་མང་གི་ནང་ལ་དངོས་གནས་དང་གནས་བློ་འཚབ་ཧ་ལས་པ་བྱུང་སྟེ་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་བློ་འཚབ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། དེའི་སང་ལ་སོ་སོ་དཀིལ་འཁོར་འདིའི་ནང་དང་ལྷག་པར་དུ་རྐུབ་སྟེགས་འདིའི་སང་ལ་ཡོང་རྒྱུ་དེ་མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁ་དང་། མདོ་སྨད་ཀི་སི་འཐུས་ཀི་མིང་བཟུང་ནས་ཡོང་བ་སོང་ཙང་། གནད་དོན་དེའི་ཐད་

115

མདོ་སྨད་དབུས་སི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་དང་། ཡང་ན་ར་རམ་ས་ལའི་མདོ་སྨད་ས་གནས་མི་མང་དེ་དང་དེ་ནང་བཞིན་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་ཕོགས་གང་སར་ཡོད་པའི་མདོ་སྨད་མི་མང་གི་ཐོག་ནས་དེའི་སང་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ག་རེ་གནང་ཡོད་པ་རེད། རྣམ་འགྱུར་ག་རེ་བསྟན་ཡོད་མེད་སྐོར་དེར་མ་ཞུས་ན། སོ་སོའི་ལས་འགན་འགྲུབ་ཀི་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། འདི་ག་རེ་བྱས་ཏེ་བྱ་དགོས་ཀི་རེད་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་ཀི་ཐོག་ལ་སྙིང་བསྡུས་བྱས་ཏེ་གཅིག་ཞུ་དགོས་བསམ་སོང་།
གང་ལྟར་མདོ་སྨད་དབུས་སི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་གསལ་བསགས་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ཀླུ་མཁར་
བྱམས་ཀི་སྐད་ཆ་རབས་དང་རིམ་པ་ཚང་མ་ཕོགས་བསིགས་བྱས་ཏེ་ཁུངས་བསྐྱལ་ར་སོད་བྱས་པའི་ཐོག་ནས། ག་རེ་ག་རེ་ལབ་ཡོད་པ་རེད། མཐའ་ན་ཆབ་སིད་རིག་པའི་གཏན་ཚིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་བཤད་ན། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚོང་བའི་ཕོགས་སུ་འགོ་ཡི་རེད་ཟེར་གི་འདུག་གཱ སིད་སྐྱོང་གི་འོས་མི་ལ་ལངས་པ་རེད། སིད་སྐྱོང་གི་འོས་མི་ལ་ལངས་པས་མ་ཚད་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་དམན་གིས་སིད་སྐྱོང་གི་འོས་མི་ལ་ལངས་མཁན་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་སུ་དང་སུ་ཡིན་མིན་གི་མིང་ཆ་ཚང་བིས་ནས་ལས་བསྡོམས་ཚང་མ་ད་ལྟ་ད་རྒྱའི་ཐོག་ལ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་བཀོད་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལ་ང་ཚོའི་དཀིལ་འཁོར་འདིའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བཀུར་འོས་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག མཚན་དེ་མ་ཞུས་རང་ཞུ་ཁེལ་སོང་། ང་རང་གིས་ནམ་རྒྱུན་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ས། རང་བཙན་འཐབ་རོད་པའི་ནང་ནས་གུས་བརི་ཞུ་ས། དཔེར་ན། བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་སོ་དྲུག་སྐལ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ལྟ་བུ། དཔེར་ན། ད་ལྟ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀིས་ས་མཚམས་གཞི་བཟུང་གསལ་པོ་བཟོས་ཏེ་ལངས་ཕོགས་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་འད་ཡོང་གི་མེད་པ། ག་དུས་ཡིན་ནའང་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་དགོས་ས་དེར་ཏག་ཏག་བསྟན་ནས་སོ་སོས་གཙང་མ་གཙང་རང་བྱས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་འགོ་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་མཁན་གི་འཐུས་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་ཡི་རངས་དང་བསྔགས་བརོད་བྱེད་ཀི་ཡོད།
དཔེར་ན་ཆ་བཞག་ན། ད་ལྟ་ཁོ་རང་གི་སྐྱེ་དམན་གིས་བིས་པའི་སིད་སྐྱོང་འོས་མིར་ལངས་པའི་ལས་བསྡོམས་ཀི་ནང་ལ་
དེ་ག་རང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མར་དུས་ཚོད་ལྟར་བཀུར་འོས་ཕག་སེལ་རྣམ་པ་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གསལ་བཤད་གནང་དགོས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་མིན་ན་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཚང་མ་ཆབ་སིད་ཀི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་ནས་བཤད་ན། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚོང་བའི་ཕོགས་སུ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་དེར་ཚང་མས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། དེ་དང་དེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། ག་རེ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང།

116

སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟའི་བརོད་གཞི་དང་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མི་འདུག འདིར་གང་ཟག་ལ་ཡར་མར་ཐེར་འདོན་བྱེད་བསྡད་ཀི་འདུག སྟངས་འཛིན་གནང་ན་ཡག་པོ་འདུག ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ད་གིན་གོང་དུ་གཅིག་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚང་མ་མཁྱེན་པའི་བདག་པོ་ཤ་སྟག་རེད། དགོངས་པ་བཞེས་ཡོང་དུས་གཏིང་ཟབ་པོའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་གསུང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག སྡིངས་ཆ་འདི་ཚང་མས་ར་ཆེན་པོར་བརི་ཡི་ཡོད་གསུང་གི་འདུག གསུང་བཞིན་དུ་ལག་ལེན་ཕིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་འད་འགོ་བསྡད་ན་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ཚོགས་གཙོ་ལ་སེམས་འཚབ་ཡོང་གི་འདུག ཡིན་ནའང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ལ་གོ་སྐབས་མ་ཕུལ་ནའང་འགིག་གི་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས། མུ་མཐུད་ནས་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག རོན་བཞི་འཇུག་ལྡོག་མ་ནོར་བའི་ཐོག་ནས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ལྟར་དེ་འད་བྱས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་བྱས་བཞག་པ་དེ་ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག་གི་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་གསུང་འཕྲིན་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། ཁིམས་ལྟར་དཔད་ན་སྨྲ་བརོད་རང་དབང་གི་ཁིམས་དང་འགལ་བསྡད་ཡོད་པ། མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ལྟར་ན་འགན་ཁུར་དང་ཐོབ་ཐང་ཟུང་དུ་སེལ་བའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀང་འགལ་བསྡད་ཡོད་པ། བོད་པ་རང་ཉིད་ལ་ཐུན་མིན་གི་ལས་རྒྱུ་འབས་དང་ངོ་ཚ། བག་ཡོད། ཁེལ་གཞུང་། དིན་ཤེས་པ་དང་དིན་གསོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མིན་གི་རིག་གནས་ཡོད་བསྡད་པ་དང་། བོད་མིའི་བསམ་བློའི་འདུ་ཤེས་ཆ་ཚང་ལས་འགལ་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད་ལ། དེ་ནང་བཞིན་མདོ་སྨད་དབུས་སི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་ཡིན་ནའང་འད། ར་རམ་ས་ལའི་མདོ་སྨད་མི་མང་ཡིན་ནའང་འད། ཁོ་རང་གི་བྱེད་སྟངས་ལས་སྟངས་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་དོལ་རྒྱལ་ཚོགས་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས། མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་ལ་འབེལ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཇོག་རྒྱུ་དེ་གསལ་པོ་གསལ་རང་ཞིག་གསལ་བསགས་སེལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་གཅིག་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་མ་མཁྱེན་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག དེའི་ཆ་ནས་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་། མདོ་སྨད་ཆོལ་ཁའི་ཐོག་ནས་དེ་ལྟར་ག་རེ་བྱས་ཏེ་གནང་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན། ད་གིན་གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་རེད། མདོ་སྨད་ཀི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་རང་ཁུངས་ཀི་མི་ལ་སོ་སོས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ག་རེ་ཡིན་པ། ལས་ཀ་དེས་ག་རེ་ལ་གནོད་ཀི་ཡོད་མེད་དང་། ག་རེ་ལ་ཕན་གི་ཡོད་མེད། དེའི་མཇུག་འབས་ག་རེ་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་གཟིགས་དགོས་རྒྱུ་དེ་མི་སོ་སོས་མེད་བརླག་བཟོས་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མ་རེད། སོ་སོ་ལྐུག་པ་ཡིན་པ་དེ་འདའང་ཅི་ཡང་མ་རེད། ག་རེ་བྱས་ནས་ལབ་ན་བབ་ས་དེ་བོད་སི་པའི་ར་དོན་དང་ཆིག་སིལ་ལ་

117

བབ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྣམ་པ་ལྷན་རྒྱས་ཀིས་མཁྱེན་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད་ལ། གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ཀང་མཐོང་གི་ཡོད། གཉིས་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་ལངས་ཕོགས་གསལ་པོ་ཞིག་སྟོན་དགོས་དོན་དེ་ཡང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕོགས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་དེ་འད་ཐོན་ཡོང་གི་འདུག དེ་འད་ར་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལྟ་བུ་ས་ཡ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་ནའང་སྤུ་ཉག་ཅིག་དང་ཁྱད་པར་གཅིག་ཀང་ཡོད་པ་མ་རེད། འཇིག་རེན་གི་ཕོགས་ནས་བཤད་ཀང་མཁས་པའི་ཚད་ཡ་རབས་བཟང་སོད་ཟེར་ནའང་འད། ཆོས་ཕོགས་ནས་བཤད་ནའང་འད། བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཞིག་ལ་ཀླུ་མཁར་བྱམས་འད་བའི་ས་ཡ་དྲུག་གིས་ངོ་རོལ་བརྒྱབ་ཀང་ཁྱད་པར་གང་ཡང་འགོ་ཡི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཞི་ར་མེད་པའི་མཚན་སྨད་ཞུས་ནས་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་འཁྲུག་ཐེབས་པ་ཡིན་ན། གང་ཞིག་ལ་གནོད་ཀི་འདུག་ཅེ་ན། ང་ཚོའི་ཆིག་སིལ་ལ་གནོད་ཀི་འདུག ང་ཚོ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་འཐབ་རོད་ལ་གནོད་ཀི་འདུག དེས་ཆ་ནས་ང་ཚོ་ང་ཚོའི་རང་དོན་ལ་མཐར་གཏུག་ན། སོ་སོའི་ཁྱིམ་ཚང་དང་སོ་སོ་སེར་ལ་མཛུབ་མོ་བཙུགས་ཡོང་དགོས་ཀི་འདུག དེའི་ཆ་ནས་ཁོ་ལ་ངོ་རོལ་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཟེར་དགོས་པ་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང།
དེ་དང་དེ་ནང་བཞིན་ད་གིན་གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཞིག་གིས་གཞོན་སྐྱེས་མི་རབས་གསར་པ། མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་
ཁག་ནང་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་པའི་མི་རབས་གསར་པའི་ཡི་གེ་དེ་བཀླགས་རྒྱུ་བྱུང་། ཡི་གེ་དེ་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་བཀླགས་པ་ཡིན། དེ་བཀླགས་དུས་འགོ་བ་མིའི་ཀུན་སོད་དང་འབེལ་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་མདོ་སྨད་དབུས་སི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་དང་། དཔེར་ན། ང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་སོ་སོའི་ལངས་ཕོགས་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་བསྟན་ཡོད། དེ་ཚོ་ལ་སོགས་པར་མོས་མཐུན་བྱེད་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཟེར་གི་འདུག ངས་ད་ལྟ་འགོ་བ་མིའི་ཀུན་སོད་དང་འགལ་བའི་གནད་དོན་གང་འད་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཡ་རབས་བཟང་སོད་དང་འགལ་བ་དེ་དང་པོ་སུས་བྱས་པ་རེད། སི་ཚོགས་ནང་ནས་ཕིར་འབུད་སུས་བཏང་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་ལབ་པ་རེད། དང་པོ་བཤད་ན། དེའི་ཆ་ནས་ཁོ་རང་ཚོའི་གནད་དོན་དངོས་གནས་དེ་མགོ་མ་འཚོས་པར་བརྒྱུད་སྐུལ་བྱས་ནས་མཆོངས་བཞག་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན་པར་ངས་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག སིར་བཏང་གི་བཤད་རན་ཡོད་པ་ཞིག་མ་རེད། ཡིན་ནའང་གེང་བ་སོང་ཙང་མ་ཞུས་ན་འགིག་གི་མི་འདུགམཐའ་སྡོམ་དེར། ཁ་ཤས་ཀིས་ན་ནིང་སྔོན་མ་ཡང་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་འགའ་ཤས་ཤིག་བྱུང་འདུག དེ་ལ་གོས་ཚོགས་
ནང་ནས་གེང་བ་སོང་ཙང་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་སོང་བ་ཞེས་དང་། ད་ལྟ་ངས་མཚན་སྨད་ཞུས་མེད་ལབ་ཡོད་པ་རེད། རེས་མ་ཞུས་ཡོད་ལབ་ན་ག་རེ་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་ལབ་ཀི་འདུག་གཱ གསལ་པོ་བཟོ་རོགས་བགིས་ཟེར་ནས་ངས་སྡིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ནས་སྐད་གསང་མཐོན་པོའི་སོ་ནས་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལབ་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་གཞི། བོད་མི་རིགས་ལ་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ལམ་སྟོན་གནང་བཞག་པ་འདི་འགིག་གི་མི་འདུག་ཟེར་མཁན་འདི་སུ་དང་སུ་ཡོད་ནའང་། ང་ཚོས་ཉིན་མོ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གི་ཆིག་སིལ་གི་ར་བ་འཐོར་འགོ་ཡི་རེད། ང་ཚོ་ནང་ཁུལ་ལ་ཡིན་ནའང་ཕན་པའི་གཞི་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ངས་གསལ་པོ་ཞུ་ཡི་ཡོད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས། ཏོག་ཙམ་བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་།

118

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང།

སི་འཐུས་རོ་རེ་ཚེ་བརན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ག་ཚོད་གནང་ནའང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་བཀའ་ལ་གུས་བརི་གནང་གི་མི་འདུག ཡང་བསྐྱར་བཀའ་ནན་པོ་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་། འདི་འད་བའི་སྐད་ཆ་ཐལ་ཆ་ཆེན་པོའི་རིགས་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག འདི་ལའང་ཐག་གཅོད་ཅིག་གནང་ན་ཡག་པོ་འདུག འདི་འད་བའི་སྡིངས་ཆ་མ་སད་ན་ཡག་པོ་འདུག ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པར་འབོད་སྐུལ་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་ཞུས་པ་ཡིན། བཀའ་མོལ་གསུང་ཡོང་དུས་བཀའ་མོལ་དེས་ལེགས་ཆ་དང་ཞན་ཆ་ག་རེ་འདུག དེ་ཕོགས་གཉིས་ཀ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་གསུང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་བསྐྱར་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས། མུ་མཐུད་ནས་གསུང་རོགས་གནང།

སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་ག་རང་ཐལ་ཆ་འགོ་དགོས་རྒྱུའི་རིགས་ཅི་ཡང་ཞུས་མེད། དེ་ཡང་འདི་ནས་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་མཁན་ཆེས་བཀུར་བར་འོས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཚོས་གཟིགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། བཟང་དང་ངན། རེད་དང་མ་རེད་ཀི་བརར་ཤ་དེ་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་གཅོད་ཀི་རེད། དེ་བཤད་ནས་རོན་བཞིའི་འཇུག་ལྡོག་མ་ནོར་བ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཉི་མ་རེ་རེའི་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་ཉམས་ལེན་ནང་ལ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་སོ་སོ་བོད་ཀི་རིག་གནས་ལ་ཅུང་ཙམ་གོམས་པའི་དབང་གིས་བསམ་བློ་ཨིན་ཇི་དང་ཁ་ནང་ནས་བོད་སྐད་གགས་མཁན་དེ་ཚོར་བསམ་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད། གང་ལྟར་ག་རེ་ཡིན་ནའང་མིན་ནའང་མཐའ་བསྡོམས་དེར། དེ་འདའི་ཐུགས་ཁལ་གནང་མཁན་ཡོད་ན་མ་འོངས་པར་མཚན་སྨད་ཞུས་པ་ཡིན་ཟེར་ན་ག་རེ་བྱེད་ཀི་རེད་ཟེར་བ་དང་། ད་དུང་མང་པོ་ཐོན་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་རེད་པཱ། དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་འདི་འདའི་ཡོད་ན་གསལ་པོ་གསལ་རང་། ཕི་གསལ་ནང་གསལ་བཟོ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་དང་། དེ་ཚོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་གཙང་མ་ཡོད།
སིར་བཏང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་དེའི་འོག་ནས་ངོ་རོལ་བྱེད་སྟངས་ཡིན་པ་ཡིན་
ནའང་མ་ནོར་བའི་ཐོག་ནས། ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དགར་འཛིན་ཅིང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་མིན། གང་ཟག་དེ་ལ་བརྣབ་སེམས་མིན། ཞེས་བརྣབ་སེམས་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མིན་པའི་ཐོག་ནས། གང་ཟག་དེས་ལས་གང་

119

བྱས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་དེས་ད་ག་རང་གི་ཐོག་ལ་མཛུབ་མོ་བཙུགས་ནས། ཡི་གེ་བིས་ནའང་ད་ག་རང་གི་ཐོག་ནས་དང་། སྐད་ཆ་བཤད་ནའང་ད་ག་རང་གི་ཐོག་ནས་མ་གཏོགས། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོ་བཏགས་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལ་གཤོག་པ་བཏགས་པ་དེ་འད་ད་ལྟའི་བར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཁུལ་ཡིན། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མིན། ཡིན་ནའང་ངོ་རོལ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཅེས་སོབས་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོ་སྐབས་གཉིས་པ་བཞེས་མཁན། སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས།

སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ལ་ཁ་སང་ཆ་ཤས་ཤིག་བླངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སི་ཡོངས་ཀི་བོད་ཀི་ར་དོན་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཞུས་པ་ཡིན། ར་བའི་སྐད་ཆ་འཇམ་པོ་བཤད་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡོད། སྐད་ཆ་རྩུབ་པོ་བཤད་མ་ཤེས་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་སིན་པོ་གདོང་དམར་གི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཙང་སྐད་ཆ་རྩུབ་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ལས་ས་པོ་རེད། གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀི་སྐད་ཆ་འཇམ་པོ་བཤད་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡོད། དམིགས་བསལ་གི་སོ་སོ་རང་ཉིད་མ་འོངས་པར་མགོ་རུས་སྐམ་པོ་དེ་ས་འོག་ཏུ་མ་སོང་བར་དུ་སོ་སོའི་མི་ཚེ་མཐའ་མའི་འཚོ་བ་བསྐྱལ་ས་དེ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདི་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་རང་ལྟ་བུ་ཆ་མཚོན་ན་བོད་ནང་ལ་ཕ་མ་གཉིས་ཀར་དགུང་ལོ་ ༧༠ ལ་སེབས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཕ་ཡུལ་ལ་འགོ་ནས་ཕ་མ་གཉིས་དང་མཉམ་གནས་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་མི་འདུག འགོ་ས་མི་འདུག ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་རིང་ཕ་མ་དང་ཁ་བལ་ནས་བསྡད་པ་རེད། དེ་ང་གཅིག་པུ་མ་རེད་དེ་ཐེངས་གཅིག་ལ་གཉེན་འཕྲད་ཙམ་ཡང་འགོ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ང་འདུག་སའི་ས་ཆ་འདི་ཆགས་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། ལྷག་པར་དུ་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་གི་ཕག་རོགས་རྣམ་པ་ཡིན་ནའང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སེམས་གཏིང་ནས་གུས་བརི་དང་གུས་བཀུར་བྱེད་ཀི་ཡོད། འཇམ་པོ་བྱས་ནས་བཤད་ཀི་ཡོད་མ་གཏོགས་རྩུབ་པོ་གཏན་ནས་བཤད་ཀི་མེད། ད་ག་རང་ཡིན། དེ་རིང་ཡིན་ནའང་སྐད་ཆ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀི་འཇམ་པོ་བཤད་རྒྱུའི་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡིན། དེ་ནས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་དེ་གང་ཟག་སེར་གི་ཡིག་ཆ་མ་རེད། ར་བའི་ང་རང་ཚོའི་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་རྒྱུན་ལས་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཚབ་མཚོན་རང་བཞིན་གི་གཏམ་བཤད་དང་བསགས་ཡིག་དེ་འད་འབི་མྱོང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སོ་སོ་མི་སེར་ཞིག་གི་བསམ་ཚུལ་གཙོ་འདོན་བྱས་ནས་འབི་ཆོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ་བིས་ནའང་འགིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀི་དགོངས་གཞི་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིག་ཐོག་ལ་ཕབ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་མི་གཅིག་གི་བསམ་ཚུལ་བཏོན་ན་འགིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། མཐའ་མ་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀི་སྣོན་འཕྲི་སར་གཅོག་བྱས་ནས་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ནས་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་སེབས་དུས་བཀའ་སི་གཉིས་ཀས་ངོས་ལེན་དང་གདེང་འཇོག གཞན་ཡང་སོ་སོ་མི་རེ་ངོ་རེའི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཡིག་ཆ་དེར་དགག་པ་མེད་པར་འགོ་ཚར་བ་

120

ཡིན་ན་དེ་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་དེ་ཡང་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ཀི་དགོངས་གཞི་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས། ད་རེས་དེའི་སང་ལ་འབེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཁ་ཤས་ཤིག་བཤད་འདོད་བྱུང་། དམིགས་བསལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ལ་ཁ་སང་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཞུས་པ་རེད། དེ་ལས་ལྷག་ཙམ་ཞུ་རྒྱུ་མེད། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཟེར་བའི་མི་དེའི་མིང་དེ་མི་མང་པོས་བཏོན་ཡོང་གི་འདུག ངས་དེ་རིང་གཅིག་འདོན་དགོས་ཐུག་སོང་། ཁ་སང་སོ་སོ་ཡིན་ན་ར་བ་ཉིད་ནས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་མིང་བཏོན་ནས་ཆེད་དུ་ཁོའི་ཕོགས་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་མི་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་བྱེད་ཀི་ཡོད། ང་རང་ཉིད་ནས་ག་རེ་བྱས་ནས་ཟེར་ན། དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་གེང་མ་དགོས་པར་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་ཁོ་རང་གི་ང་ལ་ལྟ་ཕོགས་ཤིག་འདུག ཁོས་དག་ལྟ་བུར་བལྟ་ཡི་འདུག་གཱ ཁོ་ལ་གོགས་བྱེད་མཁན་དང་ཕན་འདོགས་མཁན་དང་རོགས་བྱེད་མཁན་གི་མི་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་མི་འདུག བྱས་ཙང་ངས་དེ་ལ་ཡག་པོ་བཤད་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ་སྡུག་པོ་བཤད་ནའང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་བསམ་ནས་ཁུ་སིམ་བསྡད་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ཕག་རོགས་ཁ་ཤས་ཀིས་བཀའ་མོལ་གསུང་གིན་གསུང་གིན་ཚིག་ཁ་ཤས་ཐོག་ལ་ཕྲན་བུའི་གསལ་བཤད་ཅིག་མ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མེད་པ་ཞིག་མཐོང་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་གོ་སྐབས་གཉིས་པ་དེ་བླངས་པ་ཡིན། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་མཚན་སྨད་བྱས་ཡོད་དང་མེད་ཀི་ཐོག་ལ་རོད་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་སང་ལ་མི་སུམ་ཅུ་ལ་བསམ་པ་སུམ་ཅུ། མཛོ་སུམ་ཅུར་རྭ་ཅོ་དྲུག་ཅུ་ཟེར་བ་ནང་བཞིན་བསམ་ཚུལ་མ་འད་བ་བརག་དཔད་གཏོང་སྟངས་མ་འད་བ་དཔད་པ་བྱེད་སྟངས་མ་འད་བ་ཡོད་སིད་པ་རེད། ཡོང་ཆོག་གི་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་། གང་ལྟར་ཀང་སྨྲ་ཤེས་དོན་གོ་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་ཕལ་ཆེར་རེ་རེ་བཞིན་ཞུ་དགོས་ཀི་མ་རེད་བསམ་གི་འདུག ག་རེ་ག་རེ་ཞུས་ཡོད་མེད་དེ་ཧ་གོ་ཡི་རེད། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ ལ་བཞུགས་མཁན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་ཟེར་བ་དེ། དེ་ས་ངོས་བཟུང་སོར་དགོས་པས་རྒྱུ་མཚན་དེ་ས་དེ་མང་པོའི་ནང་ནས་གཅིག་འདེམས་དགོས་པ་དང་འདེམས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བོད་ཡིག་ས་སོར་སྟངས་དང་ཚིག་གི་སྔ་ཕི་དང་ཚིག་འགོས་དང་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོར་འགེལ་བཤད་རྒྱག་དགོས་པ་མ་རེད་ལ་རྒྱག་གི་ཡང་མིན། དེ་ནང་བཞིན་ཁོས་ད་ལྟ་བར་དུ་མཚན་སྨད་རབས་དང་རིམ་པ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་བལྟ་མྱོང་ཡོད། སེམས་ལ་ཉར་ནས་འདུག་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས་ཕི་ལ་བཏོན་ན་འདོན་ས་གང་ཡང་མི་འདུག དེ་རིང་ཡིན་ནའང་དེ་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་ངས་མར་སྐྱོར་གི་མིན། ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་ཟེར་ན། ཉེ་ཆར་ཁོ་རང་གིས་རོམ་ཡིག་དེ་འད་ཞིག་སེལ་ཡོང་དུས། སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཐལ་ཆ་ཟེར་ནའང་རེད། མི་མང་གི་སྙིང་ལ་བསྙབས་པ་རེད། མི་མང་ནང་ནས་ཡར་ལངས་ཡོང་ནས་སྐད་མང་པོ་བརྒྱབ་ཡོང་དུས། སི་ཚོགས་ད་རྒྱ་འད་མི་འད་བ་ནང་ལ་མང་པོ་བཤད་ཡོང་དུས། དེའི་ནང་ལ་གནད་དོན་གཅིག་སྟེ། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ནང་མི་དང་བཅས་པ་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་དམན་ལ་སོགས་པ་འདུག་ས་འགོ་ས་མེད་པ་བཟོ་ཡི་འདུག དེའི་ཆེད་དུ་དངུལ་བསྡུ་ཡི་འདུག དེའི་འགོ་ཁིད་མཁན་དེ་ང་རེད་ཟེར་ནས་སི་ཚོགས་ད་རྒྱ་ཐོག་ལ་བཀྲམ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ག་རེ་བྱས་ནས་བཀྲམ་གི་ཡོད་པ་དང་སུས་བཀྲམ་གི་ཡོད་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་ག་རེ་འཛིན་གི་ཡོད་པ་དང་། ག་རེ་བྱས་ནས་ངའི་མིང་དེར་སོད་དགོས་པ་ཚང་མ་ཤེས་ཀི་ཡོད། དེ་དུས་དེར་བསམ་ཤེས་ཅིག་བྱས་ན་ཟེར་ནས་ཁ་ཤས་ཀིས་བཤད་ཀི་འདུག ངས་བྱེད་དགོས་པ་མ་རེད་ལབ་ཡོད། བཞག་ཤོག དེ་སི་ཚོགས་ཐོག་གི་སྐད་ཆ་དུམ་བུ་རེད་ལབ་ཡོད། ཁ་ཤས་ཀི་དེ་མ་རེད་ཅེས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག ཁྱེད་རང་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ཤིག་རེད་

121

པཱ། ཁྱེད་རང་གི་མིང་དེ་བེད་སོད་བཏང་བ་ཡིན་ན་བཙན་བྱོལ་སིག་འཛུགས་ལ་འབེལ་བ་ཆགས་ཀི་འདུག གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ཟེར། དེས་ན་ཡིན་དང་ཡིན། ད་ག་རང་དཀྲོགས་གཏམ་དེ་ཡོང་སའི་བརྒྱུད་ལམ་དེའི་ནང་ལ་ང་རང་གིས་ཡི་གེ་ཐུང་ཐུང་ཞིག་བིས་པ་ཡིན། དོན་དག་སྙིང་པོ་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདའི་དངུལ་བསྡུ་ས་དང་གཏམ་གེང་བྱེད་སའི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ང་མེད། ད་ཚོམ་དེའི་ནང་མི་ལྔ་བརྒྱ་འདུག ང་དེའི་ནང་ལ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་ལྔ་བརྒྱ་དེ་དཔང་མི་རེད། བྱས་ཙང་དེ་འདའི་གཏམ་གེང་གང་ཡང་མེད། དེ་ནས་དོན་དག་གཉིས་པ་དེ་ངའི་ལས་འགན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ང་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ཤིག་རེད། ང་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་དང་དགའ་སྣང་ཡོད་མཁན་གིས་མི་ཞིག་ཡིན། ངས་དེ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀི་རེད་མ་གཏོགས་ངས་དེར་དོ་ཕོག་དང་ཐལ་ཆ་འགོ་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་གཏན་ནས་བཤད་སིད་ཀི་མ་རེད། ང་བླུན་པོ་དེ་འད་མིན་ཟེར་ནས་དོན་དག་སྙིང་པོ་དེ་བཤད་ཡོད། དོན་དག་གསུམ་པ་དེ། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་སྐྱེ་དམན་དང་ཕྲུ་གུར་དཀའ་ངལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ང་རང་ཉིན་མོ་དེ་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་ཡིན་གདའ་ཞེས་སྐད་ཆ་དེ་བཤད་ཡོད། དོན་དག་བཞི་པ་དེ། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་ད་ལྟར་བར་དུ་༸སྐུ་མདུན་ལ་མཚན་སྨད་ཞུས་པ་དག་ལ་ང་ར་བ་ཉིད་ནས་ངོས་ལེན་མེད། ང་རང་འདོད་པ་མེད་ལ་དགའ་པོ་ཡང་མེད། ང་ལ་དགག་པ་ཡོད། ཅེས་དོན་དག་དེ་བཤད་ཡོད། ཚིག་རེ་རེ་དེ་མ་རེད་དེ་དོན་དག་དེ་ཡིན། དེའི་རེས་ལ་སྐད་འཕྲིན་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེའི་འགན་འཁུར་མཁན་མི་དེ་དག་ལ་འབེལ་བ་བྱས་ནས། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། ལགས་འོང་། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས། གང་བསྡུས་བསྡུས་གསུང་རོགས་གནང་། དེ་ལས་བསྡོམས་ལྟ་བུ་ཆགས་གབས་འདུག བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། ལགས་སོ། དེ་འདའི་ཁྱེད་རང་ཚོས་དངུལ་བསྡུ་རུབ་བྱས་ནས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་སྐྱེས་དམན་དང་ཕྲུ་གུ་གཙང་བཟོ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དིས་པ་ཡིན། ར་བ་ཉིད་ནས་བྱས་མི་འདུག ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་གོགས་པོ་དང་གཉེན་ཉེས་ཁོ་ལ་སོབ་གསོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་དང་ཁ་ལ་ཉན་མཁན་དེ་འད་འཛམ་བུའི་གིང་གི་ས་ཆ་གང་ན་ཡོད་ནའང་ཚང་མ་སྐད་གཏོང་གི་ཡིན་ཟེར་སོང་། གནམ་གྲུ་ག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་ཚོས་བཏང་ནས་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་གོས་བསྡུར་བྱས་ནས་མ་འོངས་པར་ཁོས་དེ་འད་ཞིག་བྱེད་མ་དགོས་པའི་ཐབས་ཤེས་རེད་འདུག དེའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཚོས་དངུལ་བསྡུ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བྱུང་སོང་མ་གཏོགས། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་སྐྱེས་དམན་དང་ཕྲུ་གུ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་མི་ལྔ་བརྒྱའི་མཚན་རགས་བརྒྱབ་ནས་ཡི་གེ་སེབས་འདུག དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། སྐར་མ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། ལགས་སོ། དེ་ཡིན་དུས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་སྐྱེས་དམན་དང་ཕྲུ་གུར་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་པ་རེད་ཅེས་ཕག་རོགས་སི་འཐུས་ཤིག་གི་དེ་རིགས་གསུང་ཡོང་དུས། ངས་དེར་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ན་ཡག་པོ་འདུག་བསམ་སོང་། ནང་མི་བུ་ཕྲུག་ལ་དཀའ་ངལ་རིགས་འཕྲད་པ་དེ་འད་གཏན་ནས་བྱུང་མི་འདུག དེ་གསལ་པོ་རེད། དེ་ལས་གཞན་པས་བདེན་དཔང་ཁུངས་བསྐྱལ་འགའ་ཡོད་ན་འདི་རེད་ཟེར་ནས་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ད་ལྟ་བར་དུ་དེ་རིགས་བྱུང་མི་འདུག དེ་ཚོ་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ར་བའི་སྡིངས་ཆ་ཐོག་ལ་བཤད་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག དེ་འད་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ངས་གསལ་བཤད་ཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་། ད་ག་རང་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཐུགས་རེ་ཆེ།

122

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཕག་ཚོད་ ༡།༣༠ བར་དུ་གུང་ཚིགས་བར་གསེང་ཡིན།
ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་ཐུན་གསུམ་པ།
ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་མུ་མཐུད་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞིན་པ་འདི། གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་འགོ་བཞིན་པ་ཡིན། ད་ལྟ་འདི་ནས་མཚན་ཐོ་བཞེས་མཁན་སི་འཐུས་གསུམ་ཡོད། དེའི་རེས་ལ་གོ་སྐབས་ཕུལ་རྒྱུ་མིན། སི་འཐུས་གོ་སྐབས་གཉིས་པ་བཞེས་མཁན། སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལགས།

སི་འཐུས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གོ་སྐབས་ཡང་བསྐྱར་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གོང་དུ་གནས་དོན་ཞིག་ལ་བསམ་ཚུལ་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན། གནད་དོན་དེ་ལ་བསམ་ཚུལ་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ། ཞིབ་ཕྲ་འགོ་མ་དགོས་ན་བསམ་ནས་གང་བསྡུས་བསྡུས་ཤིག་ཞུས་པའི་ཁུལ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ནམ་རྒྱུན་ནས་མི་མང་མགོ་སྐོར་ཆོག་ཆོག་ཅིག་དང་། སི་ཚོགས་ཀི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མ་ཤེས་མཁན་ཞིག་རེད་ཟེར་ནས། སོ་སོས་ངོས་འཛིན་ར་བ་ཉིད་ནས་ཞུ་ཡི་མེད། སོང་ཙང་སོ་སོ་སེར་གིས་ངོས་ནས་ལོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་སི་པའི་ལས་ཀ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གིས་བསམ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་སེབས་སོང་། སྔ་མོ་ཡིན་ན། ད་རྒྱ་ཁག་ནས་གཞུང་འབེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པས་སོ་སོ་སེར་ལ་གཅིག་བིས་འདུག གཉིས་བིས་འདུག་ཅེས་ཞུས་སྡོད་ཀི་འདུག དེའི་སྐབས་ལ་ཀློག་གིའང་མེད།
འབེལ་བ་དང་གསལ་བཤད་གང་ཡང་བྱེད་ཀི་མེད། ཡིན་ནའང་ལོ་ ༡༠།༡༥ རེས་སུ་ས་གནས་ཁག་དང་། གྲྭ་ཚང་ཁག་
ལ་བཅར་བའི་སྐབས་སུ། སྔོན་མ་ང་ཚོས་དེ་འད་གོ་བྱུང་། དེ་རང་ཡིན་ཤག་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་མང་པོ་འདུག ཡིན་ནའང་སོ་སོས་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་འགོ་བསྡད་ན་གསལ་པོ་ཆགས་འགོ་ཡི་རེད་བསམ་ནས་མུ་མཐུད་དེ་སོ་སོའི་གང་ལྕོགས་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་དེ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད། དམིགས་ཡུལ་དང་། ཆ་རེན། གྲུབ་འབས་སོགས་གང་ཡང་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་རང་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད། སོང་ཙང་ད་རྒྱ་དང་། སི་ཚོགས་ཀི་བརྒྱུད་ལམ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ང་མི་སྡུག་ཅག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་བསམ་མེད་པ། སང་གྲུང་ལྡན་ལུགས་དང་། ཆབ་སིད་རོད་ཀི་ཡོད་པ་སོགས་ཀིས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བིས་བསྡད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སོ་སོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ཉིད་རང་གི་ངོས་འཕྲོད་ཀི་རེད་པཱ། དེ་འད་ཡིན་དུས་མིས་གང་བིས་ནའང་ང་དེ་ལྟར་ཆགས་ཀི་མ་རེད་ལ། ཆགས་འགོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་ཡང་མེད། དེ་འད་ཡིན་དུས། སྡིངས་ཆའི་སྟེང་ལ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དེ་ཡག་པོ་ཁྱོན་ནས་མཐོང་གི་མེད། ད་རྒྱ་དང་ས་གནས་ཁག་བཅས་ལ་བཅར་འདི་བྱས་པ་བཅས་ལ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་། ར་དོན་མ་གཏོགས་སོ་སོ་སེར་གི་དོན་དུ་སི་ཚོགས་ནང་འགེལ་བཤད་རྒྱག་གི་མེད། ད་གིན་འདིར་གནད་དོན་སེབས་ཡོང་དུས་འགེལ་བཤད་དེ་གང་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་ན། འགེལ་བཤད་རིང་པོ་ཆགས་བསྡད་ན་ཏག་ཏག་

123

བསྡད་ཀི་མི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཐབ་རོད་ཅིག་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་སོ་སོས་དེ་འད་ཞིག་ཞུས་ན་འགིག་གི་མེད་དམ་སྙམ་ནས་ཞུས་པ་ཡིན།
ཡིན་ནའང་། གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་མིང་འབོད་བྱས་ཏེ་གསུངས་གནང་སོང་། དེ་ཐེངས་མ་དང་པོ་མ་
རེད། ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ཀི་ནང་དུ་སོ་སོའི་ངོ་ཤེས་པ་ཁག་རེད། ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁ་པར་སེབས་སོང་། དངོས་སུ་ཐུག་ཡོང་དུས་ཀང་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་རྒྱབ་ལོག་གི་མི་ལྟེ་དཔོན་དེ་ཁྱེད་རང་རེད་ཟེར་གི་འདུག་ཅེས། འགེལ་བཤད་རྒྱག་གི་འདུག ཁ་ཤས་ཀིས་ཁོ་ཚོ་འཛོམས་པའི་མདུན་ལ་ཉམ་ཆུང་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་མ་གཏོགས། རྒྱབ་ལོག་ལ་ཁོ་རེད་འདུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལ་ཁོས་དངུལ་སད་དེ་སང་འདུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཧ་ལམ་ང་ནུས་པ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་འགེལ་བཤད་རྒྱག་བསྡད་མཁན་ཡང་མང་པོ་འདུག ཡིན་ནའང་འགེལ་བཤད་གང་འད་ཞིག་རྒྱབ་ནའང་སོ་སོའི་རང་དབང་རེད། ཁོ་ཚོའི་མིག་ནང་ལ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གང་འད་ཞིག་ལ་རིས་ཀི་ཡོད་ནའང་། ངས་དེར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་གཏོང་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་ལ་བཀག་ཀང་ཐུབ་ཀི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་རང་གི་ངོས་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་། ཆོད་སེམས་བརན་པོའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན། མི་སུ་གང་ལའང་གནོད་བསྐྱལ་བཞག་པ་དང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་པ། བོད་ཀི་ར་དོན་ལ་གནོད་པའི་ལས་ཀ་སྤུ་ཙམ་ཡང་བྱས་མེད་ཅེས། སོ་སོའི་ངོས་ནས་གདེང་ཚོད་དང་བཅས་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་ཡིན་ནའང་རེད། བརྒྱུད་རིམ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་འད། གང་ལྟར་ང་ནག་པོ་བཟོ་ཆེད་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད། འབད་བརོན་བྱས་ནས་བཟོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་ནའང་འད། ང་འགྱུར་བ་ར་བ་ཉིད་ནས་འགོ་ཡི་མ་རེད་ཅེས་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངའི་མི་ཚེ་སྙིང་པོ་ད་ག་རང་ཐོག་ལ་སྔོན་མ་ནས་དམ་བཅའ་བཞག་ཡོད། སོ་སོའི་མི་ཚེ་དེར་འཐབ་རོད་རང་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་བསྡད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ངའི་རྒྱབ་ཏུ་ལྟ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ཐ་ན་སོ་སོའི་ཕྲུ་གྲུ་གསུམ་དེའང་སྐྱེས་དམན་གི་བདག་པོ་བརྒྱབས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་གསོས་བསྡད་པ་ཞིག་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་སོ་སོས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀི་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། སྔོན་མ་གཟུགས་པོ་ཨའོ་ཙམ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ། འདི་གའི་ལས་འགུལ་དེ་ཚོའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་དེ་ཙམ་ཡོང་གི་མི་འདུགཡིན་ནའང་ཉམས་ཞིབ་ཏོག་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག དེ་ལྟར་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད། མ་འོངས་པར་མུ་མཐུད་ནས་དེའི་
ཐོག་བྱེད་འཆར་ཡོད། ལག་ཁྱེར་ཡོད་མཁན་དང་འད་བའི་ཚད་ལྡན་གང་ཡང་མ་རེད། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་གསུང་གནང་རོགས། སོ་སོ་སེར་དང་འབེལ་བའི་མང་པོ་ཞིག་ཞུས་བསྡད་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལགས་ནས། ལགས་སོ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་འད་ཡིན་དུས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་རྒྱབ་ལོག་གི་མི་ལྟེ་དཔོན་དེ་ང་མིན་ཞེས་ནས་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡང་དངུལ་སོད་པ་དང་། འབོད་སྐུལ་བྱས་པ་དེ་འད་ཁྱོན་ནས་བྱས་མ་མྱོང་། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལ་དེ་འད་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་ར་བ་ཉིད་ནས་རེད་མི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ལོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་ང་ཚོ་དང་འབེལ་བ་བྱུང་བ་རེད། ཁོ་རང་གིས་རྣམ་དཔོད་དང་འབེལ་ནས་གང་ཞིག་ཞུ་ཡི་ཡོད་ནའང་། ང་ཚོས་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད། ང་ཚོ་ལོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་འབེལ་བའི་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་དང་ང་འད་བའི་མི་ཚང་མས་ཁོ་རང་ལ་ང་ཚོའི་མཛད་གཙོ་རྣམ་པར་ཟུར་ཟ་དང་། མཚན་སྨད་བྱས་པ་དེ་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མི་འདུག དེ་འད་མ་བྱས་

124

ཟེར་ནས་ང་ཚོས་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཤིག་རེད། ཉེ་བའི་ཆར་རྒྱབ་ལོངས་ཀི་ཐོག་ནས་འོས་བསྡུའི་ནང་ལ་ལས་རིམ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་སེབས་པ་རེད། ང་གཅིག་པུ་མ་རེད། ལངས་ཕོགས་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན། འད་མི་འད་དེ་འད་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་ནས། ལམ་སྟོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཞུ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྡིངས་ཆ་འདི་བརྒྱུད་ནས་སིག་འཛུགས་གཏོར་ཞིག་འགོ་རྒྱུ་དང་། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་པ་ང་རང་གི་དན་པར་སུ་གང་གིས་སོབ་གསོ་བརྒྱབས་སོང་དན་མ་སོང་། ང་རང་ཡང་བརྒྱབས་རྒྱུ་མ་བྱུང་། དེ་འད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཏག་ཏག་ཞིག་བསྡད་ཀི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་རིང་འདིར་གསལ་པོ་ཞུ་རྒྱུར། སོ་སོའི་ངོས་ནས་མ་གནང་རོགས། གསལ་བཤད་གནང་རོགས་བགིས་ཟེར་ནས་སྔོན་མ་བྱེད་མེད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་རེད་ཟེར་ནས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། ང་ལ་མཚོན་ན་དངུལ་སོད་རྒྱུའི་ཆ་རེན་གང་ཡང་མེད། སོ་སོ་རང་མགོ་ཐོན་ལ་མ་ཐོན་ཞིག་ཡིན། དེ་འད་ཡིན་དུས་མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་ཀི་སྐད་དེ་ཚོ་སྣང་བ་མ་འགོ་བའི་སྐད་ཆ་རེད། ཉེ་བའི་ཆར་གནས་ཚུལ་དེ་ཐོན་པའི་རེས་ལ། སོ་སོའི་ངོས་ནས་དེ་དང་དེ་མཚུངས་ཞུས་སྡོད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཉེ་བའི་ཆར་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚོང་པ་དང་། རྒྱལ་ཚོང་པའི་ཕོགས་ལ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་གོ་ཡོང་དུས། རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་ཧ་ཅང་གི་བློ་ཕམ་བྱུང་སོང་།
ཡིན་ནའང་དེའི་བར་ལ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག ཡིན་ནའང་ང་ད་རྒྱ་
དང་སྐད་འཕྲིན་ནང་ལ་མང་པོ་འགོ་མཁན་ཞིག་མིན། རོམ་འད་མི་འད་དེ་ཚོ་ཀློག་རྒྱུ་སིད་ཀི་མི་འདུག དུས་ཚོད་ཀི་འདང་གི་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་སོ་སོར་གནོད་བསྐྱལ་གི་ཡོད་ནའང་རེད། སྐྱོན་བཟོ་ཡི་ཡོད་ནའང་རེད། མང་པོ་བྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག ཡིན་ནའང་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ ཡི་གནད་དོན་དེ་སེབས་ཡོང་དུས། སོ་སོར་མཚོན་ན་ཚད་ལས་བརལ་འདུག་སྙམ་པའི་སེམས་ཚོར་བྱུང་། ཡིན་ནའང་དེ་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་མེད་དེ། ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་ཟླ་བ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་བློ་ཐག་ཆོད་པ་ནང་བཞིན་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད།
ཡིན་ནའང་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་གང་བྱེད་ཀི་ཡོད་མེད་དང་། གང་ཞིག་བཤད་པ་དེ་ཚོ་མི་ཁ་ཤས་ལ་འགན་དཀྲི་ན་ཏག་
ཏག་བསྡད་ཀི་མ་རེད་དན་གི་འདུག དེ་སྔ་རང་བཙན་དང་འབེལ་ནས་སི་ཚོགས་ནང་གེང་སོང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ། མི་རེ་འགའི་མིང་བཏོན། དེ་ཚོའི་མཉམ་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཟེར་ནས་མང་ཚོགས་ནང་ལའང་ང་ཚོའི་མིང་མ་བཏོན་ཙམ་མ་བཏོན་ཙམ་དེ་འད་བྱུང་སོང་། དེབ་བཀྲམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་དེ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཟེར་ནས། ང་ཚོས་ཁྱེད་རང་ལ་སྟོན་གི་ཡོད་དཱ་ཟེར་བ་ནང་བཞིན། གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ང་ལ་ད་ག་རང་ ༢༠༡༢ ལོར་དེབ་སྟོན་དུས་བློ་ཕམ་བྱུང། ག་རེའི་ཐོག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་དང། གང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་དེ། དབྱེ་འབྱེད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་མ་གཏོགས་རྒྱུགས་པ་ལེབ་རྡུང་བྱས་ནས་ཆ་ཚང་ལ་དེ་འད་བྱས་པ་ཡིན་ན། སི་ཚོགས་འདི་གང་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་རེད། མི་རེ་རེར་སེམས་ཤུགས་སར་རྒྱུར་ཆུང་ཆུང་ནས་ང་ཚོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སོབ་རབས་དང་རིམ་པ། རན་ལགས་རྣམ་པ་ཚོ་དང་། རན་གས་མང་པོ་ཞིག་གིས་སོབ་གསོ་བསྐྱོན་ནས་སེམས་ཤུགས་སར་ཏེ་ཡར་ལངས་བསྡད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་གས་ཏེ་སེམས་ཤུགས་བཅག་པ་ཡིན་ན། ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་

125

འདུག ནུས་པ་ག་ཚད་ཐོན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། སི་ཚོགས་ལ་རིམ་པས་རིམ་པས་ཞེན་པ་ལོག་འགོ་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཀི་རེད། དེ་མ་ཡོང་བའི་ཐོག་ནས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུག ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པ་དེ་ཚང་མས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། གདོང་ལེན་བྱེད་ཕོགས་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེའང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་རང་གི་ངོས་ནས་ཀང་ཡང་བསྐྱར་ད་ག་རང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས། བོད་ནང་གི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀི་ཆོད་སེམས་དང་སྙིང་སྟོབས་ལ་གུས་བཀུར་དང་ཆེ་མཐོང་མཚོན་ཆེད་དུ་སྐད་ཆ་ཚིག་ཁ་ཤས་ཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་འདིའི་ནང་ལ་སྐད་ཆ་སོམ་པོ་དེ་འད་བཤད་ནས། རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དང་། ཁོང་རྣམ་པ་དང་འབེལ་བ་ཡོད་པའི་ནང་མི་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ག་ཚད་ཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ། ཡིན་ནའང་ངས་ད་ལྟ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཁོང་ཚོའི་བློས་བཏང་དང་། ཆོད་སེམས་ལ་གུས་བཀུར་དང་ཆེ་མཐོང་རང་མཚོན་ཆེད་དུ་སྐད་ཆ་ཚིག་ཁ་ཤས་ཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ད་ལྟ་འདི་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་འདི། ང་རང་བོད་མི་མང་གི་སི་འཐུས་ཤིག་དང་། བོད་མི་མང་གི་འཐུས་མི་ཞིག་ཡིན་བསམ་པའི་ཚོར་བ་དེའི་ཐོག་ནས་ལངས་བསྡད་པ་ཞིག་ཡིན་མ་གཏོགས། ཡང་ཐོབ་ཁུངས་དང་ཡོང་ཁུངས་བྱེ་བག་པའི་ལས་དོན་ཐོག་ནས་སེབས་པའམ། ཐོབ་ཁུངས་བྱེ་བག་པས་ལས་བསྡོམས་དང་བྱས་རབས་དང་འཇོན་རབས་རིགས་བཤད་རྒྱུའི་འདོད་པའང་མེད་ལ། བཤད་རྒྱུའང་མིན།
དེ་ཙམ་མ་ཟད། སོ་སོ་དཀར་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་གསལ་བཤད་ཀང་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད། ང་ཚོའི་གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་
སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི། ཁོ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་རང་གི་སང་ལ་བཞག་སྟེ་གེང་སོང་བྱས་ན་ཡག་པོ་འདུག་སྙམ་པའི་ཚོར་བ་དེ་འད་རང་བཞིན་གིས་སེབས་སོང་། དེ་མིན་གི་གཞུང་འབེལ་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དེ་ཟུར་དུ་བཞག་ནས། གང་ཟག་བྱེ་བག་པ་དང་། གནད་དོན་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་རྒྱུག་འགོ་བ་ཡིན་ན། མར་མར་དྲུད་འགོ་བ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་གནད་དོན་དང་། སོ་སོའི་སང་ལ་རྒྱུག་འགོ་བ་འདི་གཞུང་འབེལ་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་རང་གི་དོན་དག་ཐོག་ལ་ཏག་ཏག་ཅིག་སྡོད་ཀི་མེད་པའི་བཟོ་འད་བོ་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོའི་གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ནང་དུ། བོད་ནང་ལ་ཛ་དག་རེད་ཅེས། འདི་གའི་འཐུས་མི་ཚང་མས་གཅིག་རེས་གཉིས་མཐུད་ཀི་ཛ་དག་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང། ཛ་དག་ཡིན་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རང་རེད། སོ་སོ་ལ་ཆ་མཚོན་ན། བོད་ནང་གི་གནས་སྟངས་ཆ་ཚང་ལ་རྒྱུས་མངའ་དང་མིག་མཐོང་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། གནས་ཚུལ་འདིའི་རིགས་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཛ་དག་རེད།

126

ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ཛ་དག་ཡིན་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་སེལ་ཐབས་ག་རེ་འདུག ང་ཚོས་ཕི་ལོག་ལ་བསྡད་ནས་ག་རེ་
གནང་ཐུབ་པ་འདུག ཞུ་བ་རེ་འབོད་ག་རེ་གནང་ཐུབ་པ་འདུག མདོར་ན་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ག་རེ་འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་ལས་འགུལ་སེལ་ཐུབ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་དང་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་བཞག་སྟེ། སོ་སོའི་དགོངས་ཚུལ་དང་། བསམ་ཚུལ་གསུངས་ཐུབ་ན། དངོས་གནས་དང་གནས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ས་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ང་ཚོ་འདིར་སྐད་ཆ་རིང་ཙམ། ཐུང་ཙམ། སོམ་ཙམ། ཕྲ་ཙམ་འད་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་འདི་ལྷིང་འཇགས་རྒྱུའི་ཚབ་ལ། ང་ཚོ་སྡིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ནས་མི་ཁ་ཤས་ཀིས་བྱེད་སྟངས་ལས་སྟངས་ལས་ཟིང་སོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག དེ་ཙམ་མ་ཟད་ང་ཚོ་སྡིངས་ཆ་འདི་དང་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་སྐད་ཆ་མཐོ་དམའ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན། བོད་ནང་ལ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་དང་། གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ཀིས་ང་ཚོ་ལ་མིག་གཅེར་ནས་ལྟ་བཞིན་རེ་བ་ཞིག་རྒྱབ་བསྡད་པ་དེར། ཁོང་ཚོ་ལ་བློ་ཕམ་དང་སེམས་སྡུག་སོགས་ཀིས་སྙིང་ལ་རྨ་ཁ་ཞིག་བཟོས་སོང་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་འགན་ཞིག་བཟོད་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ། ང་ཚོ་ལས་འབས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ནའང་ཏག་ཏག་ཅིག་བསྡད་ཀི་རེད་དམ། གལ་སིད་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ཀིས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀི་སོད་པ་འདི་དང་འདི་རེད་ཟེར་ནས་སྡུག་ཅག་རེད་ཟེར་རྒྱུ་དང་།
དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བོད་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་འགས་ར་རམ་ས་ལའི་གཡས་གཡོན་གི་སིག་འཛུགས་དང་འདི་ཚོ་ལ་
སྐད་ཆ་ཁ་ཤས་ཅིག་དེ་སྔོན་ཡང་བྱུང་ཚར་བ་རེད། མ་འོངས་པའང་འདི་འད་མུ་མཐུད་ནས་བྱུང་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་ར་རམ་ས་ལར་ཡོད་བསྡད་པ་འདི། གང་ལ་གང་འཚམ་གིས་སོ་སོ་ལ་ལུང་པ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ། ར་བ་དང་སིག་འཛུགས་ཆ་ཚང་ཡོད་བསྡད་པ་འདི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁིད་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་བསྡད་པ་ཞིག་རེད།
གལ་སིད་འདི་ལ་ནག་ཐིག་ལྟ་བུ་དང་། བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་ཀི་རེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ནང་དུ་རྨ་ཁ་ཞིག་བཟོས་སོང་
བ་ཡིན་ན། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་ནག་ཐིག་ཞིག་ཕོག་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་དེའང་ཚབས་ཆེན་པོ་དང་། ཧ་ཅང་གི་སྡུག་ཅག་རེད། དེ་ལས་ཀང་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་མཚན་ཤས་དང་ནག་ཐིག་ཕོག་རྒྱུ་དེའང་ཚབས་ཆེན་པོ་རེད། འདི་ང་ཚོ་མི་རེ་ངོ་རེ་ནས་འགན་ཁུར་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་གལ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོ་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་བསྡད་དེ་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་དང་། གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་དང་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ནས་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་དང་། ཀུན་སོང་། སེམས་ཤུགས་དེས་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་སེབས་པ་རེད་མ་གཏོགས།
སྡིངས་ཆ་དེ་སོ་སོའི་འཁབ་སྟོན་བྱེད་ས་ཞིག་དང་། སྡེ་ཚན་བྱེ་བག་པ་ཞིག་གིས་ངོ་སོད་བྱེད་ས་ནམ་ཡང་མ་རེད། ང་
ཚོས་འདི་འད་བྱེད་བསྡད་པ་ཡིན་ནའང་འགིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་འད་བྱེད་དུས། ང་ཚོས་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་རྒྱ་བོད་སུ་ཡིན་ནའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། དེ་མ་འོས་པ་དང་། མ་འགིག་པ་རེད། གནད་དོན་དེར་ང་ཚོས་མོས་མཐུན་དང་དང་ལེན་ཞུ་ཐུབ་པ་ཞིག་ར་བ་ནས་མ་རེད། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་

127

སྨད་དང་། ཟུར་ཟ་བྱེད་བསྡད་པ་དེ་ཡག་པོ་ཁྱོན་ནས་མ་རེད། དེར་མོས་མཐུན་ཞུ་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་རེད་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་འདིའི་ནང་མིང་དང་བཅས་པ་བཏགས་ཏེ། ཚབས་ཆེན་པོ་དང་། གཅིག་རེད། གཉིས་རེད་ཟེར་ནས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན། བཤད་མཁན་འདི་ཚོ་ལ་གོང་ཚད་ལྟ་བུ་ཆ་མཚོན་ན་ཡར་སར་ནས་མཐོང་ཆེ་རུ་གཏོང་བསྡད་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད་དམ། གལ་སིད་ཕན་ཐོགས་ཀི་ཡོད་ན། ང་ཚོའི་འདི་ནས་མང་པོ་ཞིག་གིས་རབས་དང་རིམ་པ་བྱས་ནས་མང་པོ་གསུངས་ཟིན་སོང་། གསུང་མཁན་དེ་ཚོས་ལས་འཆར་ཞིག་སིག་ཡོང་ནས། དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་མཚན་སྨད་ཞུ་མཁན་འདི་ཚོར་ལས་ཀ་དང་ཐག་གཅོད་འདི་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཟེར་ནས་བཞག་གི་ཡིན་ཟེར་རྒྱུ་མེད་ན། ང་ཚོས་འདིའི་ནང་ལ་མིང་འབོད་བྱས་ཏེ། ཡར་བཤད་མར་བཤད་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་བསྡད་ན། མེ་སར་བའི་སང་ལ་ ཤིང་བཤགས་པ་གཡུག་ཟེར་བའི་དཔེར་བཞིན། འུར་ཟིང་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགོ་ཡི་རེད་མ་གཏོགས་ཕན་ཐོགས་དེ་ཙམ་ཡོང་ས་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མས་སི་པའི་ཐོག་ལ་སེམས་ཤུགས་བྱ་དགོས་པ་དང་། གོས་ཆོད་ཀི་གེང་གཞི་དངོས་ཏེ་གཞུང་འབེལ་གི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཅེས་པ་འདི་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་བོད་ནང་གི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དང་། བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་དུ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་མཁན་དང་སེམས་འགུལ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་དོ་ཕོག་མི་འགོ་བ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་བོད་ནང་ལ་ཡོད་མཁན་གི་རྒྱའི་བཙན་འོག་ཏུ་བཙོན་ཁང་ནང་མྱོང་བཞིན་པ་དག་དང་། དེ་བཞིན་ཆབ་སིད་བཙོན་པ་རེད། རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དེ་དག་གི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་དང་ཞུ་གཏུགས་སོགས་ཀི་ལས་འཆར་རང་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག་གམ། ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཁ་སང་དང་དེ་རིང་ཉིན་གཅིག་དང་ཕེད་ཀའི་རིང་ལ་བོད་ནང་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་ཐོག་ལ་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ལ་འགོ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་གོས་ཆོད་འདི་ལམ་ཁ་མ་འད་བ་ཞིག་ལ་འགོ་བསྡད་མཁན་ཞིག་ཆགས་འདུག གང་ཟག་གཅིག་ལ་བརེན་ནས་བཀའ་མོལ་མང་པོ་ཞུ་བསྡད་མཁན་ཞིག་ཆགས་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་སྐད་ཆ་གཅིག་བཤད་ན་གཉིས་དན། གཉིས་བཤད་ན་གསུམ་དན་ཟེར་བ་ལྟར། སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཡོང་དུས་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་ཡར་ལངས་ནས་སྐད་ཆ་ཅིག་མ་བཤད་ན་མ་འགིག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཚོར་སོང་། ད་ལྟ་གཞུང་འབེལ་གོས་ཆོད་ནང་ལ་གོས་ཆོད་དོན་ཚན་བདུན་ཡོད་པ་རེད། འདི་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀི་བསྣམ་པ་གཞི་བཟུང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཡོད་པ་བྱས། གོས་ཆོད་འདི་གཞིར་བཟུང་ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོས་ཕག་བསྟར་གང་འད་གནང་དགོས་མིན་དེ་ལྟར་གནང་གི་རེད། གོས་ཆོད་གཞི་བཟུང་སྐབས་དང་དུས་ལ་བསྟུན་ནས་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་གཟིགས་ཀི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆ་ཚང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་ཉིན་གཅིག་དང་ཕེད་ཀའི་རིང་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་བཀའ་

128

མོལ་གནང་དུས། གང་ཟག་དེ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་མིང་སྨོས་ན། རང་བཙན་འཐབ་རོད་པ་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་བསྡད་ཀི་འདུག བཀའ་མོལ་གནང་དགོས་པའི་གཞི་ར་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཨིན་ཇིའི་རོམ་པ་པོ་ཞིག་ལ་རེས་དན་གི་ཆེད་རོམ་ཡིག་ཞིག་བིས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་ནང་ལོ་ ༡༡༣ ལ་བསྡད་དགོས་མཁན་དེ་ཁྱེད་རང་ཡིན་ཞེས་བིས་ཡོད་དུས། དེ་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་ཞུས་འདུག་ཟེར་ནས་ཚང་མས་སི་ཚོགས་ནང་གེང་སོང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་ད་རྒྱ་ནང་ལ་འཛུལ་གི་ཡོད་མེད་ཀི་འགེལ་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་ངས་ཡི་གེ་དེ་མཐོང་སོང་། སྐབས་དེར་སོ་སོར་བློ་ཕམ་བྱུང་སོང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་དང་ཟུར་ཟ་ཞུ་མཁན་དེ་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན། བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་སེམས་འཚབ་དང་དངངས་སྐྲག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་དེ་འད་བྱས་ན་མ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་ད་ག་རང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན། སོ་སོས་བསམ་བློ་བཏང་དུས་ཟུར་ཟ་དང་མཚན་སྨད་ཞུས་པ་དེ་ག་འད་ཞིག་ཡིན་ན། དངོས་གནས་ཡིན་ནམ་བསམ་པའི་དཔད་པ་བྱས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་ཉེ་ཆར་ཁོ་རང་གིས་དངོས་སུ་ད་རྒྱ་བརྒྱུད་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་འདུག ངའི་རོམ་གི་ཐོག་ནས་བིས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་པ་མིན་ཟེར་ནས་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དོ་བདག་གང་ཟག་རང་གི་སྐད་ཆ་དེར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག རོམ་འབི་མཁན་དེ་ཡང་ཁོང་རང་རེད་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་མཁན་དེ་ཡང་ཁོ་རང་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་གནད་དོན་ད་ག་རང་བཞག་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ་བསམ་སོང་། དཔེ་བཞག་ན་མིའི་རི་མོ་ནང་ལ་ཡོད། སྟག་གི་རི་མོ་ཕི་ལ་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་བཞིན། མིའི་རི་མོ་ནང་ལ་ཡོད་དུས་ཁོ་རང་གི་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དེ་ལས་ལྷག་ང་ཚོས་དེ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་དུས། ཁོའི་ཁོག་པ་སྔོག་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་མེད་དུས། དེར་བརེན་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་སི་ཚོགས་ནང་རོག་འཛིང་མི་ཡོང་བ་དང་ལབ་གེང་མང་པོ་མི་ཡོང་བའི་སི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་གི་རེད་བསམ་གི་འདུག ཁག་ཅིག་གིས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལ་ཆེ་མཐོང་སད་ནས་མི་ཆེན་པོ་བཟོ་ཡི་འདུག་ཟེར་མཁན་ཡང་བྱུང་སོང་། དེ་ང་རང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་རང་གི་བཟོས་སོང་བསམ་གི་འདུག གོས་ཚོགས་ཉིན་གཅིག་དང་ཕེད་ཀའི་རིང་ལ་རང་བཙན་འཐབ་རོད་པ་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་སྐོར་ལ་བཤད་ཀང་བསྡད་སོང་། ག་རེ་བྱས་ནས་བཤད་པ་རེད། རྣམ་པ་ཚོས་དཔད་པ་གནང་ཡོད་ཀི་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོཆེར་དངོས་གནས་ཟུར་ཟ་དང་མཚན་སྨད་ཞུས་འདུག་གམ་མི་འདུག ཁོ་རང་གིས་བྱས་མེད་ཟེར་དུས་ང་རང་ཚོའི་ཡིེད་ཆེས་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཁོ་རང་གིས་གསལ་བཤད་བྱས་སོང་། ད་ཡིན་ན་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། དེ་འད་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀི་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་ཞུས་ན་འགིག་གི་མ་རེད། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་འདུག་དགོས་པ་རེད། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་བསམ་བློ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་བསྡད་པ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་རུ་ཡོང་རྒྱུར་ད་རངས་གོས་ཚོགས་ནང་ཕག་རོགས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གསུང་གནང་སོང་། དཔེ་བཞག་ན། ད་རྒྱ་བརྒྱུད་ནས་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་ནང་མིར་དཀའ་ངལ་སོད་ཆེད་དུ་དངུལ་བསྡུ་རྒྱུ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག མིང་འདོན་ཆོག་པར་ཞུ། སི་འཐུས་རྒྱ་རིགས་ཐར་ལགས་ཁོ་རང་དངུལ་བསྡུ་རུབ་བྱེད་མཁན་ནང་མེད་གསུང་སོང་། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཁོང་རང་དེའི་ནང་དུ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཆ་ཚང་བྱེད་ཀི་ཡོད། གལ་སིད་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ནང་མིར་

129

དཀའ་ངལ་སད་མཁན་ནང་དུ་ཁོང་རང་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀི་ཡོད། གང་ལ་ཞེ་ན་དོ་བདག་སོ་སོས་གསལ་བཤད་གཙང་མ་ཞུས་པ་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་སོ་སོས་མིན་ཞེས་ལབ་དུས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་པའི་དེ་མ་རེད་ཅེས་ལབ་ཐུབ་ཀི་མེད་པ་རེད། འདི་མ་རེད་དེ་འད་རེད་ཅེས་ང་ཚོས་ཁུངས་བསྐྱལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀིས་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་སྨད་བྱེད་ཀི་མེད་ཟེར་བར་ཡིད་ཆེས་མང་བ་བྱུང་སོང། ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཀི་ནང་མིར་དཀའ་ངལ་སད་རྒྱུ་མིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དངུལ་བསྡུ་རུབ་ནང་དུ་ཁོང་རང་མེད་པ་དེ་དག་གསལ་བཤད་གསལ་པོ་གནང་སོང། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པར་ནང་མི་དང་ཕྲུ་གུ་དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ཡིན་ན། ཁོང་རང་གི་དང་པོ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང། དེ་བཞིན་ཁ་དན་ཚིག་ལ་གནས་རྒྱུའི་ཡིད་ཆེས་གཙང་མ་བྱེད་ཀི་ཡོད།
དེ་བཞིན་ཕག་རོགས་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་གསུངས་སོང། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག མིང་བཏོན་ཆོག་པ་ཞུ།
གང་ལ་ཟེར་ན་དེའི་སྟེང་ལ་བཤད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་དུས། མིང་མ་བཏོན་ན་མ་འགིག་པ་སོང་། ཤར་ཕོགས་ཁུག་ར་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་རྒྱུར། ཕག་རོགས་སི་འཐུས་གཅིག་གི་གསུངས་སོང་ཞེས་གསུངས་ནས། ཁོ་རང་སོ་སོའི་ལངས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་གསལ་པོ་དང་གཙང་མ་བཟོས་སོང་། དེ་དག་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང། དེ་ལབ་དུས་མི་གཅིག་གི་གཅིག་ལ་བཤད་དུས་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་གསལ་བཤད་དང་ངོས་ལེན་བྱེད་དུས། ཨ་ཚོགས་ཀླུ་མཁར་བྱམས་ཁོང་རང་གི་ངས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་བྱས་མེད། གསལ་པོ་བྱས་ནས་གསལ་བཤད་གནང་སོང། དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་སྙམ། དེའང་སི་ཚོགས་ལྷིང་འཇགས་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་པ་ཡོང་གི་རེད། ངས་ད་རེས་སྡིངས་ཆ་དེ་བརྒྱུད་ནས་གསལ་བཤད་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཕན་གི་རེད་དན་གི་འདུག སི་ཚོགས་ལ་རོག་ད་དང་ལྷིང་འཇགས་མི་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་པ་བྱུང་ན་སྙམ་ནས་དེ་རིང་ཡར་ལངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཀུན་སོང་བཟང་པོ་ཞིག་འཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་དེ་དག་བཤད་པ་ཡིན། དེ་མ་ཡིན་པའི་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་སུས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ནའང་། སོ་སོའི་ངོས་ནས་དང་པོ་དོན་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནའང་རེས་ལ་མ་ལྷག་པ་ཞིག་དང། དངོས་གནས་ཀི་ཁུངས་བསྐྱལ་ར་སོད་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་སྨད་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་དགག་པ་བརྒྱབ་ཐུབ་མཁན་དང་། དང་པོ་དོན་དགོས་ནའང་དོན་ཐུབ་མཁན་གི་གང་ཟག་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད།
དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་རོག་ད་མ་ཡོང་བའི་ཐོག་ནས། རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་པ་ཡག་པོ་
བཞེས་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ། འདི་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ཞོར་འཕྲོས་རང་ཆགས་ཀི་འདུག ཡར་ལངས་ཚར་བ་རེད་དེ་སི་འཐུས་ཤིག་གི་གསུངས་སོང། ཕི་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༡༢ དེ་བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོར་བརི་ནས་བུད་མེད་རྣམས་དགའ་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀི་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང། ང་ནི་དགའ་པོ་བྱུང་མ་སོང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་མཆོག

130

དཔལ་ལྡན་སིད་སྐྱོང་བློ་བཟང་སེང་གེ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཐོག་མ་དེར་ད་ལན་གི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་ལ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཧ་ལམ་གཅིག་རང་མ་ཆད་པའི་ཐོག་ནས་ཕེབས་ཐུབ་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ད་ལན་ང་ཚོ་བོད་ལོ་གསར་པ་ཡིན་ཙང་ངས་བཀའ་ཤག་གི་ཚབ་དང་། ཕག་རོགས་བཀའ་བློན་རྣམ་པའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ལོ་གསར་ལ་འཚམས་འདི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མ་བདེ་འབྱོར་ངང་ཞལ་མཇལ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དེ་ལའང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀི་ནང་ལ་ང་ཚོ་སྔོན་རིས་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་བགོ་གེང་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བསྐྱར་ཞིབ་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་གཞི་རའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་ཅི་ཞིག་བསིམ་རྒྱུ་ཡོད་ནའང་སིམ་པའི་ཐོག་ནས། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་དང་སི་ཚོགས་སི་ཡོངས་ལ་སྔོན་རིས་ཀི་འགོ་སྟངས་འགོ་ལུགས་སི་ཡོངས་ལ་ཕན་པའི་ཐོག་ནས། བགོ་གེང་དེ་སྔའང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ། ད་ལན་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཆ་ཚང་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ནམ་རྒྱུན་འགོ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ད་ལན་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་རྒྱབ་
སྐྱོར་ཡོད་ཅེས་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ད་ལན་བཀའ་ཤག་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་ཏོག་ཙམ་མར་འཐེན་ཙམ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སོང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན་བགོ་གེང་གི་སོམ་གཞི་ཁོ་རང་ཁག་ཅིག་ལ་འགོ་ཡོང་དུས། ཁག་ཅིག་ལ་ལག་པ་མ་འཆང་བ་ཡིན་ན། ཏོག་ཙམ་མ་འགིག་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ངས་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་མཐའ་མ་དེར་ཞུ་ཆོག་པར་བགིས། རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཇུག་བསྐྱལ་ས་དེ་འབེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་དེའི་སང་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། བབ་ས་དེ་རན་པོ་ཞིག་མེད་དམ་བསམ་སོང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན་དུས་རག་ཏུ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་ནས་སིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག་ལ་ཁིམས་དང་སིག་གཞིར་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་གསུང་སྡོད་ཀི་ཡོད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁིམས་དང་སིག་གཞིའི་ཐོག་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ད་ལན་འདིར་གཞུང་འབེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་སང་ལ་བཀའ་སོབ་གནང་རྒྱུ་རེད། དེར་བུད་མེད་སེར་ལངས་དང་བུད་མེད་ཀི་ཡིག་གཟུགས་འབི་སྟངས་དང་། བཏང་སྟངས་སོགས་དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་བཤད་ཡོང་དུས། ནམ་རྒྱུན་ངར་ལག་བསྟར་གིས་ལག་བསྟར་གིས་ལབ་མཁན་ཁོ་རང་གིས་ར་བ་ཉིད་ནས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀི་མི་འདུག་ཨ་བསམ་པ་ཞིག་བསེབས་བསྡད་སོང་། ཡིན་ནའང་འདིའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་ཕྲ་འགེལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ད་ལྟ་འདི་ལྟར་བལྟ་ཡོང་དུས། བགོ་གེང་ཆགས་རྒྱུའི་རྒྱུ་རེན་གཙོ་བོ་གཅིག་དེ། དང་པོ་ལོ་ ༡༡༣ བསྡད་དགོས་
མཁན་དེ་ཁྱེད་རང་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་ཁུངས་བསྐྱལ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་ནས་འགོ་སྟངས་འགོ་ལུགས་ཀི་ཐོག་ལ་མར་བབ་ཐུབ་ས་མ་རེད། ང་ཚོ་བཀའ་ཤག་གི་འགན་ཁྱེར་ཐུབ་ས་མ་རེད། ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་ག་རེ་བཤད་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། ཁིམས་མཁྱེན་མཁན་ཚོ་དང་ཁིམས་ཤེས་དགོས་པ་རེད་ཟེར་མཁན་གི་ག་དུས་ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་ལ་གསུང་པའི་སྐབས་ལ། ཇི་མ་ཇི་བཞིན་གསུང་པ་ཡིན་ན། དེར་ཡར་མར་མཐོ་ཙམ་དམའ་ཙམ་ཡོང་གི་མ་རེད། ཁོ་རང་གིས་ག་རེ་བཤད་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བསྡད་

131

དགོས་མཁན་དེ་ཁྱེད་ཡིན་ཞེས་བིས་ཡོད་པ་རེད། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བསྡད་མི་དགོས་མཁན་དེ་༸གོང་ས་མཆོག་ཡིན་གསུང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་བཤད་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་སེབས་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་དེ་འཇུས་ཏེ་ཁིམས་ལུགས་ཀི་ཐོག་ནས་ག་རེ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོང་དུས། ག་རེ་བཤད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་རོད་གཞིར་རོད་གེང་བྱས་ཏེ་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་འདི་ཁུངས་བསྐྱལ་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། གོ་བ་ལེན་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁིམས་དང་སིག་གཞི་ཞལ་ལ་འཁྱེར་ནས་དུས་རག་ཏུ་བཀའ་སོབ་གནང་མཁན་ཚོས་གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་གསུང་པའི་སྐབས་ལ། ཁོ་རང་གིས་ག་རེ་བཤད་པ་དེ་སྡིངས་ཆའི་སང་ལ་གེང་ནས་གསུང་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཐོག་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པའི་གོ་བ་ལེན་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་ཟེར་ན། ༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་གོ་བ་ལེན་ཐུབ་ཀི་རེད། ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་ཁུངས་བསྐྱལ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་ཟེར་ནའང་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད། དེ་གང་འད་རེད་ཅེ་ན། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ བསྡད་དགོས་མཁན་དེ་ཞེས་ལབ་པ་རེད། དེ་ལབ་དུས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཁྱེད་རང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཁྱེད་རང་སུ་རེད་ཟེར་ན། ཨ་རིའི་སོབ་གྲྭའི་དགེ་རན་དེ་ཡིན་ལབ་པ་རེད། དེ་ཁྱེད་རང་ཡིན་ཟེར་དུས་དེ་མིན་པ་ཞིག་དེ་ལ་ཡོད་པ་རེད། གོ་བ་དེ་སེབས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་རེད་དམ་མ་རེད་ཅེས་དིས་ཡོང་དུས། དེ་ཡིན་པར་བཀའ་ཤག་གིས་ཅིའི་ཕིར་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་རེད་ཅེ་ན། དགུང་ལོ་ ༡༡༣ དེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོས་༸གོང་ས་མཆོག་དང་མཉམ་དུ་འགོ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འབྱར་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོའི་རེ་བ་དང་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀའི་མངོན་འདོད་དེ་༸གོང་ས་མཆོག་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ ལས་ལྷག་བཞུགས་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ལ་རེ་བའང་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད།
ང་རང་ཚོས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གཙོས་པའི་མཛད་སོ་ཆེ་ཁག་ཁག་ཏུ་༸གོང་ས་མཆོག་ཕེབས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་
ལས་ལྷག་བཞུགས་ཀི་ཡིན་ཟེར་དུས། ང་ཚོ་དགའ་སྣང་དང་སོ་སྣང་སྐྱེས་དགོས་པ་དེ་རེན་འབེལ་བྱས་ཏེ་ ༡༡༣ རང་ཡིན་ཞེས་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་སེམས་ནང་ལ་དེ་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཅིག་པུ་མ་རེད། ནང་ཆོས་བྱེད་མཁན་དང་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་དད་བཀུར་བརི་བཀུར་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཀང་གསུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ ༡༡༣ དེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་དང་འབྱར་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འབྱར་བཞག་པ་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཟེར་དུས། དེ་མ་ཉིད་དུ་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་རེད་འདུག་ཅེས་གོ་བ་སེབས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་གོ་བ་ལེན་པ་ཁོ་ན་མ་རེད། དེ་ཁིམས་ཐོག་ནས་ཇི་ལྟར་ཁུངས་བསྐྱལ་ཐུབ་ཀི་རེད་ཅེ་ན། ཁིམས་ཐོག་ནས་འགོ་སྟངས་
ལ་ཁྱེད་རང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་དེ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དིས་པ་ཡིན་ན། ངས་བྱས་མེད་ཟེར་གི་རེད་མ་གཏོགས་ངས་བྱས་པ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་གི་མ་རེད་པ། བྱས་མེད་ཟེར་མཁན་ལ་ཁིམས་གཏུགས་དེ་ཇི་ལྟར་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་དེའི་ཀུན་སོང་ག་རེ་ཡིན་མིན་ལྟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་པ། ཉེ་འགམ་གི་ཁུངས་བསྐྱལ་ལ་ལྟ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། circumstantial evidence ག་རེ་རེད་ལྟ་ཡི་རེད། གསུམ་པ། མི་དེས་རྒྱབ་ལོངས་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟ་ཡི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དང་པོ་མི་དེས་རྒྱབ་ལོངས་ལོ་རྒྱུས་ཀི་ནང་ལ་དེ་སྔ་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་བྱས་བཞག་པ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཁོས་བླ་རན་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་མིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་འཚོང་བ་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་མིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་རེད། ད་ལན་ ༡༡༣ མིན་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཐེངས་གཅིག་མིན་གསུང་དུས་ཡིན་དང་ཡིན། ཡིད་ཆེས་གནང་དང་གནང་། སུ་ཡིན་ནའང་

132

ཡིད་ཆེས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཐེངས་གཉིས་བརོད་ཡོང་དུས་དོགས་པ་བཟའ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཐེངས་གསུམ་པ་བརོད་ཡོང་དུས། ང་ཚོའི་དོགས་པ་དེ་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་བརན་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། གཞན་མ་གཏོགས་ཉེས་ཁིམས་ཕོག་མཁན་ཚང་མས་ང་མིན་ཟེར་གི་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཡིན་ནམ་ཡང་ཟེར་གི་མ་རེད།
ཁོས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་མཚན་སྨད་ཞུས་མེད་ཅེས་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། ཞུས་མེད་ན་ཧ་ཅང་སྟབས་བདེ་བོ་རེད། སི་
ཚོགས་ནང་ནས་མང་བ་དེས་ཟུར་ཟ་བྱས་སོང་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། མང་བའི་དགོངས་པ་ལ་བལྟས་ནས། མང་བའི་ཞལ་ལ་བལྟས་ནས་མང་བ་བློ་ཕམ་ཡོད་ན། ཁྱེད་རང་ཚོའི་གདོང་ལ་བལྟས་ནས་དེ་རིང་ནས་ངས་ངོ་དེབ་ཐོག་བིས་པ་དེ་ཕིར་འཐེན་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་ལབ་བཞག་ན། ད་ག་རང་ཚར་བ་རེད། ད་དུང་ཡང་ཕིར་འཐེན་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ག་རང་ལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ཁོས་ ༡༡༣ རང་བིས་དགོས་དོན་མི་འདུག་གཱ ༢༢༦ འབི་ནའང་འགིག་གི་འདུག ༡༡༢ འབི་ནའང་འགིག་གི་འདུག ༡༡༤ འབི་ནའང་འགིག་གི་འདུག ༡༡༣ བིས་ཡོང་དུས་ཏན་ཏན་རང་ཟུར་ཟ་རེད་འདུག དེ་ནས་དེའི་འོག་ལ་འགེལ་བཤད་ཅིག་ག་རེ་བིས་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ངར་དེ་འད་བཤད་ཆོག་རྒྱུའི་སྨྲ་བརོད་ཀི་རང་དབང་ཡོད་ཅེས་འགེལ་བཤད་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལན་དེ་ངས་བཤད་པ་ཡིན། ནོར་འདུག སྨྲ་བརོད་རང་དབང་དང་བརལ་འདུག་ཅེས་ལབ་ན། གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྨྲ་བརོད་རང་དབང་ཐོག་ནས་ཡིན་ཞེས་ལབ་ཡོད་པ་རེད།
ཉེ་ཆར་ཁོ་རང་གིས་འདི་འད་ཞིག་བཤད་ཀང་བཤད་འདུག མི་མང་ནང་ལ་འཆད་བཞིན་པ་འདི་དཀྲོག་གཏམ་རང་རེད།
སང་ལམ་བར་གི་བཀའ་མོལ་རེད། སིད་སྐྱོང་མཆོག་གིས་བཤད་པ་དེ་ཆབ་སིད་རེད། ཁོས་བཤད་བཞག་པ་དེ་སྒྱུ་རལ་རེད། སྙན་ངག་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོང་དུས། དང་པོ་རང་ནས་སྐད་ཆ་དེ་བྱུང་མེད་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་བཤད་དགོས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ལྟར་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་བལྟས་ཀང་དེ་འགིག་གི་མི་འདུག གཏམ་བརོད་ཀི་རང་དབང་ཐོག་ནས་ཀང་འགིག་གི་མ་རེད། ཅེས་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཏམ་བརོད་རང་དབང་ཟེར་ན་ག་འད་ཞིག་ལ་ཟེར་གི་ཡོད་མེད་དེ་ཁ་སང་གོས་ཚོགས་ལའང་ཞུས་པ་ཡིན། ཁ་སང་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་མཛད་སོའི་སྐབས་ལའང་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་རིང་བསྐྱར་དུ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀིས་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསགས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་། གཏམ་བརོད་ཀི་རང་དབང་དེ་དོན་ཚན་ ༡༩ པའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་རེད། གཏམ་བརོད་རང་དབང་ཡོད་ཅེས་ལབ་ཡོད་པ་རེད། རེས་ལ་མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཡིན་ནའང་དེ་ཅུང་ཙམ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་འདུག་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། གང་ལ་ཞེ་ན་གཏམ་བརོད་རང་དབང་ཟེར་ཡོང་དུས། ག་རེ་དན་པ་དང་བཤད་ཚད་ཚང་མ་གཏམ་བརོད་རང་དབང་གི་ནང་ལ་ཚུད་འགོ་ས་རེད་ཅེས། དེའི་རེས་ལ་མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀིས་ ICCPR ཟེར་གི་རེད། ཆབ་སིད་དང་འབེལ་བའི་ convention དེ་འད་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ཚང་མ་ལ་གཏམ་བརོད་ཀི་རང་དབང་དང་འགན་ཡོད་པ་རེད་ཅེས། responsibility འགན་ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད། བཤད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད་ལ་འགན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། འགན་ག་རེ་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། Principle of offence ཟེར་གི་རེད། Principle of insult ཟེར་གི་རེད། གཞན་ཞིག་ལ་ཕོག་ཐུག་འགོ་རྒྱུ་དང་། གཞན་ཞིག་ལ་བློ་ཕམ་ཡོང་རྒྱུའི་རིགས་ཆོག་གི་མ་རེད། དེ་ནས་ཆེ་ས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་བདེ་འཇགས། མི་མང་གི་བདེ་འཇགས། ཆོས་ལུགས་བར་གི་མཐུན་བསིལ། དེ་དག་ལ་དོ་ཕོག་འགོ་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གཏམ་བརོད་ཀི་རང་དབང་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་གི་བཤད་རྒྱུའི་

133

ཐོབ་ཐང་དེའི་ས་མཚམས་དེ་ཕར་ཕོགས་ལ་ཕོག་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡོད་པ་རེད། ཕར་ཕོགས་ལ་ཕོག་པ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་ལ་བཤད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་གོས་ཚོགས་ར་བ་ད་ག་རང་ནང་ལ་ཞུས་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་གི་ཡུལ་ཁིམས་ནང་ལའང་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཚོགས་ཁང་གཅིག་དང་གོག་བརན་ལྟ་ས་ཞིག་ལ་མེ་འབར་མེད་ན་མི་ཞིག་གིས་མེ་འབར་སོང་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ཁོ་རང་གཏམ་བརོད་ཀི་རང་དབང་གི་ཚད་ལས་བརལ་ནས་ཉེས་པ་ཕོག་སྟེ་བཙོན་ཁང་ལ་འགོ་དགོས་ཀི་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཁོས་མེ་འབར་མེད་བཞིན་དུ་འདུ་འཛོམས་ཆེན་པོའི་དཀིལ་ལ་མེ་འབར་སོང་ཞེས་བཤད་པའི་རེན་གིས་མི་ཚང་མ་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་བྱས་ཏེ་མར་འདོན་རྒྱུར་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་བརེན་ནས་མི་འབར་སོང་ཞེས་བཤད་ཆོག་གི་མ་རེད།
ད་ལན་༸གོང་ས་མཆོག་དགུང་ལོ་ ༡༡༣ ཞེས་༸གོང་ས་མཆོག་མཉམ་དུ་སར་བཞག་པ་འདི་གཞན་ཞིག་ལ་སར་དུས།
སི་ཚོགས་ནང་ལ་ག་ཚོད་ཕོག་ཡོད་པ་རེད། བརབ་གསིག་ག་ཚོད་ཕིན་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རིགས་དེ་ཆོག་གི་མ་རེད། མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཡིན་ནའང་རེད། རྒྱ་གར་གི་ཁིམས་ཡིན་ནའང་རེད། ཨ་རིའི་ཁིམས་ཀི་ནང་ལའང་ཡོད་པ་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་ང་རང་ཚོའི་ཚེ་འདི་ཕི་གཉིས་ཀི་སྐྱབས་གནས་རེད། དེ་ཕར་ཞོག ཆོས་ཕོགས་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་བརིས་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་གི་ཁིམས་ནང་ལ། ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་སོ་སོས་ཆོས་ཕོགས་གཞན་ལ་ཕོག་ཐུག་དང་གནོད་སྐྱོན་འགོ་རྒྱུའི་གཏམ་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཉེས་ཁིམས་ཕོག་གི་རེད་ཅེས་དོན་ཚན་གསལ་པོ་བཀོད་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ད་ལན་ཁོས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་དེས་མི་མང་པོར་ཕོག་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། ཕོག་ཡོད་པ་རེད། བློ་ཕམ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། འདི་དག་ཚང་མ་བྱུང་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་ཁོས་ཟུར་ཟ་ཞུས་མེད་ཅེས་ལབ་ནས་ཕིར་འཐེན་གནང་བཞག་པ་ཡིན་ན་འགིག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་མར་བསུབ་བཞག་ཡོད་ན་འགིག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་མ་བསུབ་པའི་རེན་གིས་ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་གེང་སོང་ལྷག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་ང་ཚོ་བཀའ་ཤག་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མོས་མཐུན་མེད་ཅེས་ཅིའི་ཕིར་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ༸གོང་ས་མཆོག་ཚེ་འདི་ཕི་གཉིས་ཀི་༸སྐྱབས་གནས་རེད། ཞུ་མི་དགོས་པ་རེད། ང་ཚོ་ལ་བཀའ་དིན་ཆེ་ཤོས་ཁོང་ལས་ལྷག་ཅིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དགུང་ལོ་དྲུག་བཅུ་ལྷག་ཙམ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་ནས་ང་ཚོ་རྐང་པའི་སང་ལ་གདེང་སོབས་བྱས་ཏེ་ལངས་ཐུབ་པ་འདི་ཡང་ཁོང་གི་བཀའ་དིན་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་མང་གཙོ་མར་གསོལ་རས་གནང་སོང་། སྨྲ་བརོད་རང་དབང་ཡང་མར་གསོལ་རས་གནང་བཞག་པ་དེ་ཡར་བེད་སོད་བཏང་ནས་མཚན་སྨད་ཞུས་ན་འགིག་གི་མ་རེད། བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་མེར་བསེག་བཏང་ན་འགིག་གི་མ་རེད། བོད་ཀི་རྒྱལ་དར་མེར་བསེག་བཏང་ན་འགིག་གི་མ་རེད་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་༸གོང་ས་མཆོག་གོང་བཀུར་དུ་བཞག་དགོས་ཀི་རེད། དགུང་ལོ་བརིས་པ་ཡིན་ནའང་ ༨༢ ལ་ཕེབས་ཚར་བ་རེད། ད་བཞག་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་བརིས་ཀང་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁིད་རེད། བཞག་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཆབ་སིད་ཀི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་ཁོང་ལས་ལྷག་ཙམ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་མཁན་ཡོད་པ་མ་རེད། བཞག་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརེན་ནས་བཀའ་ཤག་ནས་ཁ་སང་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་གསུང་འཕྲིན་ནང་ལ་ཞུ་དགོས་དོན་དེ་ཡིན། དུས་ཚོད་དེ་གདམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་ད་གིན་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་ནས་གསུངས་སོང་། ཕོགས་གཅིག་དེ་ཏོག་ཙམ་སྒུག་པ་རེད། ངས་གཞན་དང་སེལ་ནས་ཞུ་ཡི་ཡིན་དཱ། གང་ལགས་ཟེར་ན། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ག་རེ་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། བཀའ་ཤག་ནས་དེ་སྔོན་སིད་སྐྱོང་ནས་ཚོར་བ་ཆེན་པོའི་ངོས་ནས་གསུངས་སོང་སྟེ་ཞེས། ག་དུས་ཡིན་ནའང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ཏེ་གཅིག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དེ་ངས་ཡིན་

134

ཤག་ཤག་བརི་ཡི་ཡོད། གོང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཕར་བསུབ། ཏེ་ཡི་མཇུག་ལ་ག་རེ་ཟེར་གི་འདུག འདི་ཐོ་འགོད་ཀི་ཡོད། ཏེ། མིང་འབོད་མ་སོང་། ད་རེས་མིང་འབོད་དེ་ཡང་བསྐྱར་གཅིག་བཤད་རོགས་བགིས་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་དོ་བདག་གི་མིང་འབོད་མ་སོང་། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལབ་ན་ག་རེ་འདུག བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་དོ་བདག་གི་མིང་འབོད་མ་སོང་། བཀའ་ཤག་གིས་མིང་འབོད་དགོས་ཡོད། མིང་འབོད་ནས་ཡང་བསྐྱར་ཞིག་བཤད་རོགས་བགིས་ཅེས་གསུངས་སོང། འདི་ག་རེ་རེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་སོ་སོས་མིང་འབོད་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཀླུ་མཁར་བྱམས་ལབ་བཞག་ན་ག་རེ་འདུག ངས་མིང་ཚར་གཅིག་འབོད་ཡོད། བཀའ་ཤག་གིས་ཚར་གཅིག་ཡག་པོ་བཤད་སོང་སྟེ་མིང་མ་འབོད་པ་དེ་འགིག་མ་སོང་། མིང་གཅིག་འབོད་རོགས་གནང་ཞེས་ལབ་ན་ངས་འབོད་ཀི་རེད་པཱ། སོ་སོས་འབོད་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། གཞན་ཞིག་ལ་འབོད་རོགས་བགིས་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད། བྱེད་སྟངས་འདི་འད་རེད་དམ། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་རེད་དེ། འདིར་བུད་མེད་དང་ཡིག་གཟུགས་དང་མང་དག་ཅིག་བགངས་སེབས་སོང་། ད་གིན་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཞུས་ན་འགིག་གི་འདུག འདི་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ད་ལན་ཟུར་ཟ་བྱེད་མཁན་འགའ་ ཤས་ཅིག་མང་དུ་འགོ་ཡི་འདུག འདི་ཡང་འོས་བསྡུ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བསངས་ཏེ་སར་ཡོང་གི་འདུག་ཞེས་གཅིག་གསུངས་སོང། འོས་བསྡུ་ཐོབ་མཁན་ཐོབ་ཟིན་པ་དང་ཕམ་མཁན་ཡང་ཕམ་ཟིན་པ་ཞེས་གསུངས་སོང། འོན་ཏེ་འོས་བསྡུ་དང་སར་བའི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་ཚོས་འོས་བསྡུ་རྒྱལ་ཕམ་འགིག་མིན་གི་སྐོར་ལ་གེང་མོལ་བྱེད་ཀི་མེད་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཅི་ཟེར་རམ་ཞེ་ན། སྙན་གགས་ཆེ་བའི་བཀའ་ཟུར་སི་ཟུར་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེས། འོས་བསྡུའི་ནང་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་འགའ་ཞིག་ཀང་ཁོང་རྣམ་པ་རེད། ཕོགས་ཞེན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཁོང་རྣམ་པ་རེད། བར་དུམ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཁོང་ཚོ་དོན་སེབས་སོང་། འདི་མ་དང་བ་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་མཚན་འཁྱེར་བའི་ཐོག འདི་དག་གིས་མ་དང་བའི་ཕོགས་བྱེད་ཀི་འདུག གང་ལ་ཟེར་ན། སོ་སོ་སྙན་གགས་དང་ཚོགས་ཟུར་གི་མིང་ཡོད་པ་རེད། གང་ཅིའི་ཐད་ལའང་མཚན་ཡོད་པ་རེད། ཡོད་ཚར་བའི་རེས་སུ་འོས་བསྡུའི་ནང་ཆ་ཤས་ལེན་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས། སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་རེད། ཆ་ཤས་ལེན་ན་མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་རེད། ཕོགས་ཞེན་གནང་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཕོགས་ཞེན་གནང་ན་ཆོག་དང་ཆོག ཆ་ཤས་ལེན། ཕོགས་ཞེན་བྱས་པའི་རེས་སུ་བར་དུམ་བྱ་རྒྱུར་ཡོང་སྐབས། འདི་ཧ་ཅང་གི་མ་དང་བ་རེད། དུས་རྒྱུན་ཁིམས་ལ་དོ་སྣང་བྱས་ཙང་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་མི་གཅིག་ཁིམས་ཁང་དུ་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ན། ཁིམས་དཔོན་འདིར་ཟུར་ཙམ་གཅིག་གི་སྐྱོན་བརོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་། དེ་རིང་གི་ཁིམས་དེ་ངར་ཐུག་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁིམས་དཔོན་ཁྱེད་རང་གི་དང་པོ་བྱེད་ཀི་མ་རེད། གང་ལ་ཞེ་ན། ཟུར་གཅིག་ངར་དོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བརོད་ན། ཁིམས་དཔོན་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་འགོ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཁིམས་དཔོན་ལ་བསྡད་ཀི་ཡིན་ཟེར་ས་ཡོད་པ་མ་རེད།
འོས་བསྡུའི་ནང་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་དང་ཕོགས་ཞེན་བྱེད་མཁན་ཁིམས་དཔོན་ཇི་ལྟར་ཆགས་སམ། དེ་སོ་སོས་བསྐོས་
ཏེ་དང་པོ་ཇི་ལྟར་ཆགས་སམ། སོང་ཙང་སི་ཡོངས་ནས་དང་པོ་གནང་གི་མི་འདུག་ཟེར་ནས། སི་ཚོགས་ནང་གེང་སོང་འདི་ཡོང་བཞིན་པ་རེད། ད་རེས་ཡིན་ནའང་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་ལ་མཚན་ཤས་ཞུས་པ་རེད། སྙན་གགས་ཆེ་བའི་ཚོགས་པ་ཚོ་ཕེབས་ཏེ་ཁིམས་ཁང་དུ་བསྐྱེལ་ནའང་ཆོག ཁིམས་ཁང་དུ་བསྐྱེལ་མཁན་ཡང་མི་འདུག སྐད་འབོད་རྒྱག་རྒྱུར་འགོ་ནའང་ཆོག བཀའ་ཤག་གི་ངེས་པར་དུ་གཅིག་བྱེད་དགོས་འདུག དེ་སྔ་གསུངས་སོང་སྟེ། མིང་འབོད་བྱས་མ་སོང། དེ་རིང་མིང་

135

འབོད་བྱས་པའི་ཐོག་ཡང་བསྐྱར་བཤད་རོགས་བགིས་ཅེས་གསུང་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་འད་བྱེད་ཡོང་དུས་སི་ཚོགས་ནང་ལ་བརབ་གསིག་ཐེབས་ཀི་ཡོད་པ་རེད།
ད་ལྟ་བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དང་འབེལ་བ་གང་
ཡང་མེད་པ་རེད། འབེལ་བ་སྤུ་ཙམ་ཞིག་འདུག་གམ། ངས་མང་དག་ཞིག་བསྔོག་པ་ཡིན། ཁིམས་དང་སིག་གཞིའི་ནང་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་བཀའ་མོལ་ཐོག་བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུངས་བྱུང། ཅི་ཞིག་གསུངས་སོང་ཞེ་ན། འཕྲེད་དར་ནང་ལ་ཨིན་ཇི་གོང་དུ་བཞག་འདུག བོད་ཡིག་འོག་ཏུ་བཞག་འདུག དེ་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་ཡིག་གཡས་ཕོགས་ལ་ཡོད་པ་རེད། ཨིན་ཇི་གཡོན་ཕོགས་ན་ཡོད་པ་རེད། བོད་པའི་གཟིགས་ཕོགས་རེད། མཛད་སོའི་སྐབས་སུ་༸གོང་ས་མཆོག་འདིར་༼དབུས་ལ་༽བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཡིག་གཡས་ཕོགས་སུ་བིས་ཡོད་པ་རེད། ཨིན་ཇི་གཡོན་ཕོགས་སུ་བིས་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་སན་ ཤེལ་གི་ཤུགས་དེ་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་རུང་གཏོང་སྟེ་གཟིགས་རོགས་གནང། བོད་ཡིག་འདི་བརྒྱ་ཆ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཆེ་བ་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། ཨིན་ཇི་འདི་ཆུང་བ་བཟོས་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཡིག་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སྟོན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རེད། བོད་ཡིག་སང་ལ་གཞུང་གི་ལས་རགས་འདི་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀི་མི་འདུག ཨིན་ཇིར་སྟོང་པ་བཞག་ཡོད། བོད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་ལ་ནོར་བ་བསྐྲུན་ནས་ཧ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་ནོར་འདུག ནོར་བ་འད་མེད། ལབ་མཁན་ང་ཡིན། ༸སྐུ་མདུན་འདིར་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། གཡས་ཕོགས་སུ་བོད་ཡིག་དགོས་པ་དང་འདི་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་པ། འདིའི་ཐོག་ལས་རགས་བརྒྱབ་དགོས་པ་རེད། འདི་གཞུང་འབེལ་རང་རེད། མ་ཟད་ཁ་གསལ་ཡོང་ཕིར་འཕྲེད་དར་གཉིས་པ་ཡོད་པ་རེད། བཀའ་སོབ་གནང་མཁན་བརྒྱབ་ལ་བསངས་ཡོད་པ་རེད། བསངས་པའི་སང་ལ་ལས་རགས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་རགས་ཡོད་པ་རེད། འདི་གཤམ་ལ་བོད་ཡིག་རང་རང་དང་མཐའ་མཇུག་དེར་ཨིན་ཇི་ཡོད་པ་རེད། འདི་དག་སི་ཡོངས་ལ་གཟིགས་ནས་བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་མིན། བོད་ཡིག་ལ་གལ་ཆེ་འཛིན་མིན་གཟིགས་དགོས་པ་རེད། ར་བ་ནས་གཟིགས་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནས་བུད་མེད་ཟེར་བའི་ཞབས་ཀྱུ་འདི་ཕར་ཙམ་འཐེན་ན་ཤུལ་མེད་ཆགས་པ་རེད། ཕར་ཙམ་མ་འཐེན་པར་བའི་འོག་རང་ལ་ཡོད་པ་རེད། ཕར་ཙམ་འཐེན་ན་ཟེར་ནས་ན་རྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཤུལ་མེད་བཟོས་པ་རེད། ཤུལ་མེད་ག་ལ་ཆགས་སིད། བ་ཡི་འོག་ལ་ཞབས་ཀྱུ་ཡོད་པ་རེད། ཆད་འདུག་ཟེར་བ་དེ་གོག་ཀླད་ Computer ནས་ཆད་པ་རེད་མ་གཏོགས། Design བཟོས་པ་རེད། ཐག་རིང་ཨ་རིར་བཏང་ནས་སྙིང་རེ་གཞོན་སྐྱེས་གཅིག་གིས་སེམས་ཤུགས་ངང་འགན་ཁུར་ནས་ཚུར་བཏང་བ་རེད། སྙིང་རེ་ཁོས་འདིའི་དབུས་ན་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གི་བུད་མེད་གསུམ་ཡར་ལངས་ཏེ་ལྭ་བའི་བཟོ་དབྱིབས་བཟོས་ཏེ། མེ་ཏོག་འད་སྙིང་རེ་བོ་བཟོས་ནས་སྐུ་ངལ་མཛད་མེད་ངང་ཚུར་བཏང་བ་རེད། སྙིང་རེ་ཕར་ཕོགས་བློ་ཕམ་གི་རེད། ངས་དཀའ་ལས་རྒྱབ། རིན་མེད་ཐོག་ནས་སེམས་ཤུགས་ཀི་ཐོག་ནས་བོད་ཡིག་གལ་ཆེ་བརི་བའི་ཐོག་ཚང་མ་གལ་ཆེ་གང་གཟབ་བྱས་པར། འདིར་གོས་ཚོགས་ཀི་ར་བའི་ནང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་གཅིག་གི་མ་འགིག་པ་རང་རང་གསུང་གི་འདུག་ཅེས་ལབ་ན།
དེ་འད་སོང་ཙང་འགན་འཁུར་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་རོགས་གནང། ཡག་པོ་གཟིགས་རོགས་གནང་། བུད་མེད་ཉིན་མོ་
རང་རེད། ཕི་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༡༢ འདི་བུད་མེད་སེར་ལངས་ཉིན་མོ་བུད་མེད་སྲུང་བརི་བྱ་རྒྱུ་དེ། བུད་མེད་སེར་ལངས་མེད་པ་འད་ཆགས་སོང། ང་མར་ཙམ་འགོ་སྐབས་འབོད་ས་སོག་སྟེ་བུད་མེད་སེར་ལངས་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གཞི་ནས་ཧ་གོ་སོང་ཟེར་གི་

136

འདུག འདི་རང་རེད། གསུམ་ཅུའི་དུས་དན་གི་དུས་དན་འདི་བཀའ་ཤག་དང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཐོག་ནས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། མར་ཙམ་སེབས་དུས་ཟུར་གཡས་གཡོན་ལ་དུས་རག་ཏུ་སྐད་འབོད་རྒྱབ་སྟེ། མི་མང་ཡར་མ་ལོགས་རོགས་གནང་། དེ་རིང་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་སེར་ལངས་ཀི་གོམ་བགོད་རྒྱག་སྟེ་མར་འགོ་དགོས་པ་རེད། འབོད་ས་བྱེད་མཁན་རག་པར་འདི་རང་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་ཇི་ལྟར་གསན་པ་རེད་དམ། གཞུང་གི་སྲུང་བརི་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གཞུང་གི་སྲུང་བརི་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། བུད་མེད་སེར་ལངས་ཚེས་ ༡༢ ཉིན་མོ་དེར་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། བུད་མེད་ཚོགས་པ་ཁོ་རང་ཚོ་ཕེབས་སོང། ཁྱེད་རང་ཚོ་ནམ་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་རུང་། དེ་དེ་བཞིན་གི་གནང་རོགས་གནང་། ཐད་ཀར་ཞུས་ན་ཁོང་ཚོས་ག་རེ་ཟེར་གི་འདུག་ཞེ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ང་ཚོ་མཛད་སོ་གནང་མྱོང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་གི་འདུག དུས་རྒྱུན་ཁོ་ཚོ་ལྷ་རྒྱལ་རི་རས་གསོ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་བུད་མེད་ཉུང་ཉུང་ཞིག་འཛོམས་ཏེ་དེ་ནས་མར་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། ཁྱེད་ཚོ་ཅི་ཞིག་གནང་རུང་གནང་རོགས་གནང་། ཁོང་ཚོར་ཞུས་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ཕེབས་སོང། བུད་མེད་ཉིན་མོ་བཀའ་ཤག་ནས་གསུང་བཤད་འགོ་འཛུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་འད། གོས་ཚོགས་ཀི་གསུང་བཤད་ནང་ལ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་བརོད་ན། ཕི་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༡༢ ཉིན་མོར། བོད་ནང་བུད་མེད་སེར་ལངས་བྱུང་བ་རེད། དཔའ་མོ་བྱུང་བ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་དཔའ་མོ་མ་ཆད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་པའི་ར་དོན་རོད་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས། འགོ་འཛུགས་དུས་ནས་དེ་ལྟར་འགོ་འཛུགས་ཏེ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། བུད་མེད་སེར་ལངས་ལ་གུས་བརི་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས། དེ་སྔ་ཡིན་ན་བཀའ་ཤག་གི་ཚིག་གཅིག་རང་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ལ་ཟེར་ན་བུད་མེད་སེར་ལངས་ལ་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། གོས་ཚོགས་ཀང་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལན་ཐེངས་དང་པོ་རེད། ད་ལན་སེར་ལངས་ཀི་ཉིན་མོ་དེར་གོམ་སོས་དང་སྐད་འབོད་རྒྱབ་རྒྱུ་དེ་ཏོག་ཙམ་ཉུང་དུ་སོང་བ་དེ་༸གོང་ས་མཆོག་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་། དེས་གཟི་བརིད་ཀི་ཆགས་པ་རེད་མ་གཏོགས། རེས་མའི་ལོ་ནས་ང་ཚོས་གཞུང་འབེལ་གི་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་བྱེད་ཀི་རེད། བུད་མེད་སེར་ལངས་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་འགོ་བསྡད་ཀི་རེད། འདི་ལ་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། དེར་བརེན་ང་ཚོ་ཡིན་ནའང་བསམ་བློ་བཏང་། གོས་བསྡུར་བྱས། བགོ་གེང་གནང་བའི་ཐོག་ནས་ཡག་ཤོས་ཤིག་རེད་འདུག་ཟེར་བའི་ཐོག་ནས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ང་རང་གི་གོ་ཐོས་ལ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་བུད་མེད་སེར་ལངས་དང་བུད་མེད་ཐོབ་ཐང་འད་བའི་ཐོག་ནས་ཏོག་ཙམ་གསུངས་སོང་སྟེ། དེ་སྔ་ནས་འདི་ཐོག་གསུངས་པ་གཅིག་རང་ཐོས་མྱོང་མེད་དོ། བུད་མེད་སེར་ལངས་དང་བུད་མེད་ཐོབ་ཐང་སྐོར་ལ། གོ་བུར་དུ་ད་རེས་བཀའ་ཤག་གིས་བུད་མེད་ཉིན་མོ་སྲུང་བརི་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་བུད་མེད་སེར་ལངས་གང་དུ་སོང་ངམ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཡོད་པ་ལ་བསྔགས་བརོད་ཡོད་དེ། དེ་སྔ་ནས་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན་ན། བཀའ་ཤག་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་ཏོག་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་འད་སོང་ཙང་འདི་ཐོག་ལ་བཀའ་མོལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་སོང་སྟེ། བཀའ་ཤག་གི་ལངས་ཕོགས་འདི་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན།
དེ་ནས་མཐའ་མ་དེར་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཁོ་རང་སེར་ཐོག་ནས་ཞུས་འདུག སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། ཀླུ་མཁར་
བྱམས་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་གནོན་ཤུགས་ཐོག་ནས་སི་ཚོགས་ནང་བསྡད་ཆོག་དང་མི་ཆོག་གི་གནས་སྟངས་ཤིག་བཟོ་ཡི་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ཀི་ཡོད་པ་འད། ར་བ་ནས་མ་རེད། གང་ལ་ཟེར་ན། བཀའ་ཤག་སྐབས་གོང་མའི་གོང་མ་ནས་ཁོ་རང་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་རེད་ཅེས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་གཏན་ཁེལ་བ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་དེ་བཞིན་གི་བཀའ་ཤག་གོང་

137

མའི་གོང་མ་ནས་ཁོ་རང་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་གི་མཐུན་རེན་དང་ཐོབ་ཐང་ཇི་ཡོད་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་བཀའ་ཤག་གོང་མ་ནས་ཕུལ་འདུག ཁོ་རང་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་གསར་པ་འད་གང་ཡང་མ་རེད། བཀའ་ཤག་གོང་མའི་གོང་མ་ནས་མཐུན་རེན་ཆ་ཚང་སར་འདུག ཁོ་རང་བཀའ་ཤག་གོང་མའི་གོང་མ་ནས་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་རེད་ཟེར་ཡོང་སྐབས། ད་ལྟའི་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་ཆེད་དུ་ཁང་པ་བརྒྱབ་འདུག ཁང་མིག་བཅུ་གཅིག་ཐོན་པ་རེད། ཁོ་རང་ལ་ཁང་མིག་གཅིག་ཐོབ་པ་རེད། ད་ལྟ་ཁོ་རང་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཆབ་སིད་བཙོན་ཟུར་ནང་ཁྱིམ་ཡོད་ས་ཞིག་གི་ནང་ནང་ཁྱིམ་བཞུགས་མཁན་གཅིག་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཐོག་ནས། ཁོ་རང་ཟེར་གི་ཡོད་མིན་མི་ཤེས་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་གནོན་ཤུགས་ཐོག་ནས་ཡར་མར་འབུད་རྒྱུའི་རིགས་འགའ་ཡོང་ག་ལ་སིད། ཁང་པ་ཁོ་རང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཁང་པ་རེད། འདི་སོང་ཙང་སི་ཚོགས་ནང་ལ་བཀའ་མོལ་དེ་འད་མ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་། ཁོ་རང་གིས་གསུང་པ་དེ་མ་འགིག་པ་དང་། བོད་མི་སི་ཡོངས་ལ་བློ་ཕམ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། འདི་དག་གཏམ་བརོད་རང་དབང་ཁར་བཟུང་ནས་འགེལ་བརོད་བྱས་ནའང་འགིག་གི་མ་རེད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རོལ་ཡོད་ཅེས་དེ་སྔ་ཡང་ཞུས་ཡོད་ལ་དེ་རིང་ཡང་ཞུ་ཡི་ཡོད། འདི་འད་བའི་གནད་དོན་འདི་མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་མི་ཡོང་རྒྱུར་གཙོ་འདོན་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་འདི་ཡིན།
གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པའི་ཐོག་ནས་འདི་དང་ཐད་ཀར་འབེལ་བ་ཡོད་
པའི་ཐོག་ནས་གསུང་མཁན་ཚང་མར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཅེས། མཇུག་ལ་དེ་སྔོན་ཞུ་མཁན་ཡོངས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ན་གོ་ནོར་ཐེབས་སིད། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་དང་ཐད་ཀར་གསུང་མཁན་ཚོར་ང་རང་མོས་མཐུན་ཡོད་ལ། བཀའ་ཤག་ནས་ཀང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལན་གོས་ཆོད་འདི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང། ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་གཏིང་ཟབ་ཀི་ཐོག་ནས་བོད་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་སྔ་དང་ད་ལྟ་བོད་མིའི་མངོན་འདོད་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་ཆ་ཚང་འདིའི་ནང་འཁོད་འདུག་ལ། འཁོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ལ། འདི་ཐད་ལ་བགོ་གེང་ཞིབ་ཚགས་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། བགོ་གེང་རེད། དན་གསོ་རེད། ང་ཚོའི་སྙིང་སྟོབས་སྐྱེ་རྒྱུ། ང་ཚོའི་དམ་བཅའ་ལའང་ཕན་གི་ཡོད་པ་རེད། སི་ཡོངས་ནས་བཀའ་ཤག་གི་བོད་ཀི་ཆབ་སིད་གནས་སྟངས་ཐོག་ལ་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་གི་གསུང་འཕྲིན་ནང་ལ་ཁ་གསལ་བཀོད་ཡོད། ཞིབ་ཕྲའི་བསྐྱར་ཟློས་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཐོག ཡིན་ནའང་མཉམ་འབེལ་རྒྱལ་ཚོགས། དམིགས་བསལ་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་འགན་འཛིན་ཟེར་ནའང་འད། (Prince Zeth) ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཀང་ Geneva ལ་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༤ པ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་བོད་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཁོ་རང་གིས་གསུང་བཤད་གནང་འདུག ཁོང་གི་གསུང་བཤད་ནང་ལ་བོད་ཀི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཐོག་ལ་སེམས་འཚབ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གསུངས་འདུག འདི་ཁ་སང་གསུངས་འཕྲིན་ནང་ལ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་ཞིབ་ཙམ་ཞུས་ན་དན། བོད་ནང་གི་སི་ཡོངས་ཀི་གནས་སྟངས་འདི་ཨ་རིའི་རང་དབང་ཁང་པ་ཟེར་མཁན་འདིའི་སྙན་ཐོའི་ནང་། འཛམ་གིང་ཁོད་ཆབ་སིད་ཀི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་སྡུག་ཤོས་ནང་གི་སྡུག་ཤོས་དེ་སི་རི་ཡ་ Syria རེད། འདི་འཛམ་གིང་ལ་ཡོངས་གགས་རེད། དེ་ནས་གཉིས་པ་བོད་རེད་ཅེས། Syria སང་ལ་བོད་རེད། ང་ཚོའི་ཆབ་སིད་ཀི་གནས་སྟངས་འདི་ཙམ་གི་སྐྱོ་པོ་ཡོད་པ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མཁེགས་འཛིན་གི་སིད་བྱུས་སྡུག་རྩུབ། ཤ་ཁག་གཅིག་པའི་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླར་སྡུག་རྩུབ་འདི་ཙམ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་འདི་རང་དབང་ཁང་པ་ནས་ཡིན་ནའང་ཁ་གསལ་འཁོད་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་འདི་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་ནང་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ལུས་སོག་གོད་གཏོང་

138

གནང་མཁན་ཡོངས་རོགས་ལ་དུས་རག་ཏུ་ང་ཚོས་གུས་བརི་ཞུ་བ་དང་སགས། ཁོང་ཚོའི་མངོན་འདོད་གྲུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་བཀའ་ཤག་དང་བོད་མི་སི་ཡོངས་ནས་ཅི་འད་ཞིག་གནང་དགོས་རུང་གནང་རྒྱུའི་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ ༥ དང་ ༥༠ དང་། ལས་འགུལ་གི་ལོ་རེད་ཅེས་ནས་གསུངས་སོང་། འདི་ཚོའི་ཐོག་ལ་རིམ་པས་བགོ་གེང་ཡོང་
སིད་པ་རེད། འདི་ཚོའི་སང་ཞིབ་ཕྲའི་ང་ཚོས་གསལ་བཤད་ཞུ་ཆོག ད་རེས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་གསུངས་སོང་ལ་གོས་ཆོད་ནང་ལའང་བཀོད་འདུག དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་དབུས་རེད། དམིགས་བསལ་བི་ཧར་ Bihar མངའ་སྡེའི་གཞུང་གི་སི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་ Nitesh Kumar མཆོག་གི་འགན་འཁུར་གཙོ་བཞེས་ཀིས་༸གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ཕྱྭ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཧ་ལས་པའི་མཐུན་རེན་ཡག་པོ་སར་གནང་སོང་། འདི་ལ་བསྐྱར་དུ་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདི་བརྒྱུད་དེ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་སགས། གཞི་རའི་ཁ་སང་ཞུས་པ་ཡིན། ཕི་ལོ་ ༢༠༡༢ དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སྐབས་སུ་སིད་སྐྱོང་སེར་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཞེས་བསམ་བློ་འཁོར་བ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལྟར་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་རེད། ཐོབ་པ་ལྟར་གཙོ་ཆེ་ཤོས་༸གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་ལ་བརེན་ནས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་རེད། ད་རེས་ཀི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཡིན་ནའང་ལྷིང་འཇགས་པོ་དང་ཚགས་ཚུད་ངང་བྱུང་བ་ནི་ཁོང་གི་བཀའ་དིན་ཉག་ཅིག་ལ་བརེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་གསུང་མཁན་བྱུང་། ངས་ད་རེས་རོབ་ཙམ་ཞིག་ཞུས་ན་འགིག་གི་འདུག སིར་བཏང་གི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ག་སིག་བྱེད་ས་པོ་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་བླ་མ་དང་སོབ་མའི་བར་གི་དམ་ཚིག་གཙང་མ་དགོས་པ་རེད། དེ་དེ་བཞིན་ང་ཚོ་སི་པའི་བསོད་ནམས་ཀིས་འཁྱོག་ཐུབ་པ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། དུས་ཆེན་ཁག་དང་མཛད་སོ་ཁག་ཆེན་པོར་བར་ཆད་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་སྔ་བར་ཆད་ཡོང་བཞག་པ་གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཞི་བཅས་བགངས་པ་དེ་འདའང་བྱུང་སོང་། དེའང་ཞིབ་དཔད་བྱས་ན་འད་མཚུངས་འདུག དེ་ལས་སྡུག་པ་ཞིག་ལ་སེམས་ནང་ལ་སེམས་འཚབ་ཀང་མང་པོ་བྱུང་སོང་། གང་ལ་ཟེར་ན་བླ་མ་དང་སོབ་མའི་བར་གི་དམ་ཚིག་ཟེར་བ་འདི་ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་མི་ཚེ་འདི་ནང་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་དང་ཕོགས་མཚུངས་སི་པའི་བསོད་ནམས་ཟེར་ཡོང་སྐབས། དེ་སྔ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ཡར་སྔོན་ནས་བྱས་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་དག་རིམ་པའི་སྐབས་ཀི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་གི་བསོད་ནམས་གང་འད་བསགས་ཡོད་དམ་བསམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་བྱུང། སི་ཡོངས་ཀི་ག་སིག་འདི་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་འདི་དག་ཚང་མ་ལམ་ལྷོང་ཡག་པོ་འགོ་ཡོད་སྟབས། བླ་སོབ་གཉིས་ཀི་བར་གི་དམ་ཚིག་ཡིན་ནའང་ཧ་ལས་པའི་ཡག་པོ་འདུག་གཱ སི་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་རང་ཡག་པོ་འདུག་གཱ དེ་དེ་བཞིན་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་། ས་སྐྱ་༸གོང་མ་རིན་པོ་ཆེས་བརན་བཞུགས་མ་འབུལ་གོང་ནས། ང་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་ཀི་ཡིན་ཟེར་སྐབས། འདི་ལས་ལྷག་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཡོང་ཐབས་བལ་བསམ་པའི་སེར་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་འད། ང་རང་སེར་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་ཤག་ཚང་མའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ཞུ་བ་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་རང་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་བསམ་པའི་བསམ་བློར་འཁོར་སོང་ལ། འདི་གོས་ཚོགས་ར་བ་བརྒྱུད་དེ་སྐབས་དེར་ཕག་ལས་གནང་མཁན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་དང་། མངའ་སྡེ་གཞུང། སི་ཞུ་བ་ཡོངས་རོགས། ཕོགས་མཐའ་ཁག་ནས་ཕེབས་པའི་དང་བླང་བ་ཡོངས་རོགས་ལ་ད་རེས་ཀི་གོ་སྐབས་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

139

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
འདི་ཡན་ཆད་ཀི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས། ནན་ཚིག་ས་གནས་རང་བཙན་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅིག་འདུག དེ་ར་བའི་ཁོ་རང་སེར་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བིས་འདུག དེ་ནས་ཚུར་བཤུས་བཞག་པ་རེད་འདུག གལ་ཏེ་དེར་གོས་ཚོགས་ཀི་བཀའ་འཁོལ་ཡོད་ན་དེ་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་ཚུར་བཅོས་ཆོག་པར་བགིས། ར་བའི་ཡིག་ཆའི་ནང་གཏན་འབེབས་བྱས་ཚར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་འདི་བསྐྱར་ལོག་རྒྱག་ནས་མིང་ཚིག་དེ་ཕི་ལོ་ ༡༩༧༢ ནས་ ༡༩༧༨ ལོའི་བར་དུ་སིམ་ལ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཞེས་བཟོས་གནང་རོགས་གནང་། སིམ་ལ་ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཞེས་བཟོས་པའི་ཐོག་ནས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ད་ལྟ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ། གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་ཐོག་ལ་རེད། འདིའི་ཐོག་ལ་དམིགས་
བསལ་གི་ད་ལྟ་ཚིག་དོན་གི་ཐོག་ལ་འགེལ་བཤད་དང་ནོར་བཅོས་རིགས་གང་ཡང་དགོས་པ་རེད་ཅེས་གསུང་མཁན་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུར་དགག་བྱ། དགག་བྱ་མེད་ན་འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན།
ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ་འདི་ར་བའི་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནང་ལ་གོ་བསྡུར་བྱས། དེ་ནས་ཆབ་སིད་སྡེ་ཚན་གིས་ཟིན་བིས་
བཟོས། དེ་ནས་བསྐྱར་དུ་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀི་ནང་ལ་བསྣམས་ཕེབས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་བཞག་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་ང་ཚོས་འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བྱུང་བ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད།
དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་གཉིས་པ་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གསུང་བཤད་
དང་། སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ་བཅས་སྙན་སོན་ཟིན་པར་སི་ཡོངས་བགོ་གེང་གི་གོ་སྐབས་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན། བགོ་གེང་གི་གོ་སྐབས་བཞེས་མཁན་རྣམས་ཕག་བརང་རོགས་གནང་། སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས།

སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སི་ཡོངས་ཀི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སྔོན་རིས་ཀི་གཏམ་བཤད་ཀི་ཐོག་ལ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་སོགས་སང་གནང་བ་དེའི་ཐོག་ལ་རེན་འབེལ་གི་ཚུལ་དུ་ཆ་ཤས་ཤིག་བླངས་ན་བསམ་པ་དན་སོང་། དང་པོར་ལངས་མཁན་དེ་དཀོན་པོ་ཞིག་དང་རིམ་པས་མང་པོ་ཆགས་འགོ་ཡི་འདུག བྱས་ཙང་ངས་རེན་འབེལ་གི་ཚུལ་དུ་དི་བ་ཐུང་ཐུང་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་ལའང་ངས་དི་བ་སྐུལ་ཡོང་དུས། རྒྱུན་རིང་པོ་ནས་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སོང་ཙང་སྣང་བ་རྣམ་རོག་དེ་འད་ཅི་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད་བསམ་གི་འདུག ངའི་དོན་ཚན་འདི་ལས་དོན་འཆར་སིག་དང་འགོ་གོན་ཟེར་བའི་དོན་ཚན་ ༤་༡ གི་ནང་གསེས་ང་པའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་སྐབས་གོང་མ་རེད། ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་རེད། ཚང་མས་དུས་རྒྱུན་དུ་གསུང་སྡོད་རྒྱུ་གཅིག་དེ། གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་གི་ཐོག་ལ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་

140

དང་། དེའི་ཐོག་ལ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་བསྡད་པ་དང་འགོ་སོང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡོངས་གགས་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་མཐོང་བསྡད་པ་དེ་རེད།
དེ་རིང་འདིར་སྔོན་རིས་ཀི་ནང་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོར་ཤེས་ཡོན་གི་ཐོག་ལ་འགོ་སོང་སོར་ ༧༩༨,༡༢༠,༠༠༠
བཏང་གནང་འདུག ད་རེས་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ཀི་སྔོན་རིས་ནང་ལ་སོར་ ༣༠༧,༨༢༠,༠༠༠ རེད་འདུག འདི་མར་ཕོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆག་བསྡད་འདུག མཐོང་རྒྱུ་དེ་འདི་འདུག ང་རང་གི་དོགས་པ་ལ་བོད་སོབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པའི་ཐོག་ནས་སོབ་གྲྭ་ཕར་རིས་བཞེས་ཀི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་དངུལ་ཞིག་རག་གི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། ང་རང་ཚོའི་གཞུང་དངུལ་འདི་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་མར་ཉུང་དུ་ཕིན་མེད་དམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཞིག་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག་ཡོང་བ་ཞུ་ཅེས། འདིའི་བར་ཁྱད་ཆེན་པོ་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་ལྟེ་བ་དེ་གང་ཆགས་ཀི་ཡོད་མེད་ཀི་ཐོག་ལ་འགེལ་བཤད་ཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་ཆ་པ་དེའི་ཐོག་ལ་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་ཀི་ཐོག་ལ་རེད། རིས་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོར་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དངུལ་འབོར་ ༤,༣༣༠,༠༠༠ བཀའ་འཁོལ་ཞུས་འདུག ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧་་་༢༠༡༨ ལོར་ ༢,༣༩༠,༠༠༠ ཞུས་འདུག ང་ཚོས་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་ཀི་ལས་གཞི་དེ་རྒྱ་ཆེ་རུ་སེལ་རྒྱུའི་ཐད་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་བསྡད་པ་རེད། འོན་ཀང་དངུལ་གི་འབོར་དེ་མར་འཕྲི་ཆག་ཕིན་པ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འགེལ་བཤད་ཅིག་དང་། དེ་བཞིན་སྔར་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦་་་༢༠༡༧ ལོའི་ཧིན་སོར་ ༤,༣༣༠,༠༠༠ བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པ་དེ་ནས་ལས་འཆར་མ་འད་བ་ ༨ འདུག དེའི་ནང་ལ་འདི་ནས་དངུལ་ག་ཚོད་ཙམ་འགོ་སོང་བཏང་ཐུབ་པ་རེད། ག་ཚོད་བཏང་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཞེས་པའི་དི་བ་གཅིག་དེ་ཡིན།
གཉིས་པ་དེར་ཁ་སང་ཉེ་ཆར་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་ཀི་ཐོག་ལ་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་དཔལ་ལྡན་སིད་
སྐྱོང་མཆོག་གི་དབུ་འབྱེད་ཀི་གཏམ་བཤད་ནང་ལས་ལུང་འདེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་འད་ཞིག་གསུངས་འདུག ཐེངས་འདིར་བེལ་ཚུབ་ངང་ཚོགས་འདུ་འདི་ཚོགས་སྐོང་ཞུ་དགོས་དོན་གནས་སྟངས་ཁ་ཤས་ཡོད། དེ་བཞིན་གཏམ་བཟང་གཅིག་གཉིས་ཡོད་ ཅེས་གསུངས་འདུག Sweden རོགས་ཚོགས། SOIR-IM སྐུ་ཚབ་རྣམ་པ་འདིར་ཕེབས་འདུག ཁོང་ཚོར་བཀའ་འདི་ཞུས་ན་འགིག་གི་རེད། བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་གོང་སེལ་གི་སིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ལ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག འདི་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་བརོད་སྐབས། SOIR-IM ནས་འགོ་གོན་ཆ་ཚང་ང་ཚོས་གཏོང་ཆོག་ཅེས་གསུང་བྱུང་། ཞེས་བཀའ་ཕེབས་འདུག དེ་ནས་དེའི་འོག་དེར་གང་བཀའ་གནང་འདུག་ཅེ་ན། བྱས་ཙང་ཕི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་ལ་ཚོགས་འདུ་འདི་མ་ཚོགས་ན་ཕི་ཟླ་གསུམ་པའི་ནང་ལ་གོས་ཚོགས་ཚོགས་རྒྱུ་དང་གསུམ་བཅུའི་དུས་དན་དང་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་མཛད་བེལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བཀའ་དེ་ལྟར་ཕེབས་བསྡད་འདུག ངའི་དི་བ་གཙོ་བོ་དེ་གང་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན་ན། སྔོན་མ་ང་ཚོས་ཧིན་སོར་ ༤,༣༣༠,༠༠༠ བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པ་དེའི་ནང་ལ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཀི་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་རྒྱུའི་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་གི་ནང་ལ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། བྱས་ཙང་འདི་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་གི་ནང་ལ་སྔོན་མ་ནས་བཅུག་ན་ཚུད་རྒྱུའི་ཆ་རེན་དེ་ཚང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འཆར་གཞི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ང་ཚོས་དན་པ་བརེད་དེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་དངུལ་མེད་ནས་ལྷག་བསྡད་པ་ཞིག་དང་དངུལ་ཞིག་རག་གི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། མགོགས་པོ་མགོགས་པོ་ཚོགས་ཀི་ཡོད་པའི་གོ་བ་དེ་འད་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག བྱས་ཙང་ངས་འདི་འད་ཆ་ཚང་གོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ལྟར་ང་ལ་གོ་བ་དེ་འད་ཞིག་ཡོང་

141

གི་འདུག དེར་བརེན་དེའི་ཐོག་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་སྐུ་ངོ་བཀའ་བློན་ལ་སྙན་གསང་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་དེ་ཡིན།
དེ་ནས་དོན་ཚན་ད་ག་རང་གི་ཇ་པ་དེར། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་གི་གནས་བབ་ས་བརན་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལས་
འཆར་ཁག་ཅིག་དང་། དམིགས་བསལ་གི་ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་ནང་ལ་ཚོང་ལས་གོང་སེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ཟབ་སོང་དང་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ། བུད་མེད་ཀི་སི་ཚོགས་ཀི་གནས་འབབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལས་འཆར་འགའ་སེལ་འདུག དེ་དང་འབེལ་ནས་ཕག་དངུལ་ཡང་ཞུས་འདུག འདི་ཚོ་ཧ་ཅང་གི་ཡག་པོ་རེད་སྙམ། སི་ཚོགས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གི་གནས་སྟངས་དེ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གཞུང་གི་གཟིགས་རོགས་གནང་ཕོགས་ཀི་ཐད་ལ་ཉུང་བ་ཞིག་དང། གཞུང་ལ་འགན་ཁུར་ཡིན་ནའང་ཉུང་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད། དེའི་འོག་ལ་གཞུང་རང་གི་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དངུལ་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འགོ་གོན་ཞིག་འདུག ལས་འཆར་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་དན་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལས་འཆར་ཁག་མང་པོའི་ནང་དུ་དེ་བེད་སོད་གཏོང་རྒྱུ་མང་རུ་འགོ་ཡི་འདུག དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། འཕྲོད་བསྟེན་ཉེན་སྲུང་ལྟ་བུ། དངུལ་ཁང་ལྟ་བུ། དེ་ཡིན་དུས་འཆར་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ལས་འཆར་ཡག་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་གདེང་ཚོད་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདུག ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དེ་མ་ལབ་པ་ཡིན་ན། དངུལ་ཁང་ལབ་པ་ཡིན་ན་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རེས་མ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀི་ཡོད་པ་དང་ཧ་ཅང་ཞེད་སྣང་ཡོད་པ་ཞིག་དང་གདེང་ཚོད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་སེབས་ཀི་འདུག གང་ལྟར་ངས་ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད། བློ་ཁོག་མེད་པ་ཞིག་དང། ཐེ་ཚོམ་ཡང་བཟའ་དགོས་མཁན་དེ་འད་ཡིན་པ་སོང་ཙང་། ང་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདི་འད་ཞིག་སྐྱེ་ཡི་འདུག བཀའ་ཤག་གི་འདིའི་ཐོག་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་དངུལ་ཁང་རང་མ་གསུང་པར་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་དེར་འགེལ་བཤད་ཡོད་ཀི་རེད། དེ་གཅིག་བཤད་ན་ཡག་པོ་འདུགདེ་ནས་སྔོན་མ་ང་ཚོ་གཞུང་གི་སིད་བྱུས་རེད། དེ་བཞིན་དངུལ་རིས་འགོ་འཆར་གི་ཁུངས་ནང་དུ་སྐྱེ་ལྡན་སོ་ནམ་གི་
ཐོག་ལ་སོར་མོ་ས་ཡ་མང་པོ་ཞིག་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་ནང་སིད་ཀི་རིས་འགོ་ནང་ལ་གཅིག་འདུག བཀའ་ཤག་གི་གསུངས་བཤད་དམ་གཏམ་བཤད་ནང་ལ་མི་འདུག བྱས་ཙང་འདི་དེ་ཙམ་གི་དངུལ་འབོར་ཆེན་པོ་མེད་པའི་གནས་བབ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་མིན་ནམ་སྙམ་པ་དན་སོང་། བྱས་ཙང་ངས་ཞུ་དོན་གཙོ་བོ་དེ། བཀའ་ཤག་གི་སིད་བྱུས་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་ཕིན་པ་རེད་དམ་མ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་མཛད་དཀའ་འཕྲད་ཀི་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་འདོད་བྱུང། ད་ལྟའི་ཆར་ཧོབ་སྟེ་ལངས་པ་སོང་ཙང་། གང་དན་པ་འདི་དེ་ཙམ་ཡིན། གོང་གི་དི་བ་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་ཡོང་བ་ཞུ། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཟམ་མདོ་བྱམས་པ་ཚེ་རིང་ལགས།

སི་འཐུས་ཟམ་མདོ་བྱམས་པ་ཚེ་རིང་ལགས་ནས།

142

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་ནས་ཤོག་གངས་ ༡༠ པ་བྱས་པའི་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ཀི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་གནང་བ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ཤོག་ངོས་རེ་རེའི་ནང་ལ་དངུལ་འབོར་བཀོད་བཞག་པ་དེ་དག་ས་ཡ་ལ་ས་ཡ་དང་། འབུམ་ལ་འབུམ་དང་། ཁི་ལ་ཁི་སོགས་ཆ་ཚང་ཞིག་མར་ལགས་ཀློག་འདོན་གནང་བའི་སྐབས་ལ་ཡིག་ཐོག་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་ཧ་ཅང་གི་སྙན་པོ་དང་། དེ་ཡང་སྐབས་གོང་མའི་གོས་ཚོགས་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ལེགས་བཅོས་ཆ་ཚང་ཞིག་གནང་ནས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་འདུག སྐབས་གོང་མའི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་སྐབས་ལ་ཡིག་ཐོག་ཏག་ཏག་བསྡད་མེད་པ་ཞིག་དང་། སོ་སོས་ཀློག་པའི་སྐབས་ལའང་ཏག་ཏག་བསྡད་མེད་པ་ཞིག་དང་། སྐབས་དེ་དུས་སི་སྨན་དགོངས་འཆར་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་སྐུ་ངོ་བཀའ་བློན་མཆོག་ནས་ངེས་པར་དུ་བཟོ་བཅོས་གནང་གི་ཡིན་ཞེས་གསུང་སོང་། ང་རང་ཚོའི་བཤད་སོལ་ལའང་ད་ག་རང་རེད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས། དམ་པ་ཁས་འཆེ་མང་པོ་མི་བྱེད་ཅིང་། །གལ་ཏེ་དཀའ་བ་ཁས་ནི་བླངས་གྱུར་ན། །རོ་ལ་རི་མོ་བིས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཤི་ཡང་གཞན་ཏུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་སྐབས་དེ་དུས་ཁས་ལེན་གནང་བ་རེད་ལ། དེ་རིང་ཤོག་གངས་བཅུ་དེ་མར་ཆ་ཚང་ཞིག་སར་ཀློག་གནང་བའི་སྐབས་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཕོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ལགས་ཀློགས་གནང་བའི་སྐབས་ལ་བོད་ཡིག་གི་ཡི་གེ་བིས་བཞག་པ་ཁོ་རང་བརོད་བདེ་འདེན་པ་ཁོ་ན་བྱས་ཏེ་སྐུ་ངོ་བཀའ་བློན་ཁོང་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཀློག་གནང་སོང་། བོད་ཡིག་གི་ཀློག་ཡག་པོ་འདུག་ལ་ང་རང་ཡང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་ཞེས་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་། དེ་ནས་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་གནང་འདུག ཕག་ལས་གནང་མཁན་ཚང་མར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དེ་ནས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ། སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོའི་ནང་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༡ ནས་
༢༠༡༦ བར་ལ་ལོ་ལྟར་ས་ཡ་ལྔ་བཅུ་དང་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་ར་གསུམ། ས་ཡ་བཞི་བཅུ། ས་ཡ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ། ས་ཡ་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་བྱུང་སོང་ཁ་འཐབ་ཀི་ལྷག་འཕྲོས་སོར་ས་ཡ་འདི་དང་འདི་བྱུང་སོང་ཟེར་ནས་བཀོད་འདུག ཁ་སང་འདི་ཀློག་པའི་སྐབས་ལ་ཕོགས་གཅིག་ནས་སི་དངུལ་ལ་བསི་ཚགས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་ནས་ཕག་ལས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་འདུག དངུལ་འདི་འད་མང་པོ་ཞིག་བསི་ཚགས་ཡག་པོ་གནང་ཐུབ་འདུག་བསམ་པའི་དགའ་ཚོར་བྱུང་སོང་། ཕོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ཚེ་ལོ་ལྔ་ཡི་གངས་འབོར་ལ་བལྟ་ཡོང་དུས། སོར་ས་ཡ་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ར་གཉིས་ཀི་ཁ་གངས་དེ་ལོ་འཁོར་མོ་གཅིག་གི་དངུལ་གི་འགོ་གོན་འདི་ལ་ཡོད་བསྡད་པ་ཞིག་མཐོང་སོང་། དེར་བརེན་ལེགས་པའི་ཆ་ཞིག་བརི་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་ཞན་པའི་ཆ་ཞིག་ལ་བརི་དགོས་སམ། ང་ཚོས་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་པའི་སྐབས་སུ་འགེལ་བཤད་གང་འད་ཞིག་རྒྱག་དགོས་ཀི་ཡོད་དམ་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་བྱུང་སོང་། ང་རང་རིས་ཀི་ཐོག་ལ་སང་མྱོང་བ་ཞིག་མིན་སྟབས། སྐུ་ངོ་བཀའ་བློན་མཆོག་ནས་གསལ་གཤད་ཅིག་གནང་བ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་མི་མང་ནང་ལ་མར་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་ཏན་ཏན་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་གི་དགོངས་པ་གཞི་བཟུང་གི་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། སི་ཚོགས་ནང་ལ་ང་རང་གི་གདེང་སོབས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་རྒྱུའི་ཁེ་ཕན་ཞིག་ཡོད་ས་རེད་བསམ་ནས། བགོ་གེང་གི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་སྙན་གསེང་ཞིག་ཞུས་ན་བསམ་སོང་།

143

སི་སྨན་དགོངས་འཆར་རང་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་ནས་བཀའ་ལན་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཀརྨ་དགེ་ལེགས་ལགས།

སི་འཐུས་ཀརྨ་དགེ་ལེགས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་དང་། དེ་བཞིན་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ་སི་ཡོངས་ཀི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་གི་གོ་སྐབས་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། འདིའི་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཁག་ཅིག་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་གི་སྔོན་རིས་གཏམ་བཤད་ཀི་ནང་ལ། ཨང་ ༢༌༠ དེའི་ནང་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༥༌༌༌༢༠༡༦ ལོའི་ཡོང་བབ་དང་འགོ་གོན་བྱས་ཏེ། ༡༌༡ དེའི་ནང་ལ་ཀ་པ་དེར་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་སྐོར་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ པོའི་ཚེས་ ༣༡ བར་དུ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གི་སྔོན་རིས་གསུངས་བཤད་ནང་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཧིན་སོར་ ༢༦༣,༥༡༠,༠༠༠ ཞེས་གསུངས་གནང་འདུགལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ནང་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ཞིག་གསུངས་གནང་འདུག ཆོས་རིག ནང་སིད། དཔལ་འབྱོར་
དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཚང་མ་བསྡོམས་ཡོང་དུས། འདིའི་ནང་ལ་ཧིན་སོར་ ༡༠༥༣༣༠༠༠༠ བྱས་ཏེ་གསུངས་གནང་འདུག འདི་ཆ་ཚང་མར་བསྡོམས་ཡོང་དུས་ཧིན་སོར་ ༥༦༨,༨༠༠,༠༠༠ ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུག ངས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་འདི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་གི་དངུལ་འདི། བཀའ་ཤག་སྐབས་གོང་མ་གོང་མའི་སྐབས་ནས་གཅིག་བཞག་གནང་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་བརི་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པར་དབུས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ཡིན་ན། འདིའི་ཐོག་བེད་སོད་གཏོང་རྒྱུ་རེད། ད་ལྟའི་དངུལ་རིས་མ་དངུལ་གི་ཐོག་ནས་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་རེད། སྐྱེད་འབབ་ཀི་ཐོག་ནས་རྒྱུན་གོན་ནང་ལ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ངས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུར་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེ་ལོ་རེར་ཇི་ཙམ་འཕར་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད། འཕར་བ་ནང་བཞིན་མ་འོངས་པར་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་འཕར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་རེད། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ཐོག་ནས་འདི་ཡར་སར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་བསྡུས་ནས་དངུལ་ཞིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ཡང་ཕོགས་ཁ་ཤས་ཅིག་ནས། འདི་མ་ཡིན་པའི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེ་ཡར་སར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཁ་གཞན་པ་རིགས་དགོངས་པ་བཞེས་ཡོད་དམ་མེད་ཟེར་ནས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གིས་སྙན་ཐོ་བཞི་པ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་སྔོན་རིས་ལ་བཀའ་ཤག་
གིས་འགོ་གོན་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ཕོགས་ཀི་དང་པོའི་ཀ་པའི་ནང་ལ་གསུང་འདུག འདི་ཆ་ཚང་ངས་ཀློག་མི་དགོས་པར། མཐའ་མ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༡ བར་གི་བར་བརལ་བཀའ་འཁོལ་བསྣན་པའི་དངུལ་འབོར་ཁྱོན་སོར་ ༢༨༢༢,༦༨༠,༠༠༠ བྱས་པ་ལས་སོར་ ༣༨༢,༨༨༠,༠༠༠ དང་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥།༧༠ ཉུང་བ་བྱེད་ཀི་འདུག་ཟེར་བ་འདི་ག་རེ་གསུངས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་མགོ་

144

འཚོས་མ་སོང་། གསལ་བཤད་གནང་རོགས་གནང་། དེ་བཞིན་ག་པའི་ནང་ལ་སོར་ ༨,༢༠༠,༠༠༠ བྱས་པ་སོ་སོར་རྒྱབ་གཉེར་གནང་བར་གོང་གསལ་ཕོགས་བསྡོམས་འགོ་གོན་འཆར་འབུལ་ཁོངས་ཚུད་མེད་ཅེས་གསུངས་འདུག བོད་གཞུང་གི་དངུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་ན། ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ནང་ལ་འགོ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། གང་ལྟར་གོང་གསལ་དངུལ་དེ་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ནང་ལ་ཚུད་མེད་ཅེས་གསུངས་འདུག འདི་ག་འད་ཡིན་མིན་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བསམ་གཏན་ཆོས་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་བསམ་གཏན་ཆོས་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིར་བཏང་ངའི་དོགས་འདི་འདི་སྔོན་གི་སི་འཐུས་ཁོང་གི་གསུངས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀི་འདུག ཕལ་ཆེར་འདི་རིས་པ་ཞིག་གིས་བཟོས་ཡོང་དུས། ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་པ་མ་རེད་དན་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་སེམས་ལ་དོགས་པ་ཞིག་ཡོད་དུས་འདི་བཀའ་འདི་ཞིག་མ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་འགིག་ས་མ་རེད། མ་དངུལ་ཕོགས་བསྡོམས་ལ་ཧིན་སོར་ ༢༢,༨༢༠,༠༠༠ འདུག འདི་ནང་ལ་སྔོན་རིས་མ་དངུལ་དེ་ཧིན་སོར་ ༦༩༡,༨༡༠,༠༠༠ དང་། འདི་ནས་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེ་ཧིན་སོར་ ༢༥༢,༨༩༠,༠༠༠ འདུགདེ་ཡིན་དུས་མ་ར་ཁུངས་བསྐྱལ་ནང་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེ་ཧིན་སོར་ ༢༥༢,༨༩༠,༠༠༠ བིས་པ་ཞིག་མཐོང་
གི་འདུག ཡིན་ནའང་འདིའི་ནང་ལ་སྡེ་ཚན་དབྱེ་ནས་འགེལ་བཤད་བརྒྱབས་གནང་འདུག དཔེར་ན། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་དང་། ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཡ་དྲུག་བཅུ་རེ་ལྔ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཡ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་དང་འབུམ་གཉིས་དང་ཁི་དགུ ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཡ་བརྒྱ་དང་ཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་དང་ཁི་གསུམ། འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ལ་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་ར་གཅིག་དང་ཁི་གཅིག ཁྱོན་བསྡོམས་ནས་ས་ཡ་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་དང་འབུམ་གསུམ་ཁི་གསུམ་ཆགས་ཀི་འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་སྡོམ་པ་ཡིན་ན་ས་ཡ་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་དང་འབུམ་བརྒྱད་དང་ཁི་བཞི་ཆགས་ཀི་འདུགཧོབ་སྟེ་བལྟ་དུས་སང་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ཞིག་བཀོད་འདུག འོག་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་ཁག་ཁག་
གསུང་དགོས་དོན་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་དང་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༤༌༌༌༢༠༡༥ ལོར་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེ་ཧིན་སོར་ ༢༢,༤༤༠,༠༠༠ འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་འཕར་མ་ཧིན་སོར་ ༢༨,༨༥༠,༠༠༠ བསྡོམས་པ་ཡིན་ན། ཧིན་སོར་ ༢༥༢,༨༩༠,༠༠༠ ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༌༢༠༡༧ ལ་འཕར་མ་ཧིན་སོར་ ༡༠,༦༡༠,༠༠༠ བསྡོམས་པ་ཡིན་ན། ཧིན་སོར་ ༢༦༣,༥༠༠,༠༠༠ ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུག་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཡིན་ནའང་འདིར་ ༢༦༣,༥༡༠,༠༠༠ དེ་འཁོད་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཕལ་ཆེར་ཆིག་ཁི་དེ་འཐོལ་པ་ཡིན་པ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་

145

ཡིན་ཟེར་ན་ད་ལྟ་མ་ར་ཁུངས་བསྐྱལ་གི་ཁྱོན་བསྡོམས་པའི་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེའི་ནང་ལ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་དེ་ཧིན་སོར་ ༢༦༣༥༡༠༠༠༠ མ་གཏོགས་འཁོད་མེད་དུས། ཁྱོན་བསྡོམས་དེ་ ༥༦༨,༨༤༠,༠༠༠ འདི་ལོགས་སུ་ག་རེ་འཁོད་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ་བསམ་སྟེ་སེམས་ནང་ལ་དོགས་པ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱུ་མཚན་དེར་བརེན་ནས་ཞུས་པ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་སོལ་མ་ཚེ་རིང་ལགས།

སི་འཐུས་སོལ་མ་ཚེ་རིང་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་སྔོན་རིས་གསུང་བཤད་དང་སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོའི་ཐོག་ལ་དོགས་འདི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཆགས་བསྡད་འདུགདང་པོ་དེར་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གསུང་བཤད་ཀི་རོ་མན་ཨང་ཀི་བཞི་པའི་ནང་དུ་ལོ་རེའི་འགོ་
གོན་གི་དགོས་དངུལ་དབུས་པའི་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གཏོང་དམིགས་ཟུར་བཀོལ་མ་དངུལ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་གངས་ ༩༦ ཟེར་བ་དེའི་ནང་དུ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་ནང་དུ་དེའི་གངས་འབོར་ ༩༧ བཀོད་ཡོད་པ་རེད། ད་རེས་དེའི་ནང་ལ་ ༩༦ འཁོད་བསྡད་འདུག ཟུར་བཀོལ་མ་དངུལ་ཉུང་དུ་ཕིན་པའི་ལས་ཁུངས་དེ་དག་ག་རེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང། དེ་ནས་ད་གིན་གོང་ལ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་སེལ་རྒྱུའི་སིད་བྱུས་ཀི་ཐོག་ལ་ཉེ་ཆར་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་ཚོགས་པ་རེད། ཚོགས་ཆེན་དེ་ཚོགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གི་ཐོག་ནས་རེ་བ་ལ་ཚོགས་ཆེན་དེ་དང་མཉམ་དུ་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ཐོག་ལ་ལས་འཆར་སྔར་དང་མ་འད་བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ། ད་གིན་གོང་དུ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མཆོག་ནས་བཀའ་གནང་བ་ནང་བཞིན་རེད། ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་དགུ་ཁི་ནས་སྔོན་མའི་སྔོན་རིས་ནང་ལ་ས་ཡ་བཞི་དང་གསུམ་འབུམ་སུམ་ཁི་ཡོད་པ་དེ་ནས་མར་གང་ཙམ་ཞིག་ཆག་བསྡད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདུག འདི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་རེས་འབས་ཀི་དགོས་ཀི་མེད་པ་ཞིག་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་འདི་རིས་འགོ་དེ་རང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དོན་གཞན་གི་ནང་ལ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཀི་ལས་འཆར་ཡོད་བསྡད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དམ། གལ་སིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉུང་དག་འདུག་ཞེས་ཞུ་འདོད་བྱུང།
དེ་ནས་ཕོགས་ཡོངས་ཀི་ཐད་ལ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་གི་གསུངས་བཤད་ནང་དུ། ར་བའི་མ་དངུལ་དེ་
དག་མང་ཆེ་བའི་ནང་ལ། སྔར་དང་མ་འད་བའི་ཉུང་དུ་ཕིན་ཡོད་ཅེས་བཀའ་ཕེབས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྟེང་ལ་ཤོག་གངས་རོ་མན་ཨང་ཀི་དྲུག་པའི་ནང་དུ་༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱྭའི་གནས་འབབ་ཀི་ཐོག་ལ་འགོ་གོན་དེའང་སྔོན་མ་ས་ཡ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་ལྷག་ཙམ་དང་། དེ་རིང་དེར་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་ར་གསུམ་ལྷག་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད་པ་དེའི་༸སྐུའི་སྲུང་བྱ་ཐོག་ལ་འཐུས་ཤོར་འགོ་རིགས་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། གལ་སིད་འགོ་ཡི་མེད་པ་ཡིན་ན། གང་འད་བྱས་ནས་འགོ་ཡི་མེད་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང།

146

དངུལ་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦༌༌༌༢༠༡༧ ལོའི་སྔོན་རིས་
ནང་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་འདིར་མ་དངུལ་ཕོགས་བསྡོམས་ཅེས་བིས་འདུག སྔོན་མ་དེར་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ཞེས་བིས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལ་ཡོང་འཆར་དེར་ཨ་རིའི་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་ར་གསུམ་དེ་དང་མཉམ་དུ་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ཀི་འབད་བརོན་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ངོས་ནས་སོར་ས་ཡ་བཞི་བརྒྱ་ཞིག་དམིགས་བསལ་གི་དགོངས་བཞེས་བྱུང་སོང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་ཕོགས་མཚུངས་གོས་ཚོགས་ཀི་ཐོག་ནས་དུས་དབང་གི་ཆེད་དུ་སོམ་དངུལ་ས་ཡ་ལྔ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གི་བྱུང་སོང་བསྡད་གསུམ་གི་གནས་འབབ་ཀི་ཐོག་ནས་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་ལ་ཕན་པ་དང། རིས་ཁ་དེ་དག་ཞིབ་ཕྲ་གཟིགས་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད། དེའི་ནང་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ངོས་ནས་འབུམ་ས་ཡ་བཞི་བརྒྱ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་བཞིན་སེབས་པ་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་དམ་མ་རེད།
དེ་ནས་ཤོག་གངས་གསུམ་པའི་ཐོག་ལ་ལས་ཁུངས་ཁག་སོ་སོའི་ཕོགས་བསྡོམས་མ་དངུལ་དང་གཏན་འཇགས་མ་
དངུལ་གི་ནང་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀི་མ་དངུལ་དེ་སྔོན་མ་ཉུང་དག་འདུག འདི་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་ཐོག་ནས་ཐབས་འཚོལ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་འབོད་བསྐུལ་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེ་རིང་དེར་སྔ་མའི་ས་ཡ་བཅུ་བདུན་དང་ལྔ་འབུམ་དགུ་ཁི་དེ་ནས་དེ་རིང་ས་ཡ་ཉི་ཤུ་ར་གཅིག་དང་ལྷག་ཙམ་ཞིག་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ས་ཡ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་འཕར་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་འདུག འཕར་བ་དེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ། ཡང་ན་སྨན་བཅོས་ལྟ་སྐྱོང་ལས་གཞིའི་ཐོག་ནས་མ་དངུལ་དེ་སེབས་པ་ཞིག་རེད་དམ་ཅེས་ཞུ་འདོད་བྱུང།
༤༌༠ གི་སྔོན་རིས་འཆར་འབུལ་ག་པ་དེའི་ནང་དུ། གོང་དུ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་ནས་བཀའ་གནང་གྲུབ་སོང།
ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་འདི་ས་བརན་གནས་དགོས་ན། གཞིས་ཆགས་དེ་དག་ས་བརན་གནས་དགོས་པ་དང། བོད་མི་གང་མང་མང་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ཀི་ནང་ལ་འཚོ་གནས་ཐུབ་རྒྱུར་ ཤུགས་བསྐྱོན་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་དེའི་ནང་ལ་ས་ཡ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་དང་བཞི་འབུམ་བདུན་ཁི་གནང་བ་དེའི་ནང་དུ་འཚོ་རེན་ཡར་རྒྱས་ཅེས་དགོས་ངེས་ཀི་མཐུན་རེན་འཛུགས་བསྐྲུན་ཞེས་གསལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་ཡོད་ཀི་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་གནས་བསྡད་མཁན་གི་མི་དེ་དག་ལ་ཆར་ཆུའི་དཀའ་ངལ་གི་གནས་འབབ་དེ་དག་ཧ་ཅང་གི་དཀའ་ལས་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་ག་ཚོད་བཞེས་དང་མ་བཞེས་དེ་རྒྱུ་རགས་གསལ་གི་མི་འདུག་པའི་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་ག་རེ་བཞེས་ཡོད་དམ། དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་གང་འད་ཞིག་བཞེས་མིན་གསལ་བཤད་ཡོང་བ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རས་འཁོགས་ཚོ་མར་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནའང་གཞོན་སྐྱེས་གང་མང་མང་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ཀི་ནང་ལ་གནས་ཐུབ་རྒྱུ་དང། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ངོ་བོ་དེ་འཛིན་ཐུབ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་གི་སྔོན་རིས་ནང་དུ་དགོངས་བཞེས་ག་རེ་གནང་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་མཇུག་བསྡོམས་དེར་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་གི་གནས་འབབ་དང་མཚུངས་པའི་འགོ་གོན་བསི་ཚགས་བྱ་རྒྱུའང་
འཕྲལ་ཕུགས་གཉིས་ཀི་ཕོགས་ནས་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་རྒྱུ་དེ། རྒྱུན་དུ་ནས་སྔོན་རིས་ཀི་མཇུག་བསྡོམས་ནང་ལ་དེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོས་ལོ་ལྔ་ལྡན་གི་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་བསི་ཚགས་གང་དང་

147

གང་གནང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་མིན་གི་ཐོག་ལ་བཀོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ལམ་སོལ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་ཀི་གནད་དོན་ལ་ཐུགས་ཕན་སོས་པ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད། བྱས་ཙང་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གིས་ཐོག་ནས་འགོ་གོན་བསི་ཚགས་ཡོང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ལས་ཁུངས་སེར་གི་ངོས་ནས་ག་རེ་གནང་དགོས་པ་རེད། དེ་བཞིན་མཛད་གཙོ་རྣམ་པའི་ངོས་ནས་ག་རེ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོ་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ག་རེ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག དེ་དག་ལ་བཀའ་ལན་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཚེ་རིང་གཡུ་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་ཚེ་རིང་གཡུ་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སི་ཡོངས་ཀི་སྔོན་རིས་ཀི་གཏམ་བཤད་དེ་མར་མཇལ་ཡོང་དུས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་བཀའ་འདི་གནང་སོང། ང་ད་གིན་བཀའ་འདི་གནང་མཁན་མེད་པ་ཡིན་དུས་དེའི་སྟེང་ལ་གེང་ན་སྙམ། གཞིས་ཆགས་ས་བརན་གི་སང་ལ་དམིགས་བསལ་གི་འཆར་གཞི་གང་དང་གང་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན་དེའི་ནང་ལ་གཞིས་ཆགས་ས་བརན་གི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གི་འཆར་གཞི་དང་སྔོན་རིས་ཟུར་བཅད་གཏན་འབེབས་གང་ཡང་གནང་མི་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ནང་སིད་ཀི་ནང་ལ་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཀི་ཐོག་ལ་དངུལ་འབོར་ཞིག་འདུག་སྟེ། དེ་ཡང་དངུལ་འབོར་མང་ཆེ་བ་ཞིག་
སོལ་རྒྱུན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ལ་མང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། དེ་མིན་སོལ་རྒྱུན་སོ་ནམས་འདེབས་ལས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་ལ་འཆར་གཞི་གཞན་གང་དང་གང་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
སིར་བཏང་བུན་གཡར་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ལ་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་དངུལ་འབོར་དེ་དག་འཆར་གཞི་གཞན་དང་ལྟ་
དུས། དངུལ་འབོར་དེ་ཙམ་མི་འདུགདེ་ནས་དེ་དང་འབེལ་ནས་བཀའ་འདི་ཞིག་ཞུ་འདོད་ག་རེ་བྱུང་ཞེ་ན། དེ་སྔ་ང་ཚོ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་གསུང་སོལ་ཞིག་
ཡོད་པ་རེད། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་དང་བཀའ་སོབ་གཞིར་བཟུང་ཅེས་ལབ་ཀི་ཡོད་པ་རེད་དེ། བཀའ་སོབ་ཞེ་ས་མ་ཞུས་ན་གསལ་རེན་རང་གཞིས་ཆགས་ལ་ཕེབས་སོང་། ལམ་རིམ་སྐབས་སུ་རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་ས་བརན་གནས་ཐུབ་རྒྱུར་འཆར་གཞི་བསིགས་དགོས་ཀི་འདུག གལ་སིད་ཞིང་ཁ་དེ་དག་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་བཀའ་འཁོལ་ཡོད་པ་གཞི་བཟུང་ཞུས་པ་ཡིན་ན། Tractor བཟོ་ལས་དེ་ཚོ་རིང་པ་དང་མེད་པ་ཆགས་འགོ་དུས། དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་ཡར་རྒྱས་གང་འད་གཏོང་དགོས་མེད་ཐོག་དང་བེད་སོད་གཏོང་ཐུབ་པ་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག གལ་སིད་ཞིང་ལས་ཀི་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནའང་དེ་མིན་འཛུགས་བསྐྲུན་གཞན་གི་ག་རེ་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་འདུག དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་བཀའ་དངོས་སུ་ཕེབས་དུས། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འཆར་གཞི་གང་དང་གང་བསིགས་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཚོ་མ་འོངས་

148

པར་གཞིས་ཆགས་ས་བརན་གནས་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་གལ་ཆེན་པོ་གང་འད་ཞིག་གཟིགས་ཀི་ཡོད་དམ། དེའི་ཐོག་ལ་འཆར་གཞི་གང་དང་གང་བསིགས་ཡོད་དམ་ཅེས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་དེ་ཡིན།
དེ་ནས་དེ་དང་འབེལ་བའི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་སེལ་རྒྱུའི་ལས་དོན་འཕར་མ་ཡི་ཐོག་ལ་ང་ལ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད།
ཡིན་ནའང་ད་ལོ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་ཚོགས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེ་སྔོན་གི་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་ཞིག་ཞུས་པ་རེད། བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པའི་སྐབས་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང། འཆར་གཞི་དེ་གང་འད་རེད། དེ་ག་དུས་སེལ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདི་ཞུ་དུས། འདི་ད་ལོ་ཕི་ཟླ་ ༩།༡༠ ནང་ལ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དེ་དུས་བཀའ་བློན་རང་གི་ཞལ་ནས་གསུངས་གནང་སོང།
ད་ལྟ་ངས་དེ་སྔོན་གི་སྔོན་རིས་ནང་ལ་ལྟ་ཡོང་དུས། བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ཚོགས་ཆེན་ཕི་ལོ་ ༢༠༡༦
ནང་ལ་ཞེས་འགོ་བརོད་ནང་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད། དེ་ནས་དངུལ་འབོར་དེ་བཏང་འདུག ཡིན་ནའང་ ༢༠༡༦ ནང་ལ་ཚོགས་ཆེན་དེ་རིགས་ཚོགས་མ་སོང་སྟེ། ཉེ་བའི་ཆར་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་ཚོགས་སོང་བར་དེ་རང་གི་འཐུས་པ་བྱེད་ཀི་ཡོད་ན། དེ་དང་འབེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཀའ་འདི་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ལབ་ན། དེ་དུས་ཚོགས་ཆེན་འདི་ག་རེའི་སྐོར་ལ་རེད་ཅེས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་། ཚོགས་ཆེན་དེའི་ནང་ལ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་ལ་བུད་མེད་ས་ཕོགས་གང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་ཚང་མ་གཅིག་ལ་འཛོམས་ནས་ང་རང་ཚོ་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་སེལ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་གང་དང་གང་བྱ་དགོས་སམ་སྙམ་པའི་འཆར་གཞི་དང་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གསུང་གནང་སོང་། ད་ལྟ་ངས་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུར། ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་པ་དེ་བེལ་ཚུབ་ངང་ཚོགས་སོང་སྙམ་པ་ཞིག་ཚོར་སོང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཕི་ཟླ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༢༡ དང་ ༢༢ དེ་རེས་ལ་ཚེས་ ༢༧ ལ་ལོ་གསར་རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་ནས་ཡར་ཕེབས་མཁན་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གཞུང་གི་མཐུན་རེན་དང་བསྟུན་ན་མེ་འཁོར་ནང་ལ་ཡར་འགོ་དགོས་དུས། ལོ་གསར་ཚེས་གཅིག་དེ་མེ་འཁོར་ནང་དུ་བཏང་དགོས་པ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འདི་བེལ་ཚུབ་ངང་ཚོགས་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ། འདི་ཚོགས་པའི་གནས་སྟངས་ལ་བལྟས་པ་ནང་བཞིན། རེ་བ་བསྐྱོན་པ་ནང་བཞིན་མི་མང་གི་ཇི་ཙམ་ཞིག་གི་མཉམ་བཞུགས་གནང་ཐུབ་མིན་གི་ཐོག་ལ་བཀའ་ལན་གནང་རོགས་གནང། རྣམ་པ་ཚོའི་འཆར་གཞི་ཡོད་པ་བཞིན་ལས་དོན་གྲུབ་འབས་བྱུང་མིན་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་འདོད་བྱུང་།
ཕལ་ཆེར་ཚོགས་ཆེན་གི་ཉིན་མཐའ་མར་དེར། ༸སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཇལ་ཁ་དང་བསྟུན་ནས་ཞལ་ཤོབ་དང་
སགས་ནས་ཚོགས་བཅར་བ་ཚང་མར་བཀའ་འདི་ཞིག་གནང་སོང། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་དེར་སེབས་ནས་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་དང་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་ངམ་ཞེས་བཀའ་འདི་གནང་སོང་། ང་རང་ལ་དོགས་པ་ཞིག་དང་དངོས་གནས་འདི་དེ་ལྟར་བྱུང་ཨ་ཡོད་ན་སྙམ་པ་ཞིག་ཚོར་སོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འགོ་ཡོང་སྟངས་དེ། སོ་སོ་ས་གནས་གཅིག་པུར་ཞུ་ཡི་མེད་དོ། ཡང་དེ་ཧོན་སུར་གཞིས་ཆགས་རང་གི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན་འགིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ལྟར་ས་གནས་ཁག་མང་ཆེ་བ་ཞིག་དང་དམིགས་བསལ་གི་གཞིས་ཆགས་ཁག་རེད། གནས་ཚུལ་འད་མིན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་དེ། འདི་ཚོ་ཞུ་ཡི་མིན། གལ་སིད་དེ་དང་འབེལ་བའི་གནས་ཚུལ་བཤད་དགོས་པ་བྱུང་ན་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

149

དེ་ཡིན་དུས་ཁོང་རྣམ་པར་ཚོགས་འདུ་གོ་སིག་མ་གནང་བའི་སྔོན་ལ་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་གཟིགས་ཀི་ཡོད་དམ་མེད་
ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་དེ་སྔ་མང་པོ་ཞུས་མྱོང་། ང་ཚོས་ཟབ་སོང་དང་ག་རེ་སད་པ་ཡིན་ནའང་དངུལ་གི་འགོ་གོན་གཅིག་པུའི་དམིགས་ཡུལ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་སོ་ནས། ལས་གཞི་བསིགས་དུས་དོ་ནན་སིག་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། ཤེས་ཡོན་གི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། ཟབ་སོང་གང་འད་ཞིག་སད་པ་ཡིན་ནའང་དོན་ལ་དམིགས་ནས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བ་ཞིག་བྱུང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཞེས་རག་ཏུ་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད། ད་རེས་དེའང་དེ་མཚུངས་ཅིག་བྱུང་ཨ་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ང་རང་ལ་ཚོར་སྣང་ཞིག་བྱུང་། འདིའི་ཐོག་ལ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱུང་ན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་ཡན་ཆད་ཀི་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་མཆོག་གི་སྔོན་རིས་གསུང་བཤད་དང་། སྔོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ་བཅས་སྙན་སོན་ཟིན་པར་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་ཟིན་པ་ཡིན། ཕག་ཚོད་ ༣།༡༥ བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།

དཀར་ཆགཨང། གནད་དོན། ཤོག་གྲངས།
༡ དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་ཚོགས་འདུ་དབུ་འཛུགས་ཀི་གསུང་བཤད། ༡༌༌༌༥
༢ གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རྲེས་དྲན་གི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༣ པ། ༦༌༌༌༧
༣ གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རྲེས་དྲན་གི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ པ། ༨༌༌༌༩
༤ གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རྲེས་དྲན་གི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤ ཀ་པ། ༩༌༌༌༡༢
༥ གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀི་རྲེས་དྲན་གི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༥ པ། ༡༢༌༌༌༡༥
༦ གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སྲེམས་མཉམ་སྲེད་ཀི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པ། ༡༦༌༌༌༢༠
༧ གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སྲེམས་མཉམ་སྲེད་ཀི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་བགྲོ་གྲེང་།
(༢༧ གསོལ་ཇ་བར་གསྲེང་།) (༥༠ གུང་ཚིགས་བར་གསྲེང་།)

༢༡༌༌༌༥༠

༨ བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སོན་རིས་གཏམ་བཤད། རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ཡིག་ཆ་ཨང་ ༧ པ། ༥༠༌༌༌༌༥༨

༩

རིས་ལོ་ ༢༠༡༧༌༌༌༢༠༡༨ ལོའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལོ་འཁོར་སོན་རིས་ཐོག་བོད་མི་མང་སི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་སོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་སྙན་ཐོ། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༨ པ།

༥༩༌༌༌༌༦༨

༡༠ གཞུང་འབྲེལ་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༩ པ། (ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་དང་པོ།) ༦༨༌༌༌༌༦༩
༡༡ གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སྲེམས་མཉམ་སྲེད་ཀི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༦ པར་བགྲོ་གྲེང་
མུ་མཐུད། (ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་ཐུན་གཉིས་པ།) (ཕི་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གི་
ཐུན་གསུམ་པ།)

༦༩༌༌༌༡༤༠

༡༢ གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༧ དང་ ༨ པ་གཉིས་ཀི་ཐོག་བགྲོ་གྲེང་བཅས།
(༡༥༠ གསོལ་ཇའི་བར་གསྲེང་།)

༡༤༡༌༌༌༡༥༠

རྩོམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།
བྩོ་བཟང་ཉྒྲི་མ།

གསར་འགྩོད་པ།
ཡྩོན་ཏན་ཆྩོས་འཕེལ།
བྱམས་པ་ཆྩོས་འཛིན།
བསྐལ་བཟང་དཔལ་ལྡན།
བསྟན་འཛིན་སྐལ་ལྡན།
བསྟན་འཛིན་དབང་མྩོ།
བྩོ་བཟང་ཆྩོས་སྩོན།

ཀམ་སྤུ་ཀྲར་འགྩོད་འཇུག་པ། བྱམས་པ་དབྱངས་འཛོམས།
ཆྩོས་གྲགས།
བསྟན་འཛིན་སྩོལ་མ།

Tibetan Parliament-in-Exile
Central Tibetan Administration Gangchen Kyishong, Kangra Dharamsala-176215, H.P. INDIA Ph. :+91 1892 222481
Fax : +91 1892 224593

Web:
www.tibetanparliament.org
www.chithu.org